

SEBASTIÃO DA SILVA

VITTEBRE

NABODNE HJESME

W. J. J. J.

A. Venetia. Blavonia. Kaffernia.

1870

1871

SERBSKO - DALMATINSKE

VITEŽKE

NÁRODNE PJESME.

Novo Vandanje.

Knjiga druga.

U BEČU.

J. Venedikta Slavenska Knjigarnica.

1856.

Рис. (ср) || 19/1.1

A N D R I E K A Č I Ā

R A Z G O V O R

U G O D N I

N Á R O D A S L O V I N S K O G A ;

U komu se ukazuje početak, i sverha Kraljah Slovinskih,
koji puno vikovah vladaše svim Slovinskim deržavam,
s' različitim' pismam' od Kraljah, Banah,
i Slovinskih Vitezovah.

K n j i g a d r u g a .

U B E Č U .

J. Venedikta Slavenska Knjigarnica.

1 8 5 6 .

Knezovi i Vlastela Naroda Slovinskoga.

- A**laupović iz Bosne.
Aljinić od Bobovca.
Aračinović od Broćna.
Bačić od Srbije.
Baožić od Zente.
Bargelić, Knezovi od Podumja iz Livna.
Bernjaković, starinom Grubišić od Olova.
Berzoević iz Rogoznice, medju Omišem i Zadvarjem.
Bibić od Midenoga Berda, iz Zagorja.
Bielavić od Bobovca.
Bieloperjević.
Biložiević od Moštara.
Bisaljić od Duvna.
Bogašinović Knezovi od Popova.
Bogopanković Knezovi od Jajca.
Bogostinović Knezovi od Blagaja.
Branilović od Risva.
Branković Knezovi od Jajca.
Cernoević od Zažabja, više Rike Moračevo, Principi
od Zente i Cerne Gore.
Cetinjanin.
Cukretić od Tvele iz Bosne.
Ćorić od Tvele iz Bosne.

- Debeljić od Lazarića iz Srbije.
 Denović.
 Deškoević.
 Didlović.
 Dinjić.
 Dinjičić.
 Divoević iz Zagorja.
 Dobrašinić od Vavkova.
 Dobrotović.
 Drašković.
 Dugašinić od gornje Zente u Epiru.
 Frankopanović, iz različitih Banovina i mjestih Slo-
 vinskih.
 Gerguričić.
 Giendisaljić.
 Gizdelinović.
 Glavić.
 Gradanović iz Kozice.
 Granić.
 Grebljanović Knezovi od Srbije.
 Grubičević od Neretve iz Čitluka.
 Grubješević, od različitih mjesta. Od ovoga su ple-
 mena Grubišići na Makarskoj, Knezovi od sta-
 rine,
 Grubković, od Neretve. Od ovoga je plemena Puljan
 iz pod Jezera.
 Hervoević od Banje Luke. Bili su od plemena ovoga
 Duke od Šplita, Korčule, Fara, i Brača.
 Homučević od Olova.
 Hrabrenović od Banje Luke.
 Ilinić od Mostara.
 Jablanović od Neretve.
 Jakšić od Velikoga Biograda.
 Jankometović od Sutinske.
 Janosaljić iz Mostara.
 Jeličić iz Mostara.
 Jorinić iz Čapljine.

Jović.

Jugoević, od Jugova Polja.

Kačić, Knezovi od Primorja, starinom gospoda Ungarska.

Kerstilo, drugojačie Pavlović, Knezovi od Tribinja, Popova, i Konavlja.

Kastriotić, Poglavice, iliti Principi od Albanie. Od ovoga plemena bi Jure Kastriotić, rečeni Skenderbeg, koji svega vrmena svoga života s' Turcima rat imade, i vazda ih dobi.

Kležić iz Rujánah od polja Sivanjskoga.

Klupković.

Knezović od Hercegovine.

Kobilić od Novog' Pazara: od ovoga plemena bi veliki Vitez Miloš Kobilić, koji ubi Cara Murata na Kosovu polju. Starinom zvaše se Obilić, ali zaradi nenavidosti bi od Vuka Brankovića zazvan Kobilić.

Kopčić od Rame, sada su Turci.

Kopjević.

Korjenić.

Kosarić Knezovi od Hercegovine. Bi od ovoga plemena Herceg Stipan, Ban od sve Hercegovine; od istoga plemena izhode gospoda Kosarići u Šibeniku. A imadu Kosarići Turci u Ljubuškomu.

Kositerović od Livna.

Kosović, Knezovi od Cetine. Od ovoga je plemena kuća u Kotoru Prisvitloga i Pripoštovanoga Gospodina Vicenca Kosovića Biskupa Korčulanskoga. Od istoga plemena nahodi se kućah u Zaostrogu, Derveniku, i na veće místah.

Kostanić, Knezovi od Dervenika u Gornjemu Primorju.

Kotromanović od Mileševa iz Bosne, Bani, i Kralji Bosanski.

Kovačić, od sela Kovačića iz Livna.

Kragunić, od različitih místah i Banovinah Bosne i Hercegovine.

Krašinović.

Križić od Vinjana iz Posušja.

Kružić Bani, Duke i Markioni od Klisa.

Kubretić iz Cetine, Knezovi od Varljike.

Kurjačić.

Kvavković.

Latičić.

Linjičić od Šibenika.

Ljubetić.

Ljubibratić iz Tribinja Comites.

Lorkić.

Lovretić, od različitih Banovinah.

Lubković od Foče iz Hercegovine.

Maravčić od Livna.

Margeritić od Zažabja.

Margitić, od različitih Banovinah.

Martinušević od Buskoga Blata.

Marulović.

Masnović od Livna.

Matievković od Raska.

Melinić.

Mereljić.

Mernarić.

Mernjavčević od Hercegovine. Bi od ovoga plemena Kraljević Marko, kako se nahodi u historiam Slovinskim.

Mirilović od mista Mirilovića.

Milienović.

Mladjenović.

Morović od Zvornika.

Morovlašić.

Mučijević od Smidereva.

Neorić Bani od Muća.

Nemanić od Mostara.

Nimičić od Ljubuškoga.

Novaković od Zažabja; od ovoga plemena izlaze Maslardići. Gospoda od kojih bihu mnogi dobri Redovnici na Braču.

Oblačić iz Lazarića.

Orlović iz Broćna.

Palikuća.

Paračić.

Parmezanović.

Pasovčić od Neretve.

Pikolomenović.

Pokrajčić iz Travnika.

Predoević od Pristolja rečenoga Sera.

Prelazović, od različitih Banovina.

Radjelović od Fojnice.

Radmirović od cerkvice kod Foče.

Radojčević.

Rajković od Ogorja.

Režić od Bobovca.

Rupčić od mista Rupčića, kod Dubrave Cerni Verh.

Ružječević.

Sagrilović.

Senčević od Mileševa u Hercegovini.

Šestokrilović od Perasta.

Sestričić.

Sitničić od Kosova Polja.

Sladoević od Imotskoga.

Smokonović, od místah različitih.

Sokolović od Sarajeva.

Stanković od Vučevice.

Šubić od Bribira iz Ostervice. Od ove familie izajde Ban Zrinović, silni Vitez na oružju.

Sudić od Poljicah.

Svimirović od Neretve iz Renjica.

Svitloević od Smidereva.

Tasović.

Terganović.

Tesevčić, od Banovina različitih.

Tičinović.

Tolišić.

Tomanović, drugojačie Tolenović iz Hercegovine.

Tvertković od Popova iz Dračeva.

Vilić od gornjega Vakupa.

Vladmirović Knezovi od Mostara.

Vlašić rečeni Vlaić Uroš, Nemanjić, sve jedno pleme.

Vojković iz Vojkovića od Tribinja.

Vojnović Knezovi od Užica. Od ovoga su plemena
Nakići.

Vukoslavić od Careva iz Raska.

Vuković, drugačie Hervatnić iz Livna.

Zlatonosović.

Zoranović od Sarajeva.

Zuriatić, od različitih místah.

Zvizdoević od Konjica kod Rakitnice u Bosni.

Žantić od Neretve.

Žarković od Zažabja.

Ždralović od Sutinske.

Želković, Hercegovci.

Žilić.

Žimraković od Zažabja.

Županović od Županca i Duvna.

Slidi takodjer kratko zabilježenje medju ostalom Gospo-
dom Bosanskom, od jasne i prisvitle obiteli i kuće Kneza
Relje Homučevića-Gergurića, narečenoga Vlastelina Bosan-
skoga, gdi ćeš vidit' u kratko, dobrovoljni štioče trinajst po-
ródah po muškoj kervi, od kojizih izajdoše Bani od Kostura
u Macedonii, na misto Bani u Bosni, Vitezovi iliti Kavaliri
Svetoga Jakova od Galicie, bojni, i nedobitni Generali na
morju i na zemlji Kralja od Španie i Napulje. Od istih izaj-
doše Cesarice; budući da udavahu svoje kćeri za Kralje i
Cesare Carigradske i Trapezunske u kuću Komnenovu, u
Beču takodjer kod Cesárah i Ungarskih Králjah imadoše ve-

lika dostojanstva, i gospodstva, kako se štije u njihovim dopušćenjima, iliti diplomama, koje bi dugo bilo ovde prikazati. Slide dakle u kratko odzgor rečeni porodi od iste kuće.

Porod prvi. Knez Radivoj Gergurić, rečen Vladisavljić bi Knez od grada Tuhelja, koji se nalazi u srid Bosne, medju Kreševom i Konjicem, koga posidovaše od toliko godina njegovih starij; od kojih riči moreš poznati, da nisam počeo od početka pisati stablo od njihovih poroda; zašto bi odviše dugo bilo govorenje; već samo od onih, koji su bili, malo vremena ima. Ovi imade za ženu imenom Vladavu Baošića.

Drugi porod. Knez Gergur sin Kneza Radivoja Gergurića odzgor rečenoga. Ovi imade za ženu Katu Kraševića.

Tretji porod. Knez Radivoj sin Gergurov, na mesto Ban od Jajca i njegovih deržavah. Ovomu Stipan Kotromanović Ban Bosanski potverdi svakolika posidovanja, koja uživahu njegovih starij, i rečeni grad Tuhelj dade na njegovu zapovid i uživanje, i to bi godišta Gospodinova na 1268. Ovi imade za ženu Anicu Zvezdića.

Četverti porod. Knez Gergur sin Radivojev. Ovi bi prozvan Homutina; zašto biaše vragoljast, a imadiaše dva brata, i mučeći se i vragujući s' njima, izmakao bi im štogod iz rukuh, pak izmuždžio kao riba, i utekao bi dražeći ji; zato ista bratja nadiše mu ime Homutina, i tako, koji se od njega rodiše, prozvaše se Homućevići-Gergurići. Ovi bi Vojvoda od Jajca, i imade za ženu Ružicu Kostanjica.

Peti porod. Knez Relja, sin Gergura Homutine bi prozvan Homućević. Ovi bi Ban od Kostura grada u Macedonii, i veliki Vojvoda Cesara Stipana Nemanjića, godišta Gospodinova na 1349, bi toliko hitar, i neizrečeni junak, da bi se mogle od njegovih slavni dilovanja velike knjige napisati: al' mi neda vreme i siromaštvo metnut na štampu. Samo ću od njega ovdi metnuti jedno dilo od njegove hitrosti. Nahodeći se ovi jedan put s' gospodom na polju više Smuzske medju Kreševom i Konjicem blizu Cerkve Padi-

gmanske, učini na noguh tri skoka toliko velika, i tolika čudnovita, da svi ostaše izvan sebe, kako govore, da je s' mista skočio svaki skok po trideset i dvi stope, tako; da za vikovičnju uspomenu usadiše velike stupove od kamena, od jednoga skoka do drugoga, i na njima upisaše slavnim slovima ove riči: „Ovdi skoči Vitez Relja Homućević.“ Ovi, kako rekoh, bi Kapitan General sverhu sve vojske Cesara Stipana Nemanića, imade za ženu Vidosavu Baošića.

Šesti porod. Knez Gergur Homućević, drugi Ban od Kostura i Gospodar od Popova, Orahova, Slanoga, i imade za ženu Maru Gjupanovića.

Sedmi porod. Knez Hranislav Homućević, gospodar od Popova, Orahova, i Slanoga; ovomu potverdi Kralj Bosanski Tvertko svakolika privilegia, dopušćenja, i posidovanja, koja su uživali njegovi starij, godišta Gosp. na 1395. Ovi bi Vojvoda i Vladalac od Primorja na misto rečenoga Kralja, i imade za ženu Radu Ljubibratića.

Osmi porod. Knez Brajan Homućević, gospodar od Popova, i Orahova; zašto mu Dubravčani na silu uzeše baštine i zapovid, koju imadiaše u Slanomu, to isto na 1460 i imade za ženu Goisavu Kovačića.

Deveti porod. Knez i Vojvoda Radivoj Homućević, gospodar od Popova, Orahova, i od svih svojih starinah, koje mu potverdi Matijas Kralj Ungarski na 1465, i imade za ženu Vidosavu Kostanjića.

Deseti porod. Knez Milat Homućević, gospodar od Popova, Orahova, i od svih svojih didovina; imade za ženu Bilicu Tasovića.

Jedanajsti porod. Knez Ivan Homućević, gospodar od Popova, i Orahova, i bi poglavica od svih bojnih drívah Kralja od Napulje, to jest General, i imade za ženu Radu Ćorića.

Dvanajsti porod. Knez Ivelja Homućević, gospodar od Popova, Orahova, i opet od Slanoga, i General od svih bojnih galíjah Kralja od Španie, i imade za ženu Jelu Bogašinovića.

Trinajsti porod. Knez Petar, Iveljin sin, Vitez iliti Kavalir Svetoga Jakova Apostola od Galicie, Komisar i General sverhu sve vojske Filipa drugoga Kralja od Španje, a na vlastito sverhu vojske slavnoga Naroda, koje mnogo imadiše u ono vrime posli razrušenja Kraljestva Bosanskoga i njegovih Banovina.

Od ove kuće na 1320 bi Radigost Arci-Biskup Metropolitan u Bosni, u gradu imenom Glasinci; takodjer drugi bi Metropolitan u istoj cerkvi, od iste kuće imenom Dobroslav na 1366. Po isti način biše mnogi Kanonici, i Dekani u Svetomu Nikoli u Baru, i u drugih mistih: biše toliki i toliki Redovnici, Bogoslovci i Naučitelji u redu Sv. Oca Dominika, i Sv. Oca Franciška, i jedan Blaženi imenom Julian od Bosanske provincie, iliti deržave. Odkuda ćeš poznat', da je ovo bila kuća ne samo od izvišenoga gospodstva, da li jošter bogoslovna, katoličanska, i pravovirna.

Od ove kuće Jelina kći Kneza Ivelje Homučevića udade se za Petra Komnenovića, sina Aleksina. A od kuće Komnenove izašlo je dvanajst Cesarah.

Ovo nek' bude za sad za dosta, za uspomenu od kuće Homučevića, a ko želi znati više, neka štije knjige, koje se ovak zovu: „Le glorie cadute dell' antichissima, ed Augustissima Famiglia Comnena, dell' Abbate Don Lorenzo Miniati, stampate in Venezia per Francesco Valvasense del 1663.”

Ali imaš moj poštovani štioče znati, da ovde sva plemena gospodska nisu imenovana, budući da se nahode u različitim kartam, dukalam, i diplomam, mnoga Vlastela, i Knezovi od Naroda Slovinskoga, koji nisu u broju gospode gori imenovane, kakonoti ovi, koji slide, i drugi mnogi:

Knez Matić iz Varvare starinom.

- Radinović.
- Radosaljić.
- Ivanović.
- Radivoljević.
- Milatović.
- Divičić.

Knez Ostoić.

— Sviloević.

Ovi plemići Bosanski, i mnogi drugi nahode se, koji u diplomam, koji u dukalam Principovim, kakonoti niki od ovizih u diplomu Kneza Konstanića iz gornjega Primorja, koju imade od Kralja Tvertka na 1398, na kojoj se imenovani Knezi podpisuju.

U vrime Kraljah Bosanskih, Matići bili su Knezovi od Varvare, koja je blizu Rame u Bosni: ali posli razasutja Bosanskoga dojde u Petrovo Polje, i u mistu, koje se zove Cipčić nastani se, gdi se i sada vide temelji od njegove kule. Od rečenoga Kneza Matića i sada se nahodi kuća u Kovoglavi, koji se istim plemenom zovu.

Uspomene mnogih gospodskih kućah po sve su se uternule, niti se znati mogu, a razlog je ovi: kada Turci Bosnu osvojiše, koga mogaše uhvatiti, posikoše, njihove uspomene sažegoše, a dogodi se ovako: dozva Car na viru gospodu Bosansku pod grad, koji se zove Jajce, i obeća im dati njihove baštine, sela, gospodstva, i potverđiti sva ona privilegia, koja su uživali prija pod Kraljim Bosanskim, naredivši im; da donesu sve svoje karte, koje se u njihovim kućam nahadjahu, toliko od njihova Gospodstva, koliko od zemaljah, i vitežkih dilah, koja su oni i njihovi stari učinili. Došavši dakle starešine od kućah gospodskih prid Cara pod Jajce, prikazaše mu karte svoje, koje imadući Car u rukuh, sve ji čini sažeći, a njih na tvrdoj viri, koji se nehtiše poturčiti, čini pogubiti. Ostali puk dozva prida se, ter izprominjiva imena njihova stara, i zapovidi, da se u napridak imadu otčevim imenom zvati, na priliku, komu otac biše Petar, zapovidi; da se u napridak zove Petrović, i. t. d.

Mnoga gospoda, koji se nehtiše poturčiti, i koji imadoše sriću sakriti se od sablje Otmanovića, pobigoše k' morju u Primorje, kako se nahodi u pismu u manastiru Bosanskomu, koji se zove Fojnica, gdi se štiju ove riči: „Magna etiam Bosnensium pars ex eo turbine in proximas Krainae plagas, oramque maritimam fuga se salvavit: quarum pleraeque familiae olim nobiles,

nunc privatae sunt, Religionis quam Patriae amantiorum." Bosanska arma jest jedan šćit, i na njemu pol miseca, i jedna zvizda. U Primorju na mnogim starim grobnicam, nahodi se rećena arma: sva je prilika, da su takve grobnice ućinjene od Bosanskih Uskókah, za jednu uspomenu od svoga došastja, i gospodstva.

Govorenje kratko od kuće Vladmirovića.

Iz historijah Slovinskih, diplómah, Bánah, i Králjah Bosanskih, i dukálah privedrih Princípah Mletaćkih, saviše istinita plemenitost, veličanstvo, i gospodstvo, koje u stara vremena uživaše kuća Knezóvah Vladmirovića, i ostavivši historie, koje su svitu očite, ukazujem ono, što se u dukalam, i diplomam uzderži.

Na 990. Maja na 20. Knez Vukotin Vladmirović, osobiti gospodar od Kastela Vladinćca, i Vladalac od mnogih místah i kastélah u Hercegovini, imade plemenitu dukalu od privedroga Principa Petra Kandiana, u kojoj mu daje mnoga privilegia, zaradi službe, virnosti, i pomoći, koju mu biše rećeni Knez učinio.

Na 1010. Knez Vukosav Vladmirović imade izverstitu diplomu od Kotromana Bana Bosanskoga, u kojoj imenuje se rećeni Knez Vukosav, gospodar i zapovidnik od sve Neretve, i kako ga vas zbor plemićah Bosanskih, i mogućih od Kraljestva izbavlja od obćenite tegoće davanja, koja se običavahu Kraljem Bosanskim davati. Bi mu u istoj diplomi potvrđjena oblast osobita, vladanje, i zapovid sverhu svih svojih místah, sélah, i kastélah. Štije se takodjer u istoj diplomu, kako dobi pravdu Hercegu Stipanu, to jest misto, koje se zove Krupa iza Čitluka, dervo, kami, i vodu.

Na 1387 imade Knez Radoš Vladmirović diplomu od Stipana Tvertka Kralja Bosanskoga, u kojoj mu bi dano, i potvrđjeno za vlastitu baštinu Broćno, Ljubuški, i sva sela do deržave Primorske.

Na 1446. Vilemir Vladmirović reda Sv. Basilia, iliti Vasilie Opata, bi Biskup od Krešovie, i u jeziku Latinskomu, i Gerčkomu puno naučan, i razuman; ovi biše veliki Kancelir, i Sveznadar Kralja Stipana Tomaševića.

Na 1461. Knez Radivoj Vladmirović imade od Stipana Kristića Kralja Bosanskoga mnoge baštine u Bosni, zaradi njegove službe, i viteškoga vojevanja. Dade mu takodjer Mlit u morju ne daleko od Stona.

Na 1551. Knez Vladislav staše u Perci iza Baćine u deržavi Primorskoj, i uzderža se u gospodstvu, ali ne u mogućstvu, u komu se njegovi stari nahodjahu; jer tako hoti Turska sila, koja nikomu ne prasća. Slagaše s' Knezovim od Primorja, s' kojizim učini nike zakone i naredbe, u kojih mu se Vladislav podpisuje svojom rukom, na 1610.

Na 1563. Fra Daniel Vladmirović, Reda Sv. Frane, deržave Bosanske, čovik puno mudar, i naučan, bi Biskupom od Duvna, podnese mnoga progonstva od Turákah, od kojih bi ubijen najposli, koga tilo od kerštjánah bi ukopano u cerkvi manastira Ljubuškoga.

Na 1620. Knez Šimum življaše u Perci, i ovoga ubiše Senjani, koji dosta zla u svoj Dalmaciji učiniše. Osta mu sin Iván, i ovoga Vlasi zazvaše Šimunović, i tako se zazvaše svi oni, koji od njega izajdoše.

Na 1647. Rečeni Knez Ivan privede Krainu do kule Norina, i zato mu od privedroga Principa Trane Molina biše radi viteških dilovánjah potvrđjena sva privilegia, toliko Bosanska, koliko Mletačka.

Na 1684. Otac mnogo poštovani F. Antun Vladmirović prozvan Gabeljanin, mudar Redovnik, veleznan, bi učinjen Provincialom Bosanske provincie.

Na 1685. Knez Nikola Vladmirović samo s' četiri druga virna osvoji kulu od Norina, za koje viteško dilo imade pohvalu s' plaćom od Principa. Ovi puno krát bi od Jerolima Kornera poslan na medjaše Turske, da čini ugovore s' Bebića pukom, kako i na koi način imadiše bižati pod krilo Principovo, i našavši prigodu, dojde, i naseli se u deržavi, koja u stara vrimena biše istih Knezóvah Vladmirovićah.

Rečeni Knez Nikola bi u ono vrime glasoviti junak, jer vi-
teški vojeva, i mnoge odsiče Turske glave: ali i on na uze-
tju Gabele od Turske puške pogibe: „qui gladio cecidit,
etc.” Ove sve stvari svidočē attestati Kornera Generala, i
Dulfina, 1690.

Na 1700. Fra Šimum Vladmirović bi Parokom u Sara-
jevu, koga radi svete vire ubiše Turci, kako svidočē karte
nošene na kapitu generalni u Milan, 1722.

Na 1704. Knez Jure Vladmirović od Generala Zane bi
učinjen Kapetanom od Kraišnikah, prid kojimi vojeva, Tur-
sku zemlju porobi, plino zaplīni, s' njima glave odsica, i
mnoga robja dovede.

Na 1751. Knez Luka i Ivan Vladmirovići imadoše, u
kriposti starih dostojanstvah, dukalu od Principa u kojoj po-
tverdjuje njihove diplome, koje jim Kralji Bosanski dali bihu,
dajući njima, i njihovim poslidnjim uvike plemenito ime od
knežstva sa svim onim uživanjem, koje gospoda ostala od te
versti uživati običaju. Od ove kuće i sada su dva redovnika
Sv. Frane. Jedan je za Lektura Generaloga u Šibeniku,
imenom Fra Luka, čovik u svomu zanatu kripostan, i nau-
čan; a drugi u Ungarii študenat, imenom Fra Paskal, sino-
vac rečenoga otca poštovanoga Fra Luke. Bog jim dao
sriću i vazda pošten glas.

*Pisma od Vukotina Vladmirovića, pri-
kazana Knezu Luci Vladmiroviću.*

Ponosi se Lika Zrinovićem,
Novi Pazar Miloš Kobilićem,
Cerna Gora Hercegom Stipanom;
A Neretva Vladmir Vukotinom.

Koi biše dika od Knezóvah,
Svitlih Bánah, snažnih Vitezóvah.
Sve ufanje Kralja Bosanskoga,
Britka sablja Dužda Mletačkoga.

Po porodu Boga Gospodina,
 Još ne projde lito ni godina:
 Devetdeset, i devet stotínah,
 Kad Neretva rodi Vukotina.

Poznade ga Dužde Mletčanine,
 Po imenu Petar Kandiane;
 Kada s' vojskom u Neretvu dojde,
 Vukotina u Vladincu najde.

Vukotin se složi s' Mletčaninom
 Sa svom svojom starom Banovinom,
 Pomože mu podložiti' Krainu,
 Slavu dade Duždu Mletčaninu.

Što zapita Vladmir Vukotine,
 To mu dade Dužde Mletčanine:
 Potverdi ga Banom od Vladinca,
 Nek' su Bani i njegova dica.

Potverdi mu i sva pisma stara,
 Što je ima' od Rimskih Cesárah:
 Da banuje vazda brez harača,
 Da na boju neuskрати mača.

Malo za tim vrime postajalo,
 Dvajest godín još nebiše prošlo,
 Kad u Bosnu dojde Kotromane,
 Ter učini više i divane.

Vukotina zove najpervoga
 Od gospode, i Kraljestva svoga;
 Hoti da je prvi u saboru,
 I njegovu bielomu dvoru.

Razširi mu staru Banovinu,
 I njegovu lípu didovinu;
 Odklem vríje voda Žernovnica,
 Svu Neretvu do biloga Stolca.

Odklem Norin udara u morje,
 Sve Popovo, čak do Cerne Gore;
 Sve deržave od Moštara grada,
 Da u vike brez harača vlada.

Svitla kruna Tvertković Stipana
 Kralj od Bosne slavne vazda zvane,
 Puno hvali Vladmira Radoša,
 Veće nego Kobilic Miloša;

Jer je njemu u pomoći bio,
 I Ungarsku vojsku pridobio.
 Prid kojomno Kleševiću biše
 Pava' Bane, tako se zoviše.

Zato Kralju pomilova njega
 Veće nego Bana ijednoga.
 Razširi mu staru Banovinu,
 I potverdi lipu didovinu.

Darova mu selo Tialjino;
 Još Veljake, Klobuk, a i Plinu.
 Sve Zvirice, Struge, i Borovce,
 Izvan toga, darova mu novce.

Ravno Broćno sve do Ljubuškoga,
 I Ljubuški čak do Imotskoga;
 Da banuje iz grada Sladinca
 Radoševa slavna porodica.

Kad se pobi Care Sulemane,
 I Kralj svitli Kristiću Stipane
 Na kosovu polju velikomu,
 Ravnu, dugu, puno širokomu.

Toga Stipe ne učini boja
 Brez svog ujca Vladimir Radivoja,
 I rusu bi glavu izgubio,
 Da ga Vladimir nije izbavio.

Zato Kralju pomilova njega
 Veće nego Bana ijednoga.
 Jer mu dade mista i deržave,
 Po kraini biele gradove:

Tesanj, Višu, i Komotin bili,
 Još i Gradčac, pobratime mili.
 Od Melide koju topi morje,
 Sve deržave čak do Cerne Gore.

Ako li mi pobro neviruješ,
 Poslat' ću te; da diplome štiješ
 Od Bosanskih Králjah upisane,
 Od Mletačkih Dúždah potvrđjene.

Mili Bože, na daru ti hvala!
 Jel' Neretva igda na svit dala,
 U toliko stotínah godínah
 Od Vladmira većeg' gospodina?

*Kratka pjesma od jasne kuće, i viteškoga
 Plemena Ivanovića, prikazana pris. Gosp.
 Knezu i Kavaliru Iosi Ivanoviću.*

Zapjevajte Slovinske Kraine,
 Sva Kraljestva, i sve Banovine,
 Davorie vaših Vitezóvah,
 Svitlih Bánah, i mladih Knezóvah.

Medju njima Kneza velikoga,
 I Principa od Niša biloga:
 Po imenu Ivanović Jurja,
 Koino se glasi od Primorja.

Po svoj Bosni Lieci i Kerbavi,
 Dalmaciji, Vjetežkoj deržavi.
 Po svoj ravnoj zemlji Ungarii,
 Slavonii, i po Bulgarii.

Jer je junak na oružju bio,
 I vjetežki Turke pridobio;
 Ter se slavi svuda od junákah:
 Dalmatínah, i mladih Bosnjákah.

A najveće od Jankova sina:
 Matijaša Kralja od Budima,
 Koji njemu poklanja darove:
 Ravna polja, sela, i gradove.

Izvan što mu biše djedovina
 Od starine ljepa Banovina.
 Dariva mu Niš grad na Kraini,
 I varoše u Hercegovini.

Principom ga Matijaš zoviše,
 Kakono mu od starine biše.
 To Mernjavić mudri svidočaše,
 Imenom se Tomko zoviaše.

Od njegova roda, i plemena
 Izajdoše u svaka vrimena;
 Glasovita po svietu gospoda
 Od Našega Slavnoga Naroda.

Jedni slave Dužda Mletačkoga,
 Drugi svitla Cara Moskovskoga.
 Koji slave Dužda Mletačkoga,
 Oni jesu roda junačkoga.

Ter se zovu i sada Knezovi
 Od Dobrote mjesta Vjetezovi.
 Kavaliri od Svetoga Marka,
 Slavit će se do sudnjega danka.

Jer pošteno jesu vojevali,
 Često Turske glave odsicali,
 Pod Barjakom Dužda Mletačkoga,
 I našege Kralja privedroga.

Gospodstvo su na sablji dobili,
 A nisu ga za novce kupili;
 Već vojujuć, i bojak bijući,
 Za Isusa kervcu prolijući.

To svidoči Dužde Mletčanine,
 I junaci Kotorske kraine,
 Dalmacia, Ljeka, i Kerbava,
 Od starine Slovinska deržava.

Koji slave Cara Moskovskoga,
 Od starine roda Slovinskoga.
 Ono jesu velika gospoda,
 I Principi slavnoga Naroda.



Protasio Ivanović biše

Poglavica, kako pero piše.
Za Elčiju puno krát je bio,
K' Leopoldu u Beč dolazio.

Od Cesara on primi poštenje
Za njegova gospodstva zlamenje,
Čast, i diku, darove gospodske,
To primaju Elčije Moskovske.

I sada su gospoda velika,
Pjevaj pobro, to je tvoja dika.
U liepoj zemlji Moskovii
Svitli Bani na glasu Knezovi.

Od koljena Ivanović Kneza,
Slovinskoga na glasu Vjeteza;
A rodbina Jose Kavalira,
Na maču mu dobra srića bila!

*Slidi kratko govorenje od jasne kuće i
viteškoga plemena Kneza Nakića, Bosan-
skoga plemića, Vlastelina sada i
Vićnika Skradinskoga.*

Knez Ivica Vojnić, rečeni Nakić na 1551 bi vlastiti gospodar od mista Vojnića, Rompovića, Buovića, Ovina, i drugih sélah, i ovi se prozva Nakić, od matere, kojoj Nako ime biše. Ovi ostavi pet sinóvah nakon sebe, to jest Gergura, koi se rodi na 1590. Mitra rodjena na 1602. Tomu, koi se rodi 1603. Pavla rodjena na 1605. Matiju, koi se porodi na 1607.

Knez Mitar ostavi četiri sina nakon sebe, Matiju, na 1628 rodjena; Stipana, koi se na 1629 rodi; Martina, koi se porodi na 1630; i Ivana rodjena na 1633.

Knez Serdar Matija imade šest sinóvah, Fra Antuna, Reda Sv. Frane, Provincie Bosanske, rodi se na 1660 i bi veliki Naučitelj, Jubilat, i Teolog. Gonzage Duke od Mantove; Anton, koi se rodi na 1652 i ovi bi Kapitan od pišácah; Pavao na 1665 rodjen; Gergur Koluneo, Superintendent, i Kavalir Sv. Marka, rodjen na 1680. Nikola Serdar i Koluneo od Kraine, rodjen na 1697. Ilia, rodjen na 1689.

Knez Gergur imade četiri sina, Fra Antuna, Reda Sv. Frane, koi biše puno naučan, rodi se na 1701. Matiju, koi bi Kapitan i Serdar, i ovi se rodi na 1708. Stipana Kapitana, i Serdara, rodjena na 1710. Ivana Alfira, rodjena na 1715.

Knez Nikola ostavi nakon sebe pet sinóvah; Pavla rođena na 1712. Ovi bi Kapitan od pišácah, Vice Gubernator od oružja, i Koluneo Superintendent od Kraine. Matiju, koi se rodi na 1722 i ovi bi Kapitan Tenent od pišácah, i Major od piace Kninske. Gergura na 1724 porodjena, i ovi bi Alfir od Konjích. Miju, koi se rodi na 1728; Stipana, koi se na 1733, porodi; i ovi bi kadet od Kavalerie.

Nehtiući Knez Matija Nakić, i bratja njegova podnositi Turskoga zuluma, ni bit' njihov podložnik, i želeći protiva njima vojevati pod slavnim barjakom Principovim, ostavi svoju didovinu, i sve što od starine uživaše; diže se s' bratjom, i privede pod krilo privedroga Principa blizu dvi hiljade kúcah, nad kojizim Matija biše Glavar, i Vladalac. Privedri Princip nadari njega i bratju njegovu s' privilegiam, medaljam od zlata, i s' divan kabanicam, koje običaje davati knezovom velike časti dostojnim.

Dade jim zemlje i mnoga posidovanja u Darnišu, i Polju Petrovu. Učini Matiju Serdarom od svih Darniških krajšnikah, s' kojizim svega svoga života vojeva, róbeći Tursku zemlju, i mnoge odsicajući glave s' bratjom svojom, a na vlastito s' Martinom glasovitim u ona vrimena vitezom. Vojevaše rečena brača pod Foskulom, Kornerom, i Molinom Generalim od Dalmacie, ter ne izrečena zla Turkom učiniše. Darniš i Zadvarje, Sinj, Knin, i ostále mnoge kule i gradove osvojiti pomogoše.

Porobiše puno pútah Broćno do Moštara, Duvno, Livno, Ramu, Majdan, Glamoč, i druga mista Turska; opalivši sela, varoše, i mnoge čardake. U Deržavi Šibeničkoj s' svojizim krajišnicim razbiše Turke, oteše jim robje, devetdeset odsikoše glávah, a veće ji živih uhvatiše. Na Grahovu razbiše Pašu, sto i trijest i pét glávah odsikavši. Na Kosovu s' malo svoje družine udariše na Turke, ter veće od devetdeset Turákah posikoše. Serdar Matija samo s' dvi sta svojih krajišnikah na Bilaju porobi i popali Turske kuće, osvoji kulu Pašinu, posiče mnogo Turákah, i dovede u Šibenik mnogo robje Tursko, koje dade Generalu Jerolimu Korneru, otide u Livno prid svojim krajišnicim, i odsiče Turskih glávah petdeset i sedam, a četerdeset i sedam sužánjah dovede. Serdar Matija s' bratom Martinom razbi Turke u Rupam, gdi trijest glávah Turskih odsikoše, mnogo plíno i sužnje dovedoše. U Verpolju odsikoše četerdeset glávah, medju kojim posiče Martin Bega Dagovića, ćaju Paše Atlagića.

Pod Glamočom učini Turkom mnogo zla; na Grahovu pomože razbiti Masul Pašu. Pod Sinjem, pod Zadvarjem, pod Darnišom, Kninom, i pod Gabelom ova braća mnoge glave odsikoše, robje pohvataše, i Keršćánah pod krilo privedroga Principa privedoše, medju kojim pridostojnu kuću Vučkovića, iz koje izajdoše verstni na oružju vitezovi.

Serdar glasoviti Matija sikuć Turke pod Gabelom, od istih pogibe na 1694 i bi od sve vojske Principove gorko oplakan, i obžaljen, vitežki je živio, vitežki je i sveršio.

Sin njegov Koluneo, i Kavalir u junačtvu naslidova stope otca svoga; jer toliko Bečkoga, koliko Maloga rata mnoge Turske odsiče glave, sela i varoše porobi, kule i čardake Turske osvoji, i zaradi njegova vitežtva imade Kavalirstvo, medalje, i kolajne zlatne od Privedroga Principa.

*Slidi pisma od Vitezóvah gori imenova-
nih, prikazana pris. Gosp. Knezu i Ko-
lunelu Pavlu Vojniću, rečenom Nakiću.*

Gorko cvile dva mila brajena
U bogatoj zemlji odgojena :
Dva Nakića, kneza, i plemića ;
Od starine roda Vojnića.

Knez Matijaš jednom ime biše,
Vitez Martin drugi se zoviše.
Cvileć oni jesu besidili,
Medju sobom lipo razložili :

Lipa ti je naša didovina,
Kako znade sva Hercegovina.
Vojinići a i Rompovići,
Ovin selo, još i Buovići.

U njimam su zelene livade,
Ravna polja, plemenite vode ;
Al' je njima zaludu lipota,
Hladnih vódah zdravje, i dobrota :

Kad ji tare Otmanović Care,
Koi smače naše Bane stare,
I njegove Age, i Spahije ;
Silne Paše, Odže, i Kadie.

Ter oteše našu didovinu
Od starine lipu Banovinu,
Rávna polja, livade zelene,
Kud rastiju jabuke rumene.

Sve bogatstvo, i naše gospodstvo :
Upadosmo brate u sužanjstvo,
Nemiloga dvoreć Gospodara,
Po imenu Otmanović Cara.

Od zuluma živit nemožemo;
 Već sahnemo, i teško venemo.
 Sve dadosmo, štogod imadosmo,
 U nevolju brate upadosmo.

Naši kmeti sad su gospodari,
 I Carevi virni Haznadari;
 Koji svetu viru ostaviše,
 A pogani zakon zagerliše.

Da bižimo k' morju Latinskomu,
 Vapijući Bogu velikomu.
 Pod kriocce Dužda Mletačkoga,
 Latinina Kralja čestitoga.

Koino je majka od junákah:
 Dalmatínah, i mladih Bošnjákah,
 Dat' će nami praha i olova,
 I za kalpak krila sokolova.

Robit' ćemo Careve deržave
 Do Bihaća, Like, i Kerbave.
 Bit' ćemo se kano Cernogorci,
 Vira moja platit' će nam Turci.

Sablje ćemo kervce napojiti,
 Isusovu viru razširiti;
 Izsić' ćemo naše zulumčare;
 Silne Paše, Turke Janjičare.

Vodit' ćemo sužnje u Latine,
 Platit' će nam Turci do istine.
 Što zboriše, ono učiniše:
 Na Latinsko morje pobigoše.

Dovedoše hiljadu junákah,
 Sve ditícah, i mladih momákah
 Pod kriocce Dužda Mletačkoga,
 Odbigoše Cara silenoga.

Lipo ih je Dužde pričekao,
 Darovao, i pomilovao;
 I daje im praha i olova:
 A Nakićem krila sokolova.

Nakići su serdca junačkoga,
 Od starine roda viteškoga:
 Svoje britke sablje naoštriše,
 Na Carevu zemlju udariše.

Porobiše Duvno, i Županjac,
 Livno ravno, Kupriš, i Broćanac,
 Opališe sela, i varoše,
 Mnoge Turske glave odsikoše.

Osvojiše kule, i gradove,
 Pridobiše Turke vitezove;
 Pohvataše momke, i divojke,
 Ucviliše stare Turske majke.

Osvojiše Kotar, i Zagorje,
 Knin bieli, Dorniš, i Zadvarje
 I Gabelu u Neretvi mutnoj,
 Još Sinj tverdi u Cetini ravnoj.

Na Kosovu Turke potiraše,
 Devetdeset glávah odsikoše.
 Kad razbiše Pašu Bosanskoga,
 Mašul Pašu, zmaja žestokoga.

Na Bilaju polju širokomu,
 I méjdanu vazda junačkomu:
 Dvi stotine glávah odsikoše,
 Puno veće živih uhvatiše.

Opet svoje posvetiše ruke;
 Jer nevirne izsikoše Turke
 U Verpoljcu više Šibenika;
 Pivaj pobre, junačka je dika.

I prid njima Careva plemića:
 Po imenu Bega Dagovića.
 Posiče ga Vitez od starine:
 Po imenu Nakiću Martine.

Kad u Livnu Turci izgiboše,
 Nakići se i tad namiriše;
 Posikoše četerjest Turákah
 Krajišnjikah po izbor junákah.

Porobiše Rupe u Kotaru,
Imadoše svoju sriću staru;
Jer Rupljane Turke izsikoše,
Mnogo Tursko robje zarobiše.

Ne bi nigdi boja žestokoga,
Ni mejdana, pobre! velikoga
Brez Nakíćah, starih Vojiníćah,
Glasovitih Bosanskih plemíćah.

Al' pogibe Serdar od Krajine:
Matę Nakić, Vitez od starine
Sikuć mlade Turke Gabeljane,
Moštarane, i Počiteljane.

Plaču njega Latinska gospoda,
I delije našega Naroda:
Al' je njega sinak osvetio;
Jer je mnoge Turke pogubio.

Po imenu Nakiću Gergure,
Od Dernaša grada kavalire;
I njegova bratja i rođjaci,
Krajišnici na glasu junaci.

Kojim dade Dužde za junačtvo:
Na Krajini veliko gospodstvo
Ravna polja, zelene livade,
Svitla krila, od zlata medalje,

Samur ćurke, divan kabanice,
Koje nose Bani, i vojnici.
Njima pisma, zdravje Milovanu,
Čestita im srića ua mejdanu.

Kratak razgovor od gospodske kuće Kruševića, starinom Kneževića.

Medju ostalim Slovinskim plemićim, nahodi se Knežević, uliti Krušević, koja kuća u stara vrimena biše velika, i moguća, od različitih Kraljah puno uzveličana, i nadarena mnogim blagodarstvom, na vlastito od Matijaša Kralja Ungarskoga, sina velikoga Bana, i Viteza, Vojvode Janka; od koga imade plemenitu diplomu, u Budimu na 2. kolovoza 1400 datu, u kojoj dopušća Knezu Ivanu Kruševiću Kneževiću osobito sudstvo; da može od svake versti ljude suditi, i što on odsuditi bude, kuliko da je od istoga Kralja odsudjeno, ima se deržati. U istoj diplomi izbavlja od svakoga potroška, harača, i davanja, koje se Kralju davati običaju, rečenoga Kneza Ivana, i kuću njegovu, imajući ga iz medju gospode Ungarske za najpervoga plemića. Rečena diploma bi potvrđena od privedroga Dužda Mletačkoga, Petra Grimana na 1751 Decembra na 25. jednom plemenitom dukalom, u kojoj daje ime od Knežstva, i staroga vlastelstva Gospodinu Pris. Anti Kruševiću-Kneževiću, Tenentu Kolonelu i njegovim poslidnjim nakon njega. Od ovoga plemena gospodskoga na puno se místah kuće nahode, iz kojizih izajdoše glasoviti na oružju Vitezovi, i slavni Oficiali, kakonoti Kneževici u Lici, koji su od Krajine Vladavci, Koluneli, i Oberstari i Vitezovi, i silni junaci, vazda na službi Cesarovoj. Takodjer u deržavi Privedroga Principa Mletačkoga nahode se Kneževici, koji pošteno vojevaše, i Krajinu razmičaše, kakonoti oni, koji se u Kninu gradu nahode, i na drugim mistim, kakono Gospodin Prisvitli Antun rečeni Krušević, koi od svoga ditinstva, bi na službi Principovoj, svega prosastoga rata vojeva, ranjen bi, i od priprostotoga vojnika izajde za Vojvodu, za Majora, i za Tenenta Kolunela, komu, i svim ostalim čestitu nazivljem sriću.

*Pisma od Gospode Kneževićah iliti Kru-
ševićah, prikázana Prisvitlom Gospodinu
Knezu Anti Krusevića.*

Veliko je pleme Kruševića,
Od starine jer je Kneževića,
Ungarskoga plemića i Kneza;
I na glasu po izbor Viteza.

Od njega se rodiše Gospoda;
Vladaoci slavnoga Naroda,
Banovinam' koji upravljaše,
Kad u Bosni Kralji pribivaše.

Od njega se rodiše junaci,
Vitezovi po izbor konjici
Kapitani, i mladi Serdari,
Koluneli, Alaj Barjaktari.

Prid vojnicim koji vojevaše,
I gradove bile uzimaše;
Vitežko je pleme Kruševića,
Od starine jer je Kneževića.

Da su bili Vitezovi stari,
To svidoče Kralji i Cesari;
I diploma Kralja Ungarskoga
Matijaša, roda junačkoga.

Koju dade Krušević Ivanu,
Od starine Kneževiću zvanu.
Za Sudca ga čini velikoga,
I plemića kaže najpervoga.

Što odsudi, dobro odsudjeno:
To od Kralja biše potvrđjeno.
Još dopusti Knezu Kruševiću,
Da je prvi u njegovu viću.

To potverdi Dužde Mletčanine
 Petar Grimán Vitez od starine ;
 Ter poznade Antu Kruševića
 Za Viteza, kneza, i plemića.

I njegovim poslidnjim u víke
 Nek' se slave od Skadra do Like.
 Od junákah i od Vitezóvah,
 Od gospode, Bánah, i Knezóvah.

Kakono ji Králji proslaviše
 Kada oni u Bosni vladaše ;
 I ostale krune, i Cesari,
 Vladaoci, svita gospodari.

Od kojih se i sada nahode:
 Koluneli, i mlade Vojvode,
 Vitezovi, na glasu junaci ;
 To svidoče i Turci Bošnjaci.

Jedni slave Cesara Bečkoga,
 I Josipa Kralja Ungarskoga ;
 Ter boj biju s' Kraljem od Prusie
 U srid ravne zemlje Germanie.

Kneževići idju prid Ličanim,
 Ter boj biju s' mladim Prusianim.
 Bojak bijuć ranjeni su bili,
 Prusiane al' su pridobili.

Drugi slave Dužda Mletačkoga,
 Latinina, Kralja velikoga
 Vojujući, i bojak bijući ;
 I za njega kervcu proljući.

Kneževićem pisma na poštenje,
 Milovanu nebesko spasenje.
 Svim junakom zdravje i veselje,
 I na sablji srićno vojevanje.

Slidi kratko govorenje od Vitezóvuh gospodske kuće Surića.

U knjigam Pavla Vitezovića na listu 108 nahode se ove riči; u Slovinski jezik upisane: „Fridrik Bubel Dalmatinski, i Horvatski Ban, i Surić Ban ovo vrijeme bili su.”

Na 1645. bi od one kuće silni junak, i glasovit Vitez Don Stipan Surić, od koga Latini čudne stvari pišu, i njegova junačtva na svitlost daju. Privedri Dužd Mletački u dukalam puno ga hvali; takodjer i bratju njegovu: Matiju, Nikolu, Fránu, i Petra, kojizim zarad junačtva dade vojvodstva, i harambaštva. Ko želi znati njegova vojevanja, i junačtva, neka štije knjige Talianske, koje se zovu: „Frammenti istorici della guerra in Dalmazia, etc.” Na listu 135. 137. 138. 184. 190. 192. 202. 207. 212. 217. 224. 232. 242. 254. 258. 290. 300. u rečenim knjižicama Don Stipanova vojevanja, i smert štiju se. Ovi glasoviti Vitez nahodeći se u Kotaru, deržavi tada Carevoj, za Paroka od Kerščánah dojde u početku rata od Kandie Generalu Jerolimu Foskolu; ter s' njime učini ugovor, kako će svoj puk dovesti pod krilo Principovo, i utverdivši svaka s' rečenim Generalom, pobiže iz Kotara, i dovede s' sobom sedam stotínah Kerščánah, od kojizih on biše Serdar Vojvoda tilesni, i duhovni, prid kojizim boj bijući s' Turcim brez pristanka, učini njima zla neizrečena, porobivši mnoga sela, i varošé; zaplinivši blágo, pohvatavši sužnje, i na puno ji místah izsikavši, tako; da do malo vrimenta vas Kotar podloži pod oblast Privedroga Principa.

Pomože osvojiti Kliš, i razbiti Pašu Tekeliu, Skradin, Zemunik, Darniš, i mnoge druge Kule i gradove. Pomože braniti Šibenik, kada na njega Turska vojska udarila biše, i pod rečenim gradom mnoge Turske odsiče glave. Ali i on bi u licu ranjen, od svojih vojnikah ostavljen, i od Turákah uhvatjen, koga svakim' mukam' mučiše, pak najposli

živa na mih odriše, i na kolac nabiše; a to on s' velikim usterplenjem podnese radi vire, i ljubavi Isusove, za koga boj bijaše. Njegova desnica, koja Turske odsicaše glave, i sada se cila nahodi u Sukošanu više Zadra. Bi učinjen od Dužda Privedroga Kavalikom Sv. Marka.

Ne bihu manji na oružju vitezovi bratja njegova gori rečena, koji ga žestokim načinom osvetiše, i zaradi njihova junačtva Privedri Princip dade jim Kumpanije i na selim vladanja, i plaću; od kojizih jedan imenom Petar bi posičen od Turákah.

Na 1690. sin Petrov, a sinovac Don Stipana, imenom Ivan Surić dovede s' sobom petdeset kúćah pod krilo Principovo, ostavivši sva svoja dobra, i donese s' sobom dva avan-topa od tuča, i druga dva, koji se zovu sagri, i dvanaest bojnih pušakah: zapečateni topi, i puške pečatom S. Marka, koji su jedan put bili u Vrani, gradu Durat Begovića, žestokoga vojnika.

Sin njegov Kapitan Frane, a unuk Don Stipana Surića, bi od Turákah uhvatjen rata Bečkoga, još momče mlado, ali se berzo odkupi, ter vitežki poče vojevati, i u Livan-skomu polju pogubi jednoga silna junaka, i velika zulamčara, Adži Glodju imenom, od grada Sarajeva, koi mnoge Keršćanske glave odsikao biše.

Maloga rata kod Atlagića dvora uhvati jednoga Sejmenina od Moštara; a drugoga u Lukani, od koga razumise naši stanje Turske vojske. Pod Sinjem izlazi na mejdan s' ostalim Serdarim, i mejdandžijam, ter se vitežki ponese, i mejdane odnese. Pod Sinjem na polju, kada poginuše dva Viteza Lovrića, rečeni Kapitan Frano udari Turčina kopjem u čelo, jednoga od onizih, koji Lovriće posikoše, prebi mu se kopje u čelu, i odnese na njemu kalpak Turski; a Turčin osta mertav, što od udaracah kópja Surića, što od puške Gerge Bakovića, kada Sinj Turci obsidoše, tada se Kapitan Frano s' mnogim metnu u busiju, blizu grada, zatvorivši pute Turkom, da nemogú pojtí robiti. Vojeva svega rata Bečkoga, i Maloga; koga Princip učini Kapitanom od sve Krajine Sinjske: a po njegovom dostojanstvu, njegov sin

starii, Ante imenom, bi učinjen za Kolunela od rečene Krajine; i mladji Šimun imenom, za Kapitana od iste Krajine, koji se i sada živi nahode, zdravi, mladi, i veseli, Bog jim dao što jim želi starac Milovan. Tretji sin rečenoga Kapitana Frane, jest Fratar Sv. Frane, otac pošt. Fra Marian imenom, Redovnik zadosta naučan, i kriptostan, koi bi učinjen za Vikára Foranea od Gosp. Pris. Biskupa Trogirskoga. Sve stvari gori rečene, izvadio jesam iz attestátah, i dukálah, koji se u Surića nahode.

*Slidi pisma od Vitezóvah gori rečenih,
prikazana Pris. Gosp. Kolunelu Anti, i
Kapitanu Šimi bratu njegovu.*

Surića je pleme glasovito,
U junačtvu puno ponosito;
Od njega se zmiije porodiše,
Koje Tursku zemlju porobiše.

Jedan biše Surić Don Stipane,
Koi mnoge odnese mejdane;
Svu podloži Kotarsku krajinu
Privedromu Duždu Mletčaninu.

Prid junacim na vojsku idjaše,
Turke siče, robje dovodjase
Veće, neg' je u godini dánah,
Don Stipan je odnio mejdánah.

Šibenik je branit' pomagao,
Pod njim Turske glave odsicao;
A kad Foškul Kliš grad uzimaše,
Pod njime se Surić nahodjaše.

Koi razbi Carevu deliju:
Po imenu Pašu Tekeliju;
Na srid Bora, polja širokoga,
Od Kandie rata ognjenoga.

Ne čudi se, dragi pobratime,
 Koi nosiš od junaka ime;
 Jer je Vitez Surić Don Stipane,
 Kano i mlad Kastriotić Bane.

Davaše mu Dužde od Mletakah
 Sve na misec po trijest dukatah;
 I dade mu slavno Kavalirstvo,
 Za njegovo veliko junačtvo.

Jer osvoji biele gradove,
 I pridobi Turke vitezove.
 Mnogo Surić posiče Turakah;
 Svojom sabljom najboljih junakah.

Al' i njega rane dopadoše,
 I družina svoja odbigoše;
 Ranjena ga uhvatiše Turci,
 Kano merki iz gorice vuci.

Mučiše ga tri biela danka:
 Svakim' mukam', brate! brez pristanka.
 Najposli ga na mihe deraše,
 I na kolac tverdi nabijaše.

Cvala njemu u raj u dušica,
 I sad mu se nahodi desnica:
 U malenu selu Sukošanu;
 Pokoj vični Surić Don Stipanu!

I bratja mu junaci biahu,
 Za junačtvo dukate primahu:
 Petar, Frane, Matij, i Nikola,
 Osvetiše sivoga sokola.

Često oni u čet u idjahu,
 I brez broja robje dovodjahu.
 Ovo bibu mladi Kapitani,
 Vitezovi na Krajini zvani.

Al' pogibe Petar Kapitane
 Bojak bijuć s' Turcim na sve strane.
 Ej viteže, pokojna ti duša,
 Desno krilo mladih krajšnikah!

Lipo ga je sinak osvetio,
Ivan Surić, on se posvetio;
Jer ostavi Cara silenoga,
Od Morije rata ognjenoga.
I dovede mnoge vitezove:
Krajišnike sive Sokolove,
Pod kriocce Dužda Mletačkoga,
Robi zemlju Cara čestitoga.
Bile dvore Durat Begovića,
Bosanskoga na glasu plemića;
I donese od boja topove,
Koje prija bihu Principove.
I porodi zmaja od mejdana:
Po imenu Franu Kapitana.
Vojeva' je rata od Morije,
Kad na svitu bihu mejdandžije.
Ali mladjan osužnjio biše
Surić Frane, kako pero piše:
Ali se je berzo odkupio,
I lipo se Turkom osvetio.
Jer u četu s' vojnicim idjaše,
Turke siče, robje dovodjaše;
I pogubi silnoga junaka,
Koi biše glava od Turákah.
Adži Glodju zmaja ognjenoga,
Zulumčara Cara čestitoga.
Od biela Sarajeva grada,
Istina je, živa moja brada.
I uhvati Muju Sejmenina
Kod biela dvora Atlagića;
Drugo ga je Frano uhvatio
U Lučani, tako zdravo bio.
Koi káza stanje od Turákah,
Silne vojske Carevih junákah.
Pokoj vični Frani Kapitanu;
Lipo zdravje starcu Milovanu.

Kratko govorenje od gospodske kuće Bergeljića, izvadjeno iz njegovih karátah, i diplómah.

Bergeljići starinom su gospoda Ungarska, i pribivali su u mistu, koje se Osiek zove, u kraj vode Bergo zvane, od koje ovo pleme ime primi. Bihu u vrime Králjah Ungarskih vešici; na gospodstva, i vladanja uzdignuti; a u vrime Kralja Bele četvertoga, u ovim stranam vladali su deržavam, i župam, ter se Župani zvalu. Kada pak Tatari predobiše Kralja Ungarskoga, koi se Bela zvaše, i porobiše svu Ungariu, razorivši gradove, i opalivši kuće, sela, i varoše, tada i gospoda Bergeljići s' mnogim Ungarcim u ove dojdose strane, ter se u različitim mistim namistiše; a mnogi s' Bergeljićem u polju Livanjskomu na 1241 ili kako drugi hote, na 1235. Gdi na jednoj planini vele visokoj, koja se Tribanštica zvaše, grad sagradiše, koi od Ungarácáh bi njihovim imenom zazvan Hum, a posli do sadašnjega vrimena zazva se Podhum. Biše dakle kuća Kneza Bergeljića moguća, velika, i plemenita, ne samo u Ungarii; nego li jošter i u Bosni, koju Bani Bosanski u broju ostále gospode, Knezóvah i plemićáh Bosanskih deržahu, i na vladanja velika uzdizahu, kakono Ban Stipan Kotromanović, koi učini Ostoju Bergeljića Generalissimom, iliti Vojvodom od sve njegove vojske, davši mu naredbu: da porobi Dalmaciju, i Horvatsku zemlju, i tako se Ostoja vitežki ponese; da u malo vrimena sve rečene porobi deržave, i Slavodobitnik povrati se u Bosnu. Koga Ban Ketromanović s' velikim veseljem primi, zagerli, i lipo darova, davši mu jednoga sokoła od zlata, s' krilim raztvorenim, koga se prilika u njegovoj armi gleda. Dade mu krilo od ptice nike, modra kolura, i vilicu iliti kosiricu od zlata, kojizih prilika gleda se na kapi vojničkoj, iliti helmi, u njegovoj armi. Dade mu Podhum grad, Podhumje, i druga sela njemu, i njegovim poslidnjim u vike. Ova kuća i sada se u Dalmaciji u gradu Splitu nahodi, ter se u go-

spodstvu, mogućstvu i imenu od Knežstva uzderži, budući Privedri Princip potverdio njegove stare diplome, i posljednjim njegovim u više. Od ovoga plemena bili su Kavaliri Rimski, koji se običaju u dvoru Lateranskomu činiti od duhovnih Vladalacah, kakonoti Gosp. Pris. Knez i Koloneo Markiol, i njegov brat Knez Luka, učinjen Juna na 28. 1731. Bihu rečeni Knezovi postavljeni u broj vlastele od staroga i plemenitoga grada Osora takodjer i Kerse na 1719. Juna na 7. da mogu kakono i ostála gospoda od rečenih gradovah, u više s' njima ulaziti, i naredbe običajne davati. Bi rečeni Knez, i Koloneo Markiol učinjen za Gubernatora od oružja, u Šplitu 1743. Po isti način bi od privedroga Principa učinjen Gubernator od oružja u gradu Klišu, na 1755.

Pisma od Knezovah kuće gospodske Bergeljića, prikazana Pris. Gosp. Knezu Kolonelu Markiolu Bergeljiću.

Ako neznaš na glasu viteže!

Odkuda je Bergeljiću Kneže?

Kazat' ću ti pravo do istine:

Ungarac je bio oči starine.

Od Osika grada bieloga,

Slavio je Kralja Ungarskoga.

Od davna je pleme Bergeljića,

Vitežko je kano Zrinovića.

Kad Tatari naglo udariše,

Ungariu ravnu porobiše;

Potiraše Kralja Ungarskoga:

Po imenu Belu velikoga.

I s' njim mnoge mlade Ugričiće,

Vitezove, Bane, i Plemiće;

I mladoga Bergeljića Kneza,

Ungarskoga na glasu Viteza.

Otidoše k' polju Livanjskomu,
 Slavu dati Banu Bosanskomu.
 Tu planina visoka biaše:
 Tribanštica imenom se zvaše.

Na njoj oni selo naseliše,
 Od Tatárah kada pobigoše.
 Sagrađiše i grad glasoviti,
 Na planini puno stanoviti.

Ugarsko mu ime postaviše:
 „Hum bieli” kad ga sagrađiše.
 Posli njemu Podhum ime biše,
 Od Bošnjakah tako se zoviše.

Ali pobro do malo godínah,
 U Slovinskih vrime Banovínah:
 Svadiše se Horvati junaci,
 Dalmatini, i mladi Bošnjaci

O Kraljestvo, i o Kraljevine!
 O deržave, i o Banovine!
 Kad to vidi Kotroman Stipane,
 Slavne Bosne Viteže i Bane.

Zove k' sebi Kneza Bergeljića:
 Po imenu Ostoju plemića,
 Ter je njemu besidio Bane:
 Kupi Kneže vojsku na sve strane.

Ti ćeš biti prid vojskom Vojvoda;
 Jer te kažu viteškoga roda,
 Porobit' ćeš Horvatsku deržavu,
 Dalmaciu, Liku, i Kerbavu.

Kad je Kneže Bana razumio,
 Po Bosni je vojsku pokupio;
 Pak porobi Horvatsku deržavu
 Do Ljubljane Liku, i Kerbavu.

Do Neretve župu, i Primorje,
 Vas do morja Kotar, i Zagorje.
 Povrati se natrag pivajući,
 Vino pijuć, konja igrajući.

Lipo ga je Bane pričekao ;
 A još lipše biše darovao :
 Gerli njega kano svoga brata,
 I dade mu sokola od zlata.

Još mu dáje krilo pozlatjeno,
 Sve kamenjem dragim nakitjeno ;
 Darova mu Podhum, i Podhumje ;
 Jer porobi Kotar i Zagorje.

Do Ljubljane Liku, i Kerbavu ;
 Od starine Horvatsku deržavu.
 Još mu Bane poklonio biše :
 Mnoga sela, kako pero piše.

Od ovoga roda gospodskoga,
 Ungarskoga ; a i Bosanskoga ;
 I sada se nahode Knezovi :
 Bergeljići mladi Vitezovi.

A u Šplitu gradu bielomu
 Slavu daju Duždu Mletačkomu ;
 Koji svuda jesu vojevali,
 I gradove bile uzimali.

Od njega su bili Vladaoci,
 Koluneli, Duždevi vojnici.
 Od njega su Kavaliri bili,
 Gospodstvo su na sablji dobili.

*Slidi govorenje od pridostojne i gospodske
 kuće Vučkovića i njezinih Vitezóvah.*

Vučkovići starinom su iz Duvna mista Cara Otmanovića, u komu mistu, zarad zuluma Turskoga stati nebiše im obično, i zaradi te sverhe; a najveće za moći se s' Turcim biti, i osvetiti Keršćane od njih mučene, i prognate namišlise ostaviti svoju starinu, polja, kuće, i sve što imadihu;

ter se pod krilo Privedroga Dužda uteći, i što bihu namislili, ono izveršiše.

Na 1687. Dojde Harambaša Miše Vučković Gospodinu Priuzvišenomu Generalu Korneru, moleći ga; da mu dade vojsku za porobit' Livno, Duvno, i Županjac. Genera' prignu se na njegovu molbu, ter posla Kavalira Jankovića, Serdara Nakića, Sinobada, i mnoge druge, koji porobiše rečene deržave, i mnoge Turske odsikoše glave; a rečeni Harambaša Miše, budući se s' njima dogovorio, podiže iz Duvna četiri stotine kućah Keršćanskih takodjer i od Livna, Rame, i drugih místah podigoše mnoge kuće, a prid njima bihu glavari: Knez Nikola Vučković, Harambaša Miše, Tadia, Pavao, Bože, i Ivan rečeni Zec s' Harambašom Tomaševićem, koji naseliše Cetinu ravnu, i druga mista, okolo Cetine.

Uskočiše tada s' njima Fratri Rameki, koji se pod Sinjem namistiše.

Miše rečeni bi učinjen za Serdara, i glavara od puka; koi s' njime dojde, ter od 1687 do 1690 poče vojevati, i opali mnoga sela, i varoše, porobi Duvno, Livno, Kupriš, Ramu, Ljubuški, Broćno, Zupanjac, i mnoga druga mista, koi pria nego pogibe, dosta Turskih odsiče glávah, i sužanjah pod Sinj dovede. A posli njegove smerti, bi učinjen za Serdara njegov brat Tadia, silni junak, i Vitez glasoviti, koi svojizim sinovcim: Božom, i Ivanom, rečenim Zecom vitežki vojeva, Tursku zemlju porobi, i njihove odsica glave.

Na 1690. Marca na 2. dojde u Cetinu sedam hiljadah Turákah, koje Vučkovići i ostáli Cetinjani razbiše, mnoge odsikoše glave, i sramotno iz Cetine iztiraše. Posli toga porobivši opet Livno, Duvno, Ramu, Županjac, Kupriš, Broćno, Ljubuški, Imotski, i mnoga druga mista, dognашe neizbrojeno plíno, posikoše mnogo Turákah, i brez broja dovedoše sužanjah.

Na 1691. Oktobra na 10. pod Glamočem i Kuprišem četiri stotine Turskih opališe kućah, osvojivši jednu kulu,

pohvatavši Turke, koji u njoj bihu. Po isti način osvojiše jednu karaulu, i pobiše Turke, koji u njoj biše.

Na 15. Juna 1692. Serdar Tadia Vučković, Bože, i Ivan Zec, njegovi sinovci s' ostálim Krajišnicim opet otidoše pod Livno, ter šest stotínah upališe kućah, i sto i dvadeset posikoše Turákah.

Na 5. Maja otidoše na Borovo polje, koga porobiše, i dosta Turkom zla učiniše. Tada Ivan Zec silnoga posiče junaka, po imenu Garbu Ahmeta Buljumbašu, u komu boju isti Zec ranjen biše.

Na 1694. razvališe most na Struzi, uzeše jednu kulu od Turákah branjenu.

Na 1695. razbiše na Kuprišu Ismail Pašu, i uhvati Zec silna Barjaktara. Opet razbiše pod Livnom Selman Pašu, i mnoge Turske odsikoše glave. Zec Vučković posiče Agu Kneževića; a drugoga Agu uhvati živa.

Na 1695. otidoše opet pod Glamoč, ter mnoge kuće porobiše, i upališe, posikavši Turákah dosta, gdi Zec Vučković najbolje se ponese, koi uhvati silnoga Turčina Omera Alakovića i mnoge posiče. Idju opet pod Livno, ter razbiše Alaj Bega Kliškoga, po imenu Rustan Pašića, izsikavši njegove Spahije. Isti Zec udari kopjem Pašu Kliškoga, koje biše oteo Paši tirajući ga. Bi u tom boju ranjen i Zec, od kojih ránah do malo vrimena pojde s' ovoga svita. Pošteno je vojevao, pošteno je i umro, pokojna mu duša! — Rečenoga godišta Bože Vučković vitežki se podnosaše, robeći Tursku zemlju, i glave odsicajuć Turske, iz među ostálih uhvati pod Livnom Nubega Kositerovića; ali ga berzo uhvatiše Turci, i u sužanjstvo povedoše; ma pošteno uteče, ter opet vojevati poče, sa svojim stricem Tadiom Serdarom, robeći brez pristanka zemlju Tursku, i njihove odsicajući glave.

Na 1697. udariše Turci u Cetinu na Čitluk, osvojiše kulu, i uhvatiše Fra Pavla Vučkovića, brata Tadie Serdara, i bi sužanj u Bagdatu, za koga pitaše šest hiljadah cekínah, sužnjeva šest godínah, posli toga junački uteče; dojde pod Sinj, načini Manastir i cerkvu pod Sinjem. Poče vojevati

protiva neprijatelju, i dosta mu zla učini. Bi u Levantu Kapelan s' Generalom Mučinigom, s' koizim pomože uzimati gradove; i od istoga bi poslan pod Biograd, za izviditi koliko je Cesarove i Turske vojske? Kada Sinj obsidoše Turci, zatvori se u grad, pomože ga braniti, slobodeći junake, i svaku im pomoć dajući.

Na 1706. umri Serdar Tadia, i bi učinjen za Serdara njegov sinovac Bože, koji otidje prid vojnicim u Italiju za Kapitana, ter se pošteno podnese.

Na 1715. učinijši se rat, pobiše Turske Emine na mostu, i uzeše Tursku kulu; odoše na Čačvinu gradić tverd mnogo, ter ga osvojiše, i prvi bi Serdar Bože, koji barjak Kapitanov odnese. Vojevaše tada s' njime ostali Vučkovići, to jest: Stipan sin Serdara Tadie, Matija sin Serdara Miše gori imenovanoga, Jerko, Fráne, i Lovre. Svi se ovi junacki vladaše, i vitežki vojevaše. Kada Turska vojska grad obside, Serdar Bože, i Alfir Mat'ja u grad se zatvoriše, s' Turcim liše, i vitežki ga obraniše. Posli toga porobiše zemlju Tursku, Glamoč, i Livno, ter dosta Turskih odsikoše glávah, robja dovedoše, i plína zaplíníše.

Na 1761. umri Serdar Bože, i bi učinjen za Serdara Stipan, koji s' ostalim rođjacim vojeva, dok rat dura, opali, i porobi mnoga sela Turska, i pomože uzeti Imotski na 1717.

Na 1748. pojde Serdar Stipan s' ovoga svita, i stade na njegovo misto Ivan sin njegov, koji berzo pošavši s' ovoga svita, bi učinjen za Serdara Kapitan Justin sin serdara Bóže gori imenovanoga, koji se i sada nahodi na ovomu svitu. Bog ga produžio, i u svemu blagoslovio. Od njega, nebudući rata, drugo negovorim; nego da je Gospodičić dobar, i pošten, i da je vazda na službi Principovoj bio, i pošteno u svako vrime Krajinom vladao, i nju od kuge, koja morjaše po Dalmaciji, branio.

Pleme Vučkovića izlazi od Nemana, kako se nahodi u njegovim starim písmim. Od njega izajde Vučko, ter oni, koji se posli rodiše, prozvaše se Vučkovići. Posli razasutja Bosanskoga puno godinah ovi se podiliše, ter jedni u Pannoniu, a drugi k' morju otidoše, a treći ostadoše u Duvnu,

njihovoj Didovini svojizim ocem Petrom Vučkovićem, i to biše godišta Gosp. 1506. Posli toga vrati se iz Ungarie Toma Vučković, budući svi njegovi pomerli u rečenoj deržavi, i ovi stade svojim rodjakom Matijom, koji živiše skladno zajedno, a od njih izlaze ovi, koji slide.

Matija, Gergo, Šimun, i Toma, sinovi rečenoga gori Petra.

Od Matija rodi se Serdar Tadia, Knez Šimun Serdar Miše i Fra Pavao.

Od Tadie izlazi Alfir Toma, i Serdar Stipan; od Stipana Serdar Ivan; od Ivana Pavao.

Od Šimuna drugoga sina Matijeva rodi se Kapitan i Serdar Bože

Od Bože Kapitan, Serdar i Vice-Koloneo Justin, od Justina Matija, Josip i Fra Pavao; od Josipa Ivan i Stipan.

Od Miše tretjega sina Matijeva, rodi se Alfir Matij, i F. Barno; od Matija Alfir Miho; od Mihe Jure.

Od Šimuna brata Matijeva, a sina Petrova rodi se Ivan, rečeni Bile; od Bile Ivan Zec junak proglašeni; od Ivana Petar, rečen Vukašin; od Petra Ivan.

Od Tome četvertoga brata Matijeva, a sina Petrova izhodi Jure, Šimun, i Nikola Knez.

Od Jure Luka; Martin, Jerolim i Frane. Od Jure Luka; od Luke Ivan, i Šimun; od Ivana Fra Frane i Luka.

Od Martina drugoga sina Jurina izlazi Andria; od Andrie Marko.

Od Jerolima tretjega sina Jurina izhodi Ilia; od Ilie Stipan.

Od Frane četvertoga sina Jurina izlazi Bartuo, i Ivan; od Bartula Matija i Josip.

Od Šimuna drugoga brata Jurina, a sina Tomina izhodi Ivan, Jure, i Gergo; od Ivana Šimun, i Toma.

Od Nikole tretjega brata Jurina, a sina Tomina izlazi Pavao, i Jure; od Payla Marin, Nikola, i Petar; od Jure Jakov.

Ovo je moj štioče arbor ili stablo stare gospodske kuće
Vučkovića; ako ti nebude ugadan; a ti neštij.

*Pisma od Vitezóvah gori imenovanih pri-
kazana Gosp. Pris. Serdaru Vučkoviću.*

Rano rani Vučkoviću Miše
Prija zore uranio biše.
Pak otidje k' morju Latinskomu,
Generalu Banu Mletačkomu.

Klanja mu se, ter mu govoraše:
Generale sve uzdanje naše!
Daj ti meni tvoje Krajišnike,
Dalmatine pišce, i konjike.

I prid njima Janković Stojana,
Od Derniša Nakića Matiju;
A od Knina grada Sinobada,
Tri Serdara, tri sokola mlada.

Porobit' ću Livno polje ravno
Do Županjca Duvno polje slavno;
I ostale deržave Careve
Izsić' ćemo Turke Vitezove.

Dovest' ću ti Carevu iraju,
Koji njemu težak harač daju,
Pod kriocce Dužda Mletačkoga,
Od starine Kralja čestitoga.

Što zapita Vučkoviću Miše,
To mu Bano darovao biše:
Dáje njemu mlade Krajišnike,
Sve po izbor pišce i konjike.

I prid njima tri mlada Serdara:
Jankovića od ravna Kotara,
Od Derniša Nakića Matiju;
I od Knina Serdar Sinobada.

Otidjoše u zemlju Carevu,
 Porobiše njegovu državu.
 Livno ravno, i Županjac beli,
 Ramu lipu, Kupriš, i Gorance.
 Mnogo oni robje zarobiše,
 I junačkih glávah odsikoše;
 Dovedoše iraju Carevu,
 Proslaviše krunu Principovu.
 Sve junákah mladih Vitezóvah:
 Devet stotín kano sokolóvah,
 Silenoga Cara ostaviše,
 Ter Cetinu ravnu naseliše.
 Koji' često u četú idjahu;
 Sela robe, glave odsicahu,
 I prid njima sivi sokolovi:
 Vučkovići mladi Vitezovi.
 Serdar Miše jednom ime biše,
 Tadia se drugi zoviaše;
 Treći biše po imenu Bože,
 A četverti Vučkoviću Zeče.
 Robe zemlju Cara čestitoga
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga.
 Kud njihova sablja dopiraše,
 Onde cerna kervca teciaše.
 Porobiše Careve Krajine,
 Ravno Broćno do Velež planine.
 Zaplíniše, robje pohvataše;
 Dosta rusih glávah odsikoše.
 A najveće Vučkoviću Miše
 Viruj pobro! tako pero piše.
 I njegova dva sinovca mlada,
 Ter se glase čak do Carigrada.
 Al' pogibe Miše Vučkoviću,
 Silní junak kano Zrinoviću.
 Bojak bijuc s' Carevim delijam,
 U Raju se uvik veselio!

Lipo ga je bratac osvetio :

Po imenu Vučković Tadia.
Prid junacim često vojujući,
Turke sikuć, i bojak bijući.

Dodje Paša u Cetinu ravnu :

Da porobi mlade Cetinjane ;
Al' je njemu loša srića bila ;
Jer udari Vučković Tadia.

I njegovi mladi Krajišnici,
Cetinjani na glasu konjici,
Razbi Pašu, potira mu vojsku ;
A uz Prolog visoku planinu.

Otidjose k' Livnu bielomu

Jade davat Caru silenomu :
Šest stotinah kućah opališe,
Sto i dvajest glávah odsikoše.

Udariše na polje Borovo,

Od starine gnjizdo sokolovo.
Udariše, ter ga porobiše,
Mnogo rusih glávah odsikoše.

I prid njima Ahmet Buljumbaša,

Pogubi ga Vučković Ivane.
A pridivkom Harambaša Zeče,
Vira moja iz gorice vuče.

Na Kuprišu potiraše Turke ;

A prid njima Pašu Ismaila.
Potiraše, ter jih izsikoše ;
A najbolje Vučkoviću Zeče.

Turke tira, glave jim odsica ;

Poštena mu sablja i desnica !
I uhvati mlada Barjaktara :
Po imenu Musu zulumčara.

Malo posli Glamoč porobiše,

I biele dvore opališe ;
Turke siku, a robje hvataju,
Plino gone, ter po dva pivaju.

Silna zmaja uhvatio biše:

Zec Vučković kako pero piše;
Alaković mlada Omeragu,
Ter ga vodi u Cetinu ravnu.

Opet idju k' Livnu bielomu;

Jade daju Caru silenomu.

Na Kliškoga Pašu udariše:

Spahije mu mlade izsikoše.

Tira Pašu Vučkoviću Zeče,

Ter ga rani; ali mu uteče.

Z' bojnim ga je kopjem udario,

U njemu je kopje ulomio.

Al' i Zeca rane dopadoše:

Sikuć mlade Krajišnike Turke.

On od ránah pribolit' nemože:

Već bolujuć dušicu izpusti.

Lipo ga je bratac osvetio:

Serdar Bože on se posvetio;

Jer je Tursku zemlju porobio,

Dosta rusih glávah odsikao.

I uhvati Bega i plemića,

Po imenu Kositerovića.

Malo vrime postojalo biše,

Serdar Božu Turci uhvatiše.

Al' je Bože berzo utekao,

Ter je opet vojevat počeo;

I porobi Broćno do Moštara,

Do Gabele, i Blagaja grada.

Livno ravno, Duvno, i Jabuku,

I ostalu svu Krajinu Tursku:

Od Moštara do Udbine grada,

Dosta Turkom on zadade jada.

On pomože i Sinj obraniti,

Iz Cetine Turke istirati.

Pošteno je vazda vojevao,

Mnoge Turske glave odsikao.

Još ti kažem Tomu Vučkovića,
 Da biaše serdca Smiljanića.
 Po Levantu on je vojevao,
 Svitlu sablju kervce napojio.

Junak biše, al' je poginuo,
 Kerst braneći, s' Turcim bojak bijuč.
 Vučkovićem pisma na poštenje!
 Milovanu što mu mili Bog dá.

Kratko govorenje od Gosp. Kuće Grabovčeve.

Stahu Grabovci u Roskom polju, u Hercegovini, gdi biše njihova didovina, ali nemogući Turske podnositi globe, ni zuluma, ostavivši u početku rata Bečkoga sva svoja dobra, pobigoše pod krilo Privedroga Dužda Mletačkoga, i stadoše u ravnoj Cetini. Šest biše bratje Grabovćah, koji Cara odbigoše, to jest: Marko, Martin, Marian, Antun, Ivan, i Matija. Ovi vitežki svega Bečkoga rata vojevaše, gradove uzet' pomogoše, i Turske odsicaše glave; još izviše izlaziše na mejdan Turkom pod Gabelom, i na veće místah, ter njihove odsicaše glave; i za njihovo veliko junačtvo od Privedroga Principa bihu nadareni z gospodstvom i platjom, oni, i njihovi poslidnji u víke, budući od njih izlazili Vojvode, iliti Kapitani od vojnikah platjenih, i Serdari na Krajini Sinjskoj, od kojih se i sada nahodi Gosp. Serdar Ante Grabovac, sin glasovitoga junaka i Viteza Ante Grabovca, komu nazivljem pokoj vičnji; a sinu mu zdravje, veselje, dug život, i sriću na oružju.

*Slidi pisma od Vitezóvah predostojne kuće
Grabovčeve, prikazana Gosp. Pres. Ser-
daru Anti Grabovcu.*

Ako neznáš moj mili brafene,
I Viteže od Sinjske Krajine!
Od kuda su starinom Grabovci?
Kažem tebi, da su Hercegovci.

Po daleko od polja Roskoga;
A starinom roda gospodskoga;
Od Lazara Grebljanović Kneza,
Velikoga Bana i Viteza.

Od koga se rodiše junaci,
Vitezovi, kano i Bošnjaci,
Koji puno s' Turcim bojak biše;
Prija nego Bosnu osvojiše.

A kad Turci Bosnu osvojiše:
Pod harač je težki položiše.
Osvojiše i Hercegovinu,
Kosarića lipu Banovinu.

Ter Grabovci harače davahu,
Cara dvore, ter mu se klanjahu;
Al' u vrime rata od Kandije,
Goji majka silne mejdandžije.

Šest junákah sivih sokolóvah:
Grabovácah mladih Vitezóvah.
Kad li njima krila narastoše,
Silenoga Cara odbigoše.

Uskočiše silne mejdandžije
Na početku rata od Morije,
Pod kriocce Dužda Mletačkoga,
Latinina, Kralja čestitoga.

Vitežki su oni vojevali,
 I junačke glave odsicali;
 Ovo bihu zmije na Kraini,
 Merki vuci u ravnoj Cetini.

Deržave su Turske porobili,
 I varoše ognjem popalili;
 Svitle sablje kervce napojiše,
 Mnogo oni plino zaplaniše.

Kad Gabelu Princip uzimaše,
 Ter se pod njom kervca prolivaše;
 Grabovci su pod Gabelom bili,
 I na mejdan Turkom izlazili.

Jedan biše silni Marijane:
 On izlazi Turkom na mejdane.
 Četiri je mejdana odno,
 I vitežki Turke porobio.

Drugi biše Marko Harambaša,
 Koga hvali sva Krajina naša.
 Na mejdan je i on izlazio,
 Svitlu sablju kervce napojio.

Ali ova bratja izgiboše,
 Pod Gabelom kada vojevaše.
 Sam ostade Grabovac Antune,
 Od junakah mladjan Kapitane.

Vitežki je i on vojevao:
 S' krajišnicim glave odsicao,
 Uzimao kule i čardake,
 Zazivao na mejdan junake.

U Cetini silni junak biše,
 Ter se Djaka imenom zoviše.
 Ne biaše takvog' zulumčara
 U svoj zemlji čestitoga Cara.

To Grabovac podnit' nemogaše;
 Već na mejdan njega pozivaše.
 Udriše se dva mlada konjika,
 Dva na glasu silena vojnika.

Udriše se, ter se izkerviše :

Al' Grabovac bolji junak biše:
Turčinu je glavu odsikao,
I poštenje veliko stekao.

Posli toga Ante vojevaše,
S' Cetinjanim glave odsicaše.
Vojujući on je ranjen bio,
Još i livo oko izgubio.

Kada na Sinj Turci udariše:
Sto hiljadah kako pero piše,
I Grabovac u gradu biaše,
Ljute rane Turkom zadavaše.

Kada na grad juriše činjahu,
Ter Sinjani glave odsicalu :
I Grabovac okervavi ruke,
Sikuć mlade Krajišnike Turke.

Nad topčijam biše Topčibaša,
Kako smira začudi se Paša.
U čador je njegov udario,
Kapidžiju mlada pogubio.

Posli toga boja žestokoga,
Koji biše rata Malenoga,
Govorio Grabovac Antune;
Od Cetine mladi Kapitane:

Rodbinu mi Turci zarobiše,
I četiri brata pogubiše;
Ili ću jih lipo osvetiti,
Ili moju glavu izgubiti.

Pak podiže mlade Cetinjane,
Na Krajini vitezove zvane.
Ter porobi Livno polje slavno,
Dugo, lipo, široko i ravno.

I pogubi zmaja žestokoga,
Zalumčara pobro velikoga:
Po imenu Ugarković Alu,
Rusu mu je glavu odsikao.

Drugoga je živa uhvatio,
 Dosta lipa plina zaplínio ;
 Ter mu Dužde dade za junačtvo
 U Cetini platju i Serdarstvo.

Svitlo perje od zlata medalje,
 Ravne zemlje, zelene livade ;
 I njegovu rodu, i plemenu,
 U Cetini ravnoj odgojenu.

*Pisma Marka Bobovčića, uskoka rata od
 Kandije, silnoga Viteza i junaka, prika-
 zana Pres. Gosp. Vojvodi i Majoru Pavi
 Bobovčiću, rečenom Matutinoviću
 praunuku Marka Bobovčića.*

Junaci su bili Bobovčići:
 Sokolovi kano Jankovići,
 Velikoga rata od Kandije,
 Posli njega, Beča i Morije.

Ako li mi nećeš virovati,
 Poslušaj me, ja ću ti kazati:
 Knjigu piše sileni Baliija,
 Po imenu Turčin Duralija,

Ter je šalje Bobovčiću Marku,
 Od krajine silnomu junaku.
 Ovako mu upisao biše:
 Duralija, tako se zoviše.

Bre Djidjo Bobovčiću Marko!
 Na te više još i sunce žarko;
 Jer ostavi čestitoga Cara,
 Od starine tvoga Gospodara.

Ter izsiče Sarajske tergovce,
 I zaplíni moje bile ovce.
 Još pohvata momke i divojke,
 I ucvili naše mile majke.

Već je tvoja sila dodijala,
 Dodijala, i dovojevala.
 Vira moja, Vlaški Harambaša!
 Berzo će te sići sablja naša.

Knjigu štije Bobovčiću Marko,
 Pak uzimlje svoje pero tanko.
 Drugu Marko biše napisao,
 Duraliji biše besidio:

Vira moja, silni Duralija!
 Još se nije Turčin porodio,
 Koi će mi odsić rusu glavu,
 I učinit takvu sebi slavu.

Što ja jesam odbigao Cara,
 Boljega sam steka' gospodara:
 Svitla krunu Dužda Mletačkoga,
 Latinina, vazda čestitoga.

Što sam bile zaplínio ovce,
 I izsika' Sarajske tergovce:
 Tvoje ovce nisu nigda bile;
 Nego moje, ubile te strile!

Sarajlije težki zulumčari,
 Na nje plaču svi Vlaški ovčari;
 Jer ne mogu s' mirom večerati,
 Što imadu valja njima dati.

Štol' mi pritiš, Careva delijo,
 Duralija silena balijo!
 Da ćeš odsić rusu glavu moju;
 Čini mi se, ja ću berzo tvoju.

Pak neprodje nedilja danákah,
 Nu poslušaj silnoga junaka.
 Kupi Marko četü Krajišníkah,
 Sve junákah, i silnih vojníkah.

Na Tursku je zemlju udario,
 Ter je biše kruto porobio;
 Duralije još upali dvore,
 Prija danka, još i bile zore.

A njemu je glavu odsikao,
 I ljubovcu za roba doveo.
 Onda bilo, sad se spominjalo.

*Slidi malana pismica od Vitezóvah pre-
 dostojne kuće Tomaševića.*

Krajišnici kada uskočiše,
 Ter Cetinu ravnu naseliše:
 Tad uskoči Tomašević Jako,
 Biše drugi Vojevoda Janko.

I dovede petdeset odžakah,
 Krajišnjakah od Duvna junakah,
 Pod kriocce Dužda Mletačkoga,
 Vrime Beča rata žestokoga.

Biše Jakov zmaje od dvi glave,
 Koga mladi Cetinjani slave.
 Često idje k' Livnu bielomu,
 Jade daje Caru silenomu.

Tursku zemlju brez pristanka robi,
 Plíno goni, mlado robje vodi.
 Na mejdan je Turkom izlazio,
 Britku sablju kervce napojio.

Imadiše silne harambaše,
 Koji robe sela i varošé.
 On prid njima Turke razgonjaše,
 I ruse jim glave odsicaše.

Sinj je bili branit' pomagao,
 Pod njim Turske glave odsicao.
 To svidoče Bani Generali,
 I od Sinja mladi Providuri.

Njemu Dužde za junačtvo dade:
 Lipe zemlje, zelene livade;
 U Cetini liepo Serdarstvo,
 Na Krajini veliko gospodstvo.

Sinovac mu još junak biaše:
 Ilija se sila zoviaše,
 Vojeva' je rata Malenoga,
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga.

Prid junacim Barjaktar je bio,
 To na sablji biše zadobio.
 U Tursku je zemlju odlazio,
 I od Livna robje dovodio.

Na glasu je Tomašević Lovre,
 Viruj meni, istina je pobre.
 Silni junak, vitez od starine,
 Još i Serdar od ravne Cetine.

Vitežki je Lovre vojevao,
 Prid junacim četu četovao,
 Često Tursko plino dogonjaše,
 I liepo robje dovodjaše.

Sinj bieli branit' pomagaše,
 Po Cetini Turke razgonjaše.
 Biše junak rata Malenoga,
 Krunu brani Dužda Mletačkoga.

I posiče silnoga junaka,
 Koi njemu potira babajka.
 I tad bi ga pogubio pobre,
 Da ga nije posikao Lovre.

Bog mu dao zdravje i veselje,
 I sve što mu želi Milovane!
 I njegovim mladim krajišnicim,
 Od Cetine na glasu junacim.

Slidi pisma Vitezovah dostojne kuće Lovrića, koji vitežki vojevaše, i vojujući na boju pogiboše.

Biokova nije brez oblaka,
Ni Cetina ravna brez junaka;
Jer poradja vazda Vitezove,
Kraišnike sive sokolove.

Cetinjani jesu svi junaci,
I na boju slični i jednaci;
Vitezki su vazda vojevali,
Teške jade Turkom zadavali.

Sve nemogu brojiti po imenu,
Po imenu, ili po plemenu;
Jer bi pisme odveć duge bile,
Koje nebi izpivale više.

Samo kažem tri mlada Lovrića:
Od Cetine tri Sokoličića,
Da su bili serdca junačkoga,
Vitezovi Dužda Mletačkoga.

Jedan biše Lovriću Filipe,
Od Kraine gizdave i lipe.
Koi često na vojsku idjaše,
S' krajšnicim glave odsicaše.

Junak biše rata od Morije,
Robi Filip Careve krajine.
Maloga je rata dočekao,
I vitežki vazda vojevao.

Drugi biše Lovriću Gergure,
Tako kaže Balbi Providure.
Z babajkom je svojim vojevao,
I na mejdan Turkom izlazio.

Blizu Sinja grada bieloga;
 A u vrime rata Malenoga;
 Kada na Sinj udariše Turci,
 Sa svih stránah kano merki vuci.

Tada oni konje posidoše,
 Ter na Turke juriš učiniše.
 Poletiše kano sokolovi:
 Dva Lovrića Sinjski Vitezovi.

Po Cetini Turke razgonjahu,
 I ljute jim rane zadavahu:
 Ali ko će sili odoliti,
 Ko li Tursku vojsku predobiti?

Sikuć Turke oba pogiboše,
 I pošteno glave izgubiše.
 Vitežki su vazda vojevali,
 Vitežki su i dovojevali.

Babajka je sinak osvetio,
 Lovrić Mate, on se veselio!
 U Bosnu je često odlazio,
 Ter je Tursku vojsku uhodio;

I po Bosni kule i gradove,
 Po gradovim silene topove;
 Ter kazuje stanje od Turákah
 Privedromu Duždu od Mletákah.

Često Mate na vojsku idjaše,
 S' krajšnicim glave odsicaše.
 U Cetini pogubi junaka,
 Koi biše dika od Turákah.

Nebiaše boja ni mejdana,
 Brez junaka Lovrića Matije;
 Jer s' junacim svuda vojevaše,
 I gradove bile uzimaše.

Kad osvoji Alvis Mučenigo,
 Grad Imotski gnjizdo Hercegovo:
 Tad je Mate prvi uskočio,
 Mučenigo to je svidočio.

Još ti kažem dilo od junaka,
 I silnoga Lovrića konjika.
 Oblači se u Turske haljine,
 Ter uhođi po Bosni krajine.
 Na Kosovu Turska vojska biše,
 Kud će uđrit, još se neznadiše.
 Idje Mate u vojsku Carevu,
 Igra konja po bojnom Kosovu.
 Turski nosi, a Turski govori,
 Lulu pije, ter z delijam zbori.
 Kad li vojsku biše razgledao,
 Zdravo se je natrag povratio.
 Priko Bosne idje pivajućí,
 I viteza konja igrajućí.
 Turski klanja, Vlaški Boga moli,
 Idje junak u Cetinu doli.
 U Livnu mu loša srića biše;
 Jer ga onde Turci poznadoše.
 Biži Lovrić niz polje Livanjsko,
 Uzdajuć se u serdce junačko.
 Za njim terču Turci vitezovi,
 Lete oni kano sokolovi.
 Dostigoše Lovrića junaka,
 Ubiše mu konja iz pušakah;
 Kod Prologa visoke planine,
 Blizu jedne dubrave zelene;
 Ali Mate u goricu ujde,
 Ter veseo u Cetinu dojde.
 To svidoče Mletačka Vlastela,
 Po Cetini varoši i sela.
 Vitezovi mladi od Krajine,
 I junaci silni od starine.
 Ne čudi se dragi pobratime,
 Koi nosiš od junaka ime.
 Lovrići su roda junačkoga,
 Krunu brane Dužda Mletačkoga.

Pošteno su vazda vojevali,
 I gradove bile uzimali.
 U Tursku su zemlju odlazili,
 I s' junacim robje dovodili.

Mertvim pokoj, živim zdravje lipo,
 I na svitu ime glasovito.
 Sablja njima vazda srićna bila,
 I Turske se kervce napojila!

*Pisma od Petra i Matija Berčića, Vite-
 zóvah Cetinskih, i Otočánah, kako bihu
 izsićeni od Turákah.*

Kosovo je polje glasovito,
 Kažem tebi brate stanovito;
 Jer je na njem težak mejdan bio,
 Kad je Janka Care predobio.

A Cetinsko sa svim plemenito,
 Ravno, lipo, puno ponosito;
 Jer je u njem vojska izsićena,
 I junačka kervca prolivena.

Žestokoga rata od Kandije,
 Malo posli Beča i Morije;
 A najveće rata Malenoga,
 Malenoga; ali manenoga.

Al' poslušaj moj mili brajene!
 Da ti kažem tuge i čemere:
 U Cetini koje se zgodiše,
 Kadano je Turci porobiše.

Udri vojska Cara silenoga
 Na Cetinu rata Malenoga.
 U Cetini tverd otok biaše,
 Oko' njega rika teciaše.

U njega se zbigoše junaci,
 Cetinjani mladići i starci.
 Da se brane od vojske Careve,
 U srid vode studene Cetine.

Malo vrime postojalo biše:
 Sa svih stránah Turci udariše,
 Sto hiljadah pišác, i konjikah,
 Sve po izbor Carevih vojníkah.

Vitežki se Otočani brane,
 S' ognjem Turke biju na sve strane.
 Ali ko će sili odoliti?
 Ko li silne vojske pridobiti?

Berzi konji vodu priplivaše;
 A konjici sablje povadiše,
 Izsikoše malo i veliko;
 Od njih tada neuteče niko

Već dva brata, dva mlada Barčića,
 Koji bihu serdca Jankovića.
 Petar jedan, Mate drugi biše,
 Siku Turke, nemore se više.

Kroz Carevu vojsku pobigoše,
 S' golim sabljám u desnici ruci.
 U Cetinu vodu uplivaše,
 Ter se čude Krajišnici Turci.

Utekoše k' Sinju bielomu,
 Zahvališe Bogu velikomu.
 Posli toga s' Turcim bojak biše,
 Sinj braniše, glave odsicaše.

A kada li pobigoše Turci,
 Iz Cetine kano gladni vuci:
 Često Petar suze prolivaše,
 Ter ovako bratcu govoraše:

Dicu našu Turci zarobiše,
 Ivana mi sinka pogubiše.
 Odnesoše štogod imadosmo,
 U sužanjstvo brate upadosmo.

Da mi lipu četú sakupimo!
 I Livanjsko polje porobimo!
 Ili ćemo glave pogubiti,
 Il' rodbinu našu osvetiti.

Što rekoše, ono učiniše:
 Po Cetini četú pokupiše;
 Porobiše Livno polje ravno,
 U serdca im to biše oddavno.

Mnogo robje jesu zarobili,
 I liepo plíno zaplínili.
 Pak se natrag zdravi povratiše,
 Otočane lipo osvetiše.

Za njimam se odtiskoše Turci,
 Mladi pišci, i berzi konjici;
 Al' se oni Turkom ne pridaju:
 Već jim ruse glave odsicaju.

Dva Berčića četú ostaviše,
 Ter u Turke juriš učiniše;
 Tri je Petar glave odsikao,
 I krainu svoju osvitlao.

Ali pobre po nje biše loše,
 Sikuć Turke oba pogiboše.
 Vitezovi pokojne vam duše!
 Milovana nek se ne ogluše.

*Pisma od glasovitih junákah, bratje Mi-
 lanovićah, Pavla, Bože, i Gergura.*

Na hiljadu još i šest stotínah,
 Osamdeset i sedam godínah:
 Tri sokola Prolog preletiše,
 U Cetinu ravnu doletiše.

Tri brajena tri Milanovića,
 Koji bihu serdca Zrinovića:
 Pava' jedan, Bóže drugi biše;
 A tretji se Gergur zoviaše.

Silnoga su Cara ostavili,
 Pod Duždevo krilo pribignuli.
 S' sobom trijest kućah dovedošē,
 U Cetini selo naseliše.

Tad biaše Bane Generale:
 Po imenu Korner Jerolime,
 Pavlu daje lipo harambaštvo,
 Za njegovo veliko junačtvo.

Neka može četu četovati,
 Prid junacim svojim vojevati.
 Pava' biše serdca junačkoga,
 Robi zemlju Cara silenoga.

Uze kulu Durat Begovića,
 Bosanskoga na glasu plemića,
 Rusu mu je glavu odsikao,
 Svojom sabljom, Bog ga pomogao!

To svidoče Mletačka Vlastela,
 Po Cetini varoši i sela.
 A najveće Korner Generale,
 Silni vitez od starine Bane.

Kad Seraškir Cetinu robljaše,
 Junački se Pava' podnosaše:
 Tira Turke iz Cetine ravne,
 Ter jim ruse odsieca glave.

Po svidočbi Mučeniga Bana,
 Po imenu Alvis Generala,
 Koi Pavla uzdiže i hvali,
 Kakono ga hvale i ostáli.

Vojeva' je rata od Morije:
 Malenoga nije dočekao;
 Već njegova dva mila brajena,
 U Livanjskom polju odgojena.

Često oni k' Livnu odlazahu,
I o! Livna robje dovodjahu.
Kad li Turci na Sinj udariše,
I tada se bratja namiriše.

Pomoć daju Sinjskim vitezovom,
Biju Turke prahom i olovom;
Al' je Bóžu puška udarila,
S' cernom ga je zemljom sastavila.

Lipo ga je bratac osvetio;
Jer je sablju kervce napojio:
Po imenu Gergo Harambaša,
Pivaj pobre, to je dika naša!

Brez pristanka četu četovaše,
Turke hvata, glave odsicaše.
Drežnicu je varoš porobio,
I Zmijane ognjem opalio.

Pod Glamoč je često odlazio,
Ter je mlado robje dovodio.
Kad razbiše pod Prologom Turke,
I tad Gergo okervavi ruke.

To svidoče na glasu junaci,
Cetinjani mladići i starci.
I Vlastelin Balbi Providure,
Po imenu Mletčanine Júre.

Slidi pisma velikoga junaka i Viteza Kavalira Don Ivana Filipovića, rečenoga Gerčića iz pod Sinja, prikazana Otcu poštovanomu Fra Petru Filipoviću štiocu Bogoslovcu.

Kotar hvali Janković Stojana;
 A Cetina Gerčić Don Ivana,
 Kavalira Dužda Mletačkoga,
 Koi biše serdca vitežkoga.

A Plemena od Filipovića,
 Bosanskoga na glasu plemića;
 Koino je svuda vojevao,
 I junačke glave odsicao.

Od Morije rata ognjenoga;
 Malo posli; a i Malenoga.
 Ne biaše žešćega vojnika,
 U Cetini beržega konjika.

Kad Cetinu Turci porobiše:
 Na Gerčića kulu udariše.
 Osvojit' je oni nemogaše:
 Nego pod njom mnogi izgiboše.

Jer je brani Gerčić Don Ivane,
 Od Cetine ravne Kavalire.
 Mnoge pobi Turke krajišnike,
 Mlade pišce, i berze konjike.

To svidoče starci od Cetine;
 A najveće Zorzi Providure.
 Al poslušaj dragi pobratime!
 Što učini Gerčić Don Ivane.

Kad udriše na Cetinu Turci,
 Sa svih stránah, kano merki vuci,
 I prid njima Paša Atlagiću,
 Silni vitez kano Kobiliću:

Gerčić biše serdca junačkoga,
 Brani krunu Dužda Mletačkoga.
 Po Cetini Turke razgonjaše,
 Ter jim ruse glave odsicaše.

Najboljega posiče junaka,
 Mejdandžiju Turskoga konjika,
 Po svidočbi Balbi Providura,
 Koi hvali Gerčić Don Ivana.

Kuda godir četa odlazaše,
 On prid četom Vojvoda biaše.
 Svu je Tursku zemlju porobio,
 Bilu Livnu vrata zatvorio.

To svidoči mladjan Trevisane,
 Od biela Kliša Providure,
 Koi kaže rate i mejdane,
 Što učini Gerčić Don Ivane.

Često kupi svoje Cetinjane,
 Bojak bije s' Turcim na sve strane.
 Ne bijaše boja, ni mejdana
 Brez Viteza Gerčić Don Ivana.

Po svidočbi Dulfina Generala,
 I Kavali Mletačkoga Bana;
 Koji njega hvale brez pristanka:
 Da je bio dika od junakah.

Kad u Grabu Turci izgiboše;
 A prid njima Rećep Paša biše;
 Tada Turske odsicaše glave,
 Silni junak Gerčić Don Ivane.

I njegovi mladi Cetinjani:
 Vitezovi na krajini zvani.
 Kako kaže Mučenigo Bane,
 Glasoviti svitli Generale.

Lipi bibu dvori Atlagića,
 Atlagića, i Skenderagića:
 Al' ji Gerčić upalio biše,
 Viruj pobro! zlatno pero piše.

Opet kupi mlade Cetinjane,
 Robi Tursku zemlju na sve strane.
 Mnogo plino zaplínio biše,
 Turke siče, nemore se više.

I pogubi zmaja ognjenoga;
 Baš sinovca Paše Bosanskoga:
 Po imenu mlada Ali Bega,
 I s' njim mnogo Agah, i Sejménah.

To svidochi Sinjski Providure:
 Po imenu Semitekul Ante,
 I ostáli mladi Krajišnici,
 Cetinjani, pišci, i konjici.

Kada na Sinj Turci udariše,
 Ter ga sa svih stránah obsidoše;
 Tada Gerčić u gradu biaše,
 Vitežki glave odsicaše.

Na mejdan je Turkom izlazio,
 I mejdane vazda odnosio;
 Ne čudi se dragi pobratime!
 Silni junak Filipović biše.

*Pisma Kapitana, iliti Vojvode Jure Ču-
 lića i njegovih sinóvah Petra, i Filipa,
 silenih Vitezóvah.*

Kaži pravo iz gorice Vílo!
 Jeli lipo pogledati bilo?
 Kapitane i mlade Serdare,
 Od Cetine Vitezove stare.

Medju njima sive sokolove;
 Tri Vojvode, mlade Vitezove:
 Tri Čulića serdca Zrinovića;
 A desnice Miloš Kobilića.

Jednom' Jure krasno ime biše,
 Petar drugi imenom se zvaše:
 Tretji Filip junak od mejdana;
 Oba sina Jure Kapitana.

Po Levantu oni vojevaše,
 Brez pristanka s' Turcim bojak biše.
 Slavu daju Duždu Mletačkomu,
 Težke jade Caru čestitomu.

Vojujnci i bojak bijući,
 Turke sikuć, kervcu proljući.
 Za dvadeset i veće godínah
 Branili su Dužda Mletčanina.

Pomogoše osvojit' Moriju,
 I porobit' ravnu Arbaniju;
 Potopiti Careve galijske,
 I od boja silne sultanije.

Ali Jura rane dopadoše;
 Ter ga berzo z dušom razstaviše.
 Vitežki je glave odsicao:
 Vitežki je još i poginuo.

Lipo ga je sinak osvetio
 Petar Čulić, on se veselio!
 Jer je mnogo godín vojevao,
 Svitlu sablju kervce napojio,

Vojujući, i bojak bijući
 Pod Valonom Turke razgoneći:
 On je tada teško ranjen bio;
 Al je Petar berzo prebolio.

Posli toga Petar vojevaše,
 Još i Turske glave odsicaše:
 Svega rata Beča, i Morie,
 To svidoe pjesme davorie.

Tretji biše Filipe Vojvoda,
 Od Čulića viteškoga roda:
 Silni vitez kano i babajko,
 Ili junak Kraljeviću Marko.

Junački je Filip vojevao,
 Sinj branio, glave odsicao:
 Tako kaže Dužde Mletčanine
 I junaci Cetinske Kraine.

A čuo sam gdi ljudi govore,
 Ter ovako medju sobom zbore:
 Da ne biše Čulića konjika,
 I njegovih platjenih vojnikah;

Mučno bismo Sinj grad obranili,
 I pod njime Turke predobili;
 Jer ga Filip vitežki branjaše,
 Teške jade Turkom zadavaše.

*Pisma glasovitih Vitezovah Ante i Petra
 Brešanića Topčibašah Duždevih.*

*Prikazana Gosp. Josipu Topčibaši
 Sinjskomu.*

Poslušajte mladi Topčibaše!
 Ovu pjesmu, poštenje je vaše:
 Po imenu Ante Brešanina;
 A Viteza Dužda Mletačkoga.

Koi pobi Careve delije
 Velikoga rata od Morije;
 Principova braneći gradove,
 I njegove mlade Vitezove.

Nebiaše grada bieloga
 Na Kraini Dužda Mletačkoga,
 Koga nije branit' pomogao,
 Iz pod njega Turke iztirao.

Kada na Kliš Turci udariše,
 On u Klišu Topčibaša biše,
 Ter njegovi sileni topovi,
 Biju Turke kano i gromovi.

Kud Antino oko đipiraše;
 Onde topom Turke obaraše.
 Tira Turke iz pod bila grada,
 Junaci ga spominju i sada.

Kad li na Sinj udariše Turci,
 Sa svih stránah kano merki vuci;
 U početku rata od Morije,
 Nu poslušaj silnoga Topčije:

Neda Turkom blizu pristupiti,
 Na Sinj bili juriš učiniti.
 Topanu je Tursku oborio,
 Mnoge silne Turke pogubio.

To svidoče mladići, i starci
 Od Cetine po izbor junaci.
 A najveće Korner Generale,
 I Vlastelin Zorzi Providure.

Sina Petra Ante imadiše,
 Od babajka bolji junak biše:
 S' krašnicim on je vojevao,
 I grádove bile uzimao.

Kad li opet na Sinj udariše,
 Silni Turci, ter ga obsidoše,
 I biše ga za trijest danákah
 Sa svih stránah brati brez pristanka.

Al' osvojit' njega nemogaše;
 Nego pod njim mnogi izgiboše;
 Jer ji bije Petar Brešanine
 Iz topóvah, junak od starine.

Kad li Turci juriše činjahu,
 S' golim sabljám na grad udarahu:
 Tada kopjem Turke probadaše,
 I ljute jim rane zadavaše.

To svidoči Bane Generale,
I Duždeve liepe Dukale:
Da je bio junak siloviti,
Na oružju vjetez glasoviti.

Od njega se rodiše junaci,
Vjetezovi kano i Ungarci:
Ante jedan, Gajtan drugi biše,
Tretji Josip, tako se zoviše.

Po morju je Gajtan vojevao,
I žestoko s' Turcim bojak bio.
Bojak bijuć on je poginuo,
Al' je mnoge Turke pogubio.

To svidoči Bronza Kavalire,
Viruj meni, pobro Radomire.
Mertvim pokoj, živim zdravje lipo,
Na oružju ime glasovito.

*Slidi kratak razgovor od gospodske kuće
Kneza Ljubibratića iz Trebinja.*

U broju gospode Bosanske, iliti Knezóvah Slovinskih, nahode se Comites, to jest Knezovi jasne Kuće Ljubibratića, od staroga i plemenitoga grada Trebinja u deržavi Hercegovačkoj, podložna sada Caru Otmanoviću. U ovomu dakle gradu jest i sada kuća gospode Ljubibratićah, od kojizih u stara vrimena izlazahu Vladaoci od gradóvah i deržavah na misto Bánah; a od iste kuće i sada se jedni nahode u Slavonii, na službi Kraljice Ungarske, Officiali, i verstni na oružju vitezovi; kakono ti Koloneo Jerolim, i Kapitani bratja njegova. Izajdoše od ove kuće kripostni i veznani Duhovnici Svetoga Basilia, Episkopi, iliti Vladike slidjenja Gerčkoga, kakono Presvitli Otac Petronie, Vladika u Slavonii; i Gospodin Stefan Vladika u Kostanici; a tretji

od rečene kuće jest Otac prepoštovani Nektaria Arkimandrit
od Sabine.

Slidi Arbor Ljubibratića.

*Genealogia Nobilis familiae Comitum
Ljubibratić.*

Porod Plemenite Obiteli Knezóvah Ljubibratićah. Pervi
bi Knez Ljubibrat, od koga se rodi Ljubimir; od Ljubimira
Stanislav; od Stanislava Toma; od Tome Radomir; od Ra-
domira Teodor; od Teodora Hranislav; od Hranislava Lju-
bimir; od Ljubimira Radoslav; od Radoslava Milorad, i Pe-
tronie Vladika; od Milorada Luka, i Simeon, koi bi Duho-
vnik Svetoga Basilia, iliti Vasilie; od Luke rodi se Mihail,
Matij, i Radoš, od Mihaila Stanislav i Kuzman; od Matija
Voin, i Stefan Vladika; od Radoša Marko, i Lazar; od Ku-
zmana Luka, Nektaria Arkimandrit od Sabine, Koloneo Je-
rolim, Kapitan Kristofor, i Kapitan Mojse. Od Vojna izhodi
Matij, i Jovan; a od Marka rodi se Maksim, i Simeon.

Sliedi pjesma od Vitezóvah Ljubibratićah.

*Prikazana Presvitlomu Gosp. Jero-
nimu Kolonelu.*

Trebinj grade gnjizdo sokolovo,
Koje jednom biše Principovo.
Svijeno je u Hercegovini
Košarića lipoj Banovini.

U tebi su stari Kralji stali
I vjekóvah puno kraljevali,
Slovinskoga roda, i plemena;
Al' po davno u stara vrimena.

Silne vojske na te udariše:

Al' se one vazda pokajaše;
Jer su kruto bile izsječene,
Britke sablje kervce napojene.

Trebinj grade majko od junákah
Kraisnikah pješác, i konjikah!
Koji mnoge Turke pogubiše,
Pria nego tebe osvojiše.

Iz tebe su Bani izlazili,
Kojino su po svjetu vladali,
Pred junacim na vojsku hodili
Ter su Kralje mnoge predobili.

U tebi se rodiše Gospoda
Od našega slavnoga Naroda:
A od kuće Ljubibratić Kneza,
Trebinjskoga na glasu vjeteza.

Od koga se rodiše junaci,
Ljute zmije kano i Ungarci:
Gospodari od Trebinja grada,
Koino se nahodi i sada.

Ali dvori Cara silenoga,
Gospodara vazda nevirnoga,
Kakono ti i druge Kraine,
I Slovinske jadne Banovine.

sada su mnogi vjetezovi,
Od ovoga koljena Knezovi
U Trebinju gradu bielomu;
Harač daju Caru silenomu.

Drugi slave Ungarsku Kraljicu:
Tereziju Rimsku Cesaricu.
Vojujući, i bojak bijući
Za Kraljicu kervcu proljući.

Jedan slavni Vitez Jeronime,
Od vojnikah mladjan Kolunele:
A dva brata, dva su Kapitana,
Dva sokola pobre od mejdana.

Gospodstvo su na sablji dobili;
 Jer su vazda na vojnici bili:
 A nisu ga kupili za novce,
 Ni pasući po planinam ovece.

Od ovoga roda gospodskoga,
 Na oružju vazda junačkoga
 Vladike su vazda izlazili,
 I duhovni Vladaoci bili.

Od iztočne cerkve Bogoslovci,
 Svećenici, i duhovni Otcí,
 Igumani, i Arkimandrite
 To poznaje i malano dite.

Govorenje od stare i plemenite kuće Kačića.

Kačići su od puno vikóvah u Dalmaciji, kako se štije u Luciu, i u životu Svetoga Arnira. Bihu u vrime Kraljah Ungarskih velici, i puno mogućí, zapovidajući u gradovim od Dalmacie, kakono Knezovi, a u nika vrimena na misto Bánah zapovidaše Banovinam, kakono Bani, na vlastito: Juran, Nikola, Kajalisio, Koloman, Brenkon, Saracen, Domaldo, Petar, Primislav, Osorio, Dragan, Stanoe, Vukmir, Ivan, i ostáli mnogi, koje ako želiš znati, štij Lucia, i ostále Pisaoce Dalmatinske.

Niki od ovizih odoše u Ungariu na službu Kraljah Ungarskih, i imadoše bogatstva i gospodstva, iliti Vladanja velika, za službu, virnost, i vitežtvo, koje činjahu. Ma posli nekoliko vrimena, zavadiše se ovi Kačići, koji stahu u Ungarii s' jednom visokom, mogućem, i puno plemenitom kućom, koja se Zagary zvaše, i dogodi se po nesrići, da Kačići pobiše Gospodu rečene kuće, koji dogadjaj bi uzrok od njihova bižanja iz Ungarie u Dalmaciju. Kralj Ungarski poznajući njihova dostojanstva, dade jim kakono Knezovom Vranu u Kotaru, misto plemenito, ali nezdravo, i to bi uzrok,

da se dile iz Vrane; jedan otidje u Zadar, drugi u Šibenik, a dva u gornje Primorje, gdi uzidjaše kasteo, koga zazvase Gradac; a drugi na Terpnju, više mora na glavici, koga se zidovi i sada gledaju cili.

Posli toga sagrađiše fušte; ter počese Pulju robiti, koja biše u ratu s' Kraljem Ungarskim. Ali znadući rodbina one gospode Ungarske, koje Kačići pobili bihu, da su se na Gradcu ustanovili, dodjoše na riku, sagrađiše ormanice, koje oružavši, zajedriše put Gradca, i nebudući u to vrime Kačićah doma, upališe jim kuće, povedoše žene, dicu, i odniše što najdoše. Ali malo posli toga dogadjaja, budući došli s' ormanicam svojim Kačići, i videći zlo učinjeno od Ugričićah, otidoše za njima u potiru, i našavši ji kod Baške vode, gdi veselo blaguju, udariše na nje jedni s' kopna, drugi s' morja, ter ji sve poraziše, žene, dicu, i ostalu čeljad povratiše, osvojivši još i njihove ormanice, i sve što u njima biše. —

Od jednoga brata mužki porod neostade; a od drugoga imenom Varzajka ostade sin Baran imenom. Baran četiri imade sina, to jest: Vukašina, Vukića, Andriaša i Barana. Ovi se podiliše medju se, ter Vukašina zapade na dio Brist, Lavčanj, i Podjezerje; — Vukića: Podaca, i ostalo dolnje Primorje do Vrulje; kako se štije u starom arboru iliti stablu Kačićah, iz koga sam sve ovo govorenje virno izvadio, ako li je komu mučno virovati, neka se potruđi štiti rečeni arbor, u Kancelarii Makarskoj. I znadući; da su mnogi od ovoga plemena željni znati njihove prašukundide; dakle, za izpuniti njihovu želju, evo stare Kačiče na svitlost mećem, koji se u rečenom arboru nahode: Moj te trud, moja muka, moji Prašukundidi, narugat' mi se niko nejma.

Stari Kačići iz Lavčanja.

Vukašin unuk Verzajkov; a sin Baranov četiri imade sina, to jest: Vukmira, Grubišu, Radonju i Radoja. Od Vukmira rodi se Mikleuš, i ovi četiri imade sina, to jest:

Ivana, Stipana, Gergura, i Radića. Od Ivana rodi se Jurić; od Jurića Radoš, Nikolica, Gergur, i Ivan; koji se prozvaše Jurićevići, od Jurića rečenoga.

Od Stipana drugoga sina Mikleuševa izajde Gergur; od Gergura Stipić, iliti Stipe, od koga se prozvaše Stipići oni, koji se od njega porodiše.

Od Gergura tretjega sina Mikleuševa izhodi Nikola, i Novak; od Novaka Mitar, Jure, i Ivan.

Od Radića četvertoga sina Mikleuševa rodi se Ravsav, iliti Radosav; od Radosava Peko, Ivan, Tadia i Fra Jure; i od rečenoga Peke prozvaše se Pekići.

Stari Kačići iz Brista.

Vukašinov sin drugi biše Grubiša, od koga se rodi Bartuo; od Bartula Žarko i Marian; od Žarka Mikleuš; od njega Nikolica i Franić; od Nikolice Šimun, Fra Luka, koi bi Provincijalom, Juraj, Gergur, Pava', Perić, i Fra Bartuo Biskup Makarski na 1616; ovi se od Žarka rečenoga prozvaše Žarkovići.

Od Mariana brata Žarkova rodi se Miho, i Radivoj; od Mije Gergur; od Gergura Ivan; i ovi se nazva Miošić od Mije njegova dida.

Od Radivoja brata Mihina rodi se Aleksa; od Alekse Gergur; a koji se od njega rodiše, zvaše se Aleksići.

Treći sin Vukašinov bi Radonja; od njega Novak; od Novaka Sladoc, i Vladislav; od Sladoc Marian; od Mariana Stipan, koi se prozva Sladoević; i od ovizih izlaze Bartulovići na Sućurju, koji se pria zvašu Kačići Sladoevići.

Od Vladislava brata Sladoina izhodi Radisav, i Stipan; a od Radisava Jakov i Vladislav.

Četverti sin Vukašinov biše Radoe, od njega Stipan, od Stipana Tadia, i Nikola. Ovo su stari Kačići iz gornjega

Primorja, i ovi najposlidnji bili su na svitu oko' godišta
Gospod. 1624 malo više, malo manje.

*Stari Kačići od Kotišine, u donjem
Primorju.*

Drugi sin Baranov, unuk Verzajkov, a brat Vukašinov
biše Vukić, koji se namisti u Kotišini; od njega se rodi Juko,
i Ivan, od Juke Vukić, od Vukića Šimun; od Šimuna Ba-
riša; i od ovizih izlaze Terzići.

Treći sin Baranov a unuk Verzajkov bi Andriaš, koi se
u Kotišini nastani, od njega se rodi Rado; od Rade Andriaš;
od Andriaša Pavao, i Šilje; od Šilje Toma, i Šimun; ovi se
prozvaše Šiljići.

Od Perića drugoga sina Andriaševa izlazi Bariša, Sti-
pan, i Marko; od Bariše Fra Petar Biskup Makarski na 1661,
Lovre, Andriaš, Radoš, Fra Ivan, i Fra Pavao.

Od Stipana drugoga sina Perićeva rodi se Jure, rečeni
Klarević, od Jure Filip, i Stipan, koji se prozvaše Čavelići.

Stari Kačići od Makra.

Četverti sin Baranov, a unuk Verzajkov bi Baran, od
koga izhodi Marko; od Marka Stipan; od Stipana Jakov, i
Jure; od Jakova Ivić; od Ivića Stipan, Jakov, i Marko; od
Stipana Juro, i Ivan; a od Jakova Andriaš; ter se od njega
prozvaše Andriaševići.

Od Jure gori rečenoga praunuka Baranova rodi se Ta-
dia; od Tadie Mitar; od Mitra Ivan i Tadia; od Tadie Ka-
špar; i ovi se prozvaše Mitrovići, koji se i sada nalaze u
Verbovskoj.

Ovo je moj Štioče stablo od starih knezováh Kačićah, nemoj se čuditi; da ih je ovliko, jer su od davna; a da ti svoje pleme moreš ovako skupiti, puno bi veće nabrojio ljudi, nego ih je u ovomu stablu.

Od ovizih opet odoše jedni u Ungariu na službu Kraljah Ungarskih, ter imadoše gospodstva velika, i diplomu od Maksimiliana, u kojoj, kao Gospodi staroj Bosanskoj i Ungarskoj pokazuje čast, i poštenje, i potverdivši sva njihova stara uživanja, i mećući ih iz nova u broj Ungarske gospode; a rečenu diplomu dade Mihi i Kašparu bratu njegovu.

Sve kuće od ovoga plemena derže Svetoga Ivana za svoga Branitelja; ma različito; jer ovi u gornjem Primorju slave ga na Hrištjanski, sjutra dan po Latinskomu vodokerstu, u koji dan dolazi Hrištjanski Ivanj dan; a oni u donjem Primorju slave ga na Latinsku, po našem Božiću. Imadu u Podaci svoju vlastitu Cerkvu, pod imenom Sv. Ivana, i u njoj četiri groba, od kojih su gospodari Miošići i Aleksići, koji na drugom mistu neimadu svojih gróbah od starine, izvan u rečenoj Cerkvi. Biskupi od Kačića plemena što se znati more, bihu ovi: Valentin, Saracen, Fra Bartuo iz Brista, Fra Petar iz Makarske, i Don Anton iz Makarske, Arcibiskup Šplitski.

U Bristu stade Vukašin, od koga su svi Kačići iz gornjega Primorja; a u rečenomu mistu od starine bihu ove kuće: kuća Bilopavlovića, od koje izadjoše Sarići, Vežići, Lovrići, i Kuluzovići. Dodjoše Bilopavlovići od Biloga polja, iza Moštara u vreme Bosanskoga razasutja, i sagrađiše u Bristu Cerkvu svete Mare, od kojih se lipa pisma piva, ter ovako počimlje:

Svu noć sjala jasna misečina;

U po' noći kervav daždic nadje

Car porobi Bilopavloviće

I zarobi dva gospodičića

Mirka jedno, a Milinka drugo. i. t. d.

Svu pismu nemećem, jer je i dica pívaju.

Druga kuća biše Ostoića, koja dodje u Brist iz Broćna, ali se sada od nje nenahodi niko po kervi mužkoj.

Tretja Pećarevića, koja je starinom iz Gernčenika mista privilegiranog. Pećarević zvaše se Zoranović, koi bi plemić Bosanski, i ova kuća biše mnogo bogata u stara vremena, kako svidoče karte Biškupa Žarkovića. Bihu od ove kuće sudci i ljudi verstni, kakono ti Ivaniš odabran od zbora za sudca Sućuranskoga na 1667 i ostali mnoga pria njega.

Cernobor, pridivkom Borić, dodje u Brist od Zavojana na 1610, bi od ovoga plemena silni junak, koi rata od Kandie vojeva, i Turske odsica glave, imenom Filip Cernobor, iliti Borić.

Marušić dodje iz Dešana, ako je svoje Marusiću iz Broćna, ter se zovu starinom Miloradovići.

Slidi pisma od starih Knezóvah Kačićah, kako i za koju sverhu dodjose iz Ungarie, u gornje Primorje.

Prikazana Presvitlomu Gospodinu, Knezu Ivanu Kačiću, rečenomu Bartuloviću iz Sućurja, deržave Farske.

Svadiše se Knezovi Kačići;
I Zagari Bani Ugričići:
Svadiše se, ter se i pobiše;
Al' Kačići Ugre predobiše.

Evo, pobre, tuge i žalosti:
Sve se skoči malo i veliko;
Da pogube Knezove Kačiče;
Jer smakoše Bane Zagariće.

Dobra im je srića doskočila,
 Ter je njima u potribi bila;
 Zahvališe Kralju Ungarskomu,
 Pobigoše k' morju Latinskomu.

Jedan idje k' Zadru bielomu;
 Drugi ode k' gradu Šibeniku;
 Dva odoše u gornje Primorje,
 Ter stadoše u kraj sinja morja.

Više morja gradić sagrađiše,
 Ter mu Gradac ime postaviše:
 Sagrađiše fušte ormanice,
 Porobiše Pulju, i Napulju.

Drugi oni gradić sagrađiše
 Blizu Terpnje više morja sinja:
 I sada se gledaju zidovi,
 Gdi su stali Kačići Knezovi.

A kad čuše mladi Ugričići;
 Da se bihu Knezovi Kačići
 U Primorju lipo namistili,
 I kastele tvrde sagrađili:

Svoje berze konje osedlaše,
 I na rike berzo doigraše.
 Oružaše berze ormanice,
 Zajedriše gori u Primorje.

Pria zore oni udariše,
 I Kačića dvore porobiše.
 Sve se ovo zgodilo biaše;
 Jer Kačića doma nebiaše.

Zarobiše momke, i divojke;
 Verzajkovu dicu, i ljubovcu;
 Biele mu dvore upališe,
 Nebrojeno blago odnesoše.

Zavezoše krajem pod Primorje,
 Pivajući, i popivajući:
 Al' je malo vrime postajalo;
 Glas dopade Kačiću Verzajku:

Zlo ga Kneže igru zaigrao;
Ugričići zorom udariše,
Biele ti dvore upališe;
Zlatokosu ljublu odvedoše.

Odvedoše malo i veliko,
Odnesoše blago nebrojeno.
Kad je Kneže riči razumio;
Po Primorju četu pokupio.

Pak zaveze doli pod Primorje,
Za Ungarcim u potiru terče.
Berzo ih je Kneže dostigao,
I na Baškoj vodi zatekao.

Gdi blaguju, i s' mirom hladuju;
Okol vode rujno vino piju.
Silovitoj' na nje udario;
I sve ih je pod mač okrenuo.

On osvoji berze ormanice,
Oslobodi dicu, i ljubovcu;
Sve povrati robje zarobljeno;
Pak se vrati k' dvoru bielomu.

Pivajući i puškarajući,
Šemluk čineć, i vince pijući.
Sve se ovo zgodilo biaše,
Kad Primorje Ugriće dvoraše.

*Slidi pisma od grada Šibenika, kako dodje
podanj' Paša Bosanski, samo s' trideset
hiljadah vojske, i bi razbien na 1646, ta-
kodjer od Vodičánah, Verpoljanah, i Kra-
ponjanah, kako izsikoše Turke pod
selom Vodiciami na 1645.*

Knjigu piše starac Milovane,
Ter je šalje u Kotare ravne:
A na ruke Bogom pobratima,
Od Karina starca Radovana.

Spominješ se starče Radovane!
Kadno vojska na Šibenik dodje
U početku rata od Kandie,
I prid njome Bosanski Vezire.

Penje Paša bile čadorove
Na Danilu višje Šibenika,
Derviš Pašu prida se dozivlje.
Ovako je njemu besidio:

Izaberi najboljih junákah
Šest hiljadah mladih kraišnikah,
Ter opali Varoš oko' grada
Do Kastela Svetoga Ivana.

Kad je Derviš Pašu razumio;
Jedva toga biše dočekaio:
Ter izbira po vojsci junake
Sve najbolje pišce i konjike.

Pak otidje k' gradu Šibeniku;
Ali mu je loša srića bila:
Dočeka ga vojska Principova,
Prid njome su aždaje glavari.

Posidarac od Kotara Kneže,
 I Kavalir Surić Don Stipane:
 Od Žegara Mitroviću Janko,
 I delija Smiljanić Ilija.

Prid ostálim mladim kraišnicím
 Od biela Šibenika grada:
 Šibenička bialu gospoda,
 Od našega slavnoga Naroda.

Od Makarske Deli Markoviću;
 A od Skadra Kruta Kolunele,
 Svim junacim lipo upravljáše,
 Silni Vitez Foško Generale.

Prid varošem Turke dočekaše,
 Na nje živi oganj oboriše.
 Maleno je vrime postajalo,
 Pobigoše Turci Vitezovi;

A za njima mladi kraišnici:
 Kotarani, i Šibeničani,
 I ostála vojska Principova;
 Ter ji siku, nigda nepristaju.

Ali Turkom dobra pomoć dodje:
 Sajde s' vojskom Bosanski Vezire;
 Ter se silne vojske udariše
 Više bila sela Mandaline.

Stoji jauk ranjenih delíjah,
 Stoji viška Turskih bedevíjah;
 Germljavina silnih lumbarádah
 Iz galíjah Dužda Mletačkoga.

Deset úrah s' Turcim bojak biše,
 S' obi strane mnogi izgiboše;
 Ali dobi vojska Principova,
 I potira od Bosne Vezira.

Tu nebiše mlada kraišnika,
 Koi Turske neodsiče glave,
 Svoju sablju nenapoji kervce
 Pod bielím Šibenikom gradom.

Spominješ se starče Radovane
 Malo pria čuda i većega?
 Kadno Paša niz Kotare prodje,
 I s' njim vojske dvadeset hiljadah.

Za njime sej' četa otisnula,
 Mala četa tri sta Vodičánah:
 A toliko od Krapnja delíjah,
 Od Verpoljca i od Jadretovca.

U busii Turke dočekaše;
 Na nje živi oganj oboriše:
 Mnoge Turske odsikoše glave,
 Ter se i sad od junákah slave.

Odtolem se natrag povратиše
 Pivajući, i popivajući.
 Zdravo četa u Vodice dodje;
 Al' ji Paša sa svom vojskom nadje.

Na Vodice Turci udariše,
 Sa svih stránah juriš učiniše:
 Vodičani vitežki se brane,
 Turkom ljute zadavaju rane.

Vas dan Turci juriše činjahu;
 Al' maleno selo neuzeše;
 Jer ga brani malo i veliko:
 Žene, starci, dica i divojke.

Pade mertvih hiljadu Turákah,
 Sve najboljih na glasu junákah:
 Kod Vodícah u kraj sinja morja,
 Kao gusta izsičena gora.

Nečudim se gradu Šibeniku;
 Jer je ono soko' na Kraini:
 Već Vodícam selu u kraj morja,
 Kako se je Turkom obranilo,

Brez nikakve moći, ni pomoći,
 Brez galíjah, i brez lumbarádah.
 I da si mi zdravo pobratime
 Od Karina starče Radovane!

Ova se junačtva nahode u Brusonu od Šibenika, na karti 111 gdi ovako počimlje: „Ma il Bassa ecc.;" takodjer na karti 114 gdi govori: „da che inanimati i Turchi ecc.;" još lipše na listu 115, gdi počimlje: „Percosso il Bassà ecc." od Vodičanah na listu 98. — Štjij prijatelju, vidit' ćeš, da je istina.

*Slidi pisma sverhu odgovora, koi daje
Radovan Milovanu.*

Liepa pozdrav starcu Milovanu
Od njegova draga pobratima:
Radovana od Kotara ravna,
Barjaktara Dužda Mletačkoga!

Istina je da sam ostario;
Al' pameti niesam izgubio:
Tri sam rata do sad zapantio,
I vazda sam s' Turcim bojak bio.

Kada Paša na Šibenik dodje;
Biše meni dvadeset godinah.
Spominjem se dobro pobratime!
Da sam i ja glave odsicao.

A kada li Turke izsikoše
Vodičani u kraj sinja morja;
I od Krapnja sela Vitezovi,
Od Verpoljca, i od Jadretovca:

Na sablje jim glave natakoše;
Generalu Banu prikazaše:
I to sam ti lipo upantio,
Da se zgodi rata od Kandie.

Nečudi se starče Milovane!
Jer junaci oko' sinja morja
Tada jesu krašnici bili,
I na mejdan Turkom izlazili.

Sve do morja Turci osvojise;
 Njih osvojit' nigda nemogaše.
 Ili hoćeš, ili nećeš pobre!
 Nuder veci junaci su bili.

Al' poslušaj da ja tebe pitam:
 Bi li meni umio kazati,
 Jes' li ovo čudo upantio
 Velikoga rata od Kandie?

Kadno Turci na Šplit udariše,
 I prid njima Segdiiću Paša;
 Al' biela neuzeše grada;
 Već sramotno natrag pobigoše.

Ter odoše niz kastele ravne;
 Na Marinu selo udariše.
 Sa svih stránah Turci udariše;
 Al' se selo Turkom ne pridaje;

Jer u njemu tverd kasteo biše,
 U kraj morja kula Biskupova.
 Dosta praha, i težka olova,
 I zahire, što je od potribe.

Šest stotinah po izbor junákah,
 Koji Tursku dočekaše vojsku;
 I prid njima mladjan Kapitane,
 Po imenu Jerković Jakove.

Juriš čine na Marinu Turci,
 Brez pristanka ter do merkla mraka;
 Al' se brani malo i veliko
 Cernim prahom i težkim olovom.

Kad li vidi silni Amet Paša,
 Da nemože osvojit' Marinu:
 Topovim ju poče uzimati,
 Ter ju bije nedilju danákah.

Pak dozivlje Jerković Jakova,
 Tiho mu je Paša govorio:
 Nu se pridaj mladjan Kapitane,
 Nemoj ludo izgubiti glave!

Veli njemu Jerković Jakove:
 Vira moja Sejidiću Paša!
 Ja ću pria izgubiti glavu,
 Nego izdat Dužda Mletačkoga.

Kada ga je Paša razumio;
 Poče biti iz nova Marinu:
 Malo vrime postojalo biše,
 Od kastela beden oboriše.

Učiniše juriš sa svih stránah,
 U Marinu silom ulizoše,
 I kasteo bili osvojiše;
 Ali mnogi izgiboše Turci.

Da je komu pogledati bilo,
 Gdi se brani malo i veliko:
 U ruke se živi ne pridaju;
 Nego siku po kastelu Turke.

A najveće Jerković Jakove,
 I njegova dva sinka predraga:
 Al' i oni pobre izgiboše,
 Bojak bijuć, glave odsicajuć.

Kapitana tada pogubiše,
 Junačko mu serdce izparaše,
 Na bojno ga natakoš kopje,
 Neka vidi sva vojska Pašina

Kakvo biše serdce Jerkovića;
 Kao mlada Marka Kraljevića.
 Jerkoviću pokojna ti duša!
 Tvoje ime ne umire nigda.

Sve izgibe ne ostade niko;
 Nego kula puna divojákah,
 Male dice, ženah mužaticah,
 I u kuli tri barila praha.

Kada u nju Turci ulizoše,
 Ter počеше ljubiti divojke:
 Marunova Jele tu biaše,
 Koja vazda čistoću ljubljaše.

Svoju dušu Bogu priporuči,
 Vitežko je dilo učinila:
 U kući je barut upalila;
 Sve izgori, niko neuteče,
 Ter pošteno ime uvik steče.

Još ti pobre jedno čudo kažem,
 Koje se je tada dogodilo:
 Tu se nadje trijest divojakah,
 Udovícah, i mladih nevistah.

Obukoše gaće na vojničku,
 Prepasaše sablje na ajdučku,
 Ter se brane kano mužke glave
 Po kastelu od sela Marine.

Prid njimam je mlada udovica,
 Po imenu Kate Despotova;
 Šest Turákah pogubila biše,
 A četiri Striljina ljubovca.

Kada ji je Paša uhvatio,
 Ter poznade da su ženske glave;
 I sam se je Paša začudio
 Gledajući dievojke mlade:

Kako pašu sablje na hajdučku,
 Nose gaće i odoru mužku:
 Odvede ji u Bosnu ponosnu,
 I pod puškam' i pod sabljam' britkim.

Neka vide kadune Bosanke,
 Kako nose mlade Dalmatinke.
 Dospivajuć pozdravljam te lipo,
 Pobratime starče Milovanc!

Bi izvadjena iz historijah Jerolima Brusona, na listu 28. dila drugoga, gdi počimlje Talianski ovako: „In tutte invasioni ec.” — Zovu se Marinjani drugačie Bosiljani. Ko ne viruje, neka štije, vidit' će stvarih puno lipših, i čudnovatih.

Slidi pisma od grada Šplita, kako dolaziše pod njega Turci, na 1646; izvadjena iz historijah Jerolima Brusona.

Vojsku kupi Sejdiću Paša
Po svoj Bosni, i Hercegovini;
Po Kotaru, Lici, i Kerbavi,
Velikoga rata od Kandie.

Kada li je sakupio biše:
Zove Paša Age i Spahije,
Alaj Bege, Odže, i Kadije,
Kapitane, i mlade Serdare.

Ter je njima tiho besidio:
Svitujte me po izbor gospodo!
Ili ćemo na Šplit udariti,
Il' na Trogir u Kastelim ravnim?

Ili bismo pošli k' Šibeniku
Za osvetit' naše Vitezove;
Kojino su skoro izginuli
Pod bielim gradom Šibenikom?

Il' bi moju podignuo vojsku
Niz Kotare k' Zadru bielomu?
Veli njemu Atlagiću Beže:
Amet Paša mili Gospodare!

Nehodimo k' gradu Šibeniku;
Šibenik je nesrićan po Turke,
I skoro su podanj' dolazili;
Al' su svoje glave pogubili.

Niti vodi silnu vojsku tvoju
Niz Kotare k' Zadru bielomu;
Jer da dodje sva sila Careva,
Još i glavom Otmanović Care.

Nebi njega osvojiti moga'
 Da ga bije dvanajest godínah,
 Kamo li će tvoji kraišnici:
 Hercegovci, i Bošnjaci Turci.
 Već hodimo k' Šplitu bielomu,
 Gdi je hrana konju i konjiku.
 Ravno polje, zelene livade,
 Žive vode, vino, i pšenica.
 U njemu su bogati tergovci,
 I gospoda puno plemenita:
 A gospoje kano Talianke
 Lipa struka, a u boku tanke.
 A kada li Šplit grad osvojimo;
 Otić ćemo niz Kastele ravne
 Do Trogira grada bieloga;
 Lasno ćemo osvojiti njega;
 Jer mu neće dobra pomoć doći
 Od mladoga Bana Generala;
 Nahodi se u Kotaru gradu
 Sa svom vojskom Dužda Mletačkoga.
 Kada ga je Paša razumio;
 Silenu je vojsku podigao,
 Ter otidje s' vojskom na Latine:
 Berzo dodje k' Šplitu bielomu:
 Nedá Turkom ni dahnuti Paša;
 Već udari na varoš od grada;
 Varoš nedá ni gledati na se;
 Jer iž njega živi oganj siplje.
 Brane njega vitežki gospoda:
 Varošani, i mladi gradjani.
 Tu biaše zmaje od dvi glave:
 Po imenu Tartaljić Vojvoda,
 Koi Turske glave odsicaše
 Na mejdanu pobre junačkomu.
 Drugi biše Posidarac Kneže
 Od Kotara na glasu Viteže.

Na Turke su juriš učinili,
 Uz polje ji ravno potirali:
 Mnoge Turske odsikoše glave
 Kod Merljana visoke planine.

Uhvatiše Pašina sinovca:

Po imenu mlada Asan Bega;
 Al' mu rusu glavu odsikoše,
 Ter je meću gradu na bedene.

Al' je malo vrime postajalo;
 Dodje pomoć Šplitu bielomu:
 Pet velikih od boja djemijah,
 Pune praha i teška olova,

I junakah Dužda Mletačkoga,
 Od Kotara i od Šibenika;
 I prid njima Gonzaga Principe
 Od oružja mladjan kapitane.

Ugleda se na sinjemu morju
 Osamdeset tankih ormanicah;
 Ter se bile kano labudovi,
 Iz pod Brača Otoka slavnoga.

Jidre šajke k' Šplitu bielomu,
 Jade daju Paši Bosanskomu.
 Kada ji je Paša ugledao;
 On se kruto biše poplašio.

Ter podiže svoje vitezove,
 I pobiže niz to polje ravno.
 Kada Turci na Solin dodjoše;
 Na Sućurac selo udariše.

U za' čas su po se udarili;
 Pod njime su mnogi izginuli;
 U Sućurcu vitezóvah biše,
 Od Kastélah kako Bruson piše

Ljutih zmijah, ognjenih junakah
 Kojino se ne boje Turákah;
 Iz pod sela iztiraše Turke,
 Oteše jim oružje i ćurke.

*Slidi pisma druga od grada Šibenika,
kako dodje podanj' Paša Tećelia, samo
s' petdeset hiljadah vojske, i nemože ga
osvojiti, na 1647.*

Izvadjena iz libra koi se zove:
*„Frammenti istorici della guerra in Dal-
mazia, ec.” Takodjer iz Brusona,
i ostalih historijah.*

Još nebiše sunce počinulo;
Dodje knjiga Caru čestitomu
Od mladoga Paše Ibraima:
Knjigu štije, a uzdiše teško:

Pita njega ljuba Sultania:
Što je tebi mili Gospodare?
Il' je Poljak na te udario,
Il' je Adžam Bagdat osvojio?

Govorio Care Gospodare:
Projdi me se Sultanio moja!
Nit' je Poljak na me udario,
Nit' je Adžam Bagdat osvojio:

Ali mi je tugovat nevolja;
Jer evo mi bila knjiga dodje
Od mojega Paše Bosanskoga:
Po imenu mlada Ibraima:

Da je moja vojska izginula
Pod bielim gradom Šibenikom:
A nejmadem virna Kapitana,
Koi bi me osvetio lipo:

To je čuo Memed Tećelia,
Pak je Caru tiho besidio:
Sultan Care mili Gospodare!
Daj mi vojske petdeset hiljadah.

Ja ću poiti k' gradu Šibeniku;
 Na silu ću osvojiti njega:
 Osvetit' ću kervcu prolivenu
 Pod bielim gradom Šibenikom.

Dovest' ću ti živa Generala,
 I gospodu grada Šibenika:
 A kadune njihove ljubovce
 Ljubit' će ih Odže i Adžie.

Još ti Care tverdu viru dajem:
 Pogubit' ću Franu Posidarca,
 I silnoga Surić Don Stipana,
 Kavalira od ravna Kotara.

Od Makarske Deli Markovića,
 Arbanasa Krutu Kolonela.
 Kapitane, i mlade Serdare,
 Koji tvoju izsikoše vojsku.

Kad je Care njega razumio;
 Sve mu dade što je zapitao:
 Silne vojske petdeset hiljadah,
 I otidje k' bilu Šibeniku.

S' sobom vodi dvajest lumbaradah;
 A toliko ognjenih pitarah:
 Kad je dosa' na polje Petrovo;
 Onde penje bile čadorove:

Ne diže se za trijest danakah;
 Dok mu dobro ne počinu vojska:
 Kada li je ona počinula;
 Podiže se k' gradu Šibeniku.

Al' je malo postojalo vrime;
 Viknu Vila s' Kamenar planine;
 Ter dozivlje mlada Providura;
 Po imenu Tomu Kontarina:

Zlo ga lega', i zoricu zaspā;
 Ali neznaš, il nehaješ za se?
 Eto na te Paša Tećelia,
 I s' njim vojske petdeset hiljadah.

Kontarinac Vili odgovara :

Ne budali Vilo posestrino!
Ne bojim se Paše Tećelie,
Dok je meni tverdi Šibeniče.

I kasteo svetoga Ivana,
Višje bila Šibenika grada:
I pria su podanj' dolazili;
Al' ga nisu osvojiti mogli.
Neće ni sad, vira ti je moja;
Jer imadem platjenih soldáta:
Za četiri hiljade vojníkah;
A toliko mladih kraišníkah!
Kotarácáh, i Šibeničanah.

I prid njima Franu Posidarca,
Od Kotara Kneza velikoga:
Smiljanića, Janka Mitrovića,
I Viteza Surić Don Stipana.

Istom Toma tako besidjaše;
Al' to idje Paša Tećelia:
Penje čador višje Šibenika,
Okó' njega mladi Alaj Bezi.

A Topčije tope namistiše:
Dva velika puno glasovita
Pram Kastelu svetoga Ivana,
Ter ga biju kano i gromovi.

A ostále šibe, i lumbarde
Pram bielu Šibeniku gradu:
Od iztoka i zapada sunca
Biju njega, nigda nepristaju.

Peti danak juriš učiniše
Na kasteo svetoga Ivana;
I terčaše Turci brez pristanka,
Od večera ter do bila danka.

Osvojit' ga oni nemogaše;
Jer ga brane Nimci i Latini:
A Kotarci juriš učiniše
Iz pod njega Turke iztiraše.

Kada li je danak osvanuo;
 Opet Turci juriš učiniše:
 Al' kasteo svetoga Ivana
 Nedá njima ni gledati na se.

A Kotarci i Šibeničani
 Siku Turke ni broja se ne zna
 Mnoge oni odsikoše glave;
 Ter ji među gradu na bedene.

Neka vidi Paša Tećelija
 Mertve glave svojizih delijah:
 Kada li je danak osvanuo,
 Udariše bubnji i svirale.

Alaj Bezi sablje povadiše,
 Janjičare na grad natiraše:
 Ali svoje pogubiše glave
 Na jurišu grada Šibenika.

Ter ji siku mladi kraišnici;
 A biju ji šibe, i lumbarde
 Iz kastela svetoga Ivana;
 Iz galijah Dužda Mletačkoga,
 Iz djemijah Miagustovića.

Ali Turci nigda nepristaju
 Juris čineć od jutra do mraka:
 Tu izgibe vojska Principova,
 Turske pobre, ni broja se ne zna.

Kad to vidi Toma Kontarine
 Od Duždeve vojske Providure;
 On napisa listak knjige bile,
 Ter je šalje k' Zadru bielomu;
 A na ruke Foskul Generala.

U knjizi je njemu besedio:
 Generale mili Gospodare!
 Ovo ima dvadeset danákah,
 Da se s' Turcim bijem brez pristanka.

Ne dadu mi nigda počinuti,
 Nit' mi dadu s' mirom blagovati;

Ako li ja kadgod i počinem,
U čem' hodim, u tomu i zpavam.

Šalji pomoć gradu Šibeniku,
Koino je u nevolji težkoj:
Mnoga mi je vojska izginula
Bojak bijuće s' Carevim delijam.

Biše Bana bolest obhervala,
Serdobolja velika nevolja:
Kad je bilu knjigu razumio;
Prida se je sluge dozivao,

Ter je njima besidio Bane:
Nosite me u galiju tanku,
Da idjemo k' bilu Šibeniku,
Koino je u nevolji težkoj.

Virne sluge Bana poslušāše,
U galiju tanku unesoše;
Bog mu dade vitra majestrāla,
Ter zajedri k' gradu Šibeniku.

I s' njim mnoge od boja djemije:
Ormanice, i berze galijske.
Kad su bili blizu Šibenika;
Zagermiše sileni topovi.

Iz galijah Dužda Mletačkoga,
I djemijah velikih brodovah:
A Šibenik lipo odgovara,
I kasteo svetoga Ivana.

Ter se tresu berda i doline
Oko' bila Šibenika grada:
Čudio se Paša Tećelija,
Čudio se, ter je besidio:

Od kad sam se od majke rodio,
I na bedro sablju pripasao;
Ja nevidi ognja žestokoga,
Ni većega, ni čemerniega:

Što na bilu gradu Šibeniku.
 Iz neba ga strile udarile!
 Kada Bagdat bili osvojismo;
 Ovakvoga ognja ne biaše.

A kad li je sunce počinulo,
 I merkla se noćca uhvatila;
 Diže Paša svoje Vitezove,
 Ter pobiže natrag brez obzira.

Kad je doša' na polje Petrovo;
 Onde penje bile čadorove:
 A kad svoju on prebroji vojsku;
 Al' mu nejma polovica vojske.

Plače Paša, i suze proliva;
 Bradu guli, u persa se bije;
 Na ruku se naslonio biše,
 Ter ovako tužan besidjaše:

Što me nije puška udarila
 Pod bielim Šibenikom gradom:
 S' čim ću doći k' Caru čestitomu,
 I Muftii Odži velikomu.

Slidi pisma od Beča.

Rano rani Tećelia Bane,
 Bile knjige piše na sve strane:
 Jednu šalje Erdeljiću Banu,
 I gospodi od zemlje Horvatske.

Erdeljiću od Horvátah Bane!
 Evo ima puno godín dánah:
 Od kada smo Kralja izgubili
 Od našega slavnoga Naroda.

A dvorimo Kralja Tujanina
 Po imenu Cara Leopolda :
 Kamo naša uživanja stara,
 Gdi je slava Ungarske gospode?

Već je vrime da se probudimo,
 I našega Kralja osvojimo,
 Koi će nas milovati lipo
 Kano majka sinove jedine.

Evo nauk Tećelije Bana :
 Odbignite Bečkoga Cesara ;
 Ter za Kralja mene okrunite
 U Požunu gradu bielomu.

Ja imadem dosta lipa blaga :
 Sakupit' ću moje Ugričiće,
 Osvojit' ću biele gradove
 Sve do Beča, i okolo njega.

Dat' ću vami polja i livade,
 Lipa sela, bogate varoše ;
 I biele kule, i gradove :
 Štono vam je didovina stara.

Ako li me poslušat' nećete ;
 Podignut' ću Ungarske katane ;
 Porobit' ću Horvatske deržave
 Do Ljubljane grada bieloga.

Nuder ludo ne gubite glave ;
 Već se mojoj kruni podložite :
 Kakono se skoro podložiše
 Vitezovi Ungarski Knezovi.

Drugu biše knjigu napisao ;
 Ter je šalje Caru čestitomu :
 Sultan Care mili Gospodare !
 Evo tebi dobre glase kažem :

Za Kralja su mene učinili
 Ugričići moji Vitezovi ;
 Al' se bojim dušmanina tvoga
 Leopolda Cara Nimačkoga.

Već te molim moj čestiti Care!
 Da sakupiš silnu vojsku tvoju:
 Ja ću moje mlade Ugričice,
 Erdelj ravni, i svu Ungariu.
 Otić ćemo k' Beču bielomu;
 Lasno ćemo osvojiti njega:
 Germaniu i svu Italiu
 Baš do Rima grada bieloga.
 Sad je vrime moj čestiti Care!
 Da osvetiš tvoje Janjičare,
 I pogubiš dušmanina tvoga
 Leopolda Cara Nimačkoga.
 Koi ti je puno dodijao,
 Janjičare tvoje izsikao.
 Dospivajuć klanjam ti se lipo,
 Ter ti ljubim skuta, i kolina.
 Odpisuje Erdeljiću Bane,
 I gospoda od Horvatske strane:
 Ne budali momče silovito,
 Mlado, zdravo, puno ponosito!
 Drugomu se Kralju neklanjamo;
 Neg' Cesaru starcu Leopoldu,
 Koino je mila majka naša,
 Kako znade i dobrota vaša.
 Pria ćemo glave pogubiti,
 Nego tebe za Kralja poznati:
 Koi nejmaš vire ni zakona;
 Već Kalvina štuješ kano Boga.
 Odpisuje Memed Care silni:
 Slugo virna Tekelia Bane!
 Neće projti dva miseca dánah;
 Dojt' će tebi pomoć sa svih stránah.
 Što je reka', poreka' se nije;
 Silenu je vojsku sakupio
 Od Bagdata do Carevih vrátah;
 Sve pokupi po izbor junákah.

Pridajem ti Krunu i Cesarstvo :
 Beč bieli, i moje Pristolje.
 Uzmi vojske koliko ti drago,
 Brani grada kano svoju glavu.

A ja idjem od grada do grada :
 Iskat pomoć od stara i mlada.
 Neplaši se moj sivi sokole!
 Berzo će ti dobra pomoć dojt.

Kad li se je noćca uhvatila ;
 Biži Cesar iz biela grada :
 S' sobom vodi dicu i ljubovcu,
 Sluge svoje, i dvorane mlade.

U Beču se izdajica nadje
 Ter dokaza Tekelii Banu :
 Zlo ga lega', i zoricu zaspal,
 Uteče ti Cesar Leopoldo.

Kad je Bane razumio glase ;
 Skočio se na konja viteza :
 Za Cesarom u potiru terče ;
 Al' ga Bane dostignut nemože.

Jer uteče goricom zelenom,
 Zdravo dodje k' Lincu bielomu :
 Na putu mu loša srića biše,
 Pustahije iz gore udriše :

Oteše mu sreberne tanjуре,
 Zlatne kupe, kojim pije vino.
 Ni to njima dosta nebiaše ;
 Već Cerkovnu odoru oteše.

Malo toga vrime postojalo ;
 Glas dopade starcu Leopoldu :
 Biž Česare! eto Ugri na te ;
 Nit' ćeš ostat', ni odniti glave.

Kad je Cesar glase razumio ;
 Pria zore biše uranio,
 Ter pobiže priko Germanie,
 Po daleko u grad Pasaviu.

Ali evo jada i gorjega!
 Sve do Beča Turci osvojiše,
 Opališe Tatari varoše,
 Oboriše kule, i gradove.
 Dimovi se do neba digoše,
 Od Budima do Beča biloga.
 A kad bi se noćca uhvatila,
 Svakoga bi tuga obujala,
 Gledajući ognjene plamene,
 Gdi se dižu gori u višine;
 Od onoga ognja paklenoga,
 Oko' Beča grada bieloga.
 Te žalosti Bečani gledahu,
 Gorko cvile, suze prolivahu:
 Al' ji tiši Starenberg Viteže,
 Silni junak od starine kneže.
 Nebojte se Bečani Gradjani!
 Neće Turci nahuditi nami:
 Metnimo se u Božije ruke;
 Lasno ćemo predobiti Turke.
 Za Isusa mi bojak bijemo,
 I za njega kervcu prolijemo
 Za našega dobrog Cesara,
 Za rodbinu, i za otačbinu.
 Istom Vitez tako besidjaše;
 I družinu svoju slobodjaše;
 Vidiše se pišci i konjici:
 A barjaci kano i oblaci
 Oko' Beča grada bieloga.
 Koliko je polje na okolo;
 Po njemu se drugo ne vidjaše:
 Nego pišci, konji, i konjici;
 Čadorovi, i Alaj barjaci
 Serpnja dana trinaesti biše,
 Kada pod Beč Turci dojezdije:
 Čador penje veliki Vezire
 Pram bielu dvoru Cesarovu.

Kafu pije, bilu knjigu piše;
 Ter je šalje mladu Generalu
 Starenbergu od Beča Glavaru:
 Turski piše, ter mu jako priti.

Djaurine Bečki Kapitane,
 Nevirniče Boga Odmetniče!
 Kud ćeš sada, na koju li stranu?
 Božja serčba evo pade na te,

I na tvoga Kralja nevirnoga,
 Leopolda Cara Nimačkoga:
 Biži od grada do grada,
 Da uteče serdčbu Memedovu.

Al' ovo mu tverdu viru dajem:
 Nek' se krije, kud je njemu drago:
 Po planinam, i gustim dubravam;
 Nit' će uteć, ni odniti glave.

Tebe Bane i tvoje gradjane
 Ponukujem kano i sinove:
 Da bacite te orle kerstaše
 Od dvi glave, zlo uzdanje vaše.

A metnete Careve barjake
 Na bedene Beča bieloga:
 Čekat ću vas po' biela danka;
 Jer je Vezir vaša mila majka.

Knjigu štije Bečki Generale,
 Knjigu štije a na nju se smije.
 Odgovori Mustapi Veziru
 Cernim prahom, i težkim olovom.

Kad to vidi Mustapa Vezire;
 Poče kopat tvrde meterize,
 I namišćat goleme topove
 Oko' Beča grada bieloga.

Sa svih stránah živi oganj daje,
 Ter ga bije nigda nepristaje:
 Ore kule, dvore Cesarove;
 Probijahu od grada zidove.

Beč bieli lipo odgovara :
 Ne boji se silenoga Cara,
 Živi oganj iz njega sipaše,
 Na alaje Turke razgonjaše.

Ali Turci nigda nepristaju ;
 Već pod gradom lagum podkapaju :
 Tri velika puno strahovita
 Užegoše na dvadeset i tri.

Potrese se polje na okolo ;
 Dunaj voda, dervje, i kamenje,
 Beč bieli, visoke planine :
 Dim se diže gori u višine.

Janjičari juriš učiniše ;
 S' golim sabljam na grad udariše :
 U gradu ji vojska dočekala,
 Na Turke je oganj oborila.

Granatiri ognjenim granatam ;
 A puškari prahom, i olovom ;
 Vitezovi sabljam, i kadaram ;
 A gradjani dervjem i kamenjem.

Izgiboše Turci Janjičari ;
 Al' biela neuzeše grada ;
 Već sramotni natrag pobigoše,
 Izbijeni, ljuto izranjeni.

Neprodjoše dva biela danka,
 Tri laguma Turci užegoše :
 Stade vika u gradu junákah,
 Silni Turci na grad udariše.

Od zorice ter do merkle noće
 Nepristaše na juriš terčati :
 Al' udari Seren Generale,
 Ter potira Turke Janjičare.

Potira ji niz to polje rayno,
 Ter ji siče nigda nepristaje ;
 Mnoge Turske on odsiče glave,
 Opošteni Cesarovce mlade.

Svega Jula nepristaše Turci

Jade dajuć Beču bielomu :

Lagumdžije lagume žegući;

Janjičari juriše čineći.

Ali evo velike nevolje!

Na četiri Avgusta miseca,

Velik Turci lagum užegoše,

Ter široka vrata učiniše.

Udariše tada Janjičari,

Silne Baše, i Sejmeni Turci:

Sa svih stránah pišci, i konjici,

Kano merki iz gorice vuci.

Ali njima loša srića biše:

Jer ji ognjem Nemci iztiraše.

Osta mertvih Carevih delijah

Oko' grada ni broja se nezna.

Evo opet ognja i gorjega!

U po' noći udariše Turci:

Peti danak Avgusta miseca,

To će reći naški Kolovoza.

Sinu svitlost po Beču bilomu,

I po Beču i okolo njega:

U po' noći, kano i u po'dne

Od onoga ognja paklenoga.

Sarampove osvojiše Turci,

Na nje meću zelene barjake:

Ali Turci težko izgiboše,

A veće ih rane dopadoše.

Siče Turke Lezle Generale,

Po imenu Kneže Aleksandro:

Iztira ji iz biela grada,

Ter ji tira niz to polje ravno.

Kada li se natrag povrtiše;

Svaki nosi glavu od junaka;

Al' pogibe Lezle Generale.

Ej viteže, pokojna ti duša!

Još ti pobrad bila knjiga dođje:
 Skoč se se darzja, i kavenje:
 U p' lagune Turci uđgoše,
 Ter ordi leden u lagune digoše.
 To n' se otvorile vrata,
 K' sruan dvadeset lakitah,
 Britku sablje Turci povadiše,
 Sa njih stranah na grad udariše.
 Evo brate boja velikoga,
 Evo rata, ogađa šestokoga!
 Tu se sika pišci i konjici;
 Tu se hoda silni konjenici.
 Ljute kose koaci donesoše,
 Ter po poli Turke izsikoše;
 Tu se brani malo, i veliko:
 Popi, Pruzi, žene, i djevojke.
 Biju Turke dervjem, i kamomjom,
 Vrilom vođom, paklom raztopljenim.
 Tu se kolju vođim, i handžarim;
 A biju se teškim buzdahanim.
 Škulari se junački podniše,
 Silovito na Turke odriše:
 Jedni siku, jedni beču Turke,
 Ter kervve svoje čile ruke.
 Tad izgibe vojska Cesarova;
 Ali Turka ni broja se nezna:
 Bila grada Turci nenzele,
 Guleš brade sazad pobigoše.
 Kad si se je noću chvatila;
 Gradjani se penju na višine,
 K' naba uscu ognjane plamacne,
 Iz zvonika svetoga Stjepana.
 Na glas daju Dru od Lecuna,
 Tužno stanje Beča histoga.
 Lipo njima odgovara Rana,
 Od Nemačkih vira i parjina.

Svega Jula nepristade Turci doq ih zol
 Jule dajuć Beča bielomu: s:okš
 Lagundžije lagunas žegoti; q-U
 Janjičari jurije čineći. eT

Ali evo velike nevolje! n oT
 Na četiri Avgusta misec, e
 Velik Turci ispun užegeše, e;
 Ter široka vrata učinile.

Udariše tada Janjičari,
 Silne Baše, i Sejmeni Turci:
 Sa svih stranaš pišci, i konjici,
 Kao merki iz gorice vući.

Ali njima loša srića bile:
 Jer ih ognjem Nemci iztiraše.
 Osta mrtvih Carevih deljati
 Oko grada ni broja se ne zna.

Evo opet ognja i gorjega!
 U po' noći udariše Turci:
 Peti danak Avgusta miseca,
 Tu se radi sašči Kolerica.

Sina svitlost po Beču bielomu,
 I po Beču i okolo njega:
 U po' noći, kao i s po' dne
 Od onoga ognja paklenoga.

Sarampove esvojiše Turci,
 Na nje maču zelene barjaka:
 Ali Turci teško izgiboše,
 A veće ih rane dopadoše.

Siče Turke Lezie Generale,
 Po imenu Kneže Aleksandra:
 Izira ih iz biela grada,
 Ter ih tja niz to polje ravna.

Kada li se natrag povratioše;
 Svaki nosi glavu od jureka;
 Al' pogibe Lezie Generale.
 Bj viteže, pokojna ti dala!

Istom u grad bila knjiga dodje;
 Potrese se dervje, i kamenje:
 Živi lagum Turci užegoše,
 Tverdi beden u lagum digošē.

Velika se otvoriše vrata,
 U širinu dvadeset lakáta.
 Britke sablje Turci povadiše,
 Sa svih stránah na grad udariše.

Evo brate boja velikoga,
 Evo rata, ognja žestokoga!
 Tu se siku pišci i konjici;
 Tu se bodu silni kopjenici.

Ljute kose kosci donesoše,
 Ter po poli Turke izsikoše;
 Tu se brani malo, i veliko:
 Popi, Fratři, žene, i divojke.

Biju Turke dervjem, i kamenjem,
 Vrtilom vodom, paklom raztopljenim.
 Tu se kolju nožim, i handžarim;
 A biju se težkim buzdohanim.

Škulari se junački podniše,
 Silovito na Turke udriše:
 Jedni siku, jedni bodu Turke,
 Ter kervave svoje bile ruke.

Tad izgibe vojska Cesarova;
 Ali Turska ni broja se nezna:
 Bila grada Turci neuzeše,
 Guleć brade nazad pobigoše.

Kad li se je noćca uhvatila;
 Gradjani se penju na višine.
 K' nebu meću ognjene plamene,
 Iz zvonika svetoga Stipana.

Na glas daju Duci od Lorene,
 Tužno stanje Beča bieloga.
 Lipo njima odgovara Bane
 Od Nimačkih visokih planinah.

Od pomoći zlamenja davaše,
 Ter gradjane Duka slobodjaše:
 Da se brane za malo danákah,
 Od onizih nevirnih Turákah.

Kad li dodje danak dvanaesti:
 Ugléda se vojska Cesarova,
 Na planini svetog' Leopolda,
 Silna vojska Duke od Lorene
 U cerljeno biše obučena.

Druga se je vojska ugledala:
 Sva u bilo pobre obučena.
 Dvajest hiljad silenih junákah,
 I prid njima Duka Baviere.

Tretja se je ugledala vojska,
 U zeleno sva je obučena:
 Silna vojska Kralja Poljačkoga
 Ivaniša zmaja ognjenoga.

Sinu Bečko polje na okolo,
 Oko' njega visoke planine
 Od oklopah, i od oklopníkah,
 Od pušákah, kopja, i sabáljah.

Generali više učiniše:
 'Kako će se udarit' na Turke?
 Desno krilo oni odrediše
 Velikom Kralju Poljačkomu,

A da njemu pomoćnici budu:
 Mladi Vitez Herceg od Saxena,
 Lavemburgo zmaje od dvi glave,
 I Rabata Bane Generale.

Još dva Kneza na glasu Viteza:
 Madjaria Palfi Generale,
 I Gundula Vitez glasoviti,
 Dubrovčanin puno plemeniti.

Ovi bihu slavni Generali
 Pod barjakom Kralja Poljačkoga.

Koji vojskom njegovom vladahu,
I pod Bečem glave odsicahu.

Livo krilo odredjeno biše
Velikom Banu od Lorene.
Pomoćnike njemu postaviše:
Silne lave, orle od dvi glave,

Od Badena slavnoga Hercega,
Ljutu zmiju Lezlu Generala,
Ljubomirka i Merci Barona
Kroji Bana, i Taf Generala.

Na vas duNDAR Bani odrediše
Dvi aždaje od zemlje Nimačke:
Baviera Bana Velikoga,
I Saksona Hercega slavnoga.

Dadoše jim dobre pomoćnike
Jedanajest mladih Generalah;
A da njima lipo zapovida
Svitli Bane Princip od Valdeka.

Tri se silne uputiše vojske
Niz planinu svetog Leopolda:
Kad su sašli na to polje ravno;
Generali u red postaviše
Silne vojske, da se biju s' Turci.

Boj zametnu Parela Principe;
A za njime Lezle Generale:
Sa svim krilom udari na Turke
Silni vitez Herceg od Lorene.

Kralj Poljački udario biše
Z' desnim krilom na dvanaest Pášah:
Na Mustapu Velikog' Vezira,
I na mlade Turke Janjičare.

Udri duNDAR Duke Baviere

Na vas duNDAR Cara silenoga.

Evo boja, evo ognja teška,

Evo pobre mejdana vitezka!

Od praha se ništa ne vidjaše,
 Od topóvah ništa nečujaše:
 Po svem polju kervca teciaše;
 U Dunaj se vodu salivaše.

Tu se biše od jutra do po'dne,
 Još se nezna čiji mejdan biše.
 Kad to vidi Duka od Lorene,
 Udri konja srebernim mamuzam.

Umiša se u vojsku Carevu
 Z' golom sabljom u desnici ruci;
 A za njime sve krilo njegovu,
 Ter potira Turke Vitezove.

Malo posli Duka Baviera
 Razbi dundar Cara silenoga:
 Kralj Poljački u potribi biše,
 Janjičari jer mu se upriše.

Nemože ji s' mista pomistiti,
 Nit' ji može junak pridobiti:
 Ali njemu dobra pomoć dodje
 Od Lorene i od Baviere.

Udariše jedino na Turke,
 Potiraše mlade Janjičare;
 Ter ji siku do merkloga mraka;
 Al' uteče Mustapa Vezire.

Ostaše mu ognjeni topovi,
 Čadorovi, bubnji, i svirale.
 Ostade mu azna i zaira,
 Mertve vojske petdeset hiljadah.

Biži Vezir od grada do grada,
 Jedva duhat u Biograd dodje.
 Onde mu je gorja srića bila,
 Rusa mu je glava odsičena.

„U ovoj pismi imenuje se Lesle General kako je poginuo Beč braneci; a u istoj se pismi piva Lesle General kako je prvi na Turke udario, kada dodje vojska Beču na po-

moć. Tomu se nejmaš čuditi, dragi Štioče; jer su dva bila od iste kuće; a može biti bratja, ili rodjaci. Ova pisma bi izvadjena iz knjigah Talianskih, koje se zovu: *Leg a Sacra.*"

*Slidi pisma Principa Eugenia, kako razbi
Cara Mustapu na Tisi rata Bečkoga.*

(Izvadjena iz historiah Petra Garzona, Vlastelina Mletačkoga.)

Da je tebi poslušat Cesare!

Što govori Otmanović Care:

Nejma lipa lova brez sokola,

Ni brez Cara žestokoga boja.

Ode vojska k' Beču bielomu

Tri stotine hiljadah:

I prid njome Mustapa Vezire;

Da osvoji Beč u Germanii.

Beč bieli Turci neuzeše;

Germaniu malo i vidiše;

Već pod Bečem izgiboše težko,

Izgubiše poštenje vitežko.

Ode vojska k' bilomu Budimu;

Da obrani njega od Lorene,

Koga težko obsidnuo biše,

I na juriš često udaraše.

Al' Budima obranit' nemože;

Već izgibe silna vojska moja

Od Lorene Duke nevirnoga,

Kervolije Naroda Turskoga.

Idje vojska do grada Osika,

Da ga brani od sile Nimačke:

Al' ga ona obranit' nemože;

Već izgibe u kraj Drave vode.

Gdi se godir vojske udariše;

Moji Turci vazda izgiboše.

Ne ostade grada, ni varoša

U svoj ravnoj zemlji Ungarii.

Što neuze Duka od Lorene,

I nevirni Princip od Badena;

Već nemogu toga podnositi,

Ja ću pojtii s' njima bojak biti.

To govori, na noge se skače,

Pak podiže silnu vojsku svoju.

Ter otidje priko Romanie,

Do liepe zemlje Ungarie.

Razbi vojsku Bana Veterana,

Cesarova mlada Generala;

I uze mu Lipu na kraini,

A upali Titelj varoš bili.

Još je Care tiho besidio:

Da idjemo k' Petru Varadinu,

Na silu ću osvojiti njega;

I svu ravnu zemlju Slavoniu.

Veli njemu Tekelia Bane:

Poslušaj me mili Gospodare!

Nehodimo k' Petru Varadinu;

Mučno ćemo osvojiti njega.

U njemu je zmaje od dvi glave:

Mlado momče Princip Ugenio.

Straho me je izsić će ti vojsku;

Jer je Princip roda junačkoga.

Već hodimo Erdelj osvojiti,

I po njemu biele gradove.

Mustapa je njega poslušao;

Na Erdelj je vojsku podignuo.

Kad je doša' na Tisu vodicu;

Čini Care na vodi ćupriju

Od svojizih šajkah ormanicah,

Dok je svoju prebrodio vojsku.

Kada li se vojska prebrodila;
 Kod Tise se umeterizila.
 To je čuo Princip Ugenio;
 Ter otidje Cara pozdraviti.

Diže vojsku puno ognjevitu:
 Četerdeset hiljadah junákah,
 I poveze silene topove,
 Pak otidje uz to polje ravno.

Kad je doša' blizu Turske vojske;
 Svoje lipo razredi vojnike,
 Z desnim krilom udario biše
 Na ćupriju da ne ujdú Turci.

A s' livim je krilom udario
 Na meteriz Cara silenoga:
 Dvi se jake udariše vojske
 U kraj Tise na srid polja ravna.

Tu se živa vatra prosipaše,
 Do nebésah dimovi digošé.
 Turci zovu Svetca Muhameda;
 A kerštjani ime Isusovo.

Nimci ginu, ali naprid idju;
 Turci viču, al natrag uzmiču.
 Turčin veli: jao moja majko!
 Nimac veli: stan' počekaj Turko.

Meterize perve osvojiše,
 Pak na druge snažno udariše:
 Ovde pobre žestok oganj biše,
 I mnoga se kervca prolivaše.

Osvojiše i meteriz drugi;
 Pak na tretji snažno udariše:
 Potiraše Turke Janjičare
 Do čadora Cara čestitoga.

Evo brate ognja žestokoga:
 Nimačkoga i Janjičarskoga!
 Janjičari svoga Cara brane,
 Ter Nimačke odsicaju glave.

Mnogo vrime s' njime bojak biše;
 Ali i njih Nimci pridobiše.
 Potiraše Turke Janjičare,
 I Sejmene niz to polje ravno.
 Evo brate plača od Turákah!
 Na Tisu ji riku natiraše.
 Što od sablje tada uticaše,
 Ono Tisa voda proždiraše.
 Dvajest i šest hiljadah Turákah
 Osta mertvih na polju junákah.
 Izvan onih što se potopiše,
 I u Tisi rici ostadoše.
 Tu pogibe Veliki Vezire,
 Sedamnajest Pásah, i Vezirah.
 I velikih Ágah Janjičarskih,
 Alaj Bégah ni broja se nezna.
 Al' uteče na konju Mustapa,
 Ter pobiže niz to polje ravno:
 Jedva duhat u Temišvar dodje,
 Samo s' svojih pet virnih delijah.
 Ostaše mu veliki topovi,
 Osamdeset i tri strahoviti.
 Čadorovi, i Alaj barjaci,
 Srebro, zlato, i brez broja novci.
 Ostade mu i pečat od zlata
 Na Veziru viseć oko' vrata.
 Teško babam kud Sejmeni prodju;
 A Sejmenom kad na Tisu dojdu.
 Evo poče srića i junačtvo,
 Ugenia slavno veličanstvo;
 Razbi Cara, uzvisi Cesára,
 Mili Bože, plemenita dara!
 Idje s' vojskom u Bosnu ponosnu,
 Robi, pali, sela, i varoš.
 Sva se Bosna poplašila biše,
 Pridanj' niko izać nesmidiše.

Nit je čuti puške, ni lumbarde;
 Nit je vidit konja ni konjika:
 Još ni pišca Careva vojnika,
 Sve pobiže u goru zelenu.

Koliko je pusto Sarajevo,
 Šer bieli gnjizdo tergovačko.
 Svega ga je Princip osvojio,
 Sa četiri strane užegao.

Vojska mu se u skerlet obuče,
 Sve bogatstvo iz njega izvuče;
 Pak se vrati k' ravnoj Slavonii
 Pivajući, konje igrajući.

Tad kerštjani mnogi uskočiše,
 Silenoga Cara odbigoše.
 U Brodu se namistiše jedni,
 U Sibirju, i selu Kobašu.

U Požegu drugi otidjoše,
 Ter Požežki varos naseliše.
 Bojak biše glave odsicaše
 Pod kriocem Bečkoga Cesara.

Često oni u četu idjahu,
 Plino gore, Tursko robje vode.
 I sada su na glasu junaci;
 Ter se zovu delije Posavci.

Slidi pisma perva od Vitezóvah Ungarskih i Horvatskih, koji u stara vrimena Turske odsicaše glave, izvadjena iz razlicitih historijah stampanih, počamsi od godišta gosp. 1441 do godišta Gosp. 1641.

Prikazana Presvitloj Gospodi Zagrebskoj, za serdčene ljubavi vikovičnu uspomenu.

Rano rani starac Milovane,
Rano rani, bilu knjigu piše;
Ter je šalje Vuku Ličaninu,
Od starine prijatelju svomu.

Gaić Vuče od starine Kneže,
Glasoviti na sablji Viteže!
Od tebe su pivaju popivke;
Jer si mnoge pogubio Turke.

A čuo sam od babajka moga;
Da si Kneže roda Vilinoga.
Nuder pitaj Vilu posestrimu,
Nebi li ti kazala junake?

Slavonie, Like, i Kerbave,
Slavne Bosne viteške države,
Serbske zemlje i od Ungarie,
Dalmacie, i od Bulgarie.

Jer je meni korba dodijala,
Od mojega draga pobratima:
Po imenu starca Radovana,
Barjaktara od Kotara ravna.

Da junaka nisam izpivao,
Kad sam od njih pismu zapivao:
Kaži mi ji Vuče Ličanine,
Da junake pivam od starine.

Odpisuje Vuče Ličanine :

Čudim ti se starče Milovane!
Prošlo ti je sto godinah dánah;
A junake neznaš od mejdana

Ta čuo si Sibirjanin Janka
Ungarskoga Bana, i junaka:
Od koga se pivaju popivke
Po svoj zemlji Turskoj i Slovinskoj.

Jer je veće posika' Turákah;
Nego imaš ti u bradi dlákah.
Na boju je Janko ostario,
Trijest pútah Cara predobio.

Na 1441.

A čuo si i njegova sina:
Matijaša Kralja Ungarskoga.
Kako Turske glave odsicaše,
I gradove bile uzimaše.

On porobi Bosnu zemlju ravnu,
I osvoji po Bosni gradove:
Puno krat je s' Turcim bojak bio,
I vazda ji biše predobio.

Na 1458.

Boj je Bio s' Nimačkim Cesarom,
Dobi njega, i Beč mu osvoji;
Još predobi Kralja Poljačkoga,
I porobi njegove deržave.

Mnogi Kralji nanj' su udarili;
Ali su se berzo pokajali:
Bolji junak od babajka biše,
Predobit' ga nigdo nemogaše.

Gdi li ti je starče Milovane!
Frangipane od Horvátah Bane,
Koi Turske vojske razbijaše,
I junačke glave odsicaše.

Kamo li ti Gereb Generale,
Koino se piva na sve strane.
Nu poslušaj sile od junaka,
Sto učini Bane od Turákah?

Kad Horvatsku zemlju porobiše; Na 1483.

Deset hiljad robja zarobiše.

Ter ji vode u Bosnu ponosnu

Pivajući, konje igrajući.

Ali Turkom loša srića biše;

Jer Horvati na nje udariše.

A prid njima Gereb Generale,

I Bernardin Bane Frangipane.

Udariše, ter ji izsikoše;

Mlado robje natrag dovedoše.

Biše s' Pašom silenih Turákah,

Sedamnajest hiljadah junákah.

Opet Turci vojsku sakupiše,

I Horvatsku zemlju porobiše,

Al' je njima loša srića bila:

Dva su Bana na nje udarila.

Jedan biše Derenčiću Bane;

A drugi je Berno Frangipane.

Izsikoše Careve delije,

U kraj Une, vodice studene.

Pet hiljadah glávah odsikoše,

Izvan onih, što se potopiše.

Uhvatiše hiljadu Turákah, Na 1492.

Pet stotinah suviše junákah.

Na glasu je Kolonić Nikola,

Vice-Bane Senja bieloga:

Junaci ga u pismi spominju,

Kad goricom zelenom putuju.

Jer je često na vojsku hodio,

Ter je Tursku zemlju porobio:

Junačke je glave odsicao, Na 1494.

U Senj Tursko robje dovodio.

Još ti kažem dva silna junaka,

Kojino se neboje Turákah:

Dva Horvatska Bana, i Plemića;

Koji bihu serdca Kraljevića.

Jedan biše Mišljenović Marko; Na 1505.

A drugi je Karlović Ivane.

Oba Turske glave odsicaše, Na 1522.

Oba sablje kervce napojiše.

Al' poslušaj starče Milovane!

Što učini Kerste Frangipane: Na 1525.

Pod Jajcem je Turke izsikao,

Iz pod bila grada iztirao.

Junak biše Kerste Frangipane,

Viruj meni starče Milovane!

Kano Vitez Marko Kraljeviću,

I delija Miloš Kobiliću.

Suleman je vojsku sakupio,

Ter je tverdi Kisek obsidnuo: Na 1532.

Bio ga je trinajest nediljah,

I učini trideset jurišah.

Al' ga Care osvojit' nemože;

Već izgubi silnu vojsku svoju:

Jer ga brani Senjski Kapitane

Po imenu Jurčiću Nikola.

Ovo junak sileni biaše,

Zlatno krilo na njem trepetjaše.

Opoštenu Senjske vitezove;

Sve Horvatske Bane i Knezove.

Kaže meni vila posestrima

Ljuta zmaja Petra Keglevića:

Od Horvátah Bana, i Plemića;

Da je sika' Turke Kraišnike.

Prid junacim na vojsku hodio,

I Carevu zemlju porobio. Na 1538.

Dogonio plino nebrojeno,

Dovodio robje nekerštjeno.

Čuo jesi starče Milovane!

Što učini Bakić Petre Bane:

Prid Ungarskom vojskom vojevaše,

Ter Saksonu jade zadavaše.

Oslobodi Bečkoga Cesara
 Od Saksona Duke velikoga :
 Njegovu je vojsku izsikao,
 Po daleko u zemlji Nimačkoj. Na 1545.

Milovane zlo vino popio ;
 I u gusle mukle udario.
 Ta kamo ti Zrinović Nikola
 Od Horvátah Bane, i Viteže !

Koga slavi ravna Ungaria,
 Slavonia, Lika, i Kerbava ;
 Jer je Turske vojske razbijao,
 Na stotine glave odsicao.

Kamo li ti Lenković Ivane,
 Silni vitez od Horvátah Bane :
 Koi biše serdca Jankovića ;
 A desnice Marka Kraljevića.

Ko izsiče pod Sigetom Turke,
 Ali Pasu, i vojsku njegovu ?
 Nego Bane Zrinović Nikola,
 I delija Lenković Ivane. Na 1556.

Ko izsiče kod Rakovca Turke,
 Za četiri i veće hiljadah ?
 Nego junak Lenkoviću Bane,
 I delija Alapiću Janko. Na 1557.

Ko potira Turke kraišnike,
 Ter ji stiže blizu Vinodola ?
 Nego vitez Alapiću Janko,
 Ter ji siče bolje nego Marko. Na 1558.

Ko izsiče silene junake :
 Kraišnike pišce, i konjike,
 Od Bihaća, i od Kostajnice ?
 Nego vitez Alapović Janko. Na 1565.

Još ti pobre lipe glase kažem :
 Podiže se Sokolović Paša
 Z' dvajest i šest hiljadah Turákah,
 Ter porobi Liku, i Kerbavu.

Ali mu je loša srića bila :

Nanj' udari Erdeljiću Petre,
Od Horvátaš Bane i Viteže,
Ter potira Sokolović Pašu,

I njegovu vojsku silovitu.

Tu gospoda mnoga izgiboše:
Mladi Bezi, silni Alaj Bezi;
Ine vojske ni broja se nezna.

Na 1565.

Al' da znadeš starče Milovane!

Što učini Panović Ivane:
On malenu četu imadiše;
Ali često Turke razbijaše.

Pali Turska sela, i varoše,
Plino goni, mlado robje vodi.
Kud njegovu sablja dopiraše,
Onde cerna kervca teciaše.

Na 1564.

Elek Vide silni junak biše,
Kako vila posestrima piše:
Od Horvátaš Vitez Generale,
Koi siče Turke na sve strane.

Kupi Bane svoje Vitezove,
Ter osvoji po Lici gradove.
Pali sela, i bile varoše,
Siče Turke, to je po nje loše.

Na 1579.

Još ti kažem Juru Križanića,
Koi biše serdca Smiljanića;
Jer na vojsku često odlazaše,
Robje hvata, glave odsicaše.

U Tursku je zemlju odlazio,
I varoše ognjem opalio:
Drežnik tverdi on je osvojio,
Kraišnike pod mač okrenuo.

Na 1578.

Zmija biše Kislin Generale,
Koino se slavi na sve strane;
Jer je Tursku zemlju porobio,
Bosanskoga Pašu predobio.

On izsiče pod Ostrucem Turke,
Do ramena okervavi ruke: Na 1580.
Slavit' će se do sudnjega danka,
Od Horvátah silenih junákah.

Kada Sisak Turci podsidoše;
Osvojit' ga oni nemogaše;
Jer ga brani Pope Don Nikola,
Mikačića roda viteškoga.

Koi puno posiče Turákah,
Kraišnikah, najboljih junákah. Na 1592.
Svoje bile on posveti ruke;
Jer iztira iz pod grada Turke.

Opet Turci Sisak obsidoše;
A prid njima Hasan Paša biše.
Ali mu je loša srića bila;
Na njega je vojska udarila

Erdeljića Bana Horvatskoga,
Koino je roda junačkoga. Na 1593.
Razbi Pašu, izsiče mu vojsku,
Opoštenu svu zemlju Horvatsku.

Što od sablje njemu uticaše;
Ono Kupa voda proždiraše,
Utopi se Hasane Vezire.
Još i njegov bratac Kapitane.

I mlad netjak Cara silenoga:
Sinan Paša roda junačkoga.
Poznadoše siloviti Turci,
Što će reći Horvati junaci.

Drugoga ti kažem Jankovića:
Po imenu Pavla Lenkovića;
Generala, Horvatskoga Kneza,
Na oružju silnoga Viteza.

Koi Turske vojske razbijaše,
Ter jim ruse glave odsicaše. Na 1594.
Horvatjane podiže junake,
Ter osvoji kule i čerdake.

On Petrinju biše osvojio,
I krainu Tursku porobio.
Robi zemlju Cara silenoga
Sve do Jajca grada bieloga.

Ko osvoji bilu Kostajnicu,
Nego Vitez Lenkoviću Pavle?
Ko upali varoš pod Bihaćem?
Upali ga Lenkoviću Pavle.

Ko izsiče Turke kraišnike,
Nego Vitez Lenkoviću Pavle?
Ko privede Vlahe na kerštjane
Nego vitez Lenkoviću Pavle?

Al' poslušaj starče Milovane!
Da ti kažem i druge mejdane:
Kad Horvati naglo udariše,
Ter kod Kupe Turke izsikoše:

Tu se nadje Vitez od Kraine,
Knez, i junak silni od starine.
Po imenu Mernavčević Vuče,
Koi Turke oko' Kupe tuče.

Namira ga biše namirila
Na junaka Badanković Bega:
Z' brietkim se sabljam udariše,
Ali Vuče bolji junak biše;

Jer pogubi konja i konjika
Jednim mahom Careva vojnika. Na 1627.
Istim mahom dvi glave odsiče,
Silni junak Mernavčević Vuče.

Veliko je pleme Draškovića
Horvatskoga na glasu Plemića;
Jer porodi Bane, i Knezove,
Na oružju silne vitezove.

Koji Caru puno dodijaše,
I njegove vojske razbijaše:
A najveće Drašković Ivane,
Slavni Vitez, od Horvátah Bane.

Koi robi Liku, i Kerbavu,
 U to vrime Carevu deržavu. Na 1641.
 On izsiče Turke na sve strane;
 A najveće mlade Kladušane.
 Svoj Gospodi od Horvatske strane,
 Prikazuje starac Milovane:
 Ovu pismu na čast, i poštenje,
 Za njihovo veće Uzvišenje.

*Slidi pisma druga od Vitezóvah Horvat-
 skih, koji vitežki vojevaše rata Kandian-
 skoga, i Bečkoga.*

Ako želiš znati pobratime
 Milovane od Gorice cerne!
 Koji bihu na glasu junaci,
 Od Horvatske zemlje i deržave.
 Velikoga rata od Kandie,
 Beča grada, ili od Morie:
 Poslušaj me, kazat' ću ti pravo,
 Po imenu tako bio zdravo.
 Najpervoga Vlatković Ivana,
 I Jarišu Senjskog' Harambašu.
 Kojino se glase do Misira,
 Do Bagdata i grada Ancira;
 Jer su Tursku zemlju porobili,
 Višje Senja Liku, i Kerbavu,
 Kotar ravni do Hercegovine,
 Sve Zagorje, i kerst'no Primorje.
 Porobiše i mutnu Neretvu
 Do Gabele grada bieloga;
 Porobiše Desne do Vratara,
 Ravno Broćno do grada Moštara.

Koliko su posikli Turákah,
 U Senj bili doveli sužanjah?
 Sam Bog znade i Bogorodica,
 Drugi niko, živa moja dica.

Zareče se Dizdar od Vergorca
 Mlado momče Cukarinoviću:
 Da će pozvat na mejdan junački
 Senjanina Vlatković Ivana.

Što je reka', nije se poreka':
 Piše knjigu Senjanin Ivanu;
 Da mu idje na mejdan junački
 U Primorje na skelu Makarsku.

Kad je Ive knjigu proučio;
 Ormanicu fuštu oružao:
 Pak zaveze gori u Primorje.
 Kad li junak na Makarsku dodje,
 Na mejdanu mlado Ture nadje.

K' njemu Ivan biše izšetao,
 I za zdravje njega upitao.
 Pak mu daje dva mača jednaka,
 Oba mača jednoga kovača.

Ter je njemu tiho besidio:
 Pobratime Cukarinoviću!
 Izaberi koga tebi drago,
 Da junačku sriću pokušamo.

Pak odstupi junak od junaka,
 Ter se britkim mačim udariše:
 Ivanu je dobra srića bila;
 Turčinu je ruku odsikao.

Kleče Dizdar na zemljicu cernu,
 Ter zaklinje Vlatković Ivana;
 Da mu ruse neodsica glave:
 Ivan biše serdca milostiva,
 Nehti posić Cukarinovića.

Milovane moj nevoljni starče!

Kamo tebi Daničiću Jure,
Koino se slavi od junákah,
I u kolu još od divojákah?

Jer je Tursku zemlju porobio,
Svitlu sablju kervce napojio.
Kad junaci goricom putuju,
Daničića u pismi spominju.

Kamo li ti Hreljanović Toma,
Milovane, nebilo te doma!
Koga hvale po svitu junaci
Horvatjani, i mladi Ungarci.

Jer je Toma silni junak bio,
I mejdane Turkom odnosio.
To svidoče pisme i popivke,
Kojeno se od njega pivaju.

Zmije bihu i Vukasovići
Vitezovi, i Gospodičići.
Pošteno su vazda vojevali,
Još i Turske glave odsicali

Od Kandie rata žestokoga,
I Morie iliti Bečkoga.
Bihu oni silne mejdanžije
Vitezovi od Senjske kraine.

Jos deliu kažem od mejdana,
Po imenu Makar Kapitana:
Ovo biše lave od dvi glave;
A starinom od Makarske grada.

On porobi sela i varoše,
Po krainam osvoji gradove,
Nebiaše boja, ni mejdana
Brez Viteza Makar Kapitana.

Fonduk Paša ljuta zmija biše;
Al' ga dobi Makar Kapitane,
Osvoji mu silene topove,
Čadorove, i Alaj barjake.

Mnoge Turske odsieče glave,
 Veće ih je živih uhvatio:
 To se zgodi kod Orahovice;
 A Bečkoga rata žestokoga.

Vitez biše Erdeljiću Frane,
 Ljute Turkom zadavaše rane.
 Robi, pali, sela i varoše
 Plino goni, Tursko robje vodi.

Sedam stotin podiže Horvátah,
 Sve ditićah, i mladih momákah,
 Ter namami na busiu Turke,
 Pak viteške okervavi ruke;

I pogubi zmaja ognjenoga,
 Po imenu Muratović Bega.
 A uhvati Karamanić Agu,
 I Jakupa Beg' Jubanovića.

Još ti pobre ljutu zmiju kažem,
 Imenom se Prebek zoviaše.
 Čuje junak gdi Bani govore:
 Da je mučno Siget osvojiti;

Jer u njemu tverd kasteo biše,
 Oko' grada voda teciaše;
 Jedva ga je Care osvojio,
 Od Nikole Bana Zrinovića.

Nu poslušaj što Prebek učini:
 Oblači se u Turske haljine,
 Ter otidje do Sigeta grada:
 Turski klanja, Vlaški Boga moli.

Pitaju ga Turci Sigetjani:
 Od kuda si, od koje li zemlje?
 Lipo Prebek Turski odgovara:
 Ja sam Turčin od Filibe grada,

Od baruta jesam zanatžia,
 Ter 'vo idjem od grada do grada,
 Da načinjam barut za Turákah
 Nek' se mogu branit' od Horvátah.

Vele njemu Turci Sigetjani:

Hodi s' nami u kasteo tverdi;
Onde ćemo barut načinjati,
I veselo šerbet izpijati.

To Prebeku puno drago biše,
Ter ulize u kasteo tverdi.
Prah načinja, po kastelu šeta.
Kad li svaka razgledao biše:

U po' noći kad spavahu Turci,
On upali barut u kastelu;
Ter ga baci na zemljicu crnu,
I pogubi hiljadu Turákah.

A on udje, vesela mu majka!
Pivajući u zemlju Horvatsku.
Što bi reka', dragi pobratime,
Jeli Prebek kakav junak bio?

Junak biše Patačić Stipane,
Viruj meni, starče Milovane!
Vitežki je vazda vojevao,
Još i Turske glave odsicao.

Al' pogibe Stipe od Turákah,
Silni Vitez dika od junákah,
Kod Osika grada bieloga,
Beča grada rata ognjenoga.

Rodi majka golema junaka,
Koino se neboji Turákah;
Po imenu Oršić Oberstara,
Junak biše, i delija stara.

Svu je Tursku zemlju porobio,
Mnogo rusih glávah odsikao.
To se zgodi rata od Morije
Kad na svitu bihu mejdanžije.

Soko' biše Persilavić Kneže
Horvatjanin na glasu viteže.
Često leti u zemlju Carevu,
Kruta robi njegovu državu.

Turke tira, glave im odsica,
 Plino goni, mlado robje vodi.
 Biše serdca Marka Kraljevića;
 A desnice Miloš Kobilića.

Da ti znadeš Starče Milovane!
 Što učini Bušiću Jovane;
 I ti bi se starče začudio,
 Ter bi reka', da je junak bio.

On kapitan prid junacim biše:
 Nanj' udarit niko nesmijaše.
 Svu porobi bilu Kostajnicu,
 Ter izsiče Turke Kraišnike.

Pivaju se pisme davorije
 Od Viteza Hranilović Jurja;
 Jer vitežki vojevao biše,
 Često Turske glave odsicaše.

Svu porobi Liku, i Kerbavu,
 U to vrime Carevu deržavu;
 I osvoji tverdu Brekovicu,
 A izsiče delije Careve.

Na glasu je Hranilović Frane,
 Ter se pobre piva na sve strane;
 Jer je junak glasoviti bio,
 I puno krat Turke predobio.

On pogubi dva silna junaka,
 Dva Turčina, dva Beširevića,
 I njihovu četvu svukoliku,
 Samo s' svojih tri sto vitezóvah.

Ote Turkom plino zaplinjeno,
 I liepo robje zarobljeno.
 Pak se vrati k' dvoru bielomu,
 Pivajući, konje igrajući.

Vitez bio Voinović Stipo,
 Gospodičić od zemlje Horvatske.
 Prid junacim na vojsku idjaše.
 Često Stipe Turke razbijaše,

Ter jim ruse odsieca glave.
 Razgoni ji po gori zelenoj
 Kano soko' bile golubove;
 Sve to biše rata od Morije.

Dokazuje Vila Planinkinja
 Velikoga Kneza i Viteza:
 Po imenu Kegljević Nikolu,
 Divojke ga pivaju u kolu.

Jer junački vojevao biše,
 Kada na Beč Turci udariše;
 Mnoge Turske odsieče glave,
 I porobi Careve države.

Al' poslušaj ti delijo stara!
 Da ti kažem do tri Oberstara:
 Ivanović jedan se zoviše,
 Voinović drugom ime biše;

Tretji biše zmaje od dvi glave,
 Od Horvatske po izbor Deržave.
 Po imenu Makar Oberstare,
 Koi tare mlade Janjičare.

Sva tri idju priko Slavonie,
 Pred junacim mladim kraišnicim,
 Robeć Turska sela, i varoše;
 Turke sikuć, robje hvatajući.

Još jim ni to dosta nebiaše,
 Već odoše do Sigeta grada;
 U po' noći u grad ulizoše,
 Ter hiljadu glávab odsikoše;

Puno veće uhvatiše živih.
 Odbesoše blago nebrojeno
 Iz Sigeta grada bieloga,
 Vrime rata Beča i Morije.

Još nebiše zora zabilila,
 Ni danica lica pomalila;
 Izletiše sivi sokolovi
 Horvatjani dica Cesarova.

I prid njima dva orla kerstaša :

Dva viteza, oba Generala.
Jedan biše Jelačić Stipane;
A drugi je Kamenia Ive.

Odletiše u zemlju Carevu,
Opališe biele varoše;
Zapluniše ovce na alaje,
Izsekoše Turke vitezove.

Drugi lete sivi Sokolovi

Od Karlovca i od Senja grada.
Prid njimam su zmije krilatice
Dva Glavara, dva Horvatjanina.

Jedan biše Bušić Baltazare;
A drugi je Galić Bernardine.
Kad se godir s' Turcim udariše,
Vazda sablje kervce napojiše.

Porobiše Liku, i Kerbavu,
Sve do Bosne Carevu deržavu.
Osvojiše kule, i čerdake,
Busin tverdi, i druge gradove.

Na glasu je Deškodić Bariša,
Kano Serdar Janković Saviša;
Jer na vojsci biše ostario,
Svitlu sablju kervce napojio.

Alaj barjak prid vojskom nosaše,
Kvisinčelić starinom se zvaše.
Junaci ga spominju i slave;
Jer junačke odsicaše glave.

Gospodstvo je na sablji dobio,
Vice-Knez je od Gorice bio.
Starinom je od Hercegovine,
Gospodičić, pobre od starine.

Dvi aždaje goru preletiše,
Ter Horvatsku zemlju porobiše:
Od Požege Paša Ibraime,
Od Bihaća silni Mustaj Beže.

Al' je njima loša srića bila;
 Jer udari od Tersata Kneže,
 Po imenu Juriša Viteže,
 Ter potira dva zmaja ognjena.

Razgoni ji po gori zelenoj,
 Kano vuče po planini ovce.
 Sve izsiče, malo ko uteče,
 Verlo malo, i to izranjeno.

Uhvatiše Beg' Orozovića,
 Memed Agu, još Besiragića.
 Useina Bega silenoga,
 I dva zmaja, do dva Badnjevića.

Viteza je porodila majka,
 Na oružju silnoga junaka:
 Po imenu Balenović Jurja,
 Kapitana od Sinjega morja.

Koi ruse glave odsicaše,
 I polhvata Turske ormanice.
 Junak biše rata od Morije,
 Tako kažu starci od krajine.

Još mi kaže Vila posestrima
 Ljutu zmiju Orešković Niku;
 Da je često u četvrtu hodio,
 Još i Turske glave odsicao:

Ko pogubi zmaja ognjenoga,
 Mustaj Bega pobre Bihačkoga;
 Nego Vitez Orešković Niko?
 To svidochi malo i veliko.

Na glasu je Borković Martine
 Ban Horvatski, junak od starine;
 Jer Careve vojske razbijaše,
 I junačke glave odsicaše.

Krainu je Tursku porobio,
 Gradove je mnoge osvojio:
 To svidochi po svitu junaci,
 Još u knjigam mudri Talianci.

Junak biše Dragić Harambaša
 Pivaj brate to je dika naša.
 Vitežki je vazda vojevao,
 I junačke glave odsicao.

Opošteni Horvatsku krainu
 Britkom sabljom, i desnicom rukom,
 Vojujući, i bojak bijući,
 Žestokoga rata od Kandije.

Kad zapiva, starče Milovane!
 Kavalira Surić Don Stipana:
 Jer ostavi Mesića Don Marka,
 Koi biše dika od junakah?

Zajedno su oba vojevali,
 Zajedno su Turke razbijali,
 Zajedno su glave odsicali;
 Al' zajedno nisu poginuli.

Gdi je Kneže Milinković Lovre,
 Koi silno često vojevaše,
 Često Turske glave odsicaše;
 A u vrime rata od Morije.

Ne bi nigdi boja ni mejdana
 Brez viteza Milinković Kneza.
 Al' pogibe s' Turcim bojak bijući.
 Ej delijo, pokojna ti duša!

Kamo li ti Sekula Vojvoda
 Od Kobaša sela gizdavoga?
 Koga slavi ravna Slavonia,
 A najveće Posavci junaci;

Jer je dosta glávah odsikao,
 Branec krunu Cesara Josipa.
 Od Kurúcah silenih Madjarah,
 I delijah Otmanović Cara.

Gdi je Vitez Terzić Marijane,
 Koino se glasi na sve strane;
 Od Kobasa sela malenoga,
 Blizu Broda grada bieloga.

On na mejdan Turkom izlazaše,
 Ter jim ruse glave odsicaše.
 To se zgodi rata malenoga.
 Po Kerštjane puno nesrićnoga.
 Na glasu je Rukavina Marko,
 Kano vitez Sibirjanin Janko:
 Od biela Perušića grada,
 Koino je u Lici i sada.
 Pošteno je Marko vojevao,
 Pod Vakupom glave odsicao.
 Kad njegova bratja izgiboše,
 Ivan jedno, a Panča je drugo:
 Lipo ji je Marko osvetio,
 Tri je Turske glave odsikao;
 Al' i njega rane dopadoše,
 Tri ga bojna kopja udariše.
 Marko biše serdca junačkoga,
 Britkom sabljom kopja presicaše,
 Pak uteče k' dvoru bielomu,
 I tri kopja u sebi odnese.
 Soko' biše Oresković Mate
 Od biela Perušića grada.
 Vitežki je s' Turcim bojak bio
 Pod Vakupom glave odsicao.
 Ali evo zmaja ognjenoga
 Po imenu Starčević Jakova.
 On na konju Turke razganjaše,
 Koga stiza, po poli presica.
 Pitati su Ključkog Kapitana:
 Ko najbolje odsicaše glave?
 Al' se zakle llibom i čitapom:
 Najbolja je sablja Starčevića;
 A za njime Došen Kapitana,
 Po imenu Dujma Ličanina.
 Oba dva su glave odsicali,
 Oba dva su na mejdanu bili.

*Pisma od glasovitoga Viteza i junaka
Sekula Vojvode iz Kobaša Posavja.*

Lipa ti je Sava voda hladna,
Kuda teče, nije zemlja gladna;
Još su lipši bijeli gradovi,
Krajem Save kano labudovi.

Medju njima gnjizdo sokolovo,
Od starine biše Sekulovo:
Kobaš selo majka od junákah,
Kojino se neboje Turákah.

U njemu se zmiije porodiše,
Tursku zemlju koje porobiše:
Kobašlije na glasu junaci,
Kraišnici prozvani Posavci.

Sve nemogu po imenu zvati,
Ni njihova junačtva kazati;
Samo kažem zmaja ognjenoga,
I viteza pobre silenoga:

Po imenu Sekula Vojvodu,
Kraljevića Marka u slobodu;
Koi brani Jozipa Cesara
Od Kurúcah silenih Madjarah.

Al' poslušaj! kazat ću ti pravo
Vas dogadjaj, tako bio zdravo:
Dva se ljuta lava zavadiše:
Cesar Jozip, i Ban Rakocio.

Prid vojskom je Cesara Jozipa,
Prid njome je Sekule Vojvoda;
A prid vojskom Bana Rakocila,
Prid njome je Balokadam Ive.

Robi Ivan zemlju Cesarovu:
Ungariu, i svu Slavoniu;
Nimačkoga razbi Generala,
I njegovu svu izsiče vojsku.

Kad to vidi Sekule Vojvoda;
 Diže vojsku priko Slavonie:
 Sedam hiljad mladih krašničkih
 Posavacah na glásu konjíchah.

Malo vrime postajalo biše,
 Dvi se silne vojske udariše:
 Nebiju se prahom, ni olovom;
 Već se sjeku sabljam' i kadaram'.

Sekulu je dobra srića bila:
 Njegova je vojska pridobila,
 Pobigoše Madjari Ungarci;
 A za njima Posavci junaci.

Tu nebiše mlada krašnika,
 Koi rusu neodsiče glavu;
 A najveće Sekule Vojvoda
 Od našega slavnoga naroda.

Kervave mu ruke do ramena,
 Zečku konju griva do strimena;
 Sikuć jadne Kuruće Madjare,
 Ugričiće, i delije stare.

Biži vitez Balokadam Ive
 Brez obzira niz to polje ravno;
 Zaludu je i on utekao;
 Jer ga stiže Sekule Vojvoda.

Nehti njemu odsicati gláve;
 Već ga vodi k' bilomu Budimu:
 Darova ga svomu gospodaru
 Po imenu Jozipu Cesaru.

A on njemu dáje Generalstvo
 Za njegovo veliko junačtvo;
 Al' gospodstvo Sekul neuživa,
 Niti njega tad zateče živa.

Jer ga biše rana dopadnula,
 Nagla smertca berzo umorila:
 Bog ubio nevirna likara,
 Koi mu je ranu otrovao,

Imadiše virna pobratima :

Po imenu Mirković Ivana,
Koi s' njime svuda vojevaše,
I junačke glave odsicaše.

Pod Sentom je na mejdanu bio,
Svitlu sablju kervce napojio :
Branio je krunu Cesarovu
S' svojim pobrom Sekulom Vojvodom.

To se zgodi rata žestokoga
Od Morije, aliti Bečkoga.
Ne čudi se dragi pobratime!
Junačko je pleme Mirkovića.

*Pisma Marijana Terzića iz Kobaša od
Slavonie glasovitoga junaka, i viteza.*

Vojsku kupi kruna Cesarova :

Karlo peti roda sokolova
Po svoj ravnoj zemlji Ungarii,
Slavonii, Lici, i Kerbavi.

Ter je šalje na Bosnu ponosnu ;
Da osvoji po Bosni gradove.
Berzo vojska Verbas pribrodila,
Ter je Bánju Luku obsidnula.

U toj vojsci silni junak biše :
Marijan se imenom zoviše ;
Kućom pobre vitez Terziću,
Silni junak kano Zrinoviću.

Kad je došao na Verbas vodicu :
On nemože serdca odoliti ;
Već pripliva Verbas vodu hladnu
Na čilašu dobru konju svomu.

Konjic mu je roda vilinjega :

Krila su mu kano u sokola ;
Na njem leti izpod Banje Luke,
Ter na mejdan pozivaše Turke.

Na mejdan mu Turci izlaziše ;
Al' se više doma nevratiše ;
To gledaju Odže, i Adžije,
I ostale Age, i Spahije.

Gledali su, ter su besidili,
Još i ruse glave ogulili :
Od kuda je ta delija mlada,
Od kud' li mu konjic bila víla ?

Valja da je uskersnuo Marko,
Ili Marko, il' Vojvoda Janko !
Ter razgoni naše vitezove,
Kano soko' male golubove.

Ali-Paša prid vojskom biaše,
Ter ovako Turkom govoraše ;
Nijel' koga porodila majka,
Da pogubi katanu junaka.

Sve delije múkom zamuknuše ;
Ali nehti junak od krajine :
Silni vitez Banjalučanine,
Po imenu Djombeg Kapetane.

Berci njemu bihu do ramena,
Žute oči kano u sokola ;
Nesmi niko na njih ni gledati :
Kamo li će s' njime bojak biti.

Svu je vojsku glavom nadjitio,
Valja da je roda Goljatskoga :
Nebiaše žešćega junaka
U svoj vojsci Cara čestitoga.

Pokloni se Paši gospodaru,
Pak je njemu tiho besidio :
Ali-Paša mili Gospodare !
Ja ću izać na mejdan junački.

Ali tebi tverdu viru dajem :

Pobignut će Ungarska katana
Kako vidi hata konja moga,
I na njemu Djombeg Kapetana.

Ako li me dočeka katana,
Radit ću ga uhvatiti živa:
Zaverć ću se konjem i konjikom,
Donit ću ji u vojsku Carevu.

To govori, na konja se skače,
Pak poleti niz to polje ravno;
A pram njemu Terzić Marijane
Od Kobaša slavni Kapetane.

Leti junak na čilašu svomu
Kano berza ptica lastavica:
U ruci mu svitla sablja biše,
Za kalpakom krilo trepetjaše.

Sritoše se, ter se udariše
Na srid polja iz pod Banje-Luke:
Kruta Turčin obranio biše
Marijana po ruci junačkoj.

Al' Marijan za to i nehaje;
Već obleti Djumbega silnoga
Kano soko' orla velikoga:
Mahnu sabljom, odsiće mu glavu.

Pak zapiva na srid polja ravna:
Pohvali se Djombeg Kapetane!
Kada dodješ svetcu Muhamedu,
Kako si mi glavu odsikao.

Na mejdanu iz pod Banje-Luke
Evo sada ja odsikoh tvoju!
Ter je nosim u vojsku Ungarsku,
I odvedoh hata konja tvoga.

Marijane slavni Kapetane!
Pozdravlja te starac Milovane
Iz daleka od Gorice cerne,
Udri pobre! ko na te naserne.

Ako moj Štioče nadješ u pismi rečenoj štogod, da je na drugi način bilo, nemoj mi za zlo primiti; jer kako mi ljudi kazaše, onako ja složih, i pismu učinih. Daleko sam od tizih stránah, sve očito kako je bilo, znati nemogu; i koliko znadoh, toliko pridadoh.

Slidi pisma od vitezóvah Kotarskih, koji rata od Kandie, Turske odsicaše glave.

Poslušajte Slovinske Krajine!

Vitezove vaše od starine,
Koje pjeva starac Milovane,
Ter spominje stare Kotarane.

Od Žegara silnoga junaka,
Po imenu Mitrovića Janka:
Britku sablju Dužda Mletačkoga,
Od Kandie rata žestokoga.

Viteški je Janko vojevao:
Mnogo Turskih glávah odsjekao,
Zaplinio ovce, i volove,
Pohvatao Turke vitezove.

Na Grahovu razbi Vazli Pašu,
Opoštenu svu krajinu našu.
Izsiče mu vojsku silovitu,
Na Grahovu puno strahovitu.

Dužde Janku dade Kavalirstvo
Za njegovo veliko junačtvo:
Zlatno krilo divan kabanicu,
Ravna polja, zelene livade.

I pravo je; jer je zadobio,
I gradove Turske osvojio.
Biše Janko rodjeni babajko
Kavalira Janković Stojana.

Još junaka pjeva od mejdana
 Po imenu Surić Don Stipana:
 Desno krílo Dužda Mletačkoga,
 Dušmanina Cara silenoga.

Od mejdana košulju nosaše,
 Na njem zlatno krílo trepetjaše.
 Devetdeset posiče Turákah
 Svojom sabljom silenih junákah.

I sad mu se nahodi desnica,
 Koja Turke kraišnike smica:
 U malenu selu Sukošanu
 Slava Bogu, pokoj Don Stipanu!

Kaže starac silnoga viteza:
 Od Kotara Posidarca Kneza;
 Komu Frane krasno ime biše,
 Prid junacim na vojsku idjaše.

Vitežki je Frane vojevao,
 Još i Turske glave odsicao:
 Robi zemlju Cara čestitoga
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga.

Nebiaše boja, ni mejdana
 Brez viteza Frane Posidarca:
 To svidochi Foskul Generale,
 I Duždeve sa zlatom Dukale.

Još i knjige Bruzon Latinina
 Viruj brate! ovo je istina:
 Koje kažu Posidarca Franu;
 Da je vazda bio na mejdanu.

Zadru grade majko vitezóvah
 Tanfonjićah Slovinskih Knezóvah!
 Kojino su bíli mejdandžije
 Žestokoga rata od Kandije.

Koluneli, i mlade Vojvode,
 Generali od vojske Duždeve:
 To jim Dužde dade za junačtvo,
 I svietle kuće veličanstvo.

Jer viteški jesu vojevali;
 Još i Turske glave odsjecali:
 Uzimali Careve gradove,
 Razbijali po morju brodove.

To kazuju Bani Generali,
 Koji su im svidočanstva dali,
 I Dukale Dužda Mletačkoga
 Kažu: da su roda viteškoga.

Pjeva starac Smilanić Iliju
 Zadrana na glasu deliju:
 Da je junak od mejdana bio,
 Krašnike Turke pridobio.

Biše đika Zadra bijeloga:
 Krunu brani Dužda Mletačkoga.
 Veće od sto posiče Turakah:
 To svidoči Dužde od Mletakah.

Još nam kaže Petra Smiljanića,
 I na glasu kano Kobilića:
 Da je junak od mejdana bio,
 Svitlu sablju kervce napojio.

Kada Petar na konju igraše;
 Na njem zlatno krilo trepetjaše;
 Krajinu je Tursku porobio,
 Mnogo rusih glávah odsikao.

Zmija biše Todore Kladniću,
 Silni junak kano Smiljaniću;
 Od njega se pivaju povivke:
 Todor će se slaviti u víke.

Jer na mejdan Turkom izlazaše,
 Ter njihove glave odsicaše:
 Biše đika Zadra bijeloga,
 Robi zemlju Cara silenoga.

Turci njega u pismi spominju,
 U tamburu kada udaraju:
 Zovu njega: Todor Latinine!
 Viruj meni brate do istine.

Jer pogubi silnoga junaka,
 Koi biše glava od Turákah:
 Po imenu Beg Filipoviću,
 Kod bijela Turna Meštroviću.

Na mejdanu pobre junačkomu
 Slavu dade Duždu Mletačkomu:
 To se zgodi rata od Kandije,
 Kad na svítu bihu mejdandžije.

Sokola je porodila majka:
 Po imenu Miljkovića Marka.
 S' Smiljanićem gláve odsicaše,
 Po Kotaru Turke razgonjaše.

Robi sela, i varošé bile,
 Tako kažu Kotarkinje Víle:
 Turke siče, mlado robje vodi,
 Plíno goni, družinu slobodi.

Junaci ga u pismi spominju:
 Na sobetim kada vino piju,
 I u kolu gizdave divojke:
 Kotarkinje, a i Hercegovke.

Na glasu je Durut Harambaša,
 Od Kotara lipa díka naša;
 Jer je s' Turcim vazda bojak bio,
 I dvadeset glávah odsikao.

Hvali njega Kotarska krajina:
 Dalmacia, i Hercegovina;
 Jer je Durut silni junak bio:
 Na mejdane Turkom izlazio.

Evo brate sile i junaka!
 Od Kotara Močivune Vuka:
 Krajinu je Tursku porobio,
 Devetdeset glávah odsikao.

Nebiaše junaka žešćega
 U svoj vojsci Dužda Mletačkoga:
 Tako kažu Mletačka gospoda,
 I delije slavnoga národa.

Baljak Vuče silni junak biše
 Viruj pobre! zlatno pero piše.
 Po Kotaru Turke razgonjaše,
 Ter jim ruse glave odsicaše.
 Vojevaše rata od Kandije,
 Malo posli Beča i Morije:
 S' pobratimom Smiljanić Ilijom,
 I s' vitezom Janković Stojanom.
 Zmije bihu i Urenovići,
 Vitezovi kano Zrinovići.
 Kapetani Kotarske krajine,
 I Serdari rata od Kandie.
 Kotare su ravne porobili;
 Jer su tada kraišnici bili.
 Dosta rusih glávah odsikoše,
 I liepa robja dovedoše.
 Pjeva starac Matković Jovana,
 I junaka silna od mejdana;
 Jer vitežki biše vojevao,
 Ljute rane Turkom zadavao.
 Nebiaše boja žestokoga;
 Ni mejdana pobre junačkoga
 Brez viteza Matković Jovana,
 I delije Janković Stojana.
 Još mi kažu zmaja ognjenoga:
 Kapetana pobre od Tisnoga
 Po imenu silu Andriaša;
 A plemenom od Perinovića.
 Koi često u četv idjaše,
 I junačke gláve odsicaše;
 On porodi zmiju od mejdana:
 Po imenu Martin Kapetana.
 Junački je Martin vojevao,
 Ljute rane Turkom zadavao:
 Ne čudi se pobratime mili!
 Jer su tada na kraini bili.

*Pisma druga od Kotarskih vitezóvah, koji
Turske glave odsicaše rata Bečkoga.*

Ej Kotaru viteška deržavo,
Od starine gnizdo sokolovo!
Ti si majka silenih junákah,
Koji brane krunu od Mletákah.

Poglavite kažem vitezove:
Najpervoga Janković Stojana
Ljutu zmiju, lava žestokoga,
Kavalira, Dužda Mletačkoga.

Koga slavi Líka, i Kerbava,
Slavna Bosna viteška deržava,
Dalmacia, i Hercegovina
Kosarića lípa Banovina.

Jer neosta sela, ni varoša,
Koje nije ognjem sažegao:
Veće neg' je u godini dánah,
Svojom sabljom on odsiče glávah.

To svidoče Duždeve Dukale,
Svitla krila, od zlata medalje;
A za tizim pisme, i popivke;
Kojeno se od njega pivaju.

Jer porobi Líku, i Kerbavu,
Bosnu zemlju, i Hercegovinu:
Već se takvi nerodi delija
U Kotaru, ni okolo njega.

Ponosi se vrana u Kotaru;
Jer porodi zmiju od dvi gláve:
Po imenu Franu Mirčetića,
I viteza kano Jankovića.

Na mejdan je Turke pozivao,
I njihove glave odsicao:
Krainu je Tursku porobio,
I trideset glávah odsikao.

U Kotaru kažu Bukovicu,
 Koja rodi sivoga sokola:
 Po imenu Miljković Šimuna,
 Od Kotara na glasu Serdara.

Koi često na vojsku idjaše:
 Plino goni, robje dovodjaše;
 Na mejdan je Turkom izlazio,
 Britku sablju kervce napojio.

Još viteza kažu od Kotara:
 Po imenu Tintor Barjaktara;
 Tintor biše netjak Jankovića,
 Silni junak serdce Kraljevića.

Kad na mejdan Turkom izlazaše;
 Na njem zlatno krilo trepetjaše:
 Sice Turke, nemore se više;
 Bolji junak od Stojana biše.

Al' je Tintor ludo poginuo
 Pod Gabelom u Neretvi mutnoj:
 Na dvadeset hiljadah Turákah
 Sam udari, ter izgubi glavu.

Ali evo zmaja ognjenoga:
 Po imenu Klarca od Novoga;
 Silni junak i delija biše,
 Po Kotaru Turke razganjaše.

Ter jim ruse odsieca glave,
 I zato ga Kotarani slave;
 Jer je bio junak glasoviti,
 Mejdandžija pobre siloviti.

Sokola ti kažem od Kotara:
 Po imenu Rešicu Serdara,
 Od bijela grada Zemunika;
 Poznaje ga Kerbava, i Líka.

Jer je Tursku zemlju porobio,
 Svitlu sablju kervce napojio:
 To svidoče starci od Kotara,
 I delije Otmanović Cara.

Porodi se silni mejdandžija :

U Kotaru Gilima Andrija ;
Na mejdan je Turkom izlazio,
I njihove glave odsicao.

Kad se jednom vojske sastadoše

Pod Gabelom : Turska, i Kerštjanska ;
Prija neg' se one udariše,
Tursko momče više brez pristanka :

Nijel' koga porodila majka

Od sve vojske Dužda Mletačkoga ?
Da mi idje na mejdan junački,
Na srid polja da se ogledamo.

Niko njemu izać nesmidjaše ;

Nego vitez Gilima Andria :
Sedla konja prija bila danka,
Nu poslušaj silnoga junaka :

Konja bije čizmam', i mamuzam',
Samur kalpak nad oči namiče :
Od bedre je sablju povadio ;
Turčinu je glávu odsikao.

Na glasu su dva silna junaka :

Od Skradina grada bijeloga ;
Dva junaka, dva Pavašovića :
Marko jedan ; a Milovan drugi.

Oba bihu Kotarski konjici,

I Duždevi na glasu vojnici :
Oba Turske glave odsicaše,
I Carevu zemlju porobiše.

Vojvode su i Serdari bili,

Gospodstvo su na sablji dobili ;
Bihu oni silni mejdandžije
Velikoga rata od Morije.

Tretjega ti još kažem vojnika,

Koi biše od Skradina díka :
Po imenu Laću 'z Dubravícah,
Boje ga se sva Careva dica.

Jer u gori njima zasidaše;
 Sam iz gore na nje udaraše,
 Kano vuče u bijele ovce,
 Ter jim ruse odsicaše glave.

Zapjevaše iz gorice Vile:
 Junak biše Vlaić Mijovile
 Velikoga rata od Kandije:
 A za njime Beča i Morije.

U Cetini na Trilju ravnomu
 Slavu dáje Duždu Mletačkomu.
 Na mejdan je Turkom izlazio,
 I junačke glave odsicao.

Imadiše snágu Sampsunovu,
 Opošteni vojsku Principovu.
 Kad se s' Turcim Mijo umećaše,
 Odmetnut' mu niko nemogaše.

Prija nego kamen uzimaše,
 Smijući se Turkom besidjaše:
 Daj taj piljak poturice jedna,
 Koga dižeš ti na rame jedva.

I od tad' se Piljići prozvaše,
 Svi od njega koji izadjoše:
 Običaj je takvi u kraini,
 Das' nezove niko po starini.

Posli toga on je vojevao
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga;
 Al' je junak glavu izgubio
 Od Morije rata žestokoga.

Svitla sablja Pokrajca Serdara:
 Po imenu Pandže od Kotara;
 Turske se je kervce napojila,
 Majka ga je pod sabljom rodila.

Kada Pandža na vojsku idjaše,
 Vazda Turske glave odsicaše:
 Tako kažu mladi kraišnici,
 Od Kotara pišci i konjici.

Soko' biše Vuče Perišiću,
 Silni vitez kano Smiljaniću:
 On na mejdan Turkom izlazaše,
 Ter jim ruse glave odsicaše.

Al' poslušaj dragi pobratime!
 Što učini Bartulačić Sime:
 Silni Serđar od Zadra biaše,
 Ter po poli Turke prisicaše.

Čuo jesam gdi starci beside:
 Da onakve sablje nebiaše;
 Ni desnice težje u junaka
 U svem Zadru, ni okolo njega.

Ah moj Bože plemenita dára!
 Dva Serđara kažu od Kotara,
 Dva Pokrajca, dva orla kerstaša:
 Djuku jedno, Milosava drugo.

Vitežki su oba vojevali,
 Svitle sablje kervce napojili:
 Oba bihu silne mejdandžije,
 Ognjenoga rata od Morije.

Dva viteza porodiše majke,
 Ljute zmije, i silne junake:
 Po imenu Božu Miljkovića,
 I Sinodjana mlada Smiljanića.

Koji bihu na glásu konjici;
 A Duždevi po izbor vojnici:
 Svu su Tursku zemlju porobili,
 I Turákah dosta pogubili.

Novigrade u Kotaru ravno
 Od starine gnjizdo sokolovo!
 U tebi se zmije porodiše,
 Koji Caru puno dodijaše.

Jedan biše Toma Sinovčiću,
 Silni vitez kano Jankoviću;
 Drugi biše Bandarić Ivica,
 Pomogla ga Maria divica.

Jer vitežki jesu vojevali;
 Još i ruse glave odsicali:
 Bihu dika Kotarske kraine,
 I junaci pobre od starine.

Tretji biše zmaje od dvi glave:
 Ostrić Luka Serdar od Novoga.
 Junački je Luka vojevao;
 Još i Turske glave odsicao.

Dvi je zmije ljute pogubio
 Na mejdanu, poštena mu majka!
 Mejdandžiju Tabaković Mujn,
 I deliju Main Buljumbašu.

Na glásu je Medo Miljkoviću,
 I delija Bajo Mitroviću;
 Jer oba dva glave odsicaše:
 Plíno gone, robje pohvataše.

Mitrović je na mejdan hodio,
 I mejdane Turkom zadobio:
 Miljković je silni konjik bio,
 Po Kotaru Turke razgonio.

Puno hvale zmaja od Kotara:
 Po imenu Vojavić Serdara;
 Jer u Tursku zemlju odlazaše:
 Turke siče, robje dovodjaše.

Velikoga rata od Morije:
 Tako kažu starci od Kraine;
 A najveće Kotarci junaci
 Viruj pobre jer nelažu starci.

Nekića je vitežko kolino
 U Kotaru od starine bilo;
 Od njega se sivi soko' rodi:
 Po imenu Nekiću Antune.

Koi Turkom jade zadavaše,
 I' njihove glave odsicaše;
 Biše junak rata od Morije:
 Tako kažu starci od Kraine.

Ej delijo Zriliću Nikola!

Tvoja svitla sablja Demiškinja
Turske se je kervce napojila,
Mletačkoga Dužda proslavila.

Tebe hvale mladi Kraišnici:

Od Kotara do Novog' Pazara;
Jer neosta sela, ni varoša,
Koga nisi ognjem sažegao.

Turke siče Vide Jurjeviću;

A u vrime rata od Morije:
Opošteni Dužda Mletačkoga
Svitlom sabljom, i desnicom rúkom.

Ništa manje Joviću Iveško

Silni junak od Kotara ravna:
Na vojsci je Jović ostario,
Svitlu sablju kervce napojio.

Vitez biše Raspović Dom Visko

Od liepa sela Sukošana:
Sivi soko', i delija biše
Velikoga rata od Morije.

Prid junacim na vojsku idjaše;

Robje hvata, glave odsicaše
S' pobratimom Janković Stojanom,
I z' delijom Smiljanić Smoljanom.

Ponosi se selo Pakošćane;

Jer porodi zmaja od dvi glave:
Bakija se kućom zoviaše,
Kruće Turske glave odsicaše.

Ne bi nigdi boja, ni mejdana

Brez Bakije silnoga junaka:
To svidoče Duždeve dukale,
Svitla krila, od zlata kolajne.

Rodi majka iz gorice vuka,

Ter se zvaše Pelaiću Luka.
Malakan je vojevat' počeo,
Četiri je zmije pogubio.

Sva četiri po izbor konjika,
 Pivaj pobre junačka je díka!
 Al' je Luka mladjan poginuo,
 Višje Kninja grada bijeloga.

Ej viteže Pletikoša Marko,
 Od Pašmana naše sunce žarko!
 Vele ti si glávah odsikao,
 Ormanícah Turskih potopio,

Ti si díka Horvatskih vojníkah,
 To svidoči Kerbava, i Líka:
 Gospodstvo si na sablji dobio;
 A nisi ga za novce kupio.

*Pisma kako Kotarci izsikoše Turke
 rata Bečkoga.*

Knjigu piše Kuna Hasanaga
 Baš u Kninu grádu bijelomu;
 Ter je šalje Turkom od Kraine:
 Velagiću, i Jelaškoviću.

Ovako je Kuna besidio:
 Na Kraini moji sokolovi!
 Pokupite vaše kraišnike,
 Ter dodjite Kninu bijelomu.

Da idjemo Kotar porobiti,
 I liepo plíno zaplíniti:
 Vodit' ćemo Vlahinje divojke;
 Ženit' ćemo Vlahinjami Turke.

Lasno ćemo Kotar porobiti,
 Dosta lipa plína zaplíniti:
 Nije doma Kotarskih Serdaráh,
 Janković je u Mletke pošao.

Miljković se bolom razbolio,
 Močivuna konja izgubio;
 Mirčetić je ruku izštetiо:
 A Klanac je u svate pošao.
 To je sluša' starac Buljumbaša,
 Ter je Kuni tiho besidio:
 Ostavi se Kuna Hasanaga!
 Ostavi se terke niz Kotare.
 Jer sam noćas čudan san vidio:
 Da je Stojan doša' iz Mletakah,
 Klanac junak od gizdavih sváta;
 Miljković je bolak pribolio.
 Močivuna konja dobavio;
 A Mirčetić rúku izličio:
 Nu se prodji sile i terčanja,
 Ter ne serdi mladih Kotaránah.
 Veli njemu Kuna Hasanaga:
 Strašivice Buljumbaša Sare!
 Ako nesmiš terčat niz Kotare;
 A ti podji s' bulom u Omare.
 Istom oni tako besideći;
 U to dóba dvi zmije Careve:
 Velagiću, i Jelaškoviću
 Svaki vodi po tri sta konjika.
 Toliko ih Kuna sakupio,
 Ter odoše doli u Kotare:
 Berzo ravni Kotar porobiše,
 Od Nadina do grada Skradina.
 Pohvataše momke, i divojke,
 I Kotarske zaplíníše ovce;
 Pak se zdravi nátrag povrátiše
 Pivajući, konje igrajući.
 Kad su bíli na Otres vodicu;
 Sílni Turci konje odsidoše,
 Po livadi ter ji izvezaše;
 Oko' vode užinat' počese.

Al' je Turkom loša srića bila;
 Za njimam se potoč otisnula:
 Od Kotara četiri Serdara;
 A oko' njih četiri Alaja.

Uze Stojan tri najbolja drúga:
 Po imenu Lukačinovića,
 I Jovana Zlokućarevića,
 Ljutu zmiju Vida Rozamčića.

Neće junak da čeka družine;
 Već da Turcim u potiru terče:
 A za njime tri drúga njegova,
 Tri junaka, tri berzokonjika.

Turski sužnji konje provodjahu,
 Konje vode, niz Kotar gledahu:
 Maglovito polje ugledaše,
 Kroz maglu se malo naziraše.

Jankovića krilo pozlatjeno,
 Gdi mu pobre za kalpakom siva
 Kano munja iz gusta oblaka,
 Sad ćeš čuti jauk od Turákah.

Medju se je robje besidilo:
 Blago nami evo nam Stojana!
 U daleko konje razvodimo,
 Jankoviću pute otvorimo.

To je čulo Tursko momče mlado,
 Ter zavíka tanko glasovito:
 Zlu užinu Turci užinali!
 Prispi vami Stojan na užinu.

Kada njega razumiše Turci,
 Skočíše se na noge junačke:
 Na svezane konje uzjahuju,
 Smetošé se kano i ždralovi.

U to doba Janković Stojane,
 I njegova tri berzokonjika
 Od bedrice sablje povadiše:
 Siku oni po Otresu Turke.

U to doba ostáli Serdari,
 I junaci od Kotara ravna
 Potiraše Turke krašnike
 Uz visoke od Otresa strane.

Šest stotínah glávah odsikoše
 Do bijele kule od Zečeva:
 Oteše jim plíno zaplinjeno,
 I sve mlado robje zarobljeno.

Utekoše tri zmiije Careve:
 Velagiću, i Jelačkoviću,
 I nevira Kuna Hasanaga,
 Udje ranjen, vesela mu majka!

Kad su došli Kninu bijelomu,
 Veli njima starac Buljumbaša:
 Dobro došli Turci krašnici!
 Gonite li plíno iz Kotara?

Nosite li glave od junákah?
 Vodite li dosta divojákah?
 Darujte mi jednu robinjicu;
 Da oženim sína Useina.

Al' mu veli Jelačković Mujo:
 Zlo ti plíno; a gorje divojke!
 Kotarani Turke izsikoše,
 Ter jim glave k' Zadru odnesošé.

Nakitiše od Zadra bedene,
 Rusim' glavam' naših krašnikah.
 Bóg ubio Kunu Hasanagu,
 Koi nas je na zlo nametnuo!

Slidi pisma Močivune Vuka.

Pala magla od neba do zemlje,
Kroz tu maglu Turska vojska prodje:
Priko Kerke, priko vode hladne,
Ter otidje u Kotare ravne.

Kad su došli Turci u Kotare,
Porobiše cerkve i oltare:
S' paramentam' konje pokrivaju;
A s' kaležim rujno vino piju.

Mnoge Turci gláve odsikoše;
A još veće robja zarobiše:
Uhvatiše seku Miljkovića,
I Savišu brata Jankovića.

A kad ravni Kotar porobiše,
Svi se zdravo natrag povratiše
Pivajući, i popivajući,
Uz Kotare konje igrajući.

Govorio Atlagiću Beže:
Udovice seko Miljkovića!
Kada si se prija udavala,
Jes' l' ovliko svatovah imala?

Veli njemu seka Miljkovića:
Vira moja Atlagiću Beže!
Kada sam se prija udavala,
Nebiaše veliko svatovah.

Ali biše po boljih junákali,
Puno boljih od tvojih Turákali:
A boljim se nádam pohodjanom,
Bit' će tisno tebi i svatovom.

Maleno je vrime postajalo;
Glas dopade Janković Stojanu:
Zlo ga sio, i vino popio
S' Smiljanićem u Zadru bilomu!

Kotar ravni Turci porobiše,
Savišu ti brata odvedoše;
Angeliu seku Miljkovića,
Drugo robje ni broja se nezna.

Razoriše cerkve, i oltare,
Odnesoše sreberne kaleže:
Paramentam' konje pokrivaju;
A kaležim rujno vino piju.

Kad je Stojan riči razumio;
Udari se rukom po kolinu:
Pak zavika iza svega glása:
Konja slugo da od Boga nadješ!

Dok Serdari konje osedlaše;
Močivuna konja uzjahuje.
Dok Serdari konje uzjašiše;
Močivuna izadje iz grada.

Dok Serdari izašli iz grada;
Močivuna kod babina dúba.
Dok Serdari kod babina dúba;
Močivuna dostignuo Turke.

Dok Serdari Turke dostigoše;
Močivuna gláve odsicaše.
Ter odsiče sedamdeset glávah
Na Otresu starom razbojišću.

Ali mu je loša srića bila;
Jer ga biše puška udarila:
U zlo misto, u čelo junačko,
Mertav Vuče k' crnoj zemlji pade.

Lípo ga je Stojan osvetio,
I njegovi Kotarci junaci;
Jer Carevu vojsku izsikoše
Na Otresu stárom razbojišću.

Onda bilo, sađ se spominjalo,
Koga nije, da kruha nejide.

*Pisma od Meje Duratovića, i Kotarca
Stipurinovića.*

Hvalio se Durutović Mejo
Pod Udbinom pod bijelim grádom;
Gdi slušaju Turci Udbinjani,
Ovako je Mejo besidio:

Od kada sam vojevat' počeo,
Dva krat jesam terča' niz kotare:
A kada sam prvi put terčao,
Ja pogubi Bojadinovića.

I odvedoh njegova konjica,
Da takvoga ni u Cara nejma.
Kad otidjoh drugom u Kotare;
Ja pogubih Diklića Janjoša.

Odnesoh mu svietlo oružje,
Da takvoga u Turčina nije:
I njegovo krílo pozlatjeno,
Kojeno je u Mletcih kovano.

A evo vam tverdu viru dájem:
Ženjen nisam, nit ću se ženiti
Dokle tretjom Kotar ne porobim,
Ter i tretje ne odsičem glave.

Kažu meni u Kotaru ravnom
Bíle dvore Stipurinovića:
U njega je junačka odora,
Da je takve u Kotaru nejma.

Ja se junák mislim oženiti
Pod odorom Stipurinovića,
Pod jarakom Diklićić Janjoša,
Na konjicu Bojadinovića.

Što je reka', poreka' se nije;
Kupi Mejo Turke Udbinjane

Kraišnike po izbor junake,
Ter otidje doli u Kotare.

Vas je ravni kotar porobio
Baš do dvora Stipurinovića:
Ali njega porobit' nemože;
Jer bijahu tvrdo sagradjeni.

Odtolem se Turci podigoše,
Uz Kotare robje povedoše:
Za njimam se digoše Kotarci,
I prid njima Stipurinoviću.

Ter tiraju Turke Udbinjane;
Kada li ji blizu dostigoše;
Mećije se Stipurinoviću
Iz kuburah, i malih pušakah.

Izverće se Durutović Mejo,
Ter dozivlje Stipurinovića:
Ne meći se Vlaški govedaru!
Da mi koga ne obraniš drugá.

Veli njemu Stipurinoviću:
Stan', počekaj Bosanski slivaru!
Vidit' ćemo, ko je bolji junak;
Nisi meni danas utekao.

Kad je Mejo njega razumio,
Na oči je saruk namaknuo:
A bojno je kopje položio,
Medju uši dobru konju svomu.

Na njega je Mejo udario:
Ali mu je loša srića bila;
Udari ga Stipurinoviću
Z' bojnim kopjem u čelo junačko.

Mertav Mejo pod konjica pade;
Vadi sablju Stipurinoviću,
Ter mu rusu odsieče glávu,
Na bojno je kopje natakao.

Ter je mertvoj' glavi besidio:
 Hoćeš li se oženiti Mejo!
 Pod odorom Stipurinovića?
 Pod oružjem Dikličić Janjoša?
 Na konjicu Bojadinovića?

*Pisma kako Janković razbi Ormuš Pašu
 na Grahovu.*

Ormuš Paša pade na Grahovo
 Ukraj Zvizde studene vodice;
 Oko' njega pišci, i konjici
 Sve po izbor Kraišnici Turci.

Mislio se Paša Ormuš Paša:
 Kuda li će, na koju li stranu?
 Al' će poći Kotar porobiti;
 Al' Zagorje do sinjega morja.

Sve je misli na jednu smislio:
 Zareče se Kotar porobiti:
 To je čula Vila planinkinja,
 Posestrima Janković Stojana.

Prija zore biše uranila;
 Stojana je pobro dozivala:
 Zlo ga lega' Stojko pobratime!
 Pade Paša na Grahovo ravno.

Zaklinje se zlatnim buzdohanom,
 Još i svojom sabljom okovanom:
 Da će Kotar ravni porobiti,
 I odsići rusu glavu tvoju.

Kad je Stojan Vilu razumio,
 Prija zore biše uranio:
 Kupi vojsku po Kotaru ravnu:
 Dvi hiljade biše sakupio
 Sve po izbor pišac i konjicah;

Povede ji uz Kotáre ravne,
 Ter otidje Pašu pozdraviti:
 Zdravo Stojan na Grahovo dodje,
 Pak se hvata Tičeva planine.

Onde dobre konje odsidoše;
 A kada li malo počinuše;
 Z' družinom se Stojan svitovaše
 Kako će se udríti na Turke?

Veli njemu Smiljanić Smoljane:
 Kavalíru Janković Stojane!
 Da ti hoćeš mene poslušati
 Ja bi tvoju razredio vojsku.

Odgovara Stojan Kavalíre:
 Vira moja Smiljanić Serdare!
 Naredbu ću tvoju oblužiti:
 Štogođ rečeš, to ću učiniti.

Kad je Smoljan njega razumio,
 Stojana je lípo svitovao:
 Da idjemo gorom na okolo,
 Okrenimo od Udbine grada.

Savit' ćemo bijele saruke,
 Igrat' ćemo konje vitezove
 Niz Grahovo kano Pašalije;
 Tursku ćemo pismu zapivati.

Kad saruke Turci ugledaju;
 Reć će oni: da su Udbinjani,
 I prid njima Dizdar od Udbine,
 Ter ćemo ji pod mač okrenuti.

Kad je Stojan njega razumio;
 Smiljanića biše poslušao;
 Otidjoše gorom na okolo,
 Okrenuše od Udbine grada.

Savijahu bijele saruke,
 Zaigraše konje niz Grahovo:
 Zapivaše Turske davorije,
 Podvikuju kano Pašalije.

Daleko ji Turci ugledali,
 Ter su Paši oni govorili:
 Dobra srića naš čestiti Paša!
 Evo nami Turák Udbinjánah,
 I prid njima Dizdar od Udbine.
 Kad je Paša gláse razumio:
 On prid čador biše izšetao,
 Da dočeka Turke Udbinjane,
 I Dizdara od Udbine gráda.
 S' Pašom biše Kovačević Mujo
 Iz pod líve ruke pogledao;
 Ter poznade konja Jankovića,
 Pak je Paši Mujo besidio:
 Zla ti pomoć; a gorje ti bílo:
 Nije ono Dizdar od Udbine;
 Već je ono Janković Stojane,
 I Kotarci po izbor junaci.
 Kad je Paša gláse razumio;
 Zakupio svoga čuvadara:
 Konja k' meni virna slugo moja!
 Eto na nas Janković Stojana.
 Viknu telar po vojsci Pašinoj:
 Svak' na noge i na dobre konje:
 Danas ćemo lúdo izginuti
 Od Serdara Janković Stojana.
 Kad li vidi Stojan Kavalire;
 Da se bihu domislili Turci:
 Baci saruk na travu zelenu,
 Samur kalpak na oči namiče.
 Pak povadi sablju okovanu,
 I položi bojno kopje svoje,
 Ter poleti kano soko' sivi;
 A za njime mladi Kotarani.
 Umiša se u vojsku Pašinu;
 Siče Turke i desnom, i lívom:
 Berzo Turci bíla pleća daše
 Uz Grahovo polje pobigoše.

Tiraju ji mladi Kotarani,
 Ter jim ruse odsicaju glave;
 A najveće Janković Stojane,
 I delija Smiljanić Smoljane.

Tu nebiše mlada krašnika,
 Koi Turske neodsice glave:
 Jedni po tri, jedni po četiri,
 Sam Janković dvajest i četiri.

Za Pašom se biše otiskao;
 Al' ga Stojan stignut' nemogaše:
 Jere pod njim dobar konj biaše,
 Ter uteče, vesela mu ljuba!

Slidi pisma Dujaša Babića.

Da je tebi poslušati pobre!
 Što govore Turci krašnici:
 Mi ni pošto živit' nemoremo
 Od zuluma Babića Dujaša.

Zaplíni nam ovce i volove,
 Pohvata nam momke i divojke;
 Pogubi nam najbolje junake,
 Žešće zmiije u Kotáru nije.

Nijel' koga porodila majka:
 Da pogubi Babića Dujaša.
 To je čuo Čurlić Hasanaga,
 Silni junak od Obrovca grada.

On nemože serdca odoliti;
 Već osedla dobra konja svoga,
 Ter otidje do Novoga grada
 S' sobom vodi mlada Barjaktara.

Ili koga srita, ili stiza;
 On svakoga za Dujaša píta.
 Kad u Novi Asanaga dodje;
 Od Novoga píta Kapetana:
 Pobratime Novski Kapetane!
 Bi li meni umio kazati
 Za našega sílna zulumčara:
 Po imenu Babića Dujaša.
 Veli njemu Novski Kapetane:
 Pobratime Ćurlić Hasanaga!
 Ti ćeš naći Babića Dujaša
 Iz pod hladne vode Banićevca.
 Gdi on ore polje iz pod vode,
 Ter brez straha kolik da je svoje:
 Neboji se Cara, ni Cesara,
 Ni Turákah od ravna Kotara.
 Kad to čuo Ćurlić Hasanaga;
 To je njemu puno drago bílo;
 Ter otidje niz to polje ravno,
 I nahodi Babića Dujaša.
 Pak je njemu Ture besidilo:
 Zulumčare Babiću Dujaše!
 Viču na te Turci i Kauri,
 Tvoja sila danas je dospila.
 Ostav vole, ter hodi na mejdan:
 Da vidimo ko je bolji junak?
 Veli njemu Babiću Dujaše:
 Počekaj me jedna poturice!
 Dok izarnem volove na vrata,
 Slažit ću te koliko ti drago.
 U Dujaša sablje nebiaše;
 Već dozivlje Bogića Ivana:
 K' meni sura Bogiću Ivane!
 Donesi mi britku sablju tvoju,
 I prija je na mejdanu bíla,
 Ter je Turske glave odsicala.

Kad je Bogić njega razumio;
 Donese mu sablju od mejdana;
 Kad se Dujaš sablje dobavio,
 S' Turčinom se biše udario.

Turčinu je loša srića bila:
 Dujaš mu je glavu odsikao:
 Al' doleti silni Barjaktare;
 Da pogubi Babića Dujaša.

I njemu je loša srića bila:
 Pogubi ga Babiću Dujaše:
 S' njega skide sablju okovanu,
 Kojano se i danas nahodi
 U Babića dvoru bijelomu.

Slidi pisma od vitezovah Šibeniških.

Šibeniče gnjizdo sokolovo
 Ukraj sínja morja savijeno!
 U tebi se legu sokolići,
 Vitezovi kano Ugričići.

Koluneli, Alaj Barjaktari,
 Kapetani, i mladi Serdari;
 Koji Tursku zemlju porobiše,
 I gradove bile osvojiše.

Tri krat na te Turci udaraše,
 Šibeniče sjajno ogledalo!
 Osvojit' te nigda nemogoše;
 Već pod tobom kruto izgiboše.

Puno slave tvoje vitezove
 Šibeniče knjige Bruzonove;
 Jer te oni snažno obraniše,
 Svitle sablje kervce napojiše.

Jedan biše Draganiću Frane,
 Drugi vitez Divnić Daniele:
 Dva plemića dva Horvatjanina:
 To svidoči Bruzon Latinine.

Dokazuje Dobrovića Marka;
 Šimunića, i Sižgorovića:
 Tri sokola, i silna junaka:
 Tri plemića serdca Jankovića.

Još i mnoge druge vitezove
 Bruzon pobre po imenu zove;
 Koji Tursku vojsku dočekaše,
 Grad braniše, glave odsicaše.

Pjevaj pobre junačka je díka!
 Sve delije grada Šibenika:
 Kosirića po imenu zvana,
 Od kolina Hercega Stipana.

On se Stipan imenom zoviše,
 Koluneo prid vojnicim biše;
 A na službi Kralja Francuzskoga, Na 1574.
 Biše Stípe serdca junačkoga.

Pošteno je vazda vojevao,
 I junačke glave odsicao;
 Slavit' će se uvik od vojnikah,
 Jer je bio díka Šibenika.

Drugoga ti još kažem viteza:
 Melhiora Kosirića Kneza;
 Silni junak biše od mejdana,
 Kad dvorjaše Maksimiliana.

Kolunel je od konjikah bio,
 I puno krát Turke pridobio:
 To svidoče njegove diplome,
 Koje mu je Cesar darovao.

Na glasu je mejdandžija bio
 Po imenu Kosiriću Miho;
 Jer je sablju kervce napojio,
 I krainu Tursku porobio.

Kad se jednom vojske udariše,
 U toj vojsci i Kosirić biše,
 Ter posiče silnoga junaka
 Na mejdanu, poštena mu majka!

I drugi su bili vitezovi
 Od ovoga kolina Knezovi,
 Koji vazda slavno vojevaše,
 I poštenje Duždu učiniše.

Ko obrani kasteo bijeli
 U Verpoljcu višje Šibenika?
 Nego vitez Kosiriću Kersto,
 I njegovi mladi kraišnici.

Ko osvoji tvrdu Rakitnicu?
 Nego vitez Kosiriću Miho:
 Al' pogibe, pokojna mu duša
 Sikuć mlade po kastelu Turke.

Al' poslušaj dragi pobratime!
 Koi nosiš od junaka ime:
 Da ti kažem silnoga vojnika
 Od bijela grada Šibenika.

Po imenu Mandušića Vuka,
 U koga je od mejdana ruka.
 Svuj je Tursku zemlju porobio,
 I stotinu glávah odsikao.

Njega hvale Latinska gospoda,
 I junaci slavnoga naroda;
 Jer biaše Vuče Mandušiću
 Silni junak kano Kraljeviću.

Biše Serdar Sandiću Jovane
 Velikoga rata od Kandie:
 Prid junacim na vojsku idjaše,
 Često Turske glave odsicaše.

Serdarstvo je na boju dobio;
 A nije ga za novce kupio.
 To svidočje pisme i popivke,
 Od Jovana koje se pivaju.

Rodi majka sedam sokolícah
 Sedam bratje, sedam Omeljícah,
 Koji Tursku zemlju porobiše,
 I mejdane mnoge zadobiše.

Al' poslušaj dragi pobratime!
 Što učini Foskul Generale:
 Kada ova bratja izgiboše
 Braneć krunu Dužda Mletačkoga.

Zove majku sedam Omeljícah,
 Ter joj Bane biše besidio:
 Dostojna si časti i poštenja;
 Jer si majka sedam vitezóvah.

Koji svoje glave pogubiše
 Vojujućí, i bojak bijući;
 Turke sikuć, roblje hvatajući,
 I na mejdan često izlazeći.

Pak skidu je persten z desne ruke,
 Ter ga dáje majci Omeljícah:
 Skide ćurak od skerleta tanka,
 Zaogernu majku Omeljícah.

Meće ruke u žep od dolame;
 Vadi Bane od zlata dukate;
 Ter ji dáje majci Omeljícah,
 Tako kažu starci od Kraine.

Nu poslušaj moj mili brajene!
 Što učini Šariću Cviane
 Od bijela grada Šibenika,
 Silni vítez i junačka díka:

Krainu je Tursku porobio,
 Kraišnike Turke ustrašio;
 Serdar biše rata od Morije
 Kadno bihu svuda mejdandžije.

On podiže mlade kraišnike:
 Dvi hiljade po izbor junákah,
 Ter otidje do Udbine grada:
 Da porobi sela, i varošé.

Sritoše ga Turci krajšnici:
 Sedam hiljad Carevih delijah,
 Ter na njega skladno udariše;
 Al' je Turkom loša srića bila.
 Jer ji razbi Šariću Cvijane,
 Ter jim ruse glave odsicaše:
 Osta mertvih hiljadu Turakah,
 Pet stotinah, i veće snžánjah.
 Rodi majka golema junaka
 Po imenu Jurišić Mijata;
 Koi Turke vitežki izsiče
 Na Verbniku nižje Knina grada.
 Junački je vazda vojevao,
 Često Turske glave odsicao:
 Kad ga jednom Turci potiraše,
 On uteče konju i konjiku
 Na srid polja brez viteza konja.
 Pivaj pobre junačka je díka!
 Deliju ti kažem i vojníka:
 Po imenu Lugovića Marka
 Od bijela Šibeníka grada.
 Junak biše, glave odsicaše;
 A u vríme rata od Morije
 Često Marko u četú idjaše,
 I od Livna robje dovodjaše.
 Kotar hvali Janković Savišu;
 A Šibeník Berović Barišu;
 Jer obdulje često odnosaše:
 A junačke glave odsicaše.
 A kada se vojske udariše
 Na Grahovu polju širokomu:
 Četiri je gláve odsikao,
 Svitlu sablju kervce napojio.
 Al' poslušaj drági pobratime!
 Što govori Bruzon Latinine:
 Puno hváli mlada Parčića
 Na oružju Bana Zrinovića.

Šibenik je branit' pomogao,
 Vitežki je svuda vojevao:
 Još i Turske glave odsikao
 Ognjenoga rata od Kandije.

Na glasu je Rakitić Jovane,
 I delija Babačić Šimune:
 Junački su oba vojevali,
 Oba Turske glave odsicali.

Ovo bihu silne mejdandžije
 Žestokoga rata od Morije:
 Često oni na mejdan idjahu,
 I mejdane Turkom odnosahu.

Zmija biše Popović Dragojla:
 Tako kaže Vrla od Zagorja;
 Jer je Tursku zemlju porobio,
 Svoju sablju kervce napojio.

Njega slave po svitu junaci,
 I liepe pisme i popivke,
 Kojeno se po svitu pivaju
 Od viteza Popović Dragojle.

I ovo je lípa díka naša:
 Po imenu Gulín Harambaša
 Od bijela grada Šibeníka,
 Ter se i sad slavi od vojníkah.

Jer u Tursku zemlju odlazaše,
 Plíno goni, roblje dovodjaše:
 Još i ruse odsicaše glave,
 I zato ga kraišnici slave.

Al' pogibe od junákah díka
 Na Danilu višje Šibenika:
 Od Kninjánah Turskih vitezóvah,
 Kraišníkah po izbor junákah.

Dokazuju Markovinovića,
 Ter ga slave kano Kraljevića:
 Od malena sela Mandaline
 On biaše junak od starine.

S' Mandušićem Turke razgonjaše,
 Ter jim ruse glave odsicaše
 Velikoga rata od Kandije,
 Kad na svítu bihu mejdandžije.

Al' da ti je pobre poslušati
 Što govori Dužde Mletčanine:
 Po imenu Erizo viteže
 Od Kandije rata ognjenoga.

Puno hvali dva mila brajena:
 Dva Vukšića Mandalinjanina:
 Juru jedno; a Ivana drugo:
 Da vitežki jesu vojevali;

Još i Turske glave odsicali
 Na početku rata od Kandije:
 Ali oba jesu poginuli
 Braneć krunu Dužda Mletačkoga.

Koi njima darova dukále,
 I njihovim poslidnjim u víke:
 Da nečine posla Principova;
 Već šetaju kano i gospoda.

Pivaju se pisme i popivke
 Od junaka Bogetić Šimuna:
 Ovo biše silni mejdandžija
 Žestokoga rata od Kandije.

Krainu je Tursku porobio,
 Mnoge ruse glave odsikao;
 Al' pogibe s' Turcim bojak bijuč
 Ej delijo! pokojna ti dúša.

Kada Turci naglo udariše,
 Ter Šibeník bíli obsidoše:
 Pakčevići junaci bijahu,
 Juriš čine, glave odsicahu.

To svidoče Duždevé dukale,
 Koje njima darovao biše:
 Ako li mi pobre neviruješ;
 Podji štiti, lašnje će ti biti.

Šibeniče krilo Principovo

U kraj morja gnjizdo sokolovo!

U tebi se rodiše junaci,

Vitezovi kano i Ungarci.

Jedan biše Blažević Bariša;

A drugi je Rajčević Filipe:

Oba ruse glave odsicaše,

Često Tursko robje dovodiše.

Rodi majka silnoga junaka

U srid bila grada Šibenika:

Po imenu Maru Maričića,

I viteza kano Ugričića.

Koino je mnogo vojevao,

Svoju sablju kervce napojio;

I pogubi silnoga junaka

Velikoga Bega od Skradina.

Sivi soko' Laborović Ive:

Krainu je Tursku porobio,

Kninu gradu vrata zatvorio,

Mnoge ruse glave odsikao.

Još ti kažem moj mili brajane!

Ljutu zmiju Dadić Mijovila:

Od gizdava sela Mandaline,

Junák biše rata od Kandije.

S' Mandušićem u četú idjáše;

Turke siče, robje dovodjáše,

I uhvati zmaja žestokoga:

Po imenu Beg Filipovića.

Odnese mu divan kabanicu,

I ostálu njegovu odoru;

A Bega je Mijo darovao:

Prisvitlomu Bánú Generalu.

Dokazuju Vida Seralića

Od Varoša mlada Harambašu:

Da s' junacim u četú idjáše,

Ter vitežki Turke razgonjáše.

Kada jednom u robiju podje,
 Ter zaplíni ovce i volove:
 Za njime se Turci otiskoše;
 Al' je njima loša srića bila:

Dočeka je mladjan Harambaša:
 U busiji, u gori zelenoj!
 Iz busije udari na Turke,
 Sve izsiče, niko neuteče.

*Slídi kratko govorenje od sela Bosiljine,
 koje se sada zove Primošćeno i Kav-
 često, kako bi naseljeno od Bošnjákah
 doli imenovánih.*

Na 1386. dodjoše iz Bosne ljudi, koji slíde gospodi Ši-
 beničkoj, moleći: da ji u njihovoj namiste deržavi, i lihu
 ljubeznivo od gospode primljeni, i namištjeni u mistu gori
 rečenomu Bosiljini, sada Primošćene zvano. Imena, koji
 tada iz Bosne dodjoše, jesu ova:

Radoslav Pladoević
 Cvitan Pribislavić
 Stoiša Poznanović
 Máte Paković
 Mirko Jurislavić
 Ivan Zdainović
 Bogdan Staničić
 Radak Pragošević
 Jovan Kosmatić
 Gergur Purkević
 Radovan Zosičić, prozvan Silbaša
 Vule Veseljković
 Radovan Valičević
 Radoslav Radmanić

Krano Vidaević
 Urzan Radoslavić
 Ivan Juršić
 Radalj Pribislavić.

Ovi rečeno selo naseliše kada iz pod Kralja Bosanskoga u Šibeničku državu dobigoše, i od njih se razrodiše mnoge kuće, i vitezovi na oružju puno snažni, koji, kada Turci Bosnu, i Dalmaciju osvojiše, s' njimam se biše, glave odsicaše, i vitežki se tako podniše, da njihovo selo nebi Turkom nigda podložno. Od ovizih pleménah mnoge su sada kuće u Primoštenu, kojizim posli dod'oše i druge kuće, ter jedno selo učiniše, i svi se sada zovu Primoštenci. U istomu selu nahodi se pleme Jurića veliko i gospodsko od starine, od koga se porodiše u stara vrimena Vojvode, Koluneli, Generali, još i Marešali od vojske Francezske, kako se štije u njihovim kartam, koje se u istim nahode, takodjer i u kućam gospode Šibeničke. Bibu u prošasta vrimena puno bogati, i mogući, imadući mnoštvo veliko zemaljab, i kúćah ne samo u selim; nego li u grádu Šibeniku, iz koga grada jesu starinom; ali se sada vide s' ostalim' izjednačeni, a od toga uzrok bi sila Turska, rati, i svake túge i nevolje.

Slidi pisma od Bošnjákah gori imenovanih.

Izletilo jato sokolóvah;
 Iz daleka od Boshe ponosne:
 Doletiše k' morju Principovu,
 Ter padoše višje Šibenika;

I saviše gnjizdo sokolovo
 U kraj sinja morja Primošćena:
 Kada li jim ptiči narastoše,
 Ljutim zinijam puno dodijaše.

Nije ono jato sokolovah;
 Već Bosanskih kita vitezovah,
 Koji k' sinju mo'ju doletiše,
 U kraj morja selo naseliše.

Jedan biše iz gorice lave:
 Pribislavić imenom Cvitane;
 A Radoslav drugom' ime biše,
 Pladoević kućom se zoviše.

Poznanović tretji je Stoiša
 Kako kaže Vála od Omiša:
 Četverti je Pakoviću Máto;
 A peti je Jurislavić Mirko.

Šesti biše Staničić Bogdane,
 Zdainović sedmi je Jovane:
 Ovi Bosnu zemlju odbigoše,
 I k' sinjemu morju pobigoše.

Još ti kažem osmoga junaka:
 Pragošević imenom Radaka.
 Devetoga Kosmatić Jovana
 Ljútu zmiju od Bosanskih stránah.

Deseti se Purkević zoviše,
 Gergur njemu lipo ime biše;
 I ostále kazat' ću junake,
 Sokolove imenom Bošnjake.

Koji tada k' morju pobigoše,
 Bosanskoga Kralja odbigoše:
 Jedan biše Veseljković Vále,
 A drugi je Zoričiću Ráde.

Radmanić se tretji zoviaše,
 Radoslav mu kerstno ime biše:
 Četverti je Valičević Rádo;
 Peti biše Vidaević Kranó.

Još ti kažem šestoga junaka:
 Od starine víteza Bošnjaka:
 Radoslavić imenom Urzana,
 I sedmoga Juršića Jovana.

Pribislavić osmi junak biše,
 Ter se Radalj imenom zoviše:
 Ovo bihu starinom Bošnjáci;
 A sada se zovu Primoštenci.

*Slidi pisma druga od vitezóvah Primo-
 štenskih, kako junački vojevaše, i Tur-
 ske odsiecaše glave, rata od Kan-
 dije i Morije.*

Jurića je pleme glasovito
 Kažem tebi brate stanovito:
 Od njega su bili Generali,
 Koluneli, i mladi Serdari:
 Latinski se Jurini zovihu.

Koji svuda slavno vojevaše,
 I gradove bile uzimaše;
 A jedan je i Marešal bio,
 Od sve vojske Kralja Francezskoga.

Vitežki je vazda vojevao,
 I sielne vojske razbijao:
 To je díka Slovinskih vojníkah;
 A najveće grada Šibenika.

Drugi biše Júrić Daniele
 Od Duždeve vojske Kolunele:
 Po Levantu on je vojevao,
 Svoju sablju kervce napojio.

Tretji biše Juriću Gergure:
 Silni junak rata od Kandije,
 U četu je junak odlazio;
 Još i Turske glave odsicao.

I pogubi zmaja ognjenoga
 Po imenu Ametović Imbru.
 Na oružju silnoga junaka
 U Boraji izpod Vitrenjaka.

Al' poslušaj dragi pobratime!
 Što se zgodi rata od Kandije:
 Diže vojsku Bosanski Vezire,
 Ter porobi zemlju Dalmaciju.

Idje naprid k' morju Principovu:
 Da porobi selo Primoštene;
 Al' mu veli Omer Mamutaga:
 Nehod' tamo mili Gospodare!

Jer sam čuo od Amidže moga:
 Da je ono selo vilovito,
 I prija su Turci dolazili;
 Al' ga nisu osvojiti mogli.

Jer su u njem vitezovi bíli,
 Ter su vazda Turke pridobili,
 I prid njima t i silna junaka,
 Kojino se neboje Turákah.

Jedan biše mladjan Kapetane,
 Po imenu Radmanić Urzane:
 Drugi biše Kosmarić Stoiša;
 A tretji je Radešić Bogdane.

Ovi svoje selo obraniše,
 Dosta Turskih glávah odsikoše:
 Rodiše se od njih vitezovi,
 Ter su sada sivi sokolovi.

Kad je Paša njega razumio,
 Na Primošten nije udario;
 Već porobi sve keršt'no Zagorje,
 Pak se vráti u Bosnu ponosnu.

Junak biše Kerstulović Máte,
 Silni vojnik mlada Kolunela.
 Viskovića od Perasta grada,
 Kavalira Dužda Mletačkoga.

Vitežki je Mate vojevao;
 Četernajest glávah odsikao:
 To svidoči i staro, i mlado;
 A najveće Visković viteže,
 Kad Kandiju Turci podsidoše,
 Ter gradjani juriš učiniše:
 Tu se nadje Marinović Jáko,
 Od malena sela Primoštena.
 Mnoge Turske on odsiče glave:
 To svidoči od Kandije Bane;
 I još bi ih veće odsikao,
 Da nebude tada poginuo.
 Deliju ti kažem od mejdana:
 Cvitanović imenom Stipana:
 Vojevaše, gláve odsicaše
 Pod barjakom Bana Maltezkoga.
 I pogubi zmaja ognjenoga:
 Alibašu Reis Kapetana,
 Koi biše silni mejdandžija
 Desno krilo Cara čestitoga.
 Munić Marko ljuta zmija biše,
 I Barjaktar rata od Morije:
 Tri je Turske gláve odsikao
 Pod Tribinjem gradom na kraini.
 Četvertoga Musu Barjaktara
 Blizu Stolca bijeloga gráda;
 Ali Marka Turci uhvatiše,
 Ter mu rusu glávu odsikoše.
 Vojevaše Radiću Stipane
 S' Viskovićem po sinjemu morju:
 Namíra ji namirila biše;
 A na Šambek Tursko dervo bojno.
 U Šambek su Turski uskočili;
 Haramije pod mač okrenuli:
 Vitežki se Stípe podnosaše:
 Po Šambeku Turke prisicaše.

Svítlá sablja Volíca Tomaša,
 Turske se je kervce napojila
 Vojujući, i bojak bijući
 Pod barjakom Fenca Kolunela.

Osam Turskih on odsiče glávah
 Viruj pobre silni konjik biše:
 To svidoče starci od kraine;
 A najveće Fenče Kolunele.

Još ti kažem tri aždaje ljute:
 Tri brajena tri Bliznakovića:
 Sva tri Turske gláve odsicahu
 Po Moriji kada vojevahu.

Još ti pobre jedno čudo kažem:
 Podiže se Osman Kapetane,
 Ter porobi Žirje selo málo,
 Pak zaveze k' selu Primoštenu.

Ali neda ni gledati na se;
 Jer ga bráni Volícu Stipane,
 I delija Mirkoviću Mate;
 A najveće Munjiću Don Lovre.

*Pisma kako pogibe silni junak Gulin
 Harambaša, i Marko Supuk.*

Od kada je postala kraina;
 Nije veća žalost učinjena:
 Što u svetac na veliki petak,
 Kad pogibe Gulin Harambaša,
 Na Danilu višje Šibenika,
 Koi biše od junákah díka,
 Britka sablja Dužda Mletačkoga
 Od Kandije rata žestokoga.

S' njim pogibe Supuković Marko
 Od Turákah Kninskih vitezóvali:
 Nebi Marko tada poginuo;
 Već pogibe junak za drugoga
 Baš za zeta Laborović Franu.

S' Turčinom se biše uhvatio;
 Al' je Ture Fráni dodijalo:
 Pak je svoga suru dozivao:
 K' meni sura Supuković Marko!

Evo ću ti danas poginuti
 Na Danílu polju širokomu:
 Tursko me je momče izmorilo,
 Čini mi se nadvladat' će mene.

Kad je Marko zeta razumio;
 Od bedre je sablju povadio,
 Na Turčina juriš učinio,
 Rusu mu je glavu odsikao.

Pak pobiže niz Danílo ravno;
 Za njim terču Kninski vitezovi;
 Kada li su dostignuli Marka;
 Desnicu mu odsikoše ruku.

Pade ruka na travu zelenu,
 I u ruci gola britka ćorja:
 Nekiše mu odsicati glavu;
 Već su njemu besidili Turci:

Ej Snuče vridni Kaurine!
 Ali voliš da te posičemo?
 Al' ranjena Kninu povedemo?
 Ter ćeš dati za se dugovanje.

Govorio Supuković Marko:
 Što vam drágo Kninski vitezovi!
 Ako ste mi i odsikli ruku;
 Još je moja na ramenu glava,
 Dobar jesam dati za se blágo.

To govori, oko' sebe gleda
 Nebil' junak kudgod utekao;

Jer mu líva zdrava ruka biše,
 Kojom derži od uzde dizdume.
 Pak okrenu dobra konja svoga,
 I pobiže k' gradu Šibeniku:
 Za njim terču od Knina levente;
 Ali Marka stignut' nemogahu.
 Evo pobre Markove nesriće:
 Jere njega dobar konj nanese
 Na bijele od Daníla stine,
 Ter udari konjic priko vrata.
 Ranjen Marko pade pod konjica,
 U to dóba Kninski vitezovi;
 Ter ga svega na sablje razniše,
 Ej delijo pokojna ti duša!
 Vele ti si Turák pogubio
 S' pobratimom Gulinović Fránom:
 Plaču Franu gospoda Latinska,
 I kraina pobre Šibenička.
 A Supuka bratja i družina;
 Sva kraina i gornja i dolnja;
 Jer su bili na glasu junaci,
 Vitezovi kano i Kotarci.

Pisma od gráda Knina i njegovih vitezóvah.

Kninu grade gnjizdo sokolovo
 Na kraini kervava košuljo!
 Mnoge ti si razcvílio majke,
 I sestrice u cerno zavio.

U tebi se Báni porodiše
 Prija neg' te Turci osvojiše;
 U tebi su i Biskupi stali,
 I duhovne naredbe davali.

Kninu grade naša lípa díko!
 U tebi se porodi Marčinko:
 Ljuti zmaje na Kraini Bane,
 Koi mnoge odnese mejdane.
 Kad na konju terčaše Marčinko:
 Uteći mu nemogaše niko:
 S' vitezovim kad se oskakaše,
 Doskočit' mu niko nemogaše.
 I sada su stúpi od kamena
 Usadjeni u stara vrimena;
 Ter su sada skakališća zvana
 Po imenu Marčinković Bána.
 Kninu grade gnjizdo sokolovo
 Na visokoj stíni savijeno!
 Pod tobom je kervca prolivena
 Od Turákah u stara vrimena.
 Al' se malo manja prolivaše;
 Kadno Korner tebe uzimaše:
 Jer te braneć izgiboše Turci,
 Juriš čineć Duždevi junaci.
 Ti porodi sive sokolove,
 Mletačkoga Dužda vitezove;
 Koji bihu silne mejdandžije
 Od Kandije rata, i Morije.
 Jedan biše mladjan Kapetane
 Po imenu Mitar Sinobade:
 Često junak na vojsku idjaše,
 Robi Turska sela, i vároše.
 Ne bi nigdi boja, ni mejdana
 Brez viteza Mitra Sinobada.
 Često Turske gláve odsicaše,
 Od Glamoča roblje dovodjaše.
 Njemu Dužde mertve plaću dáje:
 Svitlo perje od zlata medalje;
 Neka mu je díka i pohvala
 Prid gospodom Turskom, i Latinskom.

Drugi biše mladjan Kavalire;
 Po imenu Sinobad Ivane,
 Koi često na vojsku idjaše,
 I na konju Turke razgonjaše.

Kano oral bile labudove,
 Kano soko' mále golubove:
 On bijele okervavi ruke
 Sikuć mlade krašnike Turke.

Ko pridobi Pašu Akazula
 Na Grahovu polju širokomu?
 Nego vitez Sinobad Jovane,
 I njegovi krašnici mládi.

Ko uhvati silnoga junaka
 Po imenu Makrem Komaniju?
 Uhvati ga Sinobad Ivane
 Od Kraine Kninske Kavalire.

Ko upali kulu u Bilaju,
 Ju kuli dvi sta vitezóvah
 Sve Turákah po izbor junákah?
 Nego vitez Sinobad Ivane.

Ko pogubi Pakvić Ibrahima,
 Ljutu zmiju na glasu deliju?
 Pogubi ga Ive Sinobade,
 Upáli mu kulu i dvorove.

Ko porobi Livno do mejdana,
 Još i mejdan u Bosni ponosnoj?
 Porobi ga Ive Sinobade,
 I njegovi mladi krašnici.

Ko pod sínjem glave odsicaše
 Kadno njega Korner uzimaše?
 Odsiecaše Ive Sinobade,
 Silni junak na glasu Serdare.

Za njegovo veliko junačtvo
 Dužde njemu dade Kavalirstvo:
 Zlatno krilo, od zlata medalje;
 Ravna polja, zelene livade.

Kažu starci zmiju od dvi glave,
 Ter ga puno spominju i hvale;
 Po imenu mlada Ugrinića,
 Milovana serdca Jankovića.

Od kosova polja gizdavoga,
 A deržave Knina bijeloga;
 S' Nakićem je na vojsku hodio,
 Turke sika', roblje dovodio.

On otidje do Glamoča gráda;
 I posiče dva Turčina mlada:
 Barjaktara, i drúga njegova
 Dvi aždaje, dva zmaja ognjena.

Kninu grádu majko od junákah!
 Kojino se neboje Turákah:
 U tebi se zmije porodiše,
 Koji Tursku zemlju porobiše.

Jedan biše Simiću Serdare
 Junačkoga roda, i plemena:
 Spominju ga sve delije stare,
 I junaci našega vrimena.

Pošteno je i on vojevao
 S' pobratimom Knežević Nikolom:
 Vojevaše rata Malenoga,
 Malenoga, ali žestokoga.

Silni junak Karabua biše
 Po imenu Jovan Harambaša:
 Od deržave Knina bijeloga;
 A u vrime rata Malenoga.

Vitežki je Jovan vojevao;
 Još i Turske glave odsicao:
 Ne biaše boja, ni mejdana
 Brez Jovana silna Kapetana.

Promina je visoka planina
 Blizu gráda bijeloga Knina:
 Na njoj stoje i lete oblaci;
 Pod njom pobre na glasu junaci.

Jedan biše Čepinović Marko
 Ljuti zmaje od četiri glave:
 Kano vitez Sibirjanin Janko,
 I zato ga svi junaci slave.

Biše Marko krilo Jankovića,
 Silni konjik serdca Kraljevića:
 Ili Turke srita, ili stiza,
 On svakoga na poli prisica.

Petdeset je posika' Turákah,
 Sedamnajest samo Glamočánah:
 Desnica mu biše od mejdana.

Još ti kažem dva zmaja ognjena
 Od Promine dva mila brajena:
 Dva brajena, dva Valičića:
 Marka jedno, mlada Juru drugo.

Pošteno su oba vojevali,
 Turke sikli, robje dovodili:
 Al' pogibe Valičiću Marko
 Pod Glamočem s' Turcim bojak bijuće.

Lípo ga je Jure osvetio:
 Tri je Turske glave odsikao
 Na srid Lívna polja širokoga;
 Tri junaka i sva tri konjika.

On posiče Turudića Bega
 Od Glamoča gráda bijeloga:
 Osvoji mu konja i odoru,
 Mur dolamu, ćurak od skerleta.

Svitle toke, puca pozlatjena,
 Sve se ovo i danas nahodi
 U bijelu dvoru Jurišinu
 Pod Prominom visokom planinom.

Deliju ti kažem od mejdana
 Po imenu Mirković Gergura:
 Krainu je Tursku porobio,
 Sedam rusih glávah odsikao.

I pogubi silnoga gavrana
 Od Glamoča mláda Barjaktara;
 Blizu ravna polja Bilajskoga
 Od Morije rata velikoga.

I sad mu se odora nahodi
 U bijelu dvoru Mirkovića;
 Svitla sablja, čeverdan sreberni,
 Duga puška, i buzdovan perni.

Junak biše Bilušiću Pére,
 I on Turkom zadavaše rane:
 Pošteno je Petar vojevao,
 Britku sablju kervce napojio.

Kada naše Turci potiraše
 Pod Gabelom, ognjem izgorila!
 On posiče silnoga junaka,
 Koi našu vojsku razgonjaše.

Strah zadade svoj vojsci Carevoj:
 Oslobodi vojsku Principovu;
 Svu je vojsku natrag okrenuo,
 Junački je Turke potirao.

Puno slave od Knina Cerljenka,
 Koi sada žestok bojak bije
 S' svitlom krunom Kraljem od Prusije.

Pod barjakom Ungarske Kraljice
 Terezie Rimske Cesarice
 Cerljenković vitežki vojuje
 U srid ravne zemlje Germanie.

Kraljica mu dade Kolunelstvo
 Za njegovo veliko junačtvo:
 Ako bude jošter poživiti,
 On će berzo i General biti.

Živi Petre puno godín dánah!
 Desnica je tvoja od mejdana,
 Spomeni se starca Milovana,
 I njegova pobre Radovana.

*Slidi pisma od vitezóvah Derniskih
i Zagorskih.*

Grád se bili kod polja Petrova:

U njemu su dica Principova.

Sagradjen je na tverdu kamenu,

Ter se zove Derniš po imenu.

U njemu se goje sokolovi

Kraišnici mladi vitezovi,

Koji Turskoj sili odoliše,

Kad na Derniš oni dolaziše.

Delije ti kažem po imenu,

Od kojih se spomenuti mogu:

Najpervoga Nakić Matijaša

Biše díka, i pohvala naša.

A za njime Nakića Martina

Matijaša brata rodjenoga:

Oba bihu Turske kervolije

Žestokoga rata od Morije.

Svu krainu Tursku porobiše,

Mnoge ruse glave odsikoše:

Na stotine sužnje dovodjahu,

Pusto plíno brez broja gonjahu.

Ej Dernišu gnjizdo sokolovo

Na kraini krílo Principovo!

U tebi se ljuti zmaje rodi

Po imenu Radniću Gergure.

Ljuta zmija silni mejdandžija,

Berzi konjik, i žestoki vojnik,

Koji Turkom na mejdan idjaše,

Ter jim ruse glave odsicaše.

Kada Radnić idjaše na vojsku;

Na njem zlatno trepetjaše krílo,

Vijaše se mejdandžji košulja,

Sva od žute svile sakrojena.

Koju niko nositi nesmide,
 Izvan zmiije silna mejdandžije,
 Koi Turke na mejdan pozivlje;
 Il' pozivlje, ili se ozivlje.

Kad se jednom vojske udariše
 Na srid polja Turska i Kerstjanska:
 U toj vojsci Radnić Gergo biše,
 Siče Turke, nemore se više.

Al' ga biše srića namirila:
 Ništo srića, a ništo nesrića
 Na krilaša silna mejdandžiju;
 Na njemu je mejdandži košulja.

Z' brijetkim' se sabljam' udariše,
 Ter se oni teško izraniše:
 Radniću je loša srića bila;
 A Turčinu gorja i jasnija.

Radnić je Turčin udarao,
 Ter mu obraz biše prisikao:
 Radnić njemu i obraz, i glavu,
 Još desnicu ruku pri ramenu.

Posli toga boja žestokoga,
 Ode Radnić k' dvoru bijelomu:
 Od srebra je obraz sakovao,
 I vitežki pod njim vojevao.

Dužde njemu dade za junačtvo:
 Od Dernaša grada Kavalirstvo;
 Još mu dáje groše i dukate,
 Ravna polja, zelene livade;
 I pravo je jer je zadobio.

Leti soko' od Karlovca grada,
 Ter Dernašu pada na bedene:
 Bráni pobre gnjizdo sokolovo
 Kod Petrova polja savijeno!

Nije ono soko' ptica siva;
 Već je ono zmaje od dvi glave:
 Po imenu Butković Andria
 Silni vítěz na glasu delija.

Koi Turkom na mejdan idjaše,
 Na mejdanu glave odsicaše:
 To se zgodi rata od Morije
 Kadno svuda bihu mejdandžije.

Za junačtvo steče Kavalirstvo,
 Svitlo krílo, od zlata kolajne
 I čitluke u polju Petrovu,
 Jer branjaše krunu Principovu.

Ponosi se gnjizdo sokolovo
 Kod Petrova polja savijeno;
 Jer porodi mlada Kolunela,
 Kavalira Nakića Gergura.

Koi Turke pod mač okretjaše,
 Po Petrovu polju razgonjaše:
 Kano soko' bile golubove,
 Merki vuče po planinam ovce.

Opoštenu Dužda Mletačkoga;
 A u vrime rata Malenoga.
 K' Livnu grádu često odlazáše,
 Roblje hvata, glave odsicaše.

U Zagorju ljute zmiije kažu:
 Dva Radnića od sela sitnoga,
 Koji Turkom rane zadadoše,
 I njihove glave odsicaše.

Jednom' Mijo lipo ime biše,
 Armanda se pridivkom zoviše:
 On izsiče pod Glamočem Turke,
 Ter junačke okervavi ruke.

Drugi biše Jure Barjaktare:
 To svidočé sve delije stare;
 Vitežki je Jure vojevao,
 Svitlu sablju kervce napojio.

Radnići su roda junačkoga,
 Krunu bráne Dužda Mletačkoga:
 Tako kažu starci od Zagorja,
 Od Petrova polja, i Ogorja.

Još deliju kažu od mejdana:
 Od Zagorja Ljuticu Bogdana,
 Ljuti zmaje od Zagorja biše,
 Na mejdanu glave odsicaše.

Velikoga rata od Kandije,
 Nebiaše takvog' mejdandžije:
 Od njega se pivaju popivke,
 Slavit' će se Ljutica u víke.

Rodi majka zmaja, i junaka
 U Zagorju Despota Čolaka.
 Desna mu je ruka odsičena
 Bojak bijuó s' Carevim' delijam'.

Livom Turske glave odsicaše,
 Kada junak na vojsku idjaše:
 On posiče petnajest Turákah,
 Kraišnikah po izbor junákah.

Kad se jednom vojske sastadoše
 Na srid Livna polja velikoga:
 Víče junak iz vojske Careve,
 Ter dozivlje u vojsku Duždevu.

Nijel' koga porodila majka
 Dam' izadje na mejdan junački?
 Svi junaci múkom zamúknúše:
 Ali nekti Matase Stipane.

Već se skače na noge junačke,
 Po vojsci je konje izbirao:
 Za se konja naći nemogaše;
 Već sejsanu žutca pod samaróm.

Lipo ga je Stipe osedlao,
 Ter ga igra uz polje niz polje.
 Veli njemu Janković Stojane:
 Ej delijo Matase Stipane!

Nuder uzmi mojega putalja;
 Jer ćes ludo izgubiti glavu:
 Ali junak za to i nehaje;
 Već poleti uz to polje ravno.

Suproć njemu Turčin mejdandžija,
 Ter se z' britkim' sabljam' udariše:
 Ali Matas bolji junak biše,
 Turčinu je glavu odsikao.

Ej delijo Mandariću Pavle!
 Od Zagorja, junačke deržave:
 Junaci te spominju, i slave;
 Jer si Turske odsicao glave.

Kad Verljiku Turci porobiše,
 Ter liepo robje odvedoše;
 Dočeka ji Mandariću Pavle,
 U busiji, u gori zelenoj.

Na Turke je juriš učinio,
 Po gori je Turke raztiraio;
 Mnoge Pavle odsieče glave
 Samo s' svojih sedam vitezóvah.

Ote Turkom robje zarobljeno,
 I liepo plíno zaplínjeno:
 To se zgođi rata Malenoga
 Po Kerštjane puno nesrićnoga.

Radića je vitežko kolino
 U Zagorju puno ponosito;
 Jer porodi sive sokolove,
 Na oružju silne vitezove.

Radić Petar jedan se zoviše,
 Silni Šare pridivkom se piše:
 Vitežki je Šare vojevao,
 S' Jankovićem Turke izsikao.

On pogubi Amet zulumčara;
 A uhvati Musu Zekića:
 Otcu mu je odsikao glavu,
 I pogubi Saraj Bašić Alu.

Ko pogubi silu Memed Agu,
 I deliju Turzulović Ibru,
 I uhvati Čolaka Ameta?
 Nego Radić Šare od Zagorja.

Kad Janković razbi Oruš Pašu;
 U toj vojski biaše delija:
 Po imenu Radiću Ilija
 Iz Zagorja, od svoga do'ca.

Junački se Hile podnosaše,
 S' Jankovićem glave odsicaše;
 Nebi nigdi boja ni mejdana,
 Brez Radića Petra, i Ilije.

Još mi kažu Božu Zoričića,
 Ter ga hvale kano Ugričića:
 S' Jankovićem na vojsku idjaše,
 Turke siče, robje dovodjaše.

Ne čudi se pobratime mili!
 Junaci su Zoričići bili
 Žestokoga rata od Kandije;
 Malo posli Beča, i Morije.

Petrovo je polje ponosito;
 Jer porodi zmije od mejdana:
 Dva Matića, dva mila brajena,
 U Petrovu polju odgojena.

Koji Turske glave odsicaše,
 I Carevu zemlju porobiše:
 Jedan biše Kneže Nikolica;
 A drugi je vitez Jerolime.

Perva pisma od vitezóvah Sinjskih.

Sinju grade zlatni buzdohane,
 Od starine junački mejdane;
 U Cetini gnjizdo sokolovo,
 Koga gleda oko Principovo!

U tebi se légu sokolovi:

Cetinjani mladi vitezovi,
Koji Turkom rane zadadoše,
I ruse jim glave odsicaše.

Po imenu kažem kraišnike,
Cetinjane pješce, i konjike:
Najpervoga Gerčić Dom Ivana
Od Cetine ravne Kavalira.

Koi Turkom na mejdan idjaše,
Ter jim ruse glave odsicaše:
Krainu je Tursku porobio,
Robje hvata, plíno dogonio.

Drugoga ti ja kažem junaka
Svu priliku Vojevode Janka:
Po imenu Božu Vučkovića,
Britku sablju Marka Kraljevića.

Koga hvale Latinska gospoda,
I delije slavnoga naroda;
Jer junačke glave odsicaše,
Tursko robje često dovodjaše.

Ali evo zmaja žestokoga,
Koi slavi Dužda Mletačkoga:
Po imenu zeca Vučkovića,
U junačtvu Vuka Brankovića.

Tira Turke, i Pašu Kliškoga
Od Morije rata žestokoga:
Mnoge Turke biše pogubio,
I u Paši kopje ulomio.

Udje ranjen, pak je besidio:
Kažite mi mila bratjo moja!
Koja ono delija biaše,
Štono mene s' kopjem udaraše.

Vele njemu vitezovi Turci:
Ono biše Vučkoviću Zeče,
Koino te s' kopijem udaraše,
I vitežke glave odsicaše.

Veli Paša: ne ludujte Turci!
 Nije ono po imenu Zeče;
 Već je merki iz gorice vuče,
 Koi Turke krašnike tuče.

Sinju grade majko od junákah!
 Ti porodi silnoga konjika:
 Surić Fránu zmaja od dvi glave,
 Koi Turkom odnese mejdane.

I pogubi silnoga Dizdara:
 Po imenu Ljodju zulumčara,
 Koi zemlju Duždevu robljaše,
 I ruse jim glave odsicaše.

Ali evo zmiije i junaka,
 Koi mnogo pogubi Turákah:
 Harambaša Džanković Nikola
 Imadiše serdce od sokola.

Često junak Prolog prilitjaše,
 Turke siče, robje dovodjaše:
 Krainu je Tursku porobio,
 I od Livna plíno dogonio.

Sinj je bili bránit' pomogao,
 I na mejdan Turkom izlazio:
 Žestokoga boja nebiaše
 Brez Nikole Džanka Harambaše.

Od njega se pjevaju popjevke
 Kad u kolu igraju djevojke;
 I junaci kada vino piju,
 Il goricom zelenom putuju.

Još ti kažem pobratime dragi!
 Dvi aždaje od Cetine ravne:
 Bakovića i Tomaševića,
 Dva viteza, dva sokoličića.

Oba dva se od junákah slave;
 Jer vitežki odsicaše glave:
 Obraniše gnjizdo sokolovo
 U Cetini ravnoj savijeno.

Deliju mi kažu od mejdana
 Po imenu Grabovca Antuna:
 Na kraini silni junak biše,
 Principovo kako pero piše.
 Jer u Tursku zemlju odlazaše,
 S' krajšnicim glave odsicaše;
 Ter ga hvale po svítu junaci:
 Dalmatini, i Turci Bošnjaci.
 Kada na Sinj Turci udariše,
 Ter ga sa svih stránah obsidoše;
 Dva Lovrića juriše činjahu,
 Ter vitežki Turke razgonjahu.
 Otac i sin roda junačkoga
 Siku Turke rata Malenoga;
 Ali pobre oba pogiboše,
 Ter vojevat' oni pristadoše.
 Još ti brate jedno čudo kážem:
 Kada na Sinj udariše Turci,
 U gradu se momče nahodjaše,
 Ivan Gulić imenom se zvaše.
 On na Turke često pogledaše,
 Topčibaši tiho govoraše:
 Pusti mene pobratime dragi!
 Da ja smiram u vojsku Carevu.
 Topčija se na njeg' izdiraše,
 Ter serdito njemu govoraše:
 Biž' odtolem Cetinski čobane!
 Za te li su šibe, i lumbarde.
 To je čuo Balbi Providure,
 Ter Topčiji biše besidio:
 Pusti momka nek' u Turke smira,
 Da ako nam pogodi Vezira.
 Od oka je Ivan pogledao,
 I lumbarde živi oganj dao:
 Lipo Gulić biše pogodio,
 Top je Turski zernom zatvorio.

Drugom smira Gulić Ivane;
 Pobi jadne Turke Janjičare:
 Kudagodir s' okom dopiraše,
 Na alaje Turke razgonjaše.

Već se takvi nerodi Topčija
 U Turčina, ni u Latinina,
 Što delija Guliću Ivane,
 Koi brani mlade Cetinjane.

Al' da ti je brate poslušati;
 Što govore Turci kraišnici:
 Niko nami veće nedodija,
 Što delija Barčiću Martine.

Turski nosi, a Turski govori,
 Turski klanja, Vlaški Boga moli;
 Ter uhodi sela, i gradove,
 I svu vojsku Cara čestitoga.

Ob dan spava, ob noć kupi vojsku;
 Robi sela, i varoše bile:
 Ako nam ga uhvatiti Bog dá;
 Mi ćemo ga na mije derati.

Maleno je vrime postajalo;
 Na otok su Turci udarili,
 I Martina živa uhvatili,
 Evo brate tuge i žalosti!

Mučiše ga tri bijela danka,
 Ter ga živa na mije odriše;
 Al' se biše lipo osvetio:
 Jer je mnoge Turke pogubio.

Pisma druga od Sinjskih vitezovah.

Kažu starci Vidurinovića;
Ter ga hvale kano Zrinovića;
Jer je bio díka od junákah
Kojino se neboje Turákah.

S' kraišnicim u četú idjaše,
Često Tursko robje dovodjaše;
Još i bile okervavi ruke,
Jer je mnoge pogubio Turke.

Malo Toma i spavaše doma,
Već po Livnu igra dobra konja;
Vojujući on je odrasao,
Bojak bijući on je ostario.

U Cetini biše díka naša,
Po imenu Elek Harambaša:
Ovo biše zmija od kraine,
Viruj starcu brate do istine.

On se s' čete nigda nevratjaše;
Da Turskoga roba nevodjaše:
On se nigda neudari s' Turcim;
Da junačke neodsiče glave.

Puno hvale Juru Jurčevića,
Kano mlada Zeca Vučkovića;
Jer je s' njime u četú hodio,
Britku sablju kervce napojio.

Harambaša biše od junákah,
Tursku zemlju robi brez pristanka:
S' kraišnicim robje dovodjaše,
I liepo plíno dogonjaše.

Poslušajte mladi Cetinjani
Vitezovi kano i Senjani!
Da vam kažem zmiju i junaka,
Koi dosta posiče Turákah.

Po imenu Juru Vukovića,
 Na oružju Janka Mitrovića:
 Vojeva' je rata Malenoga
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga.

Senj je bili branit' pomogao,
 Još i Turske glave odsicao;
 Da je junak Vukoviću Jure:
 To svidoči Balbi Providure.

I ovo je junak do istine:
 Gergo Poljak od ravne Cetine,
 Svud je Gergo četū četovao,
 Dosta Turskih glávah odsikao.

Robi zemlju Cara silenoga
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga:
 Tako kažu Cetinski Serdari,
 I njihovi mladi Barjaktari.

I Bekalo Frano Harambaša
 Vitez biše, ter je díka naša:
 Često Tursku zemlju pohodjaše,
 Plíno goni, robje dovodjaše.

Svud je Frano četū četovao,
 Još i Turske glave odsicao:
 To svidoči malo, i veliko:
 Nit se tomu suprotivi niko.

I Oderljin silni junak biše
 Harambaša od Cetine ravne:
 Svud je junak četū četovao,
 Dosta Turskih glávah odsikao.

Puno krát je robje dovodio,
 I liepo plíno dogonio:
 Tako kažu od Senja Serdari,
 Od kraine vitezovi stari.

Junaci su i Buljani bili
 Kapetanstvo na sablji dobili:
 Prid junacim jer su četovali,
 Teške jade Turkom zadavali.

Krainu su Tursku porobili,
 Turke sikli, robje dovodili:
 Sinj bijeli branit' pomogoše,
 I gradove bile uzimaše.

Na glasu je Maretić Ilija,
 Harambaša po izbor delija:
 Krainu je Tursku porobio,
 Dosta mlada robja zarobio.

Sinj je bili branit' pomogao,
 Dosta jada Turkom zadavao:
 Tako kažu od Cetine starci,
 Vjera moja! na glasu junaci.

Veića je pleme glasovito,
 U junačtvu puno ponosito:
 Od njega su izašli Bilići,
 U Cetini sivi sokolići.

Kojino su četu četovali,
 I junački svuda vojevali,
 S' krašnicim robje dovodili.
 Ljute rane Turkom zadavali.

Pomogoše osvojit' gradove,
 I pridobit' Turke vitezove:
 Al' je jedan od njih pogibao:
 Petar Bilić junak od Cetine.

Na glasu je Gušiću Ivane
 Harambaša od ravne Cetine;
 Jer je svuda četu četovao,
 S' Cetinjanim glave odsicao.

Delije su od starine bili,
 I vladanje na sablji dobili;
 Jer vitežki svuda vojevaše,
 I junačke glave odsicaše.

U junaka Slišković Križana
 Desna ruka biše od mejdana:
 S' junacim je u četu hodio,
 Turke sika', robje dovodio.

Rosići su roda junačkoga,
Krunu brane Dužda Mletačkoga:
Vitežki su oni vojevali,
I krainu Tursku porobili.

Kažu starci Omarčenića,
Ter ga hvale kano Vučkovića;
Jer je junak glasoviti bio,
Turke sika', robje dovodio.

Biše junak, i Bitunjac Marko,
Svidočit' će još i sunce žarko:
Pošteno je vazda vojevao,
Turke hvata', plino dogonio.

I posiče dva silna junaka,
Koji bihu díka od Turákah:
Omer Bašu, i drugá njegová
Kod bijela Atlagića dvora.

Amet Aga silni junak biše,
Ter junačke glave odsicaše:
Ali osta i njegova pusta,
Jer ga ubi Radmanović Jure.

Ako li mi virovati nećeš;
A ti pitaj Bega Vrebkovića,
Koi tada u boju biaše,
Kad u Grabu Turci izgiboše.

Još ti kažem čobana ovčara
Po imenu Jukića Križana:
Sam biaše kod bilih ovácah
Kad na njega udariše Turci.

Al' je momče serdca junačkoga,
Ter pogubi dva konjika mlada
Iz svietle puške Talianke,
Iz velike, drugoga iz male;
Pak uteče, poštena mu majka!

Junaci su i Bilančići
U Cetini kano Bakovići:

Od junákah bihu Harambaše,
 Porobiše sela, i varoše.
 Svuda oni na vojsku idjahu,
 S' krašnicim glave odsicahu:
 Viruj ovo brate do istine,
 Tako kažu starci od Cetine.
 Akrap Marko i on vitez biše,
 Harambaša kako pero piše.
 Kadagodir čete odlaziše,
 Prid junacim vazda Marko biše.
 Páli sela, i varoše bile;
 Robje hvata, Turkom jade daje.
 Svi su takvi Cetinski Glavari
 Harambaše i mladi Serdari.
 To svidoče Bani Generali,
 A najveće Balbi Providure;
 Koino je Sinj grád obranio
 S' krašnicim, Bog ga sahranio.

Pisma od Marka Čurkovića.

Poslušajte mladi Cetinjani!
 Kako biju Turke i čobani:
 To je vaša díka i pohvala,
 Poslušajte! nije ovo šala.
 Podiže se jedna četa mala
 Od Lievna gráda bijeloga:
 Prid njome je Dizdarević Aso,
 Barjak nosi Agićević Ibro.
 Kad su bili uz Prolog planinu
 Govori' je Agićević Ibro:
 Pobratime Dizdarević Aso!
 Ništo mi se loša srića kaže.

Dubnu vijar od Cetine ravne,
 Barjak mi se vije na opako:
 Bog će dati da će dobro biti,
 Čini mi se da ću poginuti.

Ali mu je Aso besidio:
 Strašivice Agićević Ibro!
 Ako nesmiš s' Vlasim bojak biti,
 Nebiaše iz doma hoditi.

Kad je Ibro njega razumio:
 Prid junacim idje neveseo;
 Berzo Turci Prolog prijezdiše,
 U Cetinu ravnu ulizoše.

Námira ji namirila biše
 Na Čobana Ćurkovića Marka:
 Na sokola roda junačkoga,
 Biše Marko kod bilih ovácah.

Kada ga je Ibro ugledao,
 Bojno kopje biše položio,
 Ter poleti kano soko' sivi:
 Da pogubi Ćurkovića Marka.

Al' je njemu besidio Marko:
 Nemoj pobro naserćati na me,
 Skoro sam se puške dobavio:
 Čini mi se izdati me neće.

Ako te je rodila Turkinja;
 A mene je Cetinka Vlahinja.
 Podji z' Bogom, a negubi gláve,
 Moja puška za igru neznade.

Ali Ibro zato i nehaje,
 Već doleti da pogubi Marka.
 Marko pušci živi oganj dáje,
 Ter udari mlada Barjaktara.

U zlo ga je misto udario,
 Višje berka u čelo junačko.
 Mertav junak k' cernoj zemlji pade,
 Muhamedu svoju dušu dade.

Kad to vidi Dizdarević Aso ;
 On doleti, da pogubi Marka:
 Marko biše serdca junačkoga,
 Maloj pušci živi oganj dáje,
 Ter udari Dizdarević Asu:
 Pribi njemu ruku u ramenu;
 Al' mu smertne rane nezadade.
 Evo pobre velike nevolje!
 Sa svih stránah Turci obletiše,
 Čurkoviću glavu odsikoše.
 To se zgodi rata Malenoga,
 Malenoga, ali žestokoga.

*Slidi tretja pisma od Sinja, i njegovih vi-
 tezovah kako dodje podanj' Sarašcer Mu-
 staj Paša samo sa sto hiljadah vojske.*

Još nebiše zora zabilila,
 Ni danica lica pomolila:
 Zove Víla s' Prologa planine
 Vitezove od ravne Cetine:
 Na noge se mladi Cetinjadi!
 Jer spavate kano i poklani?
 Eto na vás vojska strahovita,
 Turska vojska puno silovita.
 Sto hiljadah pišac i konjích,
 Sve po izbor najboljih vojnikah:
 Prid njimam je silni Mustaj Paša
 Hercegovac kervolija vaša.
 Od Čelića roda i plemena
 Poturči se u mlada vrimena,
 Ter ostavi starca bábu svoga;
 Podje dvorit' Cara silenoga.

I kod njega jadnu sriću nadje:
 Od čobana za Pašu izadje,
 I Saraušcer od vojske Careve;
 Ter sad robi deržave Duždeve.

Istom Vıla tako besideći;
 Cetinjane mlade slobodeći:
 Na Cetinu Turci udariše,
 Na Kosincu vodu pribrodiše.

Kad to vidi Vučkoviću Bóže;
 Sedla konja štogod prija može:
 Kano soko' udari na Turke,
 Ter junačke okervavi ruke.

S' njim biaše trijest vitezóvah
 Kraišnikah sivih sokolóvah,
 Dvajest i šest glávah odsikoše;
 Pak se natrag zdravi povrátiše.

Al' nektiše dva silna junaka
 U slobodu slična i jednaka:
 Dva Lovrića, dva orla kerstaša:
 Otac i sin lipa díka naša.

Nego siku Turke kraišnike:
 Mlade pišce, i berze konjike:
 Ali po nje tad biaše loše,
 Sikuć Turke oba pogiboše.

Ljuto cvili Vučkoviću Bóže
 Od túge se junak prinemože;
 Žali Serdar dva Lovrića svoja,
 Gdi ste sada dva sokola moja?

Koji s' menom u četu hodiste,
 Ter od Livna robje dovodiste.
 Ej Gergure ljute moje rane!
 Ko će branit' mlade Cetinjane?

Ej Filipe rumena jabuko,
 Sva žalosti moja, teška muko!
 Jošter nisi lipo ni zenula;
 A vidim te da si uvehnula.

Evo brate žalosti i više!
 Na otoku zbig Cetinski biše:
 U vodu su Turci ugazili,
 Ter na otok skladno udarili.

Hladna se je voda zajázila
 Kud je Turska vojska prigazila:
 Tu se brani malo i veliko;
 Ali od njih neuteče niko.

Jer je silna vojska udarila,
 Otočane pod mač okrenula.
 Puno veće izgibe Turákah;
 Nego mladih Cetinskih junákah.

Al' za ludu njihov mejdan biše
 Viruj pobre tako pero piše:
 Odtolem se podigoše Turci,
 K' sinju grádu kano merki vuci.

Cetinu su uz pút porobili,
 I pod Sinjem tabor učinili.
 Malo vrime postajalo biše,
 Na troje se oni razdiliše.

Jedni paze Sinja bijeloga
 Od pomoći Dužda Mletačkoga:
 Drugi idju niz polje Petrovo;
 Da osvoje gnjizdo sokolovo.

Derniš bili višje polja ravna,
 U serdca jim to biše od davna;
 Ali mnogi glave pogubiše,
 Prija nego Derniš i vidiše.

Jer ji siče silni Kavalire
 S' krašnicim Nakiću Gergure.
 Nedade jim pristupiti k' grádu;
 Već jim rusu svu oguli bradu.

Sramotno se povratiše Turci
 K' Sinju grádu kano gladni vuci.
 Niti Derniš bili osvojiše,
 Niti mlado roblje zarobiše.

Tretja vojska ode pod Verljiku;
 Svakom' dáje žalost priveliku:
 Na varoš je zorom udarila,
 Ter ga biše berzo osvojila.

Upališe kule i čardake,
 Verljičane ter siku junake;
 Al' se oni lipo osvetiše,
 Zašto mnoge Turke pogubiše.

Kad su Turci varoš osvojili;
 Udariše na kasteo bílí;
 Al' na silu njega neuzeše,
 Neg' na viri jer jim se zakleše:

Da ji neće pogubiti niko;
 Neg' veselo malo i veliko:
 Da će poći kud je komu drago,
 Još jim uz to obećaju blago.

Privariše jadne Verljičane,
 Ter ji siku kano Otočane.
 Biše dúšah petnajest stotínah
 U kastelu, ovo je istina.

Kad u njega Turci ulizoše;
 Što bi staro ono posikoše.
 Malu dicu nemilo razdiru,
 Učiniše veliku neviru.

A neviste, i mlade divojke
 Poturice hvataju za dojke.
 Sve za roblje tada popadoše;
 Pak se Sinju grádu podigoše.

Tu su tuge, velike žalosti:
 Turci vode roblje brez milosti.
 Majke žale, divojčice ciču;
 A neviste jao meni! víču.

Al' žalosti onde nepristaju;
 Pod Sinjem jim gorju muku daju:
 Štogođ biše od boja junákah,
 Sve pogibe tada od Turákah.

Virujte mi na glasu delije

Nigda vire u Turčinu nije:

S' nevirom je vojevat' počeo,

S' nevirom je po' svita oteo.

Opet oni o neviri rade,

Oko Sinja meterize grade:

Po imenu dozivlju Serdare,

Ter nastoje da i njih privare.

Pridajte se Sinjski Vitezovi!

Po Cetini bit' ćete Knezovi:

Bilu gradu vrata otvorite,

Čestitom' se Paši poklonite.

Pridajte se mladi Cetinjani!

Ne ginite kano Otočani;

Ostavite Latinina Marka,

Bit' će Paša: vaša mila majka.

Al' Serdari za to i nehaju;

Veće Turke psuju, i karaju:

Ej nevire Turci Glamočani!

A gdi su nam naši Verljčani?

Kojino se vami pridadoše,

Ter na viri tverdoj izgiboše?

Nigda vire u vami nejmade,

Zašto Turčin za Boga neznade.

Prija ćemo podnit' teške muke;

Neg' se prifat' u nevirne ruke:

Ni ostavit' Dužda Mletačkoga;

A dvoriti Cara nevirnoga.

Kad Serdare Turci razumiše,

Oko' grada tope namistiše:

Ter ga biju, nigda nepristaju,

Sa svih stránah živi oganj daju.

Pak su naglo na grad udarili,

S' rukam' su se zida uhvatili:

Živa vatra prosu se iz grada,

Slušaj brate od Turákah jada.

Koliko ih na grád udaraše;
 Onliko ih sunovrat padaše:
 Pogibe ih petnajest stotínah
 Na jurišu, ovo je istina.

A ostáli biže i jauču,
 Za njimam se saručine suču.
 Prid Mustapu idju izranjeni,
 Neveseli, sa svim poniženi.

Suze rone, ovako govore:
 Mustaj Paša još će biti gorje;
 Jer Sinjani nisu Otočani,
 Nit su ono jadni Verljíčani.

Već su ono zmaji i junaci,
 Vitezovi kano i Ungarci;
 Prid njimam su aždaje Glavari,
 Kapetani, i mladi Serdari.

Po imenu kažemo Glavare,
 Vitezove, i delije stare:
 Kavalira Gerčić Dom Ivana,
 Koino je díka Cetinjánah.

I Serdara Bóžu Vučkovića
 Na oružju Marka Kraljevića:
 Žankovića, i Tomaševića,
 I viteza Gergu Bakovića.

Surić Franu zmiju od mejdana;
 A unuka Surić Don Stipana:
 Vojevodu Grobovca Antuna,
 I Čulića mlada Kapetana.

Ovo jesu Cetinski Glavari,
 Kapetani, i mladi Serdari:
 Još kažemo moj čestiti Paša!
 Tri Papaza to je žalost naša.

Fra Stipana roda Ugričića,
 I Fra Pavla Fratra Vučkovića:

Tretjega ti kažemo sokola,
Ter se zove Barčič Fra Nikola.

Ovi tebi grada nepridáju;
Nego nami ljute rane dáju;
I ostáli Sinjski Kapetani
Harambaše od Kraine zvani,

Silni vitez njima zapovida;
Da se brane sve jim pripovida:
Nije ono poplašeno Ture;
Nego vitez Balbi Providure.

Koi bi se prija pomamio,
Još i rusu glavu izgubio;
Nego bi se tebi poklonio,
Sinju gradu vrata otvorio.

Paša njimam ništa neviruje;
Već ji opet na grad natiruje:
Sinjani se Turkom nepridáju;
Već jim ruse glave odsicaju.

Osta mertvih brez broja Turákah,
Oko' grada najboljih junákah.
Obraniše gnjizdo sokolovo,
Na kraini serdce Principovo.

Obrani ga Maria Divica,
Kojano je Sinjska Pomoćnica;
Koliko ih pod grád dolazaše,
Toliko ih mertvih ostajaše.

Bi u Sinju Gospina prilika,
Koja čini čudesa velika:
Tri krat se je u grádu znojila
Moleć sinka, koga je rodila.

Da pogleda na svoje stvorenje,
Koje nosi njegovu zlamenje:
Zarad sinko! tvoje muke,
Nedaj puka u nevirne ruke.

Takot' moje velike žalosti
 Nu se smiluj! ter grišnikom prosti.
 Plačna gledat' ja nemogu puka,
 Ni slušati njihova janka.

Ali Isus majci odgovara:
 Njihova je opačina stara;
 Pusti mene moja majko mila,
 Da pokaram ja njihova dila.

Njihovi mi dodijaše grisi,
 Nek' jim sindžir oko' vrata visi.
 Tri krat majka moli sinka svoga;
 Da nekara puka Cetinskoga.

Poslušajte velikih čudésah;
 Što će sada pasti iz nebésah:
 Na Turčina dodje serdobolja,
 Težka bolest, velika nevolja.

Po tri sta ih na dan umiraše,
 Po toliko iz vojske bižaše:
 A u oči Gospoine slavne
 Biže Turci iz Cetine ravne.

Osta mertvih trideset hiljádah
 Turske vojske oko' bila gráda:
 Što pogibe, što bolest umori;
 Gospe Sinjska po sve ji obori.

Zahvaljujte od Sinja junaci
 Brez pristanka Isusovoj majci,
 Kojano vas od Turák obrani,
 I da ste mi zdravi Cetinjani!

Slidi pisma od vitezóvah Kliških.

Soko' sidi na stini studenoj,
 Kolje zmije po gori zelenoj,
 Iz nad sinja morja Latinskoga,
 Više Šplita grada bijeloga.

Neda zmijam blizu pristupiti,
 Ni na ptiče svoje udariti;
 Već ji tira gori u planine,
 Gdino im je misto od starine.

Nije ono soko' ptica siva,
 Koi zmaja proždiraše živa;
 Večno tverdi grade na kamenu:
 Kliš bijeli zazvan po imenu.

Koi brani bijele gradove
 Oko' morja kúle i dvorove,
 Od Turákah Carevih junákah;
 A najveće od silnih Bošnjákah.

U njemu su Báni pribivali,
 Za najveće Kružići su stali:
 Sad poznaje Dužda Mletačkoga
 Za pravoga gospodara svoga.

Pod njime su bivali mejdani,
 Kadno u njem pribivaše Báni:
 Izginuli brez broja junaci:
 Dalmatini, Turci, i Ungarci.

Ungarski je i dva puta bio;
 A Turčina dva krat je dvorio:
 Sada tretjom Dužda Mletačkoga,
 Latinina Kralja pravednoga.

U njemu se rodiše junaci:
 To svidoče i Turci Bošnjaci;
 A najveće silne mejdandžije,
 Koji siku Odže i Adžije.

Kada Turci Bosnu osvojiše,
 Dalmaciju, Liku, i Kerbavu;
 Kliš bijeli oni obsidoše
 Kružić Bana vitežku državu.

U toj vojsci silni junak biše,
 Ter Kružića na mejdan zoviše;
 Al' mu Bane izać nesmidjaše,
 Zašto Turčin aždaja biaše.

Al' se nadje jedno momče mlado
 Virna sluga Kružić Petra Bana:
 Imenom se Miloš zoviaše,
 Ter izadje na mejdan junački.

Kada ga je Turčin ugledao,
 Milošu je tiho govorio:
 Ali si se momče pomamilo,
 Ili ti je život omerznuo.

Gledaj na me, a pogledaj na se;
 Pak ćeš vidit' žalostna ti majka:
 Jes' li moja slika i prilika,
 Jes' li verstan sa mnom bojak biti?

Ali mu je Miloš besidio:
 Nemire se s' aršinom junaci.
 Da mi budeš serdce izmirio,
 Nebi tako ludo besidio.

Tu se z' britkim' sabljam' udariše,
 Po mejdanu k' liškom prigoniše;
 Turčinu je loša srića bila:
 Miloš mu je sablju podhvatio,
 Desnu mu je nogu prisikao.

Al' se Turčin i na livoj brani,
 Ter mu neda blizu pristupiti.
 I tomu se Miloš domislio,
 Iz daleko bije ga kamenjem.

To Turčinu i pomučno biše,
 Ter Milošu tiho besidjaše:

Psi se biju dervljem i kamenjem;
A junaci sabljam', i kadaram':

Baci njemu britku sablju svoju,
Ter ovako Turčin besidjaše:
Ne muči me jedna aranzado!
Uzmi sablju odsici mi glavu.

Tad pristupi Miloš dite mlado,
Mahnu sabljom, odsiče mu glavu.
Ne čudi se dragi pobratime!
Miloš biše serdca Davidova.

Na glasu je Klišanin Ivane,
Jer odnese puno krát mejdane:
Svidoče mu pisme i popivke,
Kojeno se od njega pivaju.

I ovo je junak glasoviti
Po imenu Klišanin Bariša:
Jer na mejdan Turke pozivaše,
Ter njihove glave odsicaše.

Al' pogibe i on od Turákah
Na mejdanu od silna junaka:
Od Skradina grada bijeloga,
Od Morije rata žestokoga.

Dokazuju Breulja Serdara
Vitez biše, i delija stara:
Cetinu je ravnu porobio
Velikoga rata od Kandie.

Često Serdar na vojsku idjaše,
Još i Turske glave odsicaše:
Serdarstvo je na sablji dobio
Vojujući, i bojak bijući.

Žakuliću od Klisa Serdare!
Na te više Otmanović Care;
Jer si Tursku zemlju porobio,
Svitlu sablju kervce napojio.

Deliju je porodila majka
 Vira moja silnoga junaka:
 Po imenu Perković Šimuna,
 Koi siče Odže i Adžije
 Velikoga rata od Kandije.

Plino goni, Tursko roblje vodi;
 Prodaje ga na Duždevo morje.
 Krainu je Tursku porobio,
 Majke Turske u crno zavio.

Na glasu su dva silna junaka,
 Dva junaka, oba dva jednaka:
 Džiljić Serdar, i Buliga Marko
 Nebi bolji ni Vojvoda Janko.

Jer Carevu zemlju porobiše,
 Svoje sablje kervce napojiše:
 Junaci su bili od starine,
 Čestitoga rata od Kandije.

I ovo je silni junak bio
 Po imenu Ivančević Mijo:
 Kadagodir u četu idjaše,
 Vazda Turske glave odsicaše.

Vitezovom pjesma na poštenje;
 Milovanu zdravlje, i veselje:
 Neka može pjesme izvoditi,
 I junake svuda nahoditi.

Slidi pisma od Kasteljanskih vitezova.

Lipo ti je pobre pogledati
 Od Solina do grada Trogira,
 Ter Kastele ravne razgledati,
 Kojeno su prilika Misira.

To je polje dugo, i široko,
 Nemože ga pogledati oko.
 Ravno, plodno, puno ponosito,
 Gizdavo je, sa svim plemenito.

Po njem rastu zelene masline,
 Viruj meni brate do istine:
 Rujno vino, bilica pšenica,
 Svako voće, cvitje, i ružica.

Oko' morja varoši bijeli:
 Po imenu zovu se kasteli.
 Tverde kule, visoci palaci,
 I u njima sileni junaci.

Koji Turkom puno dodijaše,
 I njihove glave odsicaše
 Velikoga rata od Kandije,
 Malo posli Beča, i Morije.

Koje znadem, kažem po imenu:
 Najpervoga Kumbata Ivana
 Od Kastela silnoga junaka,
 Ljútu zmiju, i orla kerstaša.

Koi Turske odsicaše glave
 U Levantu kada vojevaše:
 Dužde njemu dade Generalstvo
 Od Horvatske vojske za junačtvo.

Od Šplita je Tartaljić Vojvoda,
 Gospodičić viteškoga roda:
 Nebiaše žešćeg' mejdandžije
 Velikoga rata od Kandije.

Sedam glávah odsikao biše
 Na mejdanu, tako pero piše:
 Brez mejdana veće ih posiče,
 Vitezovi u njemu se diče.

Dva brajena dva Ivančevića
 Serdca bihu Marka Kraljevića.
 Oba brata od Kastélah ravnih,
 Spominju se od junákah slavnih.

Jer viteški jesu vojevali,
 Još i Turske glave odsicali:
 Bihu oni silne mejdandžije
 Ognjenoga rata od Morije.

Rajeviću! diko od Kastela,
 Tebe hvale Mletačka Vlastela:
 Da si Turske glave odsicao
 Po Levantu kad si vojevao.

Svidoči ti lipo Kavalirstvo
 Od Principa dato za junačtvo;
 Svitlo krilo, od zlata kolajne,
 Od junačtva tvojega zlamenje.

Pivaju se pisme i popivke
 Od junaka Varnice hajduka;
 Jer na mejdan često izlazaše,
 Ter po poli Turke prisicaše.

Junak biše rata od Kandije,
 Kad na svitu bihu mejdandžije:
 A delija od ravnih Kastélah,
 Hvale njega varoši, i sela.

Čuo jesam gdi ljudi pivaju
 Kad goricom zelenom putuju:
 Zavorović da je vitez bio,
 I svu Tursku zemlju porobio.

Od njega su Koluneli bili
 Po svoj Turskoj zemlji vojevali.
 Nelažu jim krila sokolova,
 Ni kolajne od suhoga zlata.

Dokazuju mlada Rotundića,
 Ter ga slave kano Smiljanića:
 Da je sika' Turske haramije
 Po Levantu rata od Morije.

On pohvata Turske ormanice,
 Bolji junak biše od Varnice:
 Svidoče mu kolajne od zlata,
 Da je bio dika od Horvátah.

Još mi kažu dva Varvilovića,
 Od Kastela dva sokoličića:
 Da junački jesu vojevali,
 Još i Turske glave odsicali.

Pivaj pobre, to je naša dika:
 Deliju ti kažem i vojnika
 Od Kastela Juru Treurzića,
 Biše serdca Rade Miletića.

Jer vitežki Jure vojevaše,
 Još i Turske glave odsicaše:
 To svidoče starci od Kastela,
 A još lipše Mletačka Vlastela.

Ali evo sivoga sokola,
 I delije od ravnih Kastélah
 Po imenu Čikare Ivana,
 U njega je ruka od mejdana.

Jer po Livnu glave odsicaše,
 I barjake Turkom otimaše.
 Junak biše rata od Morije,
 Virujte mi na glasu delije!

Kad na Budvu udariše Turci,
 Tu bijahu mladi Kasteljanci;
 I delija Čikara Ivane,
 Tri je Turske glave odsikao.

Svidoče mu tri perle sreberne,
 Koje mu je Bane darovao;
 I sada se te perle nahode,
 U bijelu dvoru Ivanovu.

Ali ko će izbrojit' junake
 Od Kastélah vitezove jake:
 Svi su oni bili mejdandžije
 Od Kandije rata i Morije.

Ako li mi virovat' nećete
 Kraišnici sadašnji junaci!
 Nuder malo da probesidimo,
 Kano bratja porazgovorimo.

Kadno Turci naglo udariše,
Dalmaciju zemlju osvojiše
Do sinjega morja Principova;
Al' Kastélah oni neuzeše.

Recite mi tako bili živi:
Ali bolji junaci bijahu
Vaši didi Turski podložnici;
Al' su bili mladi Kasteljani?

Koji s' Turcim vazda bojak biše,
Bojak biše, i obraniše se
Brez gradóvah i brez lumbarálah,
I brez vaše moći i pomoći.

I nemojte reći: da ja lažem
Poslušajte! da vam pravo kažem:
Kada Turci na nje udaraše,
Vaši didi s' Turcim alakaše.

Al' Kastélah bilih neuzeše;
Neg' sramotno vazda izgiboše;
Ili hoćeš, ili nećeš poble,
Kasteljani junaci su bili.

Slidi kratko govorenje od gospode Poljičke.

Nahode se u Poljicah od dvi verste gospoda, jedni su Bosanska; a drugi gospoda Ungarska. Knezovi Bosanski izhode od jasne kuće, i plemena velikoga Kneza Miroslava. Uzrok pak od njihova u Poljicah nastanjenja jest ovi: dogodi se neki nesklad medju gospodom, i Kraljem Bosanskim, cića koga nesklada bi usilovan Knez Tišimir Miroslavić s' svojim bratom Krešimirom i Elemom diliti se iz Bosne u Dalmaciju, i učiniti svoje pribivališće u Poljicah, a u mistu Zvečanju; u komu mistu sagrađiše lipe palače, od kojizih zidovi i sada se u syomu bitju nahode.

Dodjoše dakle rečeni Knezovi na hiljadu i petnajest, i koji se posli nekoliko vrmena razdiliše. Tišimir uze na dio sve od vode Gubavice, koja teče iz pod Zadvarja do Gradca mista u srid Poljicah. Elem uze sve što je z' gornju stranu Mošora do Cetine, i od Dugopolja do Radobulje. A Krešimiru zapadoše na dio dolnja Poljica od Gradca do vode Žarvovnice, i svaki se nastani u svomu dilu: Tišimir u Zvečanju, ter od njega koji izadjoše, zovu se Tišimiri. Elem u gornjem Dolcu, ter se zovu Elemićani koji se od njega porodiše. A Krešimir u dubravi, od koga se mnoge kuće porodiše, zovući se i danas Krešimiri. Od ovizih triuh pleménah sva su sada gospoda u Poljicah, kojizih je jedno mnoštvo veliko, a još bi ih veće bilo, da se nebudu razterkali po mistih okolo stojećim. Niki se namistiše u Šplitu, kakono Knez Marianović rečeni Janko i Karaman, od koga je Pravitli Gosp. Arcibiskup Zadarski. Jedni u Školje, jedni u Omiš, i u druga mista od Dalmacie.

Gospoda Ungarska, koji se nahode u Poljicah, izadjoše od Jure Raičića, i njegovih sinóvah Ugrina i Novaka, koji dodjoše iz Ungarije u zadnja doba; puno posli nego rečena gospoda Bosanska iz Bosne; a posli njih dodje Gospodin Dražoe; i od ovizih su sada sve kuće gospode Ungarske u Poljicah, kojizim Knezovi Bosanski dadoše iz medju sebe dile i posidovanja koliko bi moguće, budući se sprijateljili, i priko čuda zaljubili medju se. Ova se pak gospoda lipo pogodiše, i vikovne zakone učiniše u ime vladanja, to jest: da gospoda Bosanska imadu stavljati, i prominjivati Kneza velikoga, i dva Prokuratura, iliti Providitelja od gospode Ungarske; a gospoda Ungarska da imadu obirati, i činiti velikoga Vojvodu, i dva Prokuratura od gospode Bosanske; i ovi jedan brez drugoga da suditi nejma, na vlastito u stvarma poglavitim. Imadoše u svako vrime vlastitu oblast, i vladanje po dopušćenju Králjah Bosanskih, Ungarskih, i Cesárah Rimskih, da mogu po sebi od svake verste sude činiti, zle smaknuti, a dostojne blagodariti; koja oblast i danas nahodi se medju njima po dopušćenju Privedroga

Principa Mletačkoga, pod koga krilom oni vojujući, vazda se ukazaše verstni na oružju vitezovi, kako će se viditi iz ovizih pisámah, koje slide.

*Slidi pisma perva od Poljičánah kako
izsikoše Turke rata od Kandije na 1649
Ožujka na 27.*

Knjigu piše Kliški Kapetane
Po imenu Babametoviću;
Ter je šalje k' gradu Carigradu;
A na ruke Otmanović Cara.

Sultan Care mili Gospodare!
Poljičani tebe odbigoše,
Pod Duždevo krilo pribigoše
Evo ima po' godine dánah.

Porobiše svu Cetinu ravnu,
I u Livnu dvore Atlagića:
Mi nesmimo grada otvoriti,
Na Duždevo morje pogledati.

Kada Caru bila knjiga dodje,
Onu štije, drugu napisuje,
Ter je šalje Paši Bosanskomu,
Ovako je njemu besidio:

Kako primiš bilu knjigu moju;
Kupi vojsku štogod veću moreš,
Ter otidji k' morju Latinskomu,
I porobi Poljičku deržavu.

Sve izsici malo i veliko;
A Knezove deri na mihove,
Koji mene skoro odbigoše,
K' Mletačkomu Duždu pribigoše.

Donesi mi dvi glave junačke:
 Jednu glavu Bobetić Stipana
 Poljičkoga Kneza velikoga,
 Koi mi je puno dodijao.

Drugu glavu Petra Kulišića
 Od Poljicah Vojvode, i Kneza,
 Koi Turke na mejdan pozivlje,
 Na mejdanu odsieca glave.

Kad je Paša njega razumio;
 Silenu je vojsku sakupio:
 Mlade pišce, i berze konjike,
 I otidje vojska u Poljica.

Prid njome su tri Paše Careve:
 Jedan biše Memed Topan Paša:
 Drugi biše silni Sejdi Paša:
 Tretji Paša Izuran Alija.

Sva Poljica dolnja porobiše
 Od studene vode Žarvnovnice,
 Sve do Gradca mista gospodskoga,
 Gdino čine Kneza velikoga.

Pohvataše momke, i divojke
 Zapliniše na alaje ovce:
 Robje vode, bile ovce gone
 Pivajući, i popivajući.

Al' je Turkom loša srića bila:
 Sve se skoči malo, i veliko
 Od Poljicah i dolnjih, i gornjih,
 Ter za Turcim u potiru terču.

A prid njima dva zmaja ognjena,
 Dva viteza od Poljicah Kneza:
 Jedan biše Bobetić Stipane;
 A drugi je Kulišiću Petre.

Turskoj vojsci pute pritekoše,
 Ter u tisnim klanjcim zasidoše:
 Iz busije udriše potajne,
 Na nje živi oganj oboriše.

Koliko je puknulo pušakah,
 Onliko je padnulo Turákah.
 Potiraše svu vojsku Carevu,
 Ter ji siku uz Mošor planinu.

Oni nije glave odsikao,
 Koi nije u tom boju bio:
 Natiraše Careve delije
 Na visoke od Zakučja stine.

Kako koi Turčin dolazaše;
 Niza stine stermoglav padaše.
 Veće ih je skačuć poginulo;
 Nego ih je sablja pogubila.

Ako li mi virovati nećeš,
 Uspenji se na Mošor planinu;
 Ter ćeš vidit' kosti od Turákah,
 Od pišacah, kónjah, i konjicah.

Gdi se bile kano i točila,
 Kud je vojska Careva skočila.
 Izgiboše vitezovi Turci
 U Poljicah, ni broja se nezna.

Tri stotine živih uhvatiše,
 I šesdeset suviše delijah:
 Alaj Bégah, i mladih Dizdaráh,
 Kapetánah, Ágah, i Serdaráh.

Čeverdánah, pušák, i sabáljah,
 Mur dolámah, zelenih éurákah,
 Samur kápah, i Alaj barjákah;
 Odnesoše ni broja se nezna.

Al' neprodje puno godín dánah;
 Opet Turci vojsku sakupiše:
 Porobiše selo Žeževicu;
 Pak odoše doli u Poljica.

Da osvete glave od Turákah
 U Poljicah skoro odsičene;
 Al' je Turkom loša srića bila:
 Zapazi ji iz Mošora Vila.

Ter doživlje Kneza velikoga,
 Pak je njemu Vila besidila:
 Zlo ga lega', i zoricu zaspá',
 Eto na te Careve delije.

Kad je Kneže Vilu razumio;
 Skočio se na noge junačke,
 Ter pokupi malo i veliko;
 Pak zaside u busiji Turkom.

Iz busije udriše potájne;
 Tri stotine odsikoše glávah:
 Osam stotín oteše pušákah,
 Malo manje zelenih ćurákah.

Ovi se drugi boj zgodi na 1663.

*Slidi pisma druga od Poljičánah, kako
 razbiše Turke rata Bečkoga, iliti od Mo-
 rije na 1686. Serpnja na 2.*

Još nebiše zora zabilila,
 Ni danica lica pomolila;
 Viknu Vila tanka glasovito
 Od Mošora visoke planine.

Kako više daleko se čuje,
 U Poljica i dolnja i gornja:
 Poljičani mladi vitezovi!
 Zlo ga legli, i zoru zaspali.

Ljute klanjce Turci prijezdiše,
 Ter u Dolac oni ulizoše;
 Deset hiljad po izbor junákah,
 Sve pišacah, i berzih konjikal.

Prid njimam je vitez od starine:

Po imenu silni Perut Paša
Od Stambula grada bijeloga,
Desno krilo Cara čestitoga.

Koino se kune na čitapu,

I na svojoj sablji okovanoj:
Da će Turske osvetiti glave
U Poljicah prija odsičene.

Vas je Dolac Paša porobio,

I Srijane ognjem sažegao;
Što je staro pod sablju okrenu,
Što je mlado, vodi u sužanjstvo.

Kada oni Vilu razumiše;

Sve se skoči malo, i veliko:
Kogod može sablju pripasati,
Sve to terče da Turčina siče.

Žene, starci, dica, i divojke

Pobigoše u Mošor planinu;
A junaci naglo priletiše,
Ter na Turke skladno udariše.

Perut Pašu oni potiraše,

I njegovu silovitu vojsku:
Pobigoše k' Sinju bijelomu;
Al' je njima loša srića bila.

Poljičani Turke pritekoše,

Ter jim ljute klanjce zatvoriše:
Kad u klanjac ulizoše Turci,
Iz busije udriše junaci.

Prid njima je soko' ptica siva:

Sivi soko' Pezeljić Dom Jure,
I delija Tomičić Ivane
Od Poljicah Kneže i Viteže.

Svi udriše jedino na Turke,

Ter jim ruse odsicaju glave:
Razgone ji po gori zelenoj
Kano vuci po planinam ovce.

Trijest i šest odsieče glávah
 Svojom sabljom Pezeljić Dom Jure:
 Malo manje Tomičić Ivane;
 Sikuć Turke oba pogiboše.

Tu gospoda Turska izgiboše:
 Devetnajest mladih Buljumbášah,
 Da dva Bega, i dva Alaj Bega;
 Ine vojske ni broja se nezna.

Tri stotine živih uhvatiše,
 I četiri velika plemića:
 Mustaj Bega Babametovića,
 Čaića i Barakovića.

Uhvatiše i Filipovića,
 Murat Bega na glasu viteza;
 Dva Pašina Alaj Barjaktara,
 Šest čaušah i pet Buljumbásah.

Tu nebiše Kneza ni Viteza,
 Od Poljicah ni dolnjih ni gornjih,
 Koi Turske neodsiče glave,
 Svoju sablju nenapoji kervce.

Al' evo ti veće čudo kažem
 Pravo brate, da ništa nelažem:
 Još i ženski tada mejdan biše,
 Kad u Dolcu Turci izgiboše.

Tu se nadje Mare Žuljevića:
 Dva Turčina pogubila biše;
 Tretjem sveza ruke na opako,
 Povede ga k' dvoru bijelomu.

Druga biše serdca junačkoga,
 Kano majka Kraljevića Marka.
 Mlada Bare Leksića ljubovca,
 Opoštene Poljičkinje mlade.

Jednoga je kosirom posikla,
 Drugoga je živa uhvatila:
 Ne čudi se dragi pobratime,
 Poljičke su roda vilinjega.

U Mošoru visokoj planini ;
 Gdino teče vrutak vode hladne :
 Onde sidi Vila zlatokrilka,
 Od Mošora Banica Gospoja.
 K' njoj dolaze Poljičkinje mlade,
 Ter na vodi bilo lice hlade :
 Njimam pisma, zdravlje Milovanu,
 I njegovu pobri Radovanu.

*Slidi pisma tretja osobita od vitezóvah
 Poljičkih, koliko je koi glávah odsikao
 rata od Kandije i Morije.*

Nu poslušaj dragi pobratime!
 Što se zgodi još u staro vrime :
 Sokolovi sivi izletiše,
 U Poljica doli doletiše.

Lete jedni od Bosne ponosne ;
 Drugi pobre od zemlje Ungarske,
 Ter saviše gnjizda sokolova
 U Poljicah višje sinja morja.

Porodiše ptiče sokoliće :
 Vitezove kano Ugričiće,
 Koji Caru puno dodijaše,
 I njegovu zemlju porobiše.

Vitezove kážem po imenu
 U njihovu junačkom plemenu :
 Najpervoga Kružić Petra Bana
 Od Poljicah ruža izabrana.

Koi Turske glave odsicaše
 Kad u Klišu gradu pribiyaše :
 Porodi se Kružić Petre Bane
 U Zvečanju mistu iz pod strane.

Drugoga ti ja kažem junaka:
 Po imenu Sinovčića Marka.
 Iz Poljicah od sela Dubrave,
 Junaci ga brez pristanka slave.

Jer je veće odnio mejdánah
 Nego ima u godini dánah:
 Pod njim kónjah poginulo biše:
 Četerdeset kako pero piše.

Bojak bijući s' Carevim' delijam'
 U Kandiji dvadeset godínah.
 Dužde Marku dade Kavalirstvo
 Za junačtvo još i Generalstvo.

Sinovčiću diko od Poljicah!
 Na te plaču Janjičari dica;
 Al' te hvale Latinska gospoda,
 I junaci slavnoga národa.

Tretjega ti još viteza kažem
 Po imenu Bobetić Stipana:
 Od Poljicah Kneza velikoga,
 Britku sablju Dužda Mletačkoga.

Koi u sve posiče Turákah:
 Kako kažu dvajest i četiri
 Vojujući, i bojak bijući
 Velikoga rata od Kandije.

Al' poslušaj Miloš Kobilića,
 Po imenu Petra Kulišića:
 Od Poljicah Vojvodu i Kneza,
 Na oružju silnoga viteza.

Trideset je glávah odsikao:
 U sve vrime što je vojevao;
 Najveće ih odsikao biše,
 Kad pod Gradcem Turci izgiboše.

Ne bi nigdi boja žestokoga
 Brez viteza Kulišića Petra:
 Kad junaci rujno vino piju,
 Kulišića u pismi spominju.

Peti biše Kulišić Tadija:

Svu je Tursku zemlju porobia,
Od Vratara do grada Moštara,
Od Zagvozda sve do Imotskoga.

Često junak na mejdan idjaše,
Ter mejdane Turkom odnosaše:
Svi mejdani Kulišić Tadije
Zgodiše se rata od Kandije.

Kažu meni zmaja ognjenoga,
I krilaša roda junačkoga:
Po imenu Čotića Jurišu
Poljičkoga Kneza i Vojvodu.

Na njem zlatno krilo trepetjaše,
Mejdandži se košulja vijaše:
Turke siče rata od Kandije
Na vitezu dobru konju svomu.

Posli smerti Čotića Vojvode;
Od njegove mejdandži košulje
Paramenta biaše skrojena,
U svetoga Luke postavljena.

Pavića je kolino veliko:
To nemože zanikati niko;
Jer porodi mnoge vitezove
U Poljicah velike Knezove.

Koji Turkom puno dodijaše,
I njihove glave odsicaše:
Velikoga rata od Kandije
Bihu oni silne mejdandžije.

Jedan biše Pavića Juriša
Silni junak kano Smiljaniću,
Pod Klišom je glave odsicao,
Kadno ga je Foškul uzimao.

Drugi biše Pavić Dom Nikola
Silni junak, zmija krilatica:
Deset Turák pogubio biše
Kad pod Gradcem Turci izgiboše.

Tretji biše soko' ptica siva
 Milovan ga poznavашe živa:
 Po imenu Paviću Dom Jure
 Velikoga rata od Morije.

Strašan puškar Dom Jure biaše,
 Ter u kamiš zernom udaraše,
 I pogubi trideset Turákah,
 Biše dika Poljičkih junákah.

Kažu starci Kneza i plemića
 Od kolina Matiaševića:
 Imenom se Mate zoviaše,
 I on ruse glave odsicaše.

Za njegovo veliko junačtvo
 Dužde Mati dade Kavalirstvo,
 Koje vitez učinio biše,
 Kada Korner Novi uzimaše.

Još mi kažu starci od Poljícáh
 Dva Poljička Kneza i viteza:
 Od Jelića roda i plemena;
 Al' po davno u stara vrimena.

Petar jedno, a Nikola drugo:
 Oba Turske glave odsicaše,
 Svitle sablje kervce napojiše
 U početku rata od Kandije.

Od ovoga bora zelenoga
 Izadjoše i gospoda mnoga:
 Koluneli, i Vojvode mlade;
 To jim Dužde za junačtvo dade.

Još mi kažu na glasu plemića:
 Kneza Franu Marianovića
 Iz Poljícáh od sela Postinja;
 Pivaj pobre! ovo je istina.

Silni junak i Vojvoda biše,
 Berzi konjik nemore se više;
 Često Turske odsicaše glave
 Čestitoga rata od Kandije.

Očituju mnoga svidočanstva
 Kneza Frane dila, i junačtva:
 Pošteno je vazda vojevao,
 I pod Sinjem gradom poginuo.

Al' poslušaj moj mili brajene!
 Da ti kažem zmiju i junaka:
 Po imenu Lozić Dom Ivana,
 U koga je ruka od mejdana.

Kad Mletčani Kliš grad obsidoše,
 I na Dicmu Turke izsikoše;
 Šest je Turskih odsikao glávah
 Svojom sabljom Lózić Dom Ivane.

A sve vrime što je vojevao;
 On pogubi dvadeset Turákah.
 Tako starci od Poljica kažu,
 Viruj brate, jer brade nelažu.

Viteza je porodila majka
 U Poljicah golema junaka:
 Od Kordića roda i plemena;
 Al' po davno u stara vrimena.

Po imenu Poljičanin Marka:
 Pošteno je Marko vojevao,
 Još i Turske glave odsicao
 Na jurišu Kliša bijeloga.

Slava budi Bogu velikomu,
 Dobra srića Duždu Mletačkomu:
 Svijeno je gnjizdo sokolovo,
 Gdino raste stablo topolovo.

U Zvečanju selu gizdayomu,
 Od starine pobre gospodskomu:
 U njemu se legu sokolići:
 Po imenu Knezovi Martići.

Koji bihu silne mejdandžije
 Od Kandije rata, i Morije:
 Tako kažu od Poljicah starci,
 I ostáli po svitu junaci.

Jedan biše Martiću Matija :
 Siče Turke rata od Kandije.
 Dva je puta na mejdanu bio,
 Oba puta mejdan zadobio.

Bi učinjen od Foškula Bana :
 Za Vladalca Kliša bila grada ;
 To mu Bane dade za junačtvo :
 Svitlo perje, od zlata medalje.

Viteza je porodila majka
 Dom Matiju Martića junaka :
 Šest je Turskih glávah odsikao,
 Dva je sužnja živa uhvatio.

Dužde njemu dáje za junačtvo :
 Sve na misec po dvajest dukátah.
 I pravo je, jer je zadobio
 Z' britkom sabljom, i desnicom rukom.

Gergur Martić delija biaše ;
 Jer na mejdan Turkom izlazaše,
 I posiče Bega Orapovića,
 Na mejdanu pobre junačkomu.

A što ti se čini pobratime
 Od viteza Martića Ivana ?
 Dvi je Turske glave odsikao,
 I njihovu odoru odnio.

Još donese dva mača njihova,
 Oba mača jednoga kovača,
 Kojino se i sada nahode
 U bijelu dvoru Ivanovu.

Na glasu je Martiću Gergure ;
 Jer u četu junak odlazaše,
 I vitežke glave odsicaše ;
 Al' pogibe s' Turcim bojak bijuć.

Turke siče Martiću Matija
 Pod Gabelom rata od Morije :
 Ne čudi se dragi pobratime !
 Martići su roda junačkoga.

Bóžića je gospodsko kolino,
 I junačko od starine bilo.
 Od njega se rodiše Knezovi
 U Poljicah silni vitezovi.

Jedan biše dragi pobratime:
 Jure Bóžić junak od starine,
 Koi Turke pod mač okrećaše,
 Kad u Dolcu teško izgiboše.

I uhvati dva zmaja ognjena:
 Sulagića i Arapovića;
 Još odsiće na Studencih glavu
 Ibraimu mladu Barjaktaru.

Dokazuje Mošorkinja Vila:
 Ljutu zmiju Bóžić Miovila;
 Barjaktara Dužda Mletačkoga
 Od Kandije rata velikoga.

Da je ruse odsicao glave
 Pod Kandijem, pod bijelim gradom:
 To svidoče od zlata medalje,
 Koje mu je Dužde darovao.

Kada Princip Novi uzimaše,
 Po daleko u Buci Kotorskoj;
 Pava Bóžić u tom boju biše,
 Ter junačke glave odsicaše.

Viteza je porodila majka
 Bóžić Marka golema junaka;
 Jer posiće Hasan Begovića,
 Ljutu zmiju kano Kraljevića.

Druga rodi lava žestokoga:
 Po imenu Bóžića Gergura,
 Koi bile okervavi ruke
 Sikuć mlade pod Kandijom Turke.

Na sablji je Vojvodstvo dobio,
 Koje mu je Dužde poklonio:
 Ovo bihu silni vitezovi
 Od Bóžića plemena Knezovi.

Kaže Vila silnoga viteza:

Barić Marka Poljičkoga Kneza,
Junački je Marko vojevao,
I na morju Turke izsikao.

I sad mu je krilo pozlatjeno,
I pančiri od suboga zlata:
A na njima dvi zlatne medalje
Za junačstvo Marku darovane.

Pusta sablja Pezeljić Dom Jure:
Sva je Turskom kervcom polivena;
Jer posiče u Dolcu Turákah:
Trijest i šest Carevih junákah.

Još bi veće posikao,
Da nebude tada poginuo
S' pobratimom Tomičić Ivanom
Na početku rata od Morije.

Kružića je pleme glasovito,
U Poljicah puno ponosito:
Od njega se Bani porodiše,
Koji Tursku zemlju porobiše.

Još i vitez Pope Dom Matija,
Kružičević zmaje od dvi glave;
Jer je sablju kervce napojio,
Sikuć Turke rata od Morije.

Ej delijo Darmiću Dom Mijo!
I ti jesi na mejdanu bio,
Ter vitezke odsicao glave,
Kad u Dolcu izgiboše Turci.

I Roguljić Pope Dom Tadija,
Četiri je glave odsikao:
Tako kažu starci od Poljicah,
A to znadu i malena dica.

Svitla sablja Maneničić Pavla,
Siče Turke rata od Kandije:
U četvu je često odlazio,
Roblje hvata', plino dogonio.

Od njegova roda viteškoga
 Izadjoše sileni junaci:
 Krunu brane Dužda Mletačkoga,
 To svidoče misnici, i djaci.

Kad u Dolcu izgiboše Turci;
 Tu se nadje Dragičević Mate:
 Silni junak na glasu Vojvoda,
 Od našega slavnoga národa.

Okervavi do ramena ruke
 Sikuć mlade krašnike Turke:
 Dade njemu Dužde od Mletakah
 Mertvu plaću po deset dukáta.

I ovo je junak glasoviti
 Knez i vitez puno ponositi:
 Po imenu Dragičević Ive,
 Tri je Turske odsikao glave.

Još deliju kažu od mejdana:
 Po imenu Dragičević Jurja,
 Koi smače silnoga junaka
 Na mejdanu poštena mu majka.

Sudjić Frane ljuta zmija biše,
 Kraljevića serdee imadiše:
 Kadgod Frane na vojsku idjaše,
 Vazda Tursku kervcu prolivaše.

Ej delijo Barnjićević Luka!
 Biše tvoja od mejdana ruka:
 Spominju te i danas junaci:
 Dalmatini, još i Talianci.

Jer si mnoge odsikao glave
 Pod Gabelom, i na veće místah:
 Al' i tvoja biše odsičena
 U Gabeli s' Turcim bojak bijuč.

Knez Poljički Sušiću Nikola
 Biše junak rata od Kandije:
 Šest je Turskih glávah odsikao,
 U Poljicah kadno izgiboše.

I uhvati dva zmaja ognjena:

Vazlagića i Barakovića;

To se zgodi rata od Morije,

Viruj pobre ovde laži nije.

Nu poslušaj što mi Vila piše:

Deset glávah odsikao biše

Po imenu Dageliću Mijo,

Knez Poljički roda junačkoga.

I nhvati zmaja žestokoga

Po plemenu Babametovića:

Mustaj Bega od Kliša Dizdara,

Desno krilo Otmanović Cara.

Vitezove porodiše majke,

U Poljicah na glasu junake:

Jeđan biše Žuljeviću Frane,

Koi Turkom zadavaše rane.

Drugi junak Žuljević Matija

Dva Poljička Kneza, i viteza:

Oba Turske odsicaše glave,

U Poljicah kadno izgiboše.

Tri sokola porodila majka:

Tri Skeića, tri mila brajena:

Sva tri bihu serdca junačkoga;

Jer su sablje kervce napojili.

Dva brajena dva Sladoevića

Učiniše veliko poštenje:

Sikuć mlade Careve delije

Velikoga rata od Kandije.

Može biti da će se kogod naći, komu će mučno biti ova junačtva virovati, ali da promisli što će reći vojska razbijena u tuđoj zemlji, u planinam strahovitim, i klanjcim sa svim kerševitim, kako se tri puta dogodi vojsci Turskoj u deržavi Poljičkoj, ne bi sumljio ni malo; pače bi po razlogu rekao da ji nisu onliko pogubili, koliko su mogli, budući ih iste žene sikle, i vezale. Uzrok pak što ih puno

uteče, bi običajna naših vojnikah lakomost, koji voliše s' mertvih tilesínah saderti odoru, nego ih do sverhe tirati, i síci, kakono čine oni, kada jim do ruke dodje.

Sve gori rečene stvari svidoče njihova písma, attestati Generálah, perle, medalje, kolajne, krila, starci, i mnogi redovnici.

Svidoci jesu ovi: Vojvoda Mate Šimunić od godištah osamdeset i devet. Knez Jakov Martić od godištah osamdeset i dva. Knez Vojvoda Tadia Čotić od godištah osamdeset. Toma Makanović od godištah devedeset. Dom Nikola Dragičević Kurat od Ostervice, i Kancelir Vikara od Provincie, koi pisa svaka što starci rekoše, i što je štio u písmih, koja se u njihovih cerkvam nahode. Miovio Žuljević Knez, i Kancelir svitovni od Poljičke deržave. — Dom Ivan Maneničić Vikar Provincie Poljičke. Misto pečata †. Komu nebude smetati nenavidnost, neće mu mučno biti virovati.

Slidi pisma od vitezóvah Omiških.

Da je komu poslušati bilo ;
Kako pjeva Kneže Teovane
U Omišu gradu bijelomu :
Lipo slaže, ter junake kaže.

Vitezove Dužda Mletačkoga
Od Omiša grada bijeloga.
Žestokoga rata od Kandije,
Malo posli Beča, i Morije.

Imenuje Radoša Ivana
U Omišu zmaja od mejdana,
Koi Turske glave odsicaše
U Kandiji kada vojevaše.

Svidoči mu krilo pozlatjeno,
 I kolajne od suhoga zlata;
 Koje mu je Dužde darovao
 Za njegovo veliko junačtvo.

I za njime Kulišića Jurja,
 I sokola od sinjega morja;
 Koi hvata šajke ormanice,
 Siče Turke ni broja se nezna.

Imadiše fuštu ormanicu
 Malo manju od galije tanke.
 Sva joj kerma biše pozlatjena,
 I cerljenom svilom pokrivena.

Na njoj pobre zlatan fano biše,
 Koga druga fušta nejmadiše:
 Za zlamenje silnoga junaka
 Takvu slavu primi od Mletákah.

Biše General od vojske Horvatske,
 Arbanaške, i Hercegovačke.
 S' njima Jure Turke razbijaše,
 I gradove mnoge uzimaše.

Pjeva junak tretjega viteza
 Od kolina Nenadića Kneza:
 Po imenu Majora Miloša,
 Ljutu zmiju od grada Omiša.

Koi Turske glave odsicaše
 U Kandiji kada vojevaše:
 To svidoče njegove dukale,
 I kolajne od suhoga zlata.

Poslušajte mladi kraišnici!
 Kako piva Kneže Teovane:
 Mejdandžiju od Omiša kaže
 Po imenu Babulinkovića.

Kako njemu bila knjiga dodje
 Od delije Vazlagić Alije;
 Na početku rata od Kandije
 Ovako je Tomi besidio:

Tužan bio, jadan se rodio;
 Kako si se po gradu hvalio
 Prid gospodom od Omiša grada;
 Da ćeš Turke biti zaušnicam'.

Ako jesi junak od poštenja,
 Izadji mi na mejdan junački
 U nedilju, koja dodje perva;
 Pod Zakučje, gdi je mejdan stari.

Kada Tomi bila knjiga dodje;
 Knjigu štije; a na nju se smije:
 Vele njemu Omiška gospoda:
 Koi aber bila knjiga kaže?

Odgovara Babulin Vojvoda:
 Evo mene zove poturica:
 Po imenu Vazlagić Alija;
 Da mu idjem na mejdan junački.

Gospoda su njemu besidila:
 Nehod' tamo Babulinkoviću!
 Alija je silni mejdandžija,
 I do sad je mejdan odnosio.

A ti eto jesi ostario,
 Ostario, i još ohronuo:
 Izgubit' ćeš glavu na mejdanu,
 I poštenje Omiških junákah.

Ali veli Babulin Vojvoda:
 Ja ću poći ako ću nedoći.
 Čini mi se, Omiška gospodo!
 Da mi serdce nije ostarilo.

Pak uzimlje sinka za divera,
 Ter se vozi uz Cetinu hladnu;
 Kad li junak pod Zakučje dodje,
 Ali Turčin po mejdanu šeta.

Za zdravlje se lipo upitaše;
 Pak odstupi jedan od drugoga,
 Ter se svitlim mačim udariše;
 Al' Babulin stari vitez biše.

U serdce je Turu udario,
 Rusu mu je glavu odsikao;
 Ter je nosi niz Cetinu hladnu,
 Pak je meće gradu na bedene.

Još delija drugi mejdan kaže
 Od viteza Petra Bačeljića:
 Iz Omiša silnoga junaka,
 Po daleko u Buci Kotorskoj.

Idje momče iz vojske Careve;
 Pak zavika iza svega glasa:
 Nijel' koga porodila majka
 Od sve vojske Dužda Mletačkoga,

Dam' izadje na mejdan junački?
 To je čuo Bačeliću Petre;
 Skočio se na noge vitežke;
 Pak izadje na mejdan junački.

Z' brietkim se mačim udariše;
 Al' Bačelić bolji junak biše:
 Turčinu je glavu odsikao,
 Ter je daje Banu Generalu.

A on njemu krilo i kolajnu;
 I pravo je, jer je zadobio:
 A na polju gdi je mejdan bio,
 Vitezovi bor su usadili.

Za junaka lipu uspomenu,
 I njegovu sriću na mejdanu:
 Bor zeleni i sad se nahodi
 U vitežkoj Buci od Katora.

Ej delijo Marinović Ive
 Od starine vitežko kolino!
 Tvoja svitla od bedrice ćorda
 Turske se je napojila kervce.

Bojak-bijuć rata od Morije
 Oko' gradca u gornjem Primorju;
 I osvoji svu Neretvu mutnu
 Do Gabele grada bijeloga.

Ter za tvoje veliko junačtvo
 Dužde tebi dade Kavalirstvo:
 Svitlo krilo, od zlata kolajne.
 Ej Viteže pokojna ti duša!

Soko' biše Marinović Petre;
 Jer uhvati Tursku ormanicu
 U Levantu na sinjemu morju
 Vrime rata Beča bijeloga.

Svoje bile okervavi ruke
 Sikuć mlade po džemiji Turke:
 Al' je i on tada pogibao
 Sikuć Turke na sinjemu morju.

Vitez biše Dešković Antune
 Ognjenoga rata od Morije;
 Džemiju je Tursku osvojio,
 I sve Turke pod mač okrenuo.

Nelažu mu Duždeve dukale,
 Dvi kolajne, i medalje zlatne,
 Koje su mu bile darovane
 Od našega Dužda za junačtvo.

Pivaj pobre junačka je dika;
 Viteza ti kažem i vojnika:
 Po imenu Desković Stipana
 Od Omiša bijeloga grada.

Pošteno je Stipe vojevao
 Prid junacim mladim kraišnicim:
 Svitlu sablju kervce napojio
 Velikoga rata od Morije.

Ne biaše grada na kraini,
 Koga nije uzet' pomogao:
 To svidochi Korner Generale,
 I dukale Dužda Mletačkoga.

Pivaju se dva orla kerstaša:
 Dva kerstaša oba iz Omiša:
 Da su Tursku zemlju porobili,
 I pošteno vazda vojevali.

Jedan biše Pavišiću Frane
 Od vojnikah mladjan Kapetane,
 Gospodičić od Omiša grada,
 Koino se Vulas zove sada.

Pomoga' je Kliš grad uzimati,
 I na Turke juriše činiti:
 Od grada je vrata otvorio,
 Ter je beden pervi osvojio.

Meće barjak gradu na bedene
 Privedroga Dužda Mletačkoga:
 Iz grada ga stine udarahu,
 Al' mu smertnih ranah nedavahu.

Kada mlade izsikoše Turke;
 Na srid Dicma više Kliša grada:
 Tu se nadje Pavišiću Frane,
 Ter junačke odsicaše glave.

Koliko je Dužde Mletčanine
 Osvojio bijelih gradóvah:
 Svakoga je uzet' pomogao,
 I vitežki vazda vojevao.

Drugi biše mladjan Kapetane
 Sín rodjeni Pavišića Frane:
 Julian se imenom zoviše,
 Bolji junak od Babajka biše.

Njemu biše dato za junačtvo
 Od kraine Sinjske Kolunelstvo.
 Prid junacim na vojsku idjaše,
 Često Tursku krainu robljaše.

Kad u Grabu izsikoše Turke
 Kraišnici od Cetine ravne;
 I on ruse glave odsicaše:
 To svidoči Korner Generale.

On pomože Novi osvojiti,
 Sinj bijeli, i druge gradove:
 Pod Novim ga rane dopadoše
 Bojak bijuć, i grad uzimljući.

Ako li mi virovat' nećete,
Upitajte Korner Generala:
Kazat' će vam Generale Bane:
Što učini vitez Juliane.

Leti soko' k' gradu Imotskomu:
Po imenu Perinović Ive,
I opali varoš oko' grada:
To se zgodi rata Malenoga.

Imotu je bilu obsidnuo
Prija vojske Dužda Mletačkoga:
A kad dodje vojska Principova,
Ter Imotu peče uzimati.

Na juriš je pervi udario,
Prid junacim mladim krašnicim;
Pod njime je konjić poginuo;
A njega su rane dopadnule.

Al' je Ive serdca junačkoga:
Rane zavi, a, na juriš terče.
Opošteni Dužda Mletačkoga
Na uzctju grada Imotskoga.

Njemu Bane za junačtvo dáje:
Dvi kolajne od suhoga zlata;
Jer nebiše beržega konjika
U Turčina ni u Kaurina.

Biše vitez Biličiću Frane,
Gospodičić od Omiša grada:
Junački je puno vojevao
Od mladosti, do svoje starosti.

Vojvodstvo je na sablji dobio;
Vojujući, kervcu proljući:
Potverdjuju Franina junačtva,
Generálah mnogih svidočanstva.

Veliko je pleme Zrinovića;
Nije manje ni Despotovića,
Glasovita od Omiša Kneza,
Od starine po izbor viteza.

Od njega se rodiše vojnici,
 Vojvode, i berzi konjici:
 Pošteno su vazda vojevali,
 Vitezovi na oružju zvani.

Vicenco se jedan zoviaše,
 U Španjolskoj vojsci vojevaše:
 Za njegovo veliko junačtvo
 Kralj mu Filip dade Kavalirstvo.

Gospodstvo je na sablji dobio:
 Vice Kralj je u Indiam bio;
 To je slava Horvatskih vojvóda,
 Još i svega slavnoga národa.

Oprostite Omiška Gospodo!
 Kojino ste krilo Principovo:
 Sve vas želim zvati po imenu;
 Al' bi pisma odveć duga bila.

A čuli ste gdi Vlasi pivaju:
 Duga pisma nije nikom' draga
 Ako li ti ugodna nebude,
 Čini bolje, široko je polje.

Ako budeš junak od starine,
 Koi pravi jezik posiduje:
 Bit' će pisma draga, i ugodna:
 Akol' nisi, bit' će ti nemila.

*Slidi broj Officiálah Omiških, koji su
 bili od rata Kandianskoga do dneva
 današnjega.*

Mećem moj Štioče na svitlost rečenoga grada Officiale,
 ne za drugo, nego za ukazati svitu Slovinskomu veliku lju-
 bav našega Privedroga Dužda, s' kojom nadaruje svoje pod-
 ložnike; premda nisu od njegova národa ni jezika. I neka

svak može doći u poznanje, da budući toliki Officiri i Vladaoci izašli iz jednoga malena grada, koliko ih ima biti iz gradóvah velikih, i ostálih deržávah po Dalmacii.

Rata Kandianskoga.

Knez Marko Sinovčić General od oružja, silni junak, starinom Poljičanin.

Koluneo Dešković, rečení Arbanasović.

Knez Nikola Jelić, Major od Batalje, i Vladalac od sve vojske Horvatske, starinom od Poljicah.

Vojvoda Jure Jelić, silni junak, bi sužanj u Carigradu.

Vojvoda Augustin Jelić posičen pod Vojnicom.

Vojvoda Petar Jelić, posičen u Moriji.

Vojvoda Vincenzo Jelić.

Vojvoda Jerolim Jelić.

Vojvoda Ivan Jelić.

Vojvoda Stipan Jelić.

Ovi se svi rodiše u Omišu; ali su starinom Knezovi Poljički.

Kavalir i Major od Batalje Ivan Radoš.

Knez Miloš Nenadić Major od Batalje.

Knez Bartuo Nenadić Kavalir, i Vojvoda.

Kavalir Tadia Kulišić vitez i mejdandžija pogibe pod Gradiškom. Starinom je Knez Poljički.

Vojvoda Frane Pavišić.

Serdar Petar Kulišić. Starinom Poljičanin.

Rata Bečkoga.

Vojvoda Gašpar Marčelić.

Vojvoda Petar Bačelić mejdandžija.

Vojvoda Toma Babulinković mejdandžija.

Veliki vitez Jure Kulišić Vladalac od sve vojske Dalmatinske.

Vojvoda Ivan Kulišić.

Vojvoda Jure Kulišić.

Vojvoda Ante Kulišić starinom Poljičanin, rođeni u Omišu.

Vojvoda od konjika: Ivan Nenadić.

Vojvoda od konjika: Luka Nenadić.

Vojvoda od konjika: Frane Nenadić.

Vojvoda od konjika: Miloš Nenadić.

Vojvoda Pava Jerčić.

Vojvoda Gašpar Marianović.

Vojvoda Janko Marianović, starinom su Knezovi Poljički.

Vojvoda Frane Marianović.

Vojvoda Ive Stipančić.

Koluneo Marin Marinović.

Koluneo Petar Marinović.

Vojvoda Petar Marinović.

Koluneo Nikola Marinović.

Kavalir i Suprintendent od Neretve Ivan Marinović.

Stipan Deškoević, rečeni Furioz Suprintendent i Vladalac od Kraišnjikah Zadvarskih.

Tenent Koluneo Antun Deškoević, rečeni Furioz.

Vojvoda Julian Pavišić, i Koluneo od Kraišnjikah Sinjskih.

Tenent Koluneo Frane Francuzski, rečeni Zamarić. Ovi na mejdanu posiče u Levantu Arapa mejdandžiju.

Vojvoda Ivan Pistić.

Vojvoda Matij Cvitanović.

Vojvoda Gergur Cvitanović.

Vojvoda Frane Cvitanović.

Vojvoda Julio Jelić.

Vojvoda Nikola Jelić.

Knez Vojvoda Jure Karalipeo Despotović.

Knez Don Vincenzo Karalipeo Despotović bi na službi
Kralja od Španje učinjen Kavalir di Kalatrava re-
čen, pak Vice-Kralj od Indijah.

Rata Maloga, i posli.

Suprindent od Zadvarja Ivan Dešković Furioz.

Suprindent od Vergorca Tome Furioz.

Stipan Dešković Suprindent od Zadvarja.

Ivan Dešković Koluneo Imotski.

Jure Dešković Sargente Major.

Vojvoda Jure Dešković.

Vojvoda Joze Dešković.

Vojvoda Antun Dešković.

Vojvoda Petar Dešković.

Vojvoda drugi Antun Dešković Furiozi.

Knez Pava Despotović Karalipeo, Guvernatr od Oružja.

Knez Koluneo Petar Jelić.

Knez Jure Jelić Sargente Major.

Knez drugi Petar Jelić Sargente Major.

Ivan Franceški Perinović Koluneo, i Vladalac od Zag-

vozda i Župe.

Vojvoda Frane Perinović.

Sargente Major Lovre Radoš.

Vojvoda Petar Arbanasović.

Vojvoda Ivan Kulišić.

Vojvoda Jure Marčelić.

Vojvoda Ante Zamarić.

Vojvoda Jure Grubišić.

Vojvoda Petar Pistić.

Vojvoda Jakov Bilišić.

Vojvoda Jure Cvitanović.

Vojvoda Ivan Bučić.

Vojvoda Mate Todorović.

Vojvoda Stipan Jakšić.

Vojvoda Frane Biličić.

Rati nesrični uzrok su vazda bili od razasutja, ne samo od Kraljestvah, Banovina, i gradovah, nego li i od gospodskih kućah, i plemenah, ter bižeći po tudjim državam, izgube ne samo imanja i gospodstva, nego li jošter i vlastito ime od svoga plemena. U Dalmaciju iz Ungarie mnoga gospoda jesu dobigla rad uzroka rečenoga, kakono gospoda Pistići, koji se u gradu Omišu nahode i ostali mnogi. Pistića kuća bi velika u Ungarii, i gospodska, od koje izadjoše Knezovi, i Vladaoci od gradovah, pače od istih vlastiti gospodari u vrime Kraljah Ungarskih, kako se nahodi u njegovim kartam, i ovo mećem za jednu priprostitu uspomenu od rečenoga plemena gospodskoga.

Vojvode u stara vrime zvali su se Duke, iliti Hercezi veliki, kakono Vojvoda Janko, Kosarić Stipan, i ostali. Ovde ja imenujuć Vojvode nerazumim Duke, ni Hercege; nego Kapetane od soldatah plaćenih toliko pišacah, koliko konjicah; tako ji po Dalmaciji zovu.

Slidi kratko govorenje od sedam plemenah gospodskih, koja se nahode u mistu Rogoznici, starinom Gorici blizu Omiša.

U vrime Kralja Bele dodjoše u rečeno misto iz Ungarie ovi plemići:

Dikličić, prozvan Kuzmanić.

Rubnić, pridivkom Knezović.

Davidović, rečeni Marušić.

Blažević, prozvan Kardišić.

Mikulić, prozvan Alaburić.

Voineo, rečeni Dom Lučić.

Radić, koi onde pridivka nejma.

Plemena imenovana imadoše mnoga privilegia u stara vrmena od Kraljah Ungarskih, Bosanskih, i od Privedroga Principa Mletačkoga. Takodjer i od Bana Frangipana, koje budući kratko, mećem na svitlost:

„Nos Hansa Frangipani, Veljae, Senjae

„Modrusii, Cetinae, Klissae, Almissae,

„et Dalmatiae Comes, Banus Croatiae.

„Cuicunque ad quem hae nostrae pervenerint, significamus, quatenus nos promissimus, et promittimus Nobilibus viris Rogoznanis subditis nostris, nos eos conservaturos in eorum veris, et antiquis bonis, juribus, et libertatibus, quibus soliti fuerant vivere, ad hoc ut ipsi denuo revocent fratres suos, qui alibi reperiuntur, vel alio discesserant, ad eorum bona haereditaria, ad nostram obedientiam, et antiquam libertatem, et juridicam patriam. Et tam his, qui ad praesens reperiuntur libertas, justitia, et jus libertatis. Et ideo ad majus robur has nostras literas patentes sub nostro sigillo concessimus. Anno Domini millesimo, quadringentesimo, trigesimo sexto. Datum Almissae 30. mensis Martii.”

Da se rečena diploma razumi od ono sedam pleménah imenovanih, premda niki cića nehárne nenavidosti to nerazume, poznat' čete iz ovoga kratka terminaciona, koi slidi.

„Noi Marin Antonio Cavalli, per la Se-

„renissima Republica di Venezia, Pro-

„veditor Generale in Dalmazia, ed Al-

„bania.

„Constando dalli esami, e prove date nelle Cancellarie dela Brazza, e d' Almissa, che discendono veramente da' Nobili Famiglie di Rogoznicza le Case Rubnić detti Knezo-
vić; Blažević detti Kardišić, Kuzmanić detti Boroević, Davidović detti Marušić, Voineo detti Dom Lučić; Mikulić detti Alaburić, i Radić; devonsi anco per giustizia li stessi comprendere nel numero di quelle Famiglie Nobili di Poiza, che dalla publica munificenza al tempo della loro dedizione fu-

rono privilegiati; coll' autorità pertanto del Generalato nostro ed in vigor delle presenti ordiniamo, e determiniamo, che come tali le Famiglie sudette, non debbano soggiacere alle fazioni con li Villici, ma esser considerati come Famiglie Nobili della Provinzia di Poiza. Tanto dovrà esser inviolabilmente eseguito ec. Spalato li 14. Luglio 1740. —
Marin Antonio Cavalli Proveditor Generale.

Slidi pisma vitezóvah Zadvarskih.

Dva bumbula svu noć pribivaše
U Zadvarju gradu na kamenu:
Knez Predoe iz Kotara ravna,
I Stanoe od Neretve mutne.

Zapjevaše pjesmu od junákah
Zadvaránah mladih vitezóvah:
Kako Turkom glave odsicaše,
I Carevu zemlju porobiše.

Sve delije kažu po imenu:
Najpervoga mlada Kavalira
Od Zadvarja Košora Serdara;
Ljutu zmiju rata od Morije.

Da je često na mejdan hodio
Na mejdanu glave odsicao:
Četerdeset posiče Turákah
Sve po izbor najboljih junákah.

Dužde njemu dade Kavalirstvo
Za njegovo veliko junačtvo,
I za kalpak krilo pozlatjeno,
Dvi kolajne, i medalje zlatne.

Serdar Bajo silni junak biše:
Starinom se Kostoević piše:
Dvanajest je glávah odsikao,
Puno veće živih uhvatio.

Svidoče mu od zlata medalje,
 I Serdarstvo Zadvarske kraine,
 Koje biše na sablji dobio
 Beča grada rata, i Morije.

Soko' sivi Tavra Harambaša
 Od malena sela Žeževice:
 Šest je Turskih glávah odsikao,
 I Principu Zadvarje pridao.

To svidoče starci Kraišnici,
 I medalje od suhoga zlata;
 Kojeno je gleda' Milovane,
 Kad je on'da skoro prolazio.

Vitežki se dva bumbula slažu,
 Ter i druge još junake kažu:
 Od Zadvarja Mursel Harambašu,
 Opošteni svu krainu našu.

Jer je Tursku zemlju porobio,
 S' Kraišnicim robje dovodio;
 Još i Turske odsicaše glave
 Ognjenoga rata od Morije.

Još nam kažu tri silna junaka,
 Kojino se neboje Turákah:
 Sva tri Turske glave odsicaše,
 I pošteno vazda vojevaše.

Jedan biše Raulj Harambaša,
 Drugi pobre Ćoriću Gergure;
 A tretji je Popoviću Jure,
 Tri junaka i sva tri jednaka.

Pave Burić na glasu biaše;
 Turke siče, robje dovodjaše:
 Ništa manje Petkoviću Marko,
 I delija Supuković Jure.

Sva tri često u četvu idjahu,
 Od Imote robje dovodjahu:
 Sva tri ruse odsicaše glave,
 Ter se i sad od junákah slave.

Spomenuše zmije od mejdana :

Po imenu Zerića Ivana,
I viteza Santrića Matija :
Da su ruse glave odsicali
Od Morije rata velikoga.

Junačko je selo Žeževica :

U njemu se sivi soko' rodi ;
Po imenu Popoviću Petre,
Od starine roda viteškoga.

U četu je često odlazio,

Kraišnike Turke pogubio ;
Za junačtvo imade Serdarstvo,
I medalje od suhoga zlata.

Ej Viteže Omarčenoviću

Od starine Radošević Marko !
Tvoja svitla sablja Demiškinja
Turske se je napojila kervce.

Kada Marko u četu idjaše,

Često Tursko robje dovodjaše :
Junak biše Radošević Marko,
Malo manji neg' Vojvoda Janko.

Delija se pjeva od mejdana

Po imenu Bekavac Nikola :
Starinom se Sekulović zvaše,
I on Turske glave odsjecaše.

I ovo je lipa dika naša

Od Zadvarja silni Harambaša :
Po imenu Petković Ivane,
Od starine roda Orlovića.

Koi zemlju porobi Carevu ;

Još i Turske odsieca glave,
I sada je starac od mejdana
U životu od sto godin dánah.

Dokazuju starci Kraišnici

Barjaktara Bekavca Jurišu :

Da je Tursku zemlju porobio
Svitlu sablju kervce napojio.

Drugoga još Barjaktara kažu,
Dva bumbula ter se lipo slažu:
Ljutu zmiju Petković Tadiu;
Da je smaka' Odžu i Kandiju.

I uhvati sužnja Alibega,
Ter ga vodi k' dvoru bijelomu:
I sad mu se čeverdan nahodi
U bijelu dvoru Petkovića.

Kraišnici! vi najbolje znate
Što učini Smiloević Mate.
Harambaša Zadvarske krajine,
Silni junak biše od starine.

Prid junacim na vojsku idjaše,
Roblje vodi, glave odsicaše;
I pogubi zmaja ognjenoga:
Barjaktara od Županjca grada
Po imenu Overušić Muju.

Dvi se zmije čuju od starine,
Harambaše Zadvarske kraine:
Jedan biše Biskupović Marko;
A drugi je Bubalović Mate.

Oba Turske odsicaše glave,
Od Moštara dovodiše robje.
Vojevaše rata Malenoga
Pod barjakom Dužda Mletačkoga.

Mate Kerzić u četv' idjaše,
I junački vazda vojevaše:
Tursko plino biše zaplinio,
Svitlu sablju kervce napojio.

Na glasu je Vukušiću Lovre,
Sivi soko' i Deliću Pavle:
Oba dva su lipo vojevali,
I oba dva glave odsicali.

Ništa manje Kekez Miovilje,
 I delija Zuzule Ilija:
 Svi su ovi serdca Smiljanića;
 A desnice Rade Miletića.

Još imade na glasu junákah
 Od Zadvarske po izbor kraine:
 Al' ji više pjevati nemogu;
 Jerbo sam ti teško obolio

Od starosti, i druge žalosti:
 Skitajuć se od grada do grada,
 Od nemila brate do nedraga:
 Vami pjesma, a meni što Bog dá.

Slidi pisma od Vitezóvah deržave Imotske.

Imotski se bili na kamenu;
 Kano labud na vodi studenoj:
 U njemu se zmije porodiše,
 Koji Tursku zemlju porobiše.

Odbigoše Cara silenoga,
 Doletiše k' morju u Primorje:
 Pod kriocce Dužda Mletačkoga
 Od Kandije rata ognjenoga.

Često idju k' gradu Imotskomu;
 Jade daju Caru čestitomu:
 Kolju zmije Turke kraišnike,
 Hercegovce pišce i konjike.

Ljute zmije po imenu kažem,
 Sve krilaše zmaje od dvi glave:
 Najpervoga Kumbatović Fratra,
 Koi Turske odsicaše glave.

I porobi Imotsku krainu,
 Bili varos oko' Imotskoga
 Roblje hvata ni broja se nezna,
 Ter ga vodi na skelu Makarsku.

A za njime Veića Juraša
 Od uskoka biše Harambaša:
 Svu je Tursku zemlju porobio,
 Dvajest i šest glávah odsikao.

Robi, pali sela, i varošé,
 Sužnje vodi, Tursko plino goni:
 Biše Juras silni mejdandžija
 Velikoga rata od Kandije.

Od njega se sivi soko' rodi:
 Po imenu Veić Matijašu,
 Često ruse glave odsicaše,
 Bolji junak od babajka biše.

Al' ga biše dopalo sužanjstvo;
 Ma ćeš čuti njegovu junačtvo:
 Vežu njemu ruke na opako
 Moštarani glasoviti Turci.

Stavljaju ga u tamnicu tamnu;
 Da ne vidi sunca ni miseca:
 K' njemu idju Age od Moštara;
 Da ga cine, i pitaju blago.

Kada ih je sužanj ugledao;
 Pokloni se do zemljice cerne:
 Pak izvadi dva dukata zlatna,
 Ter ji dáje straži od tamnice.

Tiho mu je Mate besidio:
 Podji Brate tako bio zdravo,
 Donesi mi vina i šerbeta;
 Da napojim moje gospodare.

Privari se straža od tamnice;
 Donese mu vina trolitnjega,
 I rakije od devet godínah,
 Museleza i djuzel šerbeta.

Piše Turci od po' dne do mraka:

Kada li se dobro ponapiše,
Veli njima Veiću Matiju:
Odvežite bile ruke moje,
Neka mogu s' vami vino piti.

Bjele mu odvezaše ruke

Do po' noći s' njime vino piše;
Vino piše, ter se i opiše,
Svi pospaše kano i poklani.

Al' nespava Veiću Matiju;

Već ji kolje kano bile janjce:
Pak otvori od tamnice vrata,
I uteče, vesela mu majka!

Na glasu je silni Harambaša,

Po imenu Lekiću Juriša:
Krainu je Tursku porobio,
I trideset glávah odsikao.

Nebiaše žešćega junaka

Od uskoka Lekića Juriše:
Od njega su pisme i popivke,
I u kolu lipe poskočnice.

Viteza je porodila majka

Po imenu Sovićanin Marka:
Od uskoka biše Harambaša,
Hvali njega sva kraina naša.

Jer u četu često odlazaše,

Od Imote plino dogonjaše;
Turke hvata, i odsica glave
Velikoga rata od Kandije.

Junak biše Ožegović Luka;

U njega je od mejdana ruka:
Nigda Luka s' čete neidjaše,
Da junačke glave nenosaše.

To svidoče Turci kraišnici:

Vergočani, a i Ljubašani:

Kad junaci goricom putuju,
Često Luku u pismi spominju.

Al' da ti je čuti pobratime!
Što govore Careve delije:
Niko nami veće nedodija,
Što sileni Pavlinović Mate.

Turke siče, naše bule hvata,
Ter ji vodi na morje Duždevo:
Za nje prima groše i dukate,
I medalje junačko zlamenje.

U njega je puška Talianka;
A desnica Sibirjanin Janka:
Kada pušci živi oganj daje;
Jednog' smira, a po dva padaju.

Sve porobi Broćno do Moštara,
Do Blagaja i do Počitelja:
Plino goni, mlado roblje vodi
S' svojim pobrom Miletića Radom.

Biše Mate dika od junákah;
Dvadeset je posika' Turákah:
To se zgodi rata od Morije
Kadno bihu na svitu delije.

Da je komu pogledati bilo
Ljutu zmiju Petra Markonjića:
U njega su oči sokolove;
A desnica Miloš Kobilica.

Često idje na Bosnu ponosnu;
Vodi robje na skelu Makarsku,
Ter prodáje Turke u Latine,
I liepe bule i kadune.

Ni to Petru dosta nebiaše;
Već junačke glave odsicaše:
To svidoče starci od kraine,
Da biaše junak od starine.

A najveće pisme i popivke,
 Kojeno se od njega pivaju:
 Junak biše Petre Markonjiću
 Ognjenoga rata od Kandije.

Kad Senjani Zupu porobiše
 Do Prološca i do Imotskoga;
 Dva bogata sela opališe:
 Runoviće, i selo Zmijavce.

Dosta oni plina zapliniše,
 I liepa robja zarobiše:
 Divojakah mladih neudanih,
 I ditićah prija neženjenih.

Kada li se natrag povратиše;
 Senjanom je loša srića bila:
 Za njimam se četa otisnula,
 Dvi stotine od Župe delijah.

Prid njimam je Mitar Harambaša
 Od Radića roda i plemena:
 Dostigoše Senjske vitezove
 Kod Zagvozda mista vilinjega.

Na Senjane juriš učiniše,
 Ter ji k' sinju morju potiraše:
 Oteše jim plino zaplinjeno,
 I liepo robje zarobljeno.

Mnogo rusih glávah odsikoše,
 I zdravo se natrag povратиše
 Pivajući, i popivajući,
 Vino pijuć, kolo igrajući.

Al' poslušaj dragi pobratime!
 Što govori Ive Senjanine:
 Niko meni veće nedodija,
 Što zeleni Gudelj Harambaša.

Na njem bihu zelene haljine,
 Ter ga zato Gudeljem prozvaše;
 I od tada, dragi pobratime!
 Radići se Gudelji prozvaše.

Kada Turci teško izgiboše
 Pod Zadvarjem rata od Morije;
 Tada Turske glave odsicaše
 Karlo Gudelj Alfir od kraine.

Njemu Bane svitlo perje dáje;
 Zlatan persten na desnicu ruku,
 Koino se i sada nahodi
 U Radića Popa Kanonika.

Kada Turci Tribinј osvojiše;
 U tom gradu Toma Gudelj biše
 Mladjan Alfir Lučić Kolunela,
 Od Primorja mista Kamenoga.

U ruke se Turkom nepridáje;
 Već uteče kroz Carevu vojsku
 Noseć голу u desnici ćordu;
 A u livoj alaj zelen barjak.

Čudila se sva vojska Careva
 Gledajući mlada Hercegovca:
 Niko njega dočekat' nesmide,
 I uteče kroz Carevu vojsku.

A što ti se čini pobratime
 Od junaka Piljević Vojvode?
 Na morju je Turke izsikao,
 Ormanice ognjem sažegao.

I posiče trideset Turákah;
 Ali primi sedamdeset rárah:
 Liva mu je ruka odsičena;
 Desnom Turske glave odsicaše.

Njemu Dužde mertvu plaću dáje:
 Sve na misec po trijest dukátah;
 Jer izsiče Careve delije,
 Neka pobre, poštena mu majka!

U Zagvozdu ljutu zmiju kažu
 Po imenu Tomića Stipana:
 Od Zagvozda na glasu Serdara;
 Koi robi Broćno do Moštara.

Još i ravno Duvno do Županjca;
 Robje hvata, a glave odsica.
 Nelažu mu od zlata kolajne,
 I medalje junačko zlamenje.

Al' da ti je Brate poslušati,
 Što govori Tokmanović Mujo:
 Evo ima dvi godine dánah
 Da vojujem, i da bojak bijem.

Na vojsci sam vazda srićan bio:
 Sedam sužanj jesam uhvatio.
 Nit ću živit', nit ću umriti,
 Dok osmoga neuhvatim sužnja.

Al' neprodje ni nedilja dánah;
 Sritoše se dvi čete ognjene:
 Turska jedna, a Keršćanska druga,
 Ter se silne čete udariše.

Turska četa pridobila biše,
 Ter potira mlade kraišnike.
 U toj četi Tokmanović biše,
 Uхватiti sužnja nastojaše.

I potira silnoga junaka
 Po imenu Grubišić Stipana:
 Kada li je po daleko bilo,
 Dočeka ga Grubišić Stipane.

Uhvati ga za bijelu ruku;
 Ter ga meće na pleća junačka:
 Odnese ga k' dvoru bijelomu.
 To ti hvala Tokmanović Mujo!

Junak biše Lovrinčević Ive
 Ognjenoga rata od Kandije:
 Pošteno je vazda vojevao,
 Vitežki je glave odsicao.

Starinom je od Bosne ponosne,
 I gospodar od Radne varoša:
 To svidoče Bosanske diplome,

Koje dade Tvertkoviću Kralje
Mladu Radi Vladimirović Knezu.

Slidi pisma od Vitezovah Vergorskih.

Svijeno je gnjizdo sokolovo,
Od starine biše Hercegovo:
I sada se vidi na Kamenu,
Vergorac se zove po imenu.

U njemu se legu sokolovi,
Junaci se zovu Principovi;
Koji Tursku zemlju porobiše,
Ljubuškomu vrata zatvoriše.

Po imenu kažem Krašnike
Vergorčane na glasu vojnike:
Najpervoga Radu Miletića
Na oružju Marka Kraljevića.

Junak biše od malo godínah,
Slušaj pobre ovo je istina:
On učeše škulu u Fratárah,
To biaše u vrimenta stara.

Kad li naglo udariše Turci
Na manastir kano merki vuci:
Neće Rade škole ni bukvice;
Već povadi sablju od bedrice.

Na Turke je juriš učinio,
I četiri glave odsikao;
Ter ji tira uz Primorske stine
Do Rilića visoke planine.

Opet idje do malo danákah
Pod Vergorac čekati Turákah:
Što željaše, to je dočekao:
Petnajest je glávah odsikao.

Nekti više služeti Fratárah;
 Vojnici ga činé za Serdara:
 Prid njimam je Rado vojevao,
 Sto je rusih glávah odsikao.

Sve po izbor Agah i Spahíjah,
 Alaj Bégah, i silnih Kadíjah,
 Kapetánah, i mladih Serdárah
 Buljumbášah, Alaj Barjaktárah.

U njega su pisme i popivke,
 U kolu ga pivaju divojke:
 Već se takvi nerodi delija
 U Vergorcu, ni okolo njega.

Na glasu su do dva Jelavića,
 Koji siku Turke Ljubušane,
 Moštarane, i Počiteljane,
 Gabeljane, i Nevesinjane.

Jedan biše Jelaviću Petre;
 A drugi je Jelaviću Pavle:
 Puškom biju kano Cernogorci,
 Sabljom siku kano i Ungarci.

Biše Petar posika' Turákah;
 Dvajest i pet po izbor junákah:
 Malo manje Pava ji posiče,
 Ter se lipo Vergorčani diče.

Deliju ti kažem od mejdana,
 Po imenu Merkotić Antuna:
 Koi često u četu idjaše,
 Ljubušanom rane zadavaše.

I pogubi zmaja žestokoga
 Po imenu Mesiović Zuku:
 Desno krilo Cara čestitoga,
 Sve uzdanje grada Ljubuškoga.

Dokazuju dva orla kerstaša,
 Ter ji slavi sva Kraina naša:
 U Vergorcu do dva Vidovića;
 Desnice su Bana Zrinovića.

Oba dva su robje dovodili;

Oba dva su glave odsicali:

Ustrašiše Turke Kraišnike,

Ljubušane na glasu vojnika.

Silni junak Borovac Nikola

Imadiše serdce od sokola:

Robi sela, i Turske varoše,

Plino goni, mlado robje vodi.

I njegova tri mila brajena

U Vergorcu gradu odgojena:

Sva četiri glave odsicaše,

Četujući bratja izgiboše.

Herceg Jakov ljuta zmija biše;

Jer viteški vazda vojevaše:

Tako kažu od Vergorca starci,

I ostáli mladi kraišnici.

Ko uhvati Zidonju Memeda?

Uhvati ga Herceže Jakove,

I pogubi tri Turčina mlada

Blizu bila Ljubuškoga grada.

Viteza mi kažu kraišnici

Po imenu Petra Barišića:

Od starine roda Jeličića,

Barjaktara Rade Miletića.

Da biaše junak na kraini

Kano Gerčić u ravnoj Cetini:

Dvanajest je glávah odsikao;

A još veće živih uhvatio.

Dvi aždaje porodiše majke

U Kozici selu junačkomu:

Dvi delije do dva Ravlića,

Od starine roda Bogetića.

Jure jedno, Ivanda je drugo

Od Vergorske po izbor kraine:

Oba s' Radom u četu idjahu,

Oba Turske glave odsicahu.

Kadno Turci teško izgiboše
 Na srid Cerna iz pod Ljubuškoga:
 Tu biahu do dva Ravlića,
 Po četiri glave odsikoše.

Ivanda se u pismi spominje,
 Pridivkom se Tepčević nazivlje:
 Biše junak serdca Smiljanića;
 A desnice Vuka Mandušića.

Ponosi se selo Zavojane;
 Jer porodi zmiju od dvi glave:
 Po imenu Cernobor Filipa,
 Koi žive Turke proždiraše.

Velikoga rata od Kandije,
 Tako kažu starci od kraine:
 Harambaša od uskoka biše,
 Viruj pobre tako pero piše.

Još ti kažem Ivu Vuičića,
 I deliju kano Ugričića:
 Često junak u četu idjaše,
 Ljubušanom glave odsicaše.

Na glasu su tri delije mlade,
 Koji ruse odsicaše glave:
 Od kolina pobre Pervanova;
 A u vrime rata od Morije.

Jedan biše Pervane Ilija
 Na kraini vitez i delija:
 Nikolica drugi se zoviše:
 Toma Pervan tretjem ime biše.

Sva tri bihu sileni junaci
 Kako kažu kraišnici starci.
 Vojevaše, robje divodiše;
 Britke ćorde kervce napojiše.

Pohvali se Odža Barjaktare:
 Da će iznit' barjak na Vergorac.
 U za' čas se po se pohvalio;
 Terlin mu je glavu odsikao.

Nebiše ga iz puške ubio;
 Nego s' kopjem pod Vergorcem gradom.
 I sada je perje pozlatjeno
 Za junačtvo Juri darovano.

Tursko momče biše silovito,
 Prid junacim puno ponosito:
 Imenom se Konjodža zoviše,
 K' Vergorcu se često zalitjaše.

Ali mu je loša srića bila:
 Posiče ga junak od kraine
 Po imenu Marine Pervane,
 Na srid Cerna blizu Ljubuškoga.

Leti soko' doli u Primorje
 Od Moštara grada bijeloga:
 U početku rata od Kandije
 Po imenu Katiću Ivane.

Od uskoka biše Harambaša:
 S' Kulišićem u četu idjaše;
 Tursku zemlju nemilo robljaše;
 Još i ruse odsicaše glave.

Zmija biše Began Fra Stipane
 Od Vergorca grada bijeloga.
 Puškom bije kano Jelaviću,
 Sabljom siče kano Miletiću.

Ah moj Bože čuda velikoga!
 Ko pogubi zmaja žestokoga
 Od bijela Ljubuškoga grada
 Po imenu Kosarić Ameta?

Pogubi ga momče golobrado
 Po imenu Nosić dite mlado;
 Od petnajest i manje godinab,
 Viruj Brate! prava je istina.

Slidi pisma od Vitezóvah Primorskih.

Primorje je misto ponosito,
 Od starine jer je vilenito:
 A Makarska gnjizdo sokolovo,
 U kraj sinja morja savijeno.

U njemu se zmije porodiše,
 Koje Turkom puno nahudiše;
 Ter se zovu mladi Klarevići,
 Od starine Knezovi Kačići.

Od Kandije rata četovahu,
 Od Imote robje dovodjahu:
 Svuda jesu oni vojevali;
 Još i Turske glave odsicali.

Još porodi ptiča sokolića,
 Po imenu Matu Pavlovića:
 Od starine plemića i Kneza,
 Na oružju po izbor Viteza.

Prid junacim Vojvoda biaše,
 Često s' njima glave odsicaše.
 Vojeva' je rata od Kandije
 Prid delijam Primorske kraine.

Kliš je bili uzet pomogao,
 I pod njime glave odsicao:
 Vojvode se od njega rodiše,
 Koji Tursku zemlju porobiše.

Koluneli, mladi Barjaktari;
 U Makarskoj Vitezovi stari,
 Koji jesu svuda vojevali,
 I gradove bile uzimali.

Na glasu je Kardum Harambaša
 Od Uskókah, i od Makaránah:
 Svu je Tursku zemlju ustrašio
 Turke sikréc, mlado robje vodeć.

Kad bi koi Turčin bolovao;
 Ovako bi u snu govorio:
 Branite me mila Bratjo moja!
 Posiče me Kardun Harambaša.

Rusendić je rodo junačkoga,
 Od Makarske grada bijeloga.
 Po imenu Miloše Vojvoda,
 Koga slave Latinska gospoda.

Jer pogubi silnoga junaka,
 Po imenu Musagić Ameta:
 I uhvati Ibru Vlahovića,
 Ljutu zmiju kano Bakotića.

Ko pogubi Karalić Memeda?
 Pogubi ga Rusendić Miloše.
 Ko uhvati Arsinović Muju?
 Uhvati ga Rusendić Miloše.

Ko pogubi Dizdarević Muju?
 Pogubi ga Rusendić Miloše.
 Ko pogubi Kuloljić Memeda?
 Pogubi ga Rusendić Miloše.

Ko pogubi Sarića Ajdara?
 Pogubi ga Rusendić Miloše.
 Ko li ovo virovati neće;
 Neka štije Rusendića karte.

Vitez biše Kačiću Juriša,
 Od Makarske grada bijeloga:
 Knez na glasu, Primorski Vojvoda
 U početku rata od Kandije.

Ode s' vojskom k' Klišu bijelomu
 Pomoć dati Duždu Mletačkomu:
 Vitežki se Jure podnosaše,
 Ter pod Klisom glave odsicaše.

Pivaju se pisme i popivke
 Od junaka Rusendića Jurja,
 I mladoga Batine hajduka;
 Jer jim biše od mejdana ruka.

Oba Turske glave odsicaše,
 Od Imote robje dovodiše:
 Vitezovi bihu od starine
 Žestokoga rata od Kandije.

Na glasu su dva mila brajena;
 Dva brajena, dva Martinčevića:
 Kada oni u četju idjahu;
 Vazda Turske glave odsicahu.

Ter se tuče Turci kraišnici:
 Niko nami veće nedodija;
 Što dva brata, dva Martinčevića
 Od Makarske grada u kraj morja.

Evo pobre sile, i junaka:
 Po imenu Ivana Komara;
 Koi Turkom na mejdan idjaše,
 Na mejdanu glave odsicaše.

Od njega ti veće čudo kažem:
 Kad na mejdan izlazaše Turkom;
 Ljube njemu noge, i kolina;
 Da se prodje Ala i mejdana.

I sada se to pleme nahodi
 Na verh Brača u kraj sinja morja:
 Gdino bihu težke mejdandžije,
 I uskoci rata od Kandije.

Pivaj pobre junačka je dika,
 Deliju ti kažem i vojnika:
 Po imenu Gruju Grubišića,
 I viteza kano Ugričića.

Koi često u četju idjaše,
 Robje vodi, glave odsicaše;
 I uhvati zmaja žestokoga:
 Ažalića mlada Mamuagu
 Kapetana grada Ljubušškoga.

Rodi majka golema junaka:
 Po imenu Buselić Gergura,

U Tučepi selu malenomu,
U Primorju mistu kamenomu.

Harambaša od vojnikah biše,
On u četv često odlazaše:
Krainu je Tursku porobio,
Još i ruse glave odsicao.

Junaci ga u pismí spominju;
Kada gorom zelenom putuju:
Slavit' će se vazda od junákah,
I u kolu još od divojákah.

Ej delijo Sainović Marko!
Od malena sela Kotišine:
Tebi Dužde dade za junačtvo
Od Primorja liepo Serdarstvo;

Jer viteški jesi vojevao,
Još i Turske glave odsicao
Od Kandije rata i Morije;
Marka i sad spominju delije.

Viteza je porodila majka:
Po imenu Uonjića Marka,
U Tučepi selu malenomu,
Slavu dade Duždu Mletačkomu.

Viteški je Marko vojevao,
Svitlu sablju kervce napojio:
To se zgodi rata od Kandije
Kadno bihu na svitu delije.

Zmaja kažu i sokoličića:
Od Makarske Dujma Nikolića,
Pobratima Lekića Juriše
Od uskókah mlada Harambaše.

S' Lekićem je u četv hodio,
I Tursku je zemlju porobio:
Od Imote robje dovodiše,
Oba Turske glave odsicaše.

Vojevaše rata od Kandije

Tako kažu starci od kraine.
Nebijaše boja, ni mejdana
Brez viteza Nikolića Dujma.

Na glasu je Galiot Ivane;
Starinom se Medvidović zvaše,
Ljuta zmija, silni mejdandžija
Velikoga rata od Kandije.

On na mejdan Turkom izlazaše
Po Kozicu, gdino i Tomica:
Junački se Ivan podnosaše;
Jer mejdane Turkom odnosaše.

U pismi se spominje delija;
Da je Tursku zemlju porobio,
Još i ruse glave odsicao;
Po imenu Vranješević Gergo:

Od junaka biše Harambaša;
Često Gergo u četvrtu idjaše,
Plino goni, Tursko robje vodi
Od Kandije rata žestokoga.

Serdar biše Vodanović Mijo
Od Uskókah i od Primorácáh:
Prid junacim na vojsku idjaše
Od Kandije rata i Morije.

Vitežki je svuda vojevao,
Još i Turske glave odsicao:
Junaci ga u pismi spominju
Kad goricom zelenom putuju.

Devčića je pleme glasovito
U Podgori puno ponosito;
Jer porodi sive sokolove,
Na oružju snažne Vitezove.

Jedan biše Marko Kolunele
Ognjenoga rata od Kandije:
Vitežki je Marko vojevao,
Svojom sabljom glave odsicao.

U busiji Turkom zasidaše,
 Iz busije na nje udaraše.
 Razgoni ji po gori zelenoj,
 Ter ji kolje kano male janjce.

Mnoge glave odsjekao biše;
 Al' i njega Turci uhvatiše:
 Pak mu vele: poturči se Marko!
 Bit' ćeš veći neg' Vojvoda Janko.

Na to se je Marko nasmijao,
 Ter je njima tiho besidio:
 Neću potert zakona čistoga
 Za sve blago Cara čestitoga.

Kada njega Turci razumiše;
 Vitežku mu glavu odsikoše
 U bijelu gradu Sarajevu.
 Ej Vjeteže! pokojna ti duša.

Drugi biše mladjan Kapetane,
 Po imenu Devčiću Stipane:
 Nebi gorji junak od babajka,
 Od viteza Kolunela Marka.

Generali ovo svidočiše,
 Ter medalje njima pokloniše,
 Svitlo perje, od zlata kolajne
 Prid junacim, da jim je poštenje.

Igrane je selo ponosito,
 Ponosito ter je glasovito;
 Jer porodi ptiča sokolića:
 Po imenu Deli Markovića.

Slave njega Latinska gospoda,
 I delije našega národa;
 Jer biaše Deli Markoviću
 Na oružju drugi Kraljeviću.

Kadagodir na vojsku idjaše;
 Vazda Turske glave odsicaše:
 Već se takvi nerodi vojvoda
 Od Primorja mista kamenoga.

Zmija biše Zale iz Igrane,
 Koino se čuje na sve strane:
 Biše Serdar rata od Kandije,
 I delija pobre od starine.

Soko' biše Tomica Vojvoda,
 Od Igrane sela malenoga:
 Koi često na mejdan idjaše,
 Ter mejdane Turkom odnosашe.

Ako želiš znati pobratime!
 Od koga je Zale iz Igrane
 I Tomica na glasu Vojvoda?
 Poslušaj me, kazat' ću ti pravo:

Oni jesu roda Antičića,
 Od kolina pobre junačkoga:
 Od koga su bili Kapetani,
 Koluneli, i mladi Serdari.

Dokazuje z' Bijokove Vila
 Od Dračnicah mlada Vukušića:
 Da je Turske glave odsicao
 U početku rata od Kandije.

I drugoga još viteza kaže:
 Po imenu Nikolu Alača
 Kolunela platjenih vojnikah.
 Pivaj pobre to je naša dika.

Gospodstvo je na sablji dobio,
 A nije ga za novce kupio:
 Okervavi svoje bile ruke
 Po Levantu sikuć mlade Turke.

Ponosi se selo Živogošte,
 Gdi porodi golema junaka:
 Po imenu Perića Gergura;
 A pridivkom Deranju ajduka.

Od vojnikah biše Harambaša,
 Ter u četu često odlazaše,
 I na mejdan Turkom izlazaše;
 Jer od mača biše mejdandžija.

Junaci su Ljubičići bili,
 Od starine pobratime mili!
 I gospoda od Ljubinja grada,
 S' kojim sada Otmanović vlada.

Ivica se jedan zovijaše,
 Od Kandije rata vojevaše;
 Koi mnoge posieče Turke,
 I bijele okervavi ruke.

On porodi sive sokolove,
 U Primorju silne vitezove;
 Ter se zovu sad Ivičevići,
 I junaci kano Ugričići.

Petar jedan, a Nikola drugi,
 I njihova bratja, i rodjaci
 Svikolici glave odsicaše;
 Od Vergorca robje dovodiše.

Od njihova strica rođenoga,
 Po imenu Ivičević Pavla:
 Pivaju se pjesme i popjevke;
 Jer je sjeka' krašnike Turke.

Bakan biše serdca junačkoga,
 I njegova dva mila brajena:
 Brane krunu Dužda Mletačkoga,
 Ljubičića bijahu plemena.

Od Morije rata četovaše,
 I junačke glave odsicaše.
 Ne čudi se dragi pobratime!
 Junačko je pleme Ljubičića.

Od njega su i sad Barjaktari,
 Koluneli, mladi Kapetani
 U junačkom mistu Derveniku,
 Milovanu viruj Duhovniku.

Što bi reka' dragi pobratime!
 Od junaka Burića Jakova?
 On izsiče Turke Vergorčane,
 I osveti pobratima svoga.

Po imenu Ožegović Luku;
 A u vrime rata od Kandije:
 To svidochi pisma davoria,
 Koju piva sva Hercegovina.

Zaostrog je selo ponosito,
 Višje morja u gornjem Primorju;
 Jer porodi na glasu junake,
 Vitezove na oružju jake.

Jedan biše Filipe Vojvoda
 Od kolina Matutinovića:
 A starinom od Križoevića,
 Silni vojnik, i delija stara.

Drugi biše Križoević Ive,
 Koi Turske odsicaše glave
 Na Utovu, i na veće mistah;
 A u vrime rata Malenoga.

Tretji biše Bulat Harambaša,
 Glasni junak lipa dika naša;
 Koi često u četu idjaše
 Prid junacim rata od Morije.

Krainu je Tursku porobio,
 Sedam rusih glávah odsikao
 Pod Dulcinjem, i na veće mistah:
 Tako kažu starci od Primorja.

Nu poslušaj dragi pobratime!
 Što učini Vuinčević Jure:
 Alfirstvo je na sablji dobio
 Sikuć mlade Turske haramije,
 S' Pletikosom na sinjenu morju.

Podaca je više sinja morja,
 Više morja, u gornjem Primorju.
 U Podaci ljuta zmija biše:
 Po imenu Viskoviću Mijo.

Imadiše fuštu ormanicu;
 Jer je bio na morju Vojvoda.

Puno krát je Turke izsikao
S' pobratimom Deli Markovićem.

Vitez biše Barišić Nikola
Od Kačića roda, i plemena:
On izsiče Turke Gabeljane,
Malo posli mlade Ljubušane.

To svidochi Bane Generale,
I njegovo krilo pozlatjeno;
Kojeno se i sada nalazi
U bijelu dvoru Barišića.

Kažu starci Stipu Buklijaša;
Od Podace biše Harambaša:
U njega su od zlata medalje,
Za junačtvo bilu darovane.

Brist je pobre selo vilenito,
Po daleko u gornjem Primorju;
Jer porodi mlade vitezove
Od Kačića kolina Knezove.

Jedan biše Žarković Šimune;
Silni junak, na glasu Vojvoda:
Na morju je Turke izsikao,
Ormanice ognjem sažegao.

Drugi biše Miošić Gergure;
Silni vitez rata od Kandije:
Pošteno je vazda vojevao,
Još i ruse glave odsicao.

On pogubi dva zmaja ognjena:
Više Gradca Asana Babića;
U kraj bile kule od Igrane,
Barjaktara Sarića Omera.

Tretji biše Miošić Ivane,
Od vojníkah mladjan Kapetane:
Tri je Turske glave odsikao
U Bunini, pod Vergorcem gradom.

Da nebude tada poginuo,
 I još bi ih veće pogubio ;
 Al' pogibe od dvajest godínah
 U početku rata od Morije.

Slipci njega uz gusle pivaju,
 I junaci kad gorom putuju :
 Bolji junak od babajka biše,
 Viruj pobre zlatno pero piše.

Četverti je Aleksić Matiju,
 Vojevaše rata od Morije :
 Sikuć Turke, okervavi ruke
 Pod bijelom kulom Jurićevom.

U Lavčanju kažu vitezove,
 Od Kačića kolina Knezove :
 Jedan biše Jurićević Kneže,
 Po imenu Radoš Kapetane.

Drugi biše Stipiću Nikola ;
 A tretji je Pekiću Tadia :
 Siku oni Turke Gabeljane
 Velikoga rata od Kandije.

Svidoče im perle pozlatjene,
 Od Principa za junačtvo dane ;
 Jer pošteno vazda vojevaše,
 Svoje sablje kervce napojiše.

Četverti je Jurić Kapetane,
 Od Primorja Kneže i Viteže :
 Kad pod Gradcem Turke izsikoše,
 Sedam glávah odsikao biše.

Malo manje Bartulović Niko
 Pod bijelom kulom Jurićevom :
 U Gabeli, i na veće mistah
 Vojujući, i bojak bijući.

Još ti kažem vuka žestokoga,
 Od Lavčanja sela malenoga :
 Po imenu Bilasa Matija ;
 Od starine roda junačkoga.

On na mejdan Turkom izlazaše
 Pod Kozicu, gdino i Tomica,
 Ter mejdane Turkom odnosaše
 Velikoga rata od Kandije.

Bolji junak Cvitko Bilas biše
 Kako kažu Duždeve dukale;
 Jer osvoji kulu od Norina,
 I izsiče Turke Gabeljane.

Rodi majka golema junaka
 U Baćini selu malenomu:
 Po imenu Tomašević Matu,
 Od junakah mlada Harambašu;

Koi često na vojsku idjaše
 Prid junacim svojim vitezovim;
 Još i ruse glave odsicaše
 Pod Dulcinjem, pod bijelim gradom.

Kaže pismo Vasiljević Petra,
 Od starine Bogopankovića:
 Da nebiše takvog' mejdandžije
 Na početku rata od Kandije.

Robi zemlju Cara čestitoga
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga;
 S' junacim je u četu hodio,
 I junačke glave odsicao.

Al' pogibe s' Turcim bojak bijuč
 U Podgori selu junačkomu:
 To se zgodi rata od Kandije,
 Kadno svuda bihu mejdandžije.

Silni junak u Baćini biše,
 Starinom se Bogunović piše:
 A pridivkom Damiću Gergure,
 Sivi soko' rata od Morije.

Z' Bilasom je kulu osvojio
 Od Norina u Neretvi mutnoj;
 Ter izsiče Turke Gabeljane:
 To svidoče Duždeve dukale.

Na glasu je i Lovreta Fratar
 Od malena sela Kotišine;
 Jer u četvrtu vazda odlazaše,
 Robje hvata, glave odsicaše.

Kad Zadvarje naši osvojiše,
 Iz pod grada Turke iztiraše;
 Najpervi je na Turke udrio,
 I najpervi glavu odsikao.

Slidi pisma od vitezovah Neretvanskih.

Teče voda po srid polja ravna:
 Neretva se prozivilje od davna;
 To je polje dugo, i široko,
 Jedva bi ga priletio soko'.

Od Gabele do kule Norina;
 Od Norina doli do Mladina:
 Po njem stari bijahu gradovi
 I sad jim se gledaju zidovi.

Vid bijeli Poglavica biše
 Od Neretve, kako pero piše:
 Malo manji od Rima bijaše,
 Slavni Kralji u njem pribivaše.

Rimske vojske podanj' dolazahu;
 Al' osvojiti njega nemogahu;
 Jer u njemu bijahu junaci,
 To svidioče mudri Talianci.

Ciceron ji uzdiže, i hvali;
 Da junaci vazda su se zvali:
 Svu su Gerčku zemlju porobili,
 Na morju su vitezovi bili.

Od njih svitli izadjoše Bani,
 I Knezovi na kraini zvani;
 Koji puno godin vojevaše,
 Saracene Turke izsikoše.

Bojak biše z Duždom od Mletáka
 Puno lítah, i puno danákah:
 Najposli se oni podložiše,
 Mletačkomu Duždu pokloniše.

Pod barjakom Dužda Mletačkoga
 Bihu oni serdca junačkoga:
 Carevu su zemlju porobili,
 Kraišnike Turke pogubili.

Vitezove kažem po imenu:
 Najpervoga Novković Nikolu,
 Ljutu zmiju na glasu viteza,
 Kavalira od Neretve mutne.

Prid junacim na vojsku idjaše,
 Često Turske glave odsicaše:
 Nebijaše boja, ni mejdana
 Brez viteza Novković Nikole.

Njemu Dužde dade za junačtvo:
 Od Neretve lipo Kavalirstvo,
 Svitlo krilo, od zlata kolajne;
 Kojeno su vitežko zlamenje.

Još ti kažem lava žestokoga:
 Po imenu Sentić Matijaša;
 I njegova tri mila brajena,
 U Neretvi lipo odgojena.

Sva četiri glave odsicaše,
 I Carevu zemlju porobiše;
 Serdari su pobre od starine,
 I gospoda od Neretve mutne.

Viteza je porodila majka,
 Po imenu Knežića Milinka:
 Sedam glávah odsikao biše
 Pod Gabelom na Ograšu prvom.

Čuda kažu od Kadievića,
 I Veića vojvode Vuka:
 Da vitežki jesu vojevali,
 I junačke glave odsicali.

Knežić Vuče i on Turke tuče,
 Serdar biše od Neretve mutne:
 Robi Tursku zemlju do Moštara,
 Do Blagaja, i do Počitelja.

Plino goni, Tursko robje vodi,
 Bojak bije; a odsica glave:
 Pod barjakom Dužda Mletačkoga
 Knežići su roda junačkoga.

Lipo ti je selo Metkoviće,
 U njemu je zmaje od dvi glave:
 Po imenu Raič Harambaša;
 Pivaj pobre, to je dika naša.

On je s' Turcim vazda bojak bio,
 I njihovu zemlju porobio;
 Mnoge ruse glave odsikao,
 Svitlu sablju kervce napojio.

Drugi biše Luciću Ilija,
 Merki vuče na glasu Vojvoda.
 Koliko je glávah odsikao,
 I sestricah u cerno zavijo?

Kazat će ti Turci Ljubušani,
 Moštarani, i Počiteljani,
 Tribinjani, i Nevesinjani,
 Vitezovi na kraini zvani.

Što bi reka' dragi pobratime!
 Koi nosiš od junaka ime:
 Kakav biše Talaić Šimune,
 Od kraine mladjan Kapetane?

Ono zmija na kraini biše,
 Koja žive Turke proždiraše:
 Svu je Tursku zemlju porobio,
 Svitlu sablju kervce napojio.

Da je komu poslušati bilo,
 Što govore dva Turčina mlada,
 Dva Tukura Počiteljanina,
 U početku rata Malenoga:
 Na glasu je Arste Harambaša,
 Jelića roda, i plemena:
 Veće će nam Arste dodijati,
 Nego drugih trideset junákah.
 Na sami je dvore sagradio,
 Sjutra će mu Božić osvanuti:
 Bit' će doma z' diecom, i s' ljubovcom,
 Lasno ćemo njega pogubiti.
 Pak se skaču na noge junačke,
 Ter golemu četu sakupiše:
 Pet stotínah mladih Kraišníkah;
 Pak odoše do Arstina dvora.
 Prija zore Turci udariše,
 Od dvora mu otvoriše vrata;
 Pak u dvore bile ulizoše,
 Na dobro mu Božić nazivaše.
 Odgovara Arste Harambaša:
 Vira moja dva Tukura mlada!
 Nit je meni, nit je vami danas;
 Pak povadi sablju okovanu,
 I posiče dva Tukura mlada.
 Kroz Turke je juriš učinio;
 Četiri je smertno obranio:
 Al' ga mnoge puške udariše,
 Ter ga s' cernom zemljom sastaviše:
 Ej delijo pokojna ti duša!
 Kažu starci Miška Miletića,
 Ter ga hvale kano Kraljevića:
 U njega je sablja Demiškinja,
 Turske se je napojila kervce.
 U Komlenu pobre Miletića
 Serdce biše kano Jánkovića:

Često Komlen u četvrtu idjaše,
Još i ruse glave odsicaše.

Junak biše Vlahović Matiju,
Jer je sablju kervce napojio:
Vitezki je Mate vojevao
Od Morije rata žestokoga.

Da je Turske glave odsicao;
Svidoči mu perje pozlatjeno,
Koje mu je Bane darovao
Za junačtvo, poštena mu majka!

Tri junaka kažu krašnika:
Glavinića i Čupića Marka;
A tretjega Franu Banožića,
Sva tri bihu serdca Kobilića.

Jer vitezki sva tri vojevaše,
Britke sablje kervce napojiše:
Krainu su Tursku porobili,
Često Tursko plino zaplinili.

Dokazuju iz gorice vuka:
Po imenu Matija hajduka,
I viteza Blaža Nikolića,
Ter ji slave kano Kraljevića.

Jer su oba glave odsicali,
I od Stolca robje dovodili:
Tako kažu starci od kraine,
I junaci pobre od starine.

Ponosi se sablja Žarkovića
Kano mladog' Rade Miletića;
Jer je Turske kervce napojena,
Tomu nije ni puno vrimenta.

Kažu starci ptiča sokolića:
Harambašu Gergurinovića.
Vjera moja na glasu junaka,
Po imenu silenoga Marka:

A od Brista sela malenoga;
 Robi zemlju Cara silenoga:
 Junački je Marko vojevao,
 I četiri glave odsikao.

Zmija biše Turčin Zmail Aga
 Od bijela Počitelja grada;
 Ali mu je zaludu junačtvo:
 Uhvati ga Žderić Kapetane,
 Po imenu Hercegovac Frane.

Junak biše Maroević Marko
 Od malena sela Pasičine;
 A u vrime rata od Morije,
 Tako kažu stare mejdandžije.

Kad udriše vitezovi Turci
 Na bijelu kulu od Podace;
 Tu biaše Maroević Marko:
 Kulu brani, a odsica glave.

Boško Biliš junak od kraine,
 Siče Turke rata od Morije:
 Opošteni mlade kraišnike
 Z' britkom sabljom, i desnicom rukom.

Kažu starci Sarića Matija,
 Da biaše junak od Neretve;
 Jer je sablju kervce napojio,
 I pošteno vazda vojevao.

Još deliju kažu od mejdana;
 Ljutu zmiju, žestokoga lava:
 Po imenu Lalića Nikolu,
 Od malena sela Metkovića.

Junački je s' Turcim bojak bio,
 I četiri glave odsikao:
 Nečudi se dragi pobratime!
 Lalići su roda junačkoga.

Još mi kažu dva siva sokola,
 Koji Turske odsicaše glave;
 Britke sablje napojiše kervce:

Jedan biše Baiču Jakove,
A drugi je Dražiću Ilija.

*Slidi pisma od uskókah Hercegovućkih,
koji uskočiše pod krilo Principovo, niki
rata od Kandije; a niki rata Bečkoga,
i sverhu tužbe, koju čine Turci na iste
uskoke svomu Caru.*

Knjigu pišu Turci Moštarani,
Ljubušani, i Počiteljani;
Ter je šalju k' bilu Carigradu;
A na ruke Cara čestitoga.

Sultan Care mili Gospodare!
Ili neznaš, il nehaješ za nas:
Sokolovi sivi poletiše,
Na Duždevo morje odletiše.

Pobigoše Vlasi u Latine,
Hercegovci na glasu junaci:
Koji s' nami u četu idjahu,
I Kaurške glave odsicahu.

Bor ubio dva Papaza Fratra;
A od Križa bila Manastira:
Knezovića i Marinovića;
Jer iraju tvoju podigoše.

Ter nam ljute rane zadavaju,
Brez pristanka na nas udaraju:
Pohvataše momke, i divojke,
Naše bile zapliniše ovce.

Nije noći, ni bijela danka,
Da mi s' njima bojak nebijemo:
U džamijam klanjat' nesmidemo
Po zakonu abdest uzimati.

Nejma Care majke ni ljubovce,
 Koja nije u cerno zavita:
 Na kraini nejmade junaka,
 Koga nisu rane dopadnule.

Sa svih stránah na nas udaraju,
 Ter nam težke jade zadavaju:
 Od Neretve Novković Nikola,
 Desno krilo Dužda Mletačkoga;

I delija Bebić Matijašu,
 Koi robi svu krainu našu;
 I pohvata momke, i divojke,
 Naše lipe bule, i kadune.

Ter jih dáje Duždu Mletačkomu;
 A on njemu groše, i dukate,
 I kolajnu od suhoga zlata;
 Koja valja sto bilih dukátah.

Ima Bebić silne Harambaše,
 Koji nami puno dodijaše:
 Talaića, i Batinovića,
 I deliju Gergurinovića.

Ljutu zmiju Vladmirović Jurja
 Barjaktara Dužda Mletačkoga.
 Jeličića zmaja ognjenoga,
 I Žderića iz pod Ljubuškoga.

Ovo jesu na glasu junaci,
 Po imenu mladi Bebinovci:
 Koji nami puno dodijaše,
 I krainu našu porobiše.

Od Vergorca na nas udaraju:
 Kraišnici mladi Vergorčani.
 Kakve nami jade zadavaju,
 Nek' ti znadu naši Ljubušani.

Prid njimam su dva orla kerstaša:
 Serdar Rado težka muka naša,
 I Jelavić silni Harambaša;
 Boji ga se sva krajina naša.

Kažemo ti ostále glavare,
 Koji nami dodijaše Care!
 Aničića i Ivinovića;
 Još' Franića, i Miočevića.

Ovo jesu mladi Kapetani,
 Hercegovci na kraini zvani;
 Koji tvoju zemlju porobiše,
 Ljubuškomu vrata zatvoriše.

Od zapada na nas udaraju,
 Ter nam ljute rane zadavaju:
 Merki vuci od Župe hajduci,
 Vjera Turska na glasu junaci.

A imadu tri mlada Serdara,
 Neboje se još ni tebe Cara:
 Budalića i Marašovića,
 I viteza Tomića Stipana.

Ovi nami puno dodijaše,
 Do Moštara Broćno porobiše;
 I njihovi mladi Kapetani
 Hercegovci od starine zvani.

A koji nas skoro odbigoše,
 Ter iraju tvoju povedoše;
 Kažemo ji tebi po imenu,
 Po imenu, ili po plemenu:

Rosić jedno, Proložić je drugo;
 A tretje je Gušić zmija ljuta:
 Ovi bihu u Broćnu Knezovi;
 A sada su Duždevi Serdari.

Kažemo ti još i Kapetane,
 Neka znadeš naš čestiti Care!
 Jelavića od sela Gizdavca,
 I Veića iz pod Neotića.

Od Postinja, i od Ditelića,
 Kapetana kažemo Buljana:
 Od starine roda Lovretića,
 Bosanskoga starinom plemića.

Od Muća ti kažemo Jukića,
 Od Podstinja gornjega Katića:
 Ovi tvoju zemlju porobiše,
 Kad iz Broćna skoro pobigoše.

Devet stotín podigoše kúćah,
 Ter stadoše jedni oko' Muća:
 Drugi staše okolo Cetine,
 Kažemo ti Care do istine.

I ako nam pomoći nedadeš;
 Tverdu tebi viru zadajemo:
 Bižat ćemo i mi u Latine;
 A pod krilo Dužda Mletačkoga.

Slidi pisma kako Knez Nikola Vladimirović, Toma Kusturić, Jakov Zmajarević, Cvitan Bilas, i Gergur Damić osvojiše kulu od Norina, izvadjena iz dukale, koju tada njima dade Privedri Princip Marko Antonio Justiniano 1685.

Da je komu poslušati bilo,
 Što govori Korner Generale
 Na divanu u Šplitu bilomu,
 U početku rata od Morije.

Evo ima dvi godine dánah,
 Da vojujem, i da bojak bijem:
 Gradove sam mnoge osvojio,
 I Carevu zemlju porobio.

Al' mi osta kula od Norina,
 Kojoj nejma slike, ni prilike;
 U svoj zemlji Cara silenoga,
 Ni našega Dužda Mletačkoga.

Koi bi je junak osvojio,
 Mertvu bi mu platju izvadio;
 I dukale od svetoga Marka,
 Svitlu perlu, medalje od zlata.

To je čuo Vladmirović Kneže:
 Po imenu Nikola viteže;
 Pak se skače na noge junačke,
 Ter izbira najbolje vojnike.

Od jezera Tomu Kosturića,
 I Jakova još Zmijarevića;
 Od Lavčanja Bilasa Cvitana,
 Od Baćine Damića Gergura.

Tiho jim je Kneže besidio:
 Da vi znate mladi kraišnici!
 Što govori Korner Generale
 Na divanu u Šplitu bilomu?

Obeća je platju, i dukalu,
 Svitlo perje, od zlata medalje:
 Ko osvoji kulu na Norinu,
 I izsiče Turke Gabeljane.

Nebi li se u vas porizdao,
 Da junačku sriću pokušamo;
 Da ako nam Bog, i srića dade,
 Ter bijelu kulu osvojimo.

Ali su mu oni besidili:
 Ti se u nas pouzdati moreš,
 Ka' i u se Kneže Nikolica!
 Ali evo velike nevolje!

Bilu kulu osvojit' nećemo
 Brez galijah, i brez lumbaradah;
 Jer su u njoj sileni junaci
 Po imenu Gabeljani Turci:

A na njoj žestoko oružje:
 Berze šibe, ognjeni topovi,
 Jedva bi je Dužde osvojio,
 Kamo li će Vladmirović Kneže.

Nikola je njima besidio:

Ne brin'te se mladi kraišnici!
Kulu ćemo lasno osvojiti
Brez galijah, i brez lumbaradah.

Jerbo berzo Turski Barjam idje.

Ić će Turci gori u Gabelu;
Ter će klanjat' s' Odžam' i Adžijam'
I ostálim' Agam' i Spahijam'.

Onda ćemo udrít' iz nenáda,

Iz potáje, iz gore zelene:
Bilu ćemo kulu osvojiti,
Stražu ćemo pod mač okrenuti.

Što je reka', to se dogodilo:

Berzo Turkom njihov Barjam dodje;
Otidjoše klanjat' u Gabelu
Pivajúći uz to polje ravno.

U za' čas ga pošli, i klanjali;

A gorje ga abdest uzimali:
Vitezovi iz gore udriše,
Ter bijelu kulu osvojiše.

U njoj biše dvanajest delíjah;

Gabeljánah silnih djelebíjah.
Sve ji oni pod mač okrenuše,
Duždev barjak na kulu metnuše.

Kad je Korner glase razumio,

Mertvu jim je platju izvadio,
I dukalu od svetoga Marka
Neka jim je slava kod junákah.

Al' je malo vrime postajalo

Dva miseca, ni manje, ni veće:
Opet Turci vojsku podigoše;
Na Norinu kulu osvojiše.

A kad vidi Korner Generale;

Na oruža tanene galije:
Pak zaveze uz Neretvu mutnu,
I osvoji kulu na Norinu.

U nju meće platjene vojnike ;
 Još i one mlade krašnike :
 Osta kula do današnjeg' danka
 Pod kriocem Mletčanina Marka.

Korneru se niko nečudjaše,
 Kako ju je osvojiti moga' ?
 Svak se čudi Vladmirović Knezu,
 I njegovim mladim krašnicim.

Kako su je osvojiti mogli
 Brez galijah, i brez lumbaradah ;
 Brez nikakve moći i pomoći,
 I brez vojske Dužda Mletačkoga.

Ne čudi se dragi pobratime !
 Jer su ono ljute zmije bile,
 Koji Turkom rane zadadoše,
 I njihovu zemlju porobiše.

A najveće Vladmirović Kneže,
 Od njega se sokolić izleže :
 Po imenu Vladmirović Jure,
 Od Bandura mladjan Kapetane,
 Učini ga Zane Generale.

Vitežki je Jure vojevao,
 I Carevu zemlju porobio :
 Plino goni, Tursko robje vodi,
 Ter ga dáje Banu Generalu.

A on njemu groše, i dukate,
 Od skerleta zelene dolame.
 To svidoči Alvis Mucinigo,
 I Kavalir Novkoviću Vule.

Kada Turci konje pokradoše,
 Sedamdeset na broju jih biše.
 Berze konje platjenih konjikh,
 Sve Latínah Duždevih vojnikah.

Námira ji namirila biše
 Na viteza Vladmirović Jurja ;

Baš u Prudu kod vrila Norina,
S' njim biahu tri drúga njegova.

Iz gore je na nje udario,
Po gori je Turke raztirao:
Dvojici je glavu odsikao,
Dobre konje natrag povratio.

Providur je darovao Jurja:
Sedamdeset srebernih talírah,
Po' cekina za konja svakoga:
Jer proslavi Dužda Mletačkoga.

Ali jaspre junakom razdili,
Tere su ji u vinu popili:
Vino pili, vazda zdravo bili,
I junačke glave odsicali.

*Slidi pisma od grada Zadvarja na koga
dodje Paša Bosanski, i Ercegovački
Jula na 15. 1685.*

Još zorica nezabielila,
Ni danica lica pomolila;
Zapopiva Vlašić Kiridžija,
Lipo piva, a lipše popiva:

Nečudim se Beču bijelomu,
Koga Care osvojit' nemože;
Jer ga brani Cesar Leopoldo,
I njegovi mladi Generali.

Nit se čudim Petru-Varadinu,
Gdi ga Vezir osvojit' nemože;
Jer ga brani Princip Ugenio,
Koi Turke vazda dobivaše.

A ni bilu gradu Šibeniku,
 Koi se je Turkom obranio;
 Jer ga brani Foskul Generale,
 I delija Toma Kontarine.

Nit se čudim Sinju bijelomu,
 Gdi ga Vezir osvojit' nemože;
 Jer ga brani Balbi Providure,
 I Sinjani na glasu junaci.

Ni Dernišu kod polja Petrova;
 Jer ga brani Nakiću Gergure,
 Od kraine mladjan Kavalire,
 I junaci od polja Petrova.

Već Zadvarja gradu na kamenu,
 Kako se je Caru obranio?
 Kada nejma bojnih lumbaradah,
 Ni velike moći, ni pomoći.

Nanj' dolazi od Bosne Vezire,
 I s' njim Paša od Hercegovine:
 Na Avalu kulu udariše,
 I berzo je Turoi osvojiše.

Udariše na grad od Zadvarja,
 Biše njega; al' ga neuzeše:
 Tomu se izčudit' nemogu,
 Ko odoli Caru silenomu?

Dozivilje ga iz gorice Vila,
 Ter je njemu tiho besidila:
 Nečudi se neznana delijo!
 Gdi ga Vezir osvojit' nemože.

Jer mu dodje pomoć iz nenáda:
 Od sinjega morja ormanice,
 Od Poljicah Poljički Knezovi,
 Od Omiša Dešković Stipane.

Od Makarske Lučić Kolunele,
 Od Igrane Tomica Vojvoda,
 Od Lavčanja Juričević Kneže;
 A od Župe mladi krašnici.

Sa svih stránah udriše na Turke,
 Kano vuci u bijele ovce:
 Ormanice od sinjega morja,
 Kraišnici od gore zelene.

Od zapada Furioz Stipane,
 Od iztoka Lučić Kolunele:
 Potiraše Turke kraišnike,
 Siku pišce, i berze konjike.

Pet stotínah glávah odsikoše
 Do čadora Paše Bosanskoga.
 Na Pašine udriše delije,
 Razbiše ji, ter ji potiraše.

Mnoge Turske odsikoše glave,
 I puno ih živih uhvatiše:
 Oteše jim tope, i pitare,
 Čadorove, i Alaj barjake.

Sve se ovo nahodi u knjigam Talianskim, na vlastito u historijam, koje se zovu: Lega sacra etc. na listu 250. gdi počimlje ovako: per riparare etc.

Ova je pisma i prija od mene štampana, ali nije sve, kako je ovde; jer sam je štampa' kako sam je čuo pivati; ali budući historie štijo, i drugačije od mudrih ljudih razumio, eto je prikazujem svitu onakvu, kako se je dogodilo.

Slidi pisma od Kastela Dervenika u gornjem Primorju, kako ga osvojiše Turci na 15. Aprila 1687.

Ako nisi čuo pobratime!
 Kako Turci robje odvedoše
 Iz Kastela bila Dervenika,
 Koino je u gornjem Primorju.

Poslušaj me da ti kažem pravo,
 A moreš mi virovati zdravo:
 Knjigu piše Korner Generale,
 Ter je šalje gori u Primorje.
 A na ruke Primorskih Knezóvali,
 Kapetánah, i mladih Serdárak.
 U knjizi ji lipo pozdravljaše;
 A za tizim i zapovidaše:
 Da sakupe vojsku po Primorju,
 I da idju k' Sinju bijelomu:
 Kada oni Bana razumiše,
 Po Primorju vojsku pokupiše.
 Sve otidje malo, i veliko,
 Kogod može sablju pripasati;
 Ali nekti Bustručević Andre;
 Već pobiže uz Primorske stine.
 To glavarom i pomučno biše,
 Bustručevu kuću upališe;
 Mislio se Bustručević Andre,
 Kako bi se njima osvetio?
 Sve se misli na jednu smislio;
 On otidje k' Paši Džengiću,
 Koi s' vojskom u raztoku biše,
 Ter idjaše k' Sinju bijelomu.
 Ljubi Paši skuta, i kolina,
 Ter je njemu tiho govorio:
 Sad je vrime mili Gospodare!
 Da porobiš sve gornje Primorje.
 Štograd biše od boja junákah,
 Sve otidje k' Sinju bijelomu;
 A ostaše žene, i divojke,
 Slipi štarci, i dičica mala.
 Možeš uz put porobit' Primorje,
 I Manastir u kraj sinja morja;
 Pak otići k' Sinju bijelomu,

Pomoć dati Paši Bosanskomu,
Koi bije Sinj grad u Cetini.

Kada ga je Paša razumio,
Sadje s' vojskom doli u Primorje;
U Podaci tvrda kula biše,
Na nju Turci juriš učiniše:

Ali nedá ni gledati na se;
Jer je brane starci, i divojke;
A najveće jedno momče mlado:
Po imenu Maroević Marko.

Vadi Marko sablju od bedrice;
Pak izleti prid kulu bijelu,
Ter odsiče Barjaktaru glavu,
Odnese je u kulu bijelu.

Zavikaše Pašini čauši:
Nije ovde za Turke sićara;
Da idjemo k' bilu manastiru,
Gdino ima dosta lipa blaga.

Digoše se iz Podace Turci;
Ter odoše k' bilu manastiru
Za Ostrogu, u kraj sinja morja,
Ter na njega skladno udariše:

Al' Zaostrog tverdi manastire
Nedá Turkom ni gledati na se;
Jer u njemu živi oganj biše,
Dosta praha, i težka olova.

Kad vidiše vitezovi Turci;
Da manastir osvojit' nemogu:
Digoše se iz pod manastira
Neveseli, puno izranjeni.

Al' zavika Ture silovito,
Mlado momče, puno ponosito:
Ostaj z Bogom starče Gvardiane;
Ne daj nam se do nedilje perve.

To je čuo Despotović Mijo,
 Svojoj pušci živi oganj dáje,
 Ter udari jedno momče mlado;
 Mertav junak k' cernoj zemlji pade.

Pak mu starac Mijo besidjaše:
 Podji tamo jedno momče mlado!
 Pozdravi mi svetca Muhameda,
 Najt' ćeš njega gdi muselez piše,
 U srid pakla pod jelom zelenom.

Otidjoše vitezovi Turci
 K' malenom selu Derveniku:
 Na bijelu kulu udariše,
 Kostanića od Primorja Kneza.

U njoj biše Kostanić Radoše,
 Bila mu je brada do pojasa;
 I delija Ivičević Petre,
 Mlado momče od dvajest godínah.

A ostálo mladih divojákah,
 Udovícáh, ženáh mužarícáh;
 Puške puni Kostaniću Kneže,
 Puškom bije Ivičević Petre.

Kada pervoj pušci oganj dáde,
 Alaj čauš cernoj zemlji pade.
 Koliko je pušák izmetnuo,
 Onliko je Turák pogubio.

Kad vidiše Vitezovi Turci;
 Da se gine, a koristi nije
 Ostaviše kulu Kostanića;
 Pak udriše na Kasteo tverdi.

Al' u njemu nebiše junákah;
 Nego ženáh; još i divojákah,
 Udovícáh, i dičice male,
 I tri starca slipa, i nejaka.

Braniše se tri debela sata,
 Mlade žene kano mužke glave.

Iz pod grada Turke iztiraše,
Uz Primorske stine zapratiše.

Al' evo ti goleme žalosti!

Nu poslušaj ženske oholosti:
Jednoskupno ono zavikaše,
Ter ovako Turke opsovaše:

Pohvalite se Turci Kraišnici!
Vašim bulam, i vašim kadunam,
Kako su vas žene pridobile,
Primorskinje iz gorice vile.

A kada ji razumiše Turci;
Smamiše se gorje nego vuci:
Svi se pobre natrag povratiše,
Ter kasteo tverdi osvojiše.

Pervi biše Senić Matijašu,
Koi razbi od Kastela vrata,
I ulize u Kasteo tverdi;
A za njime sva vojska Pašina.

Što bi staro; ono izsikoše;
Što bi mlado, ono povedoše:
Osamdeset mladih divojákah,
Udovícáh, ženáh mužatícáh.

U sužanjstvo Turci odvedoše,
Iz Kastela bila Dervenika:
Po izdaji Bustruca Andrije,
U početku rata od Morije.

*Slidi pisma od uzetja grada Novoga u
Buci Kotorškoj na 30. Septembra 1687.*

Kupi vojsku Korner Generale
Od Kotara do Neretve mutne:
Sve po izbor pišce, i konjike
Od Slovinske zemlje, i Latinske.

Biše Bane vojske sakupio :
 Osam hiljad platjenih vojnikah,
 Dvi hiljade mladih krašnikah,
 Kotarânah, i Šibeničanah.

A prid njima Posidarić Kneže;
 Od Kotara četiri Serdara,
 I dvadeset i tri Kapetana;
 Još toliko mladih Barjaktárah.

Od Derniša, i polja Petrova,
 Od Zagorja, i Cetine ravne:
 Dvi hiljade silenih junákah,
 Sve pišacah, i berzih konjicah.

A prid njima četiri Serdara,
 I dvadeset i tri Kapitana:
 Svim upravlja Nakiću Matiju
 Silni vitez od Derniša grada.

Od Trogira, Šplita, i Kastela,
 I od Klisa grada bijeloga:
 Dvi hiljade podiže junákah,
 Sve ditićah, i mladih momákah:

A prid njima do dva Kolunela,
 Od Trogira i od Šplita grada;
 Još četiri na glasu Serdara,
 I dvadeset mladih Kapetánah.

Od Poljicah pet stotín delíjah,
 I prid njima pet mladih Knezóvah:
 Od Omiške na glasu Kraîne
 Pet stotínah biše vitezóvah.

I prid njima mladjan Kolunele:
 Po imenu Dešković Stipane.
 Pet Vojvódah, i pet Barjaktárah,
 Ah moj Bože plemenita dara!

Pet stotínah od Župe delíjah;
 Ali je to ognja žestokoga,
 I prid njima dva mlada Serdara,
 Pet Vojvódah, i pet Barjaktárah.

Od Primorja povede vojníkah:
 Pet stotínah po izbor junákah,
 I prid njima Kneza Pavlovića:
 Po imenu Marka Kolunela;
 Pet Vojvódah, i pet Barjaktárah.

Još povede tanke ormanice
 Od svih mistah zemlje Dalmacije,
 Ter zajedri uz Duždevo morje,
 Berzo dodje u Buku Kotorsku.

I oside Novi u kraj morja,
 Ter ga bije sa četiri strane:
 S' jedne strane Duždeve lumbarde,
 Z' druge strane Malteške galije.

S' tretje strane mladi Talianci;
 A s' četverte berzi kraišnici:
 Juriš čine od jutra do mraka,
 I od mraka do bijela danka.

Kad to vidi Dizdar od Novoga;
 Prija zore uranio biše:
 Suze roni, bilu knjigu piše,
 Ter je šalje Paši Bosanskomu:

Topal Paša mila majko naša!
 Ali neznaš, al' nehaješ za nas:
 Pocernismo kano gavranovi
 Od cernoga praha, i olova.

Hodi s' vojskom štogod prija moreš;
 Jerbo smo ti u nevolji težkoj:
 I ako te ne bi do nedilje,
 Pridat' ćemo Novi u Latine.

Kada Paši bila knjiga dodje;
 Onu štije, drugu napisuje:
 Virna slugo Dizdor od Novoga!
 Nedaj grada brez velika jada,

I brez kervi, i brez težkih ránah,
 Ne plaši se, ne pridáji grada;

Neće proći ni nedilja dánah,
Doć će tebi pomoć sa svih stránah.

Kad u Novi bila knjiga dodje;
Šemluk čine Turci po Novomu:
Ali Korner za to i nebaje,
Novi bije, nigda nepristaje.

Pak je Bane tiho govorio:
Koluneli i Vojvode mlade!
Idje na nas silni Topal Paša,
Nemojte se bratjo pripadati.

Nuder vaše sablje naoštrite,
Ter slobodno njega dočekajte;
I prija ste s' Turcim bojak bili,
Ter jim ruse glave odsicali.

Istom Bane tako besideći;
Al' to idje silni Topal Paša,
Ter udari naglo, i serdito
Na Horvate pišce, i konjike.

Al' ji Paša iztirat' nemože
Iz njihovih tverdih meterizah;
Jer se brane prahom, i olovom;
Teško biju Turke Vitezove.

U pervomu meterizu biše:
Silni junak Barklačić Vojvoda;
A starinom Pavloviću Kneže:
Na Turke je juriš učinio,
Svoju sablju kervce napojio.

Ali mu je loša srića bila;
Jer ga biše puška udarila:
U zlo misto, u čelo junačko,
Mertav Kneže cernoj zemlji pade.

S' njim junaci mnogi izgiboše,
Koji prvi juriš učiniše:
Alfira mu dopadoše rane,
Po imenu Vuletić Gergura.

Kad vidiše mladi kraišnici;
 Nemogoše serdca odoliti:
 Već pogleda junak na junaka,
 Harambaša jedan na drugoga.

Barjaktari podbiše barjake,
 Kraišnici sablje povadiše;
 Ter jedino udriše na Turke:
 Berzo Turci pleća okrenuše,
 Uz planinu Zubač pobigoše.

A za njima terču kraišnici,
 Sve po izbor pišci, i konjici.
 Dosta rusih glávah odsikoše,
 Generalu Banu prikazaše.

Lipo ih je Bane darovao:
 Komu krilo, komu perje svitlo;
 Jednim platju doklem budu živi.
 I pravo je, jer su zadobili.

Al' uteče silni Topal Paša;
 A nebi ga ni on utekao;
 Da nebude Bega Ljubovića:
 Podmače mu svoju bedeviju,
 Ter uteče, i odnese glavu.

Kad vidiše Turci od Novoga
 Mertve glave Carevih delijah;
 Bilu gradu vrata otvoriše;
 Generalu Novi pokloniše.

Pogibe pod njim vojske Principove dvi hiljade, a niki
 govore i veće.

Slidi pisma od zbora Primorskoga učijena u Makarskoj rata od Kandije.

Prekazana Presvitloj Gospodu Makarskoj od Starca Milovana.

Viče čine Primorski Knezovi,
Od starine Bosanska gospoda;
I ostali po izbor glavari,
Kapetani, i mladi Serdari.

U Makarskoj gradu bijelomu,
U Početku rata od Kandije:
Poglavite kažem po imenu,
Koji tada u zboru bijahu:

Od Makarske četiri Kačića,
Markovića, i Baranovića;
I mladoga Andrijaševića,
Četvertoga Kovačević Payla.

Od Makarske Kneza Pavlovića,
I viteza Ivu Nenadića;
Od velikog' Barda Nimičića,
Od Tučepe Kneza Grubišića.

Od Baškoga polja Tasovića;
A pridivkom i Ribarevića,
Knezovića, i Serdanovića
Od malena sela Rogoznice.

Od Sućurja Kneza, i plemića:
Po imenu Ivana Kačića;
Od Lavčanja Brista, i Baćine
Svi Kačići bihu do istine.

Druge tebi imenovat' neću;
Jer bi pisma odveć duga bila,
Ni ostale od sela glavare,
Kapetane, Sudce, ni Serdare.

Koji tada u zboru bialu,
 Medju sobom lipo razložahu:
 Kako će se Cara izbaviti,
 I protiva njemu bojak biti.

A od zbora poglavića biše,
 Svitli Petar Biskup od Makarske;
 Od Kačića roda, i plemena,
 Reda pobre svetoga Franceška.

Niz obraz je suzam oborio,
 Gospodi je tiho govorio:
 I Glavarom od svega Primorja,
 Od Baćine do Omiša grada.

Od kada je krajina Primorska,
 I Makarska u kraj sinja morja;
 Naši stari harač nedadoše
 Nijednomu Kralju, ni Cesaru.

Nego vazda u miru živiše,
 U gospodstvu ter se uzderžaše:
 A sad ima puno godin dānah,
 Da nas tare Otmanović Care.

Od zuluma živit' nemožemo,
 Ni harače Turkom pripraviti:
 To je naša sramota velika;
 Da dvorimo Cara nevirnoga.

Kamo naša uživanja stara,
 Kamo li nam diplome sa zlatom;
 Koje nam je Cesar darovao,
 Još podavno u stara vrimena?

Kamo li nam Mletačke dukale,
 Koje nam je Dužde darovao,
 Da nikomu ništa ne dajemo,
 Nego samo da bojak bijemo?

Za to Care ništa i nehaje;
 Već nas tare, nigda nepristaje.
 Nu se bratjo od sna probudite,
 Ter od Cara sada odstupite.

A evo mi bila knjiga dodje,
 Od Foskula mlada Generala;
 Da silnoga Cara odbignemo,
 Pod Duždevo krilo pribignemo.

Mi imamo praha, i olova:
 Bit' ćemo se kano Cernogorci
 Sve s' pomoćju Boga velikoga,
 I našega Dužda Mletačkoga.

Potverdit' će našu didovinu
 Kako nam se kune na čitapu:
 Od nas drugo ni želi, ni pita;
 Nego sablju, i desnicu ruku.

Al' slušajte, da vam prorokuj m,
 Što će vam se berzo dogoditi;
 Koji nisu kervcu prolivali,
 Ni dukale na sablji dobili:

Radit će vas u zlo oboriti,
 I dukale vaše ukinuti;
 U više ji nigda neprimajte;
 Za glavare takve nestavljajte.

Već mećite vazda Starenike
 Za glavare i vaše vićnike;
 Koji će vas lipo svitovati,
 I nauke prave kazivati.

U potribi da bojak bijete,
 I za Dužda kervcu prolijete;
 Da pazite karte od starine,
 Koje dade Dužde Mletčanine.

Medju vami bit' će vazda ljudih;
 Slušajte ih, ako niste ludi;
 Jer slip nezna kuda idje sunce?
 Stare vaše poslušajte Sudce.

U zbor dice nigda neprimajte,
 Svit, ni nauk od njih nepítajte;
 Jere će vas u zlo oboriti,
 Nedajte jim s' vami govoriti.

Knjige nezna, ljudski neumide,
 Prid gospodu izaći nesmide;
 Što će biti, ništa nerazmišlja,
 Vikat' samo uči, i promišlja.

Govorit' će da malo i mari;
 Za dukale naših dídah starih:
 Ali nezna, da mu veće valja;
 Neg' sve ono što ima zemáljah.

Nauk' ovi ja vam dájem sada,
 Petar Biskup od Makarske grada:
 U pamet ga vašu postavite,
 I naredbu moju izveršite.

Kad glavari njega razumiše;
 Silenoga Cara ostaviše;
 Ter razviše svilene barjake
 Privedroga Dužda Mletačkoga.

Bojak biše, nigda nepristaše,
 Sa svim' Turcim' mladim' kraišnicim'
 Od Zadvarja, i od Imotskoga,
 Od Vergorca, i od Ljubuškoga.

Od Moštara i od Nevesinja,
 Od Gabele i od Počitelja
 Dosta Turskih glávah odsikoše;
 Al' i oni mnogi izgiboše.

Pisma od Juriše Senjanina.

Pije vino Senjanin Juriša,
 S' njime pije trideset Senjánah;
 Juriša jim lipo napijaše:
 Ni u moje, ni u vaše zdravje;

Već u zdravje onoga junaka,
 Koi će poći do Gradčaca grada,
 I dovesti Ždrala velikoga:
 Dobra konja Bega Gradčačkoga.

I njegovu divan kabanicu,
 Na kojoj je trideset putćah:
 Svako puce od dvajest dukćtah,
 Što je njemu Care darovao.

Svi junaci múkom zamuknuše,
 I k' zemljici cernoj pogledaše;
 Ali nekti od Kosova Rade,
 Mala struka; ali junak silni.

Čašu prima, sablju odpasuje,
 Svlači s' sebe zelenu dolamu,
 I ječermu, na kojoj su toke:
 A oblači sužanjske haljine;
 Pak otidje do Gradčaca grada.

Kada Rade u Gradčac dodje;
 Ali Turci na divanu side,
 Medju njima Beže Gradčanine,
 I na njemu divan kabanica.

Salamaleh Turski nazivao,
 Još je Rade suze prolivao
 Od mudrosti, da privari Turke,
 I izmami Ždrala konja dobra.

Pita njega Beže Gradčanine:
 Koja ti je golema nevolja,
 Kaži meni moj sužnju nevoljni!
 Ter niz obraz grozne suze roniš?

Odkolem si, od koje li zemlje
 Kuda idješ, i gdi li duguješ?
 Ponizno mu Rade odgovara:
 Na milosti mili Gospodine!

Volio bi da sam poginuo;
 Jer sam cinjen, nepodobnom cinom:

U tvojega Ždralja konja dobra,
I u tvoju divan kabanicu.

Ja sam sužanj od Glamoča grada,
Od Glamoča Kovačević Ramo.

A dugujem Senju bijelomu:
U Juriše, i u Vladkovića.

Daj mi konja mili Gospodine!

A za njega dugovat' ću tebi.

Kada ga je Beže razumio;

Ter je njemu lipo besidio:

Dat' ću tebi Ždrala konja moga;

Jer smo stari prijatelji bili:

A dat' ćeš mi sto žutih dukatah;

Al' nemogu dati kabanice,

Da sam glavom u kaure dužan.

Izvede mu Ždrala velikoga:

Kušao ga, i kušao Rade;

Odigra ga, pak opet doigra;

Pak zaigra niz to polje ravno.

Ter je Rade Begu govorio:

Ostaj z' Bogom Beže Gradčanine!

Nije ovo Kovačević Ramo;

Već je ovo od Kosova Rade.

Kad je Beže Radu razumio;

Skočio se i na gola konja:

A za njima od Gradčaca Turci,

Sve poterča malo i veliko.

Ali Radi Bog i srića dade;

Prija Turák u busiju pade:

Kad su Turci u busiju došli;

Udariše Senjski vitezovi.

Svaki junak po Turčina hvata;

Mali Rade Bega od Gradčaca:

Skide s' njega divan kabanicu,

Ter ga vodi k' Senju bijelomu.

Kad su oni prama Senju bili;
 Govorio Senjanin Juriša:
 Pobratime od Kosova Rade!
 Ti si malan, duga kabanica;
 Daruj mi je dragi pobratime.

Ali njemu Rade odgovara:
 Ja sam malan, duga kabanica;
 U Senju je predobri terzija:
 Podrizat' će kabanicu moju;
 Nedam ti je, vira ti je moja.

Pisma od Plavše Harambaše.

Malena se četa podignula
 Od Primorja mista kamenoga:
 Prid četom je Plavša Harambaša,
 Silni uskok iz pod Imotskoga.

Kad je bio na Primorske stine;
 Družini je Plavša besidio:
 Družinice mila bratjo moja!
 Prid nami je Ternovac vodica.

Da mi hladnu vodu obsidnemo,
 Prija nego zabili zorica:
 Da ako nam Bog i srića dade,
 Ter izadju Vergorčani Turci.

I prid njima Dizdarević Mujo,
 Na vodi će abdest uzimati;
 A mi ćemo udrīt' iz busije;
 Sve ćemo ji pod mač okrenuti.

Što rekoše, ono učiniše:
 Prija zore vodu obsidoše.
 Kada li je zora zabilila;
 Al' to idje četa Vergorčanah,

I prid njima Dizdarević Mujo ;
 Ter družini Mujo besidjaše:
 Poslušajte moji Vitezovi!
 Danas nam se dobar šićar kaže.

Ovde ćemo abdest uzimati,
 I hladne se vodice napiti:
 Da ako nam Bog i srića dade,
 Ter izadje četa od Primorja;

I prid njome Plavša Harambaša ;
 Koi nam je puno dodijao,
 I junačkih glávah odsikao:
 A još veće robja pohvatao.

Al' ga Plavša sluša iz gorice,
 Ter zavika iza svega glasa:
 Evo sam ti Dizdarević Mujo!
 Dočekaj me, ako ti je drago.

Na Turke su skladno udarili,
 Sve izgibe, niko neuteče;
 Već delija Dizdarević Mujo,
 Biči momče k' Vergorcu bilomu.

Za njim terče Plavša Harambaša;
 Ter je njemu tiho besidio:
 Stan', počekaj Dizdarević Mujo!
 Nisi meni danas utekao.

Ali mu je Mujo govorio:
 Vira moja Plavša Harambaša!
 Ti me danas uhvatiti nećeš,
 Jer me nije groznica hvatala.

Kad je Plavša njega razumio;
 Side junak na stini studenoj,
 Ter je Muji lipo besidio:
 Hodi pobre sa mnom u Primorje,

Da pijemo vino, i rakiju;
 Sidi malo, da probesidimo:
 Al' mu lipo Mujo odgovara:
 Podji z' Bogom Plavša Harambaša!

Tvoja srića, i tvoje junačtvo;
 Od mene si bolje uranio:
 Imaš s' čime doći u Primorje
 Noseć glave mojih Vitezovah.

Al' kako će Dizdarević Mujo,
 I brez puške, i brez sablje britke,
 I brez moje bratje Vergorčánah
 Doći gradu mojemu Vergorcu.

Ovo je silni junak bio rata Bečkoga, koji uskoči iz Imotskoga u Primorje; a kada se mir učini, otidje u Cetinu, i onde se nastani.

*Pisma od Jurasu Veića, silnoga junaka,
 rodnom iz Zagvozda.*

Knjigu pišu Turci Imotjani,
 Ter je šalju u Bosnu ponosnu:
 A na ruke od Bosne Vezira,
 Ovako su Turci besidili:

Sultan Paša mili Gospodare!
 Ako neznaš, kažemo ti pravo:
 Više Paša živit' nemožemo
 Od uskoka Veića Jurasu.

Neostade kule, ni čardaka,
 Koje nije Juras osvojio;
 Ni bijela sela ni varoša,
 Koga nije ognjem sažegao.

Štogađ idje od Cara ulape
 Krajišnikom Turkom Imotjanom;
 Sve to ote Veiću Jurase
 S' svojim pobrom Lelas Miovilom.

I to bismo Paša prigorili;
 Ali evo tuge i žalosti!
 Izsiče nam Turke krajišnike,
 Sve na glasu najbolje junake.

Nejma jošter ni nedilja dánah;
 Sam odsiče devet rusih glávah,
 I uhvati Zerduma Jakova,
 Od bandúrah Turskih Harambašu.

Rani ljuto zmaja žestokoga,
 Po imenu Mektić Alagu;
 Ali junak priboliti neće;
 Jer su rane smertne na Alagi.

Izsiče nam Turke Imotjane
 U varošu kod kule Zelića;
 I prid njima Vazlu Buljumbašu,
 Posiče ga Ivane Cijače;
 A Barjaktar Veića Jurasu.

Kakav biše Alikalvić Aso;
 Jedva bi ga vile dostignule:
 Uhvati ga Veić Harambaša
 Na srid polja iz pod Imotskoga.

A što ćemo drugo besiditi:
 Žešće zmijske na krajini nije
 Od junaka Veića Jurasu;
 Kada vikne, Imota se trese.

Kad je Paša knjigu proučio;
 To je njemu i pomučno bilo;
 Pak dozivlje Memed Buljumbašu,
 Ter je Paša njemu govorio:

Slugo virna Memed Buljumbaša!
 Sakupider četu Arnaátah,
 Sve najboljih, i beržih junákah,
 Ter otidji k' gradu Imotskomu.

I uhvati Veića Jurasu:
 Il' mu rusu odsieci glavu

I njegovu dragu pobratimu:
Po imenu Lelas Mijovilu.

Skočio se Memed Buljumbaša,
Ter sakupi četv Arnaúta;
I otidje k' gradu Imotskomu,
Pak se hvali Turkom Imotjanom:

Da bi mene rodila Vlahinja;
A ne mlada Turkinja kaduna;
Ako prija dvi nedilje dánah
Nepogubim Veića Jurasu.

I njegova dva drúga najbolja:
Barjaktara Cijaka Ivana,
I Lelasa zmiju glasovitu;
Aranzadu puno ponositu.

Ta se hvala do Jurasu čula,
Ter pokupi četvicu malenu;
Pak otidje k' gradu Imotskomu
Pozdraviti Memed Buljumbašu.

Seta Juras uz polje, niz polje,
Ter dozivlje Memed Buljumbašu:
Hodi pobre! da se ogledamo
Na srid ravna polja Imotskoga.

Neišći me po gori zelenoj,
Po Zagorju; ni keršt'nom Primorju:
Evo sam ti i sam doša' pobre!
Već je vrime da Jurasu nije.

Kad Jurasu razumiše Turci,
Arnauti hvaljeni junaci;
Idju terkom k' polju Imotskomu,
A prid njima Memed Buljumbaša.

Družini je Juras govorio:
Poslušajte moji Vitezovi!
Svaki udri na svoga junaka;
Ja ću starac na Memeda mlada.

Istom Juras tako govoreći;
Udariše Arnauti Turci:
Namiri se sova na sokola,
Buljumbaša na Veić Jurasu.

Kada li se blizu sastadoše;
Z' brietkim se sabljam udariše:
Memedu je loša srića bila;
Juras mu je glavu odsikao.

Pobigoše Arnauti Turci;
A za njima Veiću Jurase,
I njegovi mladi Vitezovi;
Ter ji siku do Imote grada.

Svaki junak odsieče glavu;
Sam četiri Veić Harambaša:
Na polju je kolo uhvatio,
Ter je lipu pismu zapivao:

Pohvali se Memed Buljumbaša!
Kada dodješ k' Paši Bosanskomu:
Kako si mi glavu odsikao,
I Lelasu momu pobratimu.

Evo sada ja odsikoh tvoju,
Ter je nasim doli u Primorje:
Pak otidje goricom zelenom,
Pivajući, i popivajući.

Razližu se berda, i doline;
Kako Juras piva, i popiva
Nad Makarskom tverda Bijokova,
Od šemluka, i od puškaranja.

*Pisma silnoga junaka Luke Ožegovića,
kako pogibe rata od Kandije.*

Kad pogibe Ožegović Luka
U tismomu klanjcu Privornici,
Kod malena sela Zavojane;
Od silenih Turák Vergorčánah :

Cvilila je ljuba Ožegova,
Kako cvili, do neba se čuje.
Kada li se biše naplakala;
Bijelu je knjigu napisala.

Ter je šalje Turkom Vergorčanom;
U knjizi je njíma besidila:
Vergorčani Turci na krajini!
Pošljite mi glavu Ožegovu;

Platit' ću je kolik da je živa:
Ako li je poslati nećete;
Evo vami tverdu viru dajem:
Osvetit' ću Luku Gospodara.

Kada Turkom bila knjiga dodje;
Knjigu štiju, a na nju se smiju:
Odpisaše ljubi Ožegovoj,
Ovako su oni besidili:

Nebudali jedna udovice!
Gdi će žena osvetiti muža?
Nećeš imat' glave Ožegove,
Da je tri krát ti izmiriš zlatom.

Jer je Luka nami dodijao,
Dosta rusih glávah odsikao
S' pobratimom Lekića Jurišom
Kako znadu Turci, i Kauri.

Kadagoder čete dolazaše;
Vazda tebi roba dovodjaše:

Ili roba, ili robinjicu
 Od Vergorca, il' od Ljubuškoga.

Ali sada ljubo Ožegova!

Lučinom se glavom umećemo
 Po Vergorcu gradu bijelomu;
 Prid kadunam', i našim' divojkam'.

Knjigu štije ljuba Ožegova,

Suze roni, ovako govori:

Ko bi moga osvetio Luku;

Dala bi mu Lučino imanje,

I njegovu zelenu dolamu:

Pri dolami putca pozlatjena;

I ječermu, pri kojoj su toke,

I ja bi mu za ljubovcu bila.

To je čuo Buriću Jakove,

Od gizdava sela Dervenika:

Kupi junak četu po Primorju;

Pak otidje do Vergorca grada.

Ter ulize u luge zelene,

I namámi na busiju Turke:

Iz busije udari potajne,

I potira Vergorčane Turke.

Trideset je glávah odsikao,

Sve po izbor Vergorskih delíjah:

A veće ji obranio biše,

Tako Víla Smotokita piše.

Nije bratac bratca osvetio,

Što je Burić, Ožegović Luku.

On otidje k' ljubi Ožegovoj,

Ter je uze za ljubovcu virnu.

Slidi pisma učinjena sverhu diplome, koju dade Cesar Matijaš Primorcem, Župljanom, i Podjezercem, da u napridak nejmadu biti nepoštovani od Senjanah.

A rečena diploma bi učinjena po nastojanju, i pisanju Kneza Kačića Gergura iz Brista, u gornjemu Primorju, i bratje njegove Petra, i ostalih. Diploma u Latinski jezik ovako počimlje:

„Nos Mathias Dei gratia electus Romanorum Imperator semper augustus etc.

Haec confirmatio facta est instantia Comitum de Brist; Gregorii nimirum, et Petri, ac caeterorum fratrum eorundem, familia, seu prosapia Kačićorum. Valentinus Leepes Episcopus Nitriensis etc. Laurentius Ferene etc. 1614.”

Ova se nabodi u pučkoj škrinji u Makarskoj.

Knjigu piše Kačiću Gergure,
Baš iz Brista u gornjem Primorju,
Ter je šalje Kralju Matijašu;
Al' od Beča velikom' Cesaru.

Nepiše je cernim murećepom;
Već je piše kervcom iz obraza:
Živit' mu se dodijalo biše,
Suze roni, ter ovako piše:

Matijašu veliki Cesare,
Vladaoče, svita Gospodare!
Turska nam je sila dodijala,
Težka tuga serdce obujala.

Nemožemo živit', ni umriti;
Ni harače Turkom pripraviti.
Sve imanje što god imadosmo,
Nevirnomu Caru pridadosmo.

Nemoremo s' mirom večerati,
 Ni pokoja našem' tilu dati,
 Od Turákah naših zulumčárah;
 A delíjah Otmanovié Cara.

Jedni podju, drugi opet dodju;
 Sve pokupe što u kući nadju.
 Tverda zemlja, nebo je visoko;
 Sinje morje strašno, i duboko.

Zemlja neće; a nebo nas neće,
 To su naše žalosti najveće;
 Jer predamo od jutra do noći,
 Čekajući kad će Turci doći.

I to bismo jadni prigorili,
 Tugovali, i Cara dvorili;
 Ali nigda podnit' nemožemo;
 Već sahnemo, i težko venemo.

Gdi nas robe Senjski Vitezovi,
 Podložnici tvoji sokolovi:
 Zaplíniše naše bile ovce;
 Čeljad vode, ter primaju novce.

Porobiše Kotar, i Zagorje
 Do Gabele Župu, i Primorje:
 Prodaju nas gorje nego Turci,
 A robe nas kano i hajduci.

Matijašu svitla kruno naša!
 Možel' podnit' to dobrota Vaša:
 Da Kerštjanin tare Kerštjanina,
 Ter ga muči kano dušmanina.

Spomeni se naš Cesare mili!
 Naši stari da su prija bili
 Tvojih dídah virni podložnici,
 Vitezovi, i silni vojnici.

Ter pokaraj uskoke Senjane;
 Da nerobe na miru Kerštjane:
 Ako li ji pokarati nećeš,
 U zlo stanje ti Senjane mećeš.

Jer će berzo biti porobljeni,
 Pobijeni, i svi izsičeni
 Od Kerštjanah naših Krajišnikah,
 I Turákah Carevih vojníkah.

Ja nemogu drugo učiniti:
 Valja mi se Caru potužiti,
 I prija sam k' njemu odlazio,
 I od njega Ferman donosio.

Svitla kruno! i opet ću poći,
 U Carigrad ako ću ti nedoći:
 Prid Carom ću davu učiniti,
 Na Senjane vojsku podignuti.

Valja da se s' njima pobijemo;
 Jere više živit' nemožemo:
 S' jedne strane od silnih Turákah,
 Z' druge strane od tvojih junákah.

Al' se uzdam u dobrotu Tvoju;
 Da ćeš primit' ovu molbu moju,
 I pokarat' uskoke Senjane,
 Koji robe na miru Kerštjane

Od starine tvoje podložnike,
 Koji sada dvore nevirnike:
 Dospivajuć noge ti celivam,
 I gorkim' ji suzam' polívam.

Kad je Cesar knjigu progledao;
 On je udilj drugu napisao,
 Ter je šalje od Senja glavarom:
 Kapetanom, i mladim Serdarom.

Poslušajte Senjski Kapetani,
 Na krajini vitezovi zvani!
 Dodje tužba od Kačića Kneza:
 Po imenu Gergura viteza.

Da robite Kotar, i Zagorje
 Do Gabele Župu, i Primorje,
 I ostále Primorske krajine,
 Od starine lipe Banovine.

Prodjite se dila nemiloga,
 Neserdite Boga velikoga;
 Matijaša vašega Cesara,
 Ni silnoga Otmanović Cara.

Jer ako mi druga tužba dodje,
 Ter se svaki zuluma neprodje;
 On će moju milost izgubiti,
 I sam sebi puno nahuditi.

Nisu Turci, nego bratja vaša,
 A iraja od starine naša:
 Zadosta je njihove žalosti,
 Podneseći Turske oholosti.

Što su stekli sve su njima dāli,
 Za harače oružja prodali:
 Neimadu kónjah, ni volóvah;
 Nit imadu praha ni olova,

Da se mogu branit' od dušmánah,
 Od uskókah najveće Senjanah.
 Kojino su rodom Hercegovci,
 Gabeljani, i mladi Primorci.

A sad robe svoju otačbinu,
 Prijatelje, i svoju rodbinu
 Na privari, i na tvrdoj viri;
 Brez pristaanka rade o neviri.

Al' ako se od zla neodvrate,
 I svakomu svoje nepovrate;
 Stavit' ću ji na višala tanka,
 Neka vise do sudnjega danka.

Ovu pismu učinih ja Fra Jozip Radmanović, Lektor Generalni u Šibeniku na 1759. Januara na 28. i prikaza Knezu Šimunu Kačiću, rečenomu Miošiću iz Brista, prau-nuku gori imenovanoga Kneza Gergura Kačića, za vikovič-nju serdčene ljubavi uspomenu.

*Slidi pisma od smerti glasovitoga Viteza
Mladinića Vlastelina Bračkoga i njegova
vojevanja po morju.*

Žalosti se Dužde Mletčanine,
Molin Frane vitez od starine:
Od Kandije rata velikoga,
Ognjenoga puno žestokoga.

Pitaju ga Mletačka Vlastela:
Što je Tvoja milost nevesela?
Ali ti je vojska izginula,
Ter je Tebe tuga pritisnula?

Al' Kandiju Turci osvojiše,
Al' Moriju zemlju porobiše:
Ali si se Cipra spomenuo,
Kogano je Care osvojio?

Veli njima Dužde Mletčanine,
Od starine Vitez Latinine:
Niti mi je vojska izginula,
Nit je Turska sila pritisnula.

Nit Kandiju Turci osvojili,
Ni Moriju zemlju porobili:
Al' je meni tugovat' nevolja;
Kolik' da me muči serdobolja.

Jer evo mi dodje knjiga bila,
Koja mi je zle glase donila:
Da je umro Vitez Mladiniću,
Silni junak kano Zrinoviću.

Koi Turke po morju hvataše,
I ruse jim glave odsicaše:
Zapovidnik biše od Galije,
Ter izsiče Careve delije.

I branjaše morje od Turákah,
 Od Levanta lipo do Mletákah.
 Mladiniću krilo sokolovo!
 Ko će branit' morje Principovo?

Svitla sabljo Dužda Mletačkoga!
 Ko će sići dušmanina moga,
 I tirati Turke Vitezove,
 Kano soko' bile golubove?

Kad se Dužde izjadio biše,
 Uze pero, bilu knjigu piše;
 Ter je šalje Kanalu vitez;
 A od Brača velikomu Knezu.

U knjizi se s' njime razgovara,
 Ponukuje, ter ga nagovara:
 Da dozovne od Brača plemiće,
 I da čine u palacu više.

Ko će čuvat' morja od Turákah,
 Od Stambula do bilih Mletákah;
 I ostále sve deržave naše,
 Da nam nebi nahudile Baše?

Bračani su na morju junaci,
 Kano moji na suhu Kotarci;
 I prija su s' Turcim bojak bili,
 Ter ji jesu vazda pridobili.

Izberite slobodna junaka,
 Koino se neboji Turákah;
 Mojizim' će vladati galijam',
 I ostalim' od boja djemijam'.

Knjiga, koju Princip pisa Knezu Bračkomu, budući kra-
 tka, mećem je na svitlost svitu.

„Franciscus Molino Dei gratia Dux Venetia-
 rum etc.

Nobili et sapienti viro Christophoro Canali de suo man-
 dato Comiti Brače, fideli, dilecto salutem, et dilectionis af-
 fectum.

Grave quanto si conviene, per il proprio merito, reputiamo la perdita del sopra Comito Mladineo, il quale con la sua presenza, e valore nelle occorrenze tutte del nostro servizio, si era giustamente guadagnata la pubblica affezione, e gradimento. Volemo però col senato che fatti venire à voi li deputati di cotesta Fidelissima Comunità li attestiate la nostra displicenza, per la morte di così benemerito soggetto, eccitandoli in conformità degli ordini che tenete dal Procurator Geronimo Foscarini a devenire quanto prima alla nominazione d' altro, in luoco suo. Ber certi che procureranno farla cader in persona abile alla carica, e che possa come il precessore fedel, e fruttuosamente servire avisandoci dell' operato. Data in Nostro Ducali Palatio die 27. Novembris 1651.

Slidi pisma od Vitezóvah Kotorских.

Ej Kotare gnjizdo sokolovo,
Na visokoj grani savijeno!
Gdi se legu zmaji, i sokoli,
Koji Caru puno dodijaše.

Svijeno je na jeli zelenoj,
Ter pokriva Buku od Kitora;
Kojano je díka od Horvátah,
I vitežko serdce od junákah.

Viruj meni dragi pobratime!
Koi nosiš od junaka ime;
Da je brojim nediljicu dánah,
Od Kitora mlade Vitezove;

Koji Turske glave odsicaše,
I na mejdan često izlazaše:
Nebi ti ji moga' izbrojiti,
Ni njihova junačtva kazati.

Koliko je mladih Kotoránah ;
 Toliko je na maču delíjah :
 Svi su oni serdca vitežkoga,
 Krunu brane Dužda Mletačkoga.

Ej Kotore gnjizdo sokolovo,
 Dalmacie diko, i pohvala !
 U tebi se legu sokolići,
 I gospodska dica Zmajevići.

U Perastu Šestokrilovići,
 I žestoke zmije Bujevići,
 Koji Turkom na mejdan idjahu,
 Na mejdanu glave odsicahu.

Zmiju biše porodila Víla :
 Po imenu Bronzu Kavalira.
 Delija je od Buke Kotorske,
 Boje ga se haramije Turske.

Na morju je s' njima bojak bio,
 I mnoge je Turke pogubio :
 Opoštenu Dužda Mletačkoga,
 Jer je Bronza roda junačkoga.

To svidoče Latini, i Turci,
 Dalmatini, i svi Hercegovci :
 Kavalirstvo, medalje od zlata,
 Kojeno mu vise oko vrata.

Nečudi se dragi pobratime
 Krajišniče, i Horvatjanine !
 Jer od davna jesu Peraštani,
 Na krajini Vitezovi zvani.

Pošteno su vazda vojevali,
 I junačke glave odsicali :
 To svidoče krajine Horvatske ;
 Još i mudre knjige Talianske.

Kad Rimljani vas svit osvojiše,
 Svi se Kralji njima pokloniše ;
 Al' nektiše silni Peraštani,
 Ni ostáli mladi Kotorani.

Već protiva njima vojevaše,
 Ter Rimljanom puno dodijaše :
 To se zgodi u vrimena stara,
 A vladanja od Rima Cesara.

Pivaju se pisme, i popivke :
 Od Grujice mlada Žeravice ;
 Jer je junak od mejdana bio,
 I mejdane mnoge zadobio.

Harambaša od junákah biše,
 Ter u četu s' njima odlazaše
 Velikoga rata od Kandije,
 Malo posli Beča, i Morije.

Pridivkom se Sarabaća zvaše,
 U Banjani selu pribivaše :
 Svu je Tursku zemlju porobio,
 Do Tribinja, i okolo njega.

Nebijaše boja, ni mejdana
 Brez Grujice mlada Žeravice :
 Razbi Pašu od Hercegovine ;
 Odnese mu zelen Alaj barjak.

Dvi stotine uhvati sužánjah,
 I šestdeset odsieče glávah
 Svojom sabljom Grujo Žeravica ;
 Pomogla ga Maria Divica !

Krajinu je Tursku porobio ;
 Dvi hiljade kúcali upalio :
 To svidoči Bane Loredane,
 Od Duždeve vojske Generale.

Od njega se rodi soko' sivi,
 Po imenu Žeravica Ivo :
 A Barjaktar Dužda Mletačkoga,
 Od Morije rata ognjenoga.

Junak biše ka' mu i babajko ;
 Ili Vitez Vojevoda Janko :
 Sarabaća kada vojevaše ;
 Turke síče, robje dovodjaše.

Al' poslušaj moj mili brajene!
 Da ti kažem morske mejdandžije,
 Koje pjeva starac Milovane;
 Ter ovako hvali Kotorane:

Zareče se Reis Omeraga,
 Od Tripoli bijeloga grada:
 Zavest ću se niz morje Duždevo,
 Kojeno je ufanje njegovo.

Po morju ću pohvatati lovce,
 I od Buke Koterske tergovce;
 Da ako mi Bog i sreća dade,
 Ter mi junak u ruke upade:

Po imenu Ivanović Mato,
 Mlado momče, i puno bogato.
 Vodit' ću ga k' dvoru bijelomu;
 Prodat' ću ga Kralju Algirskomu.

Što je reka', poreka' se nije;
 Već zaveze iz pod Barbarije:
 Pak zajedri niz Duždevo morje,
 Pjevajući od mraka do zore.

Podvikuje tanko, glasovito,
 Uz tamburu momče ponosito:
 Muhamede! pokloni mi zdravlje;
 Da ja nadjem Dobročane mlade.

Vežat' ću jim ruke na opako;
 Vodit' ću ji k' dvoru bijelomu:
 Zahodit' ću moje Vitezove,
 Pozlatit' ću fuštu ormanicu.

Ali mu je loša srića bila:
 Namira ga biše namirila;
 Na junaka, i na zmiju ljutu:
 Po imenu Ivanović Matu.

Kada ga je Reis ugledao;
 Golemo se biše poplašio:
 Pak ostavi fuštu ormanicu,
 Ter pobiže žalostna mu majka!

Doživlje ga Ivanović Mato:
 Poturice Reis Omeraga!
 Kamo mejdan, gdi je tvoja snaga,
 Kom' ostavi berzu ormanicu;
 Jer nagerdi svu Carevu dicu?

Evo sam ti upao u ruke,
 Opošteni od Algira Turke:
 Ali Reis biži brez obzira,
 Neće boja; nego pita mira.

Ivanović mira nektiaše;
 Već se smije, ter' mu se rugaše,
 I uhvati fuštu ormanicu;
 Al' uteče Reis Omeraga.

Burovići od Herceg' Novoga,
 Proslaviše Dužda Mletačkoga:
 Svitlom sabljom, i desnicom rukom,
 Ljute rane zadadoše Turkom.

Vojujući, i bojak bijući,
 Turke sikuć, kervcu proljnući:
 Junaci su bili od starine,
 I Gospoda svitla od Krajine.

Vazda jesu Kavaliri bili,
 I gospodstvo na sablji dobili:
 Mertvim pokoj, živim zdravlje lipo,
 Čast, i dika, ime glasovito.

Hvalio se Turčin mejdandžija,
 Rizmanagić imenom Adžija:
 U mene je serdce od junaka,
 Bolje nego u Vojvode Janka.

Vitežki sam vazda vojevao,
 I junačke glave odsicao:
 Sad mi kažu siva sokolića,
 Po imenu Markis Kosovića.

Zazvat' ću ga na mejdan junački,
 Na mejdanu odsječ' ću mu glavu:

Pak napisa listak knjige bile,
Ter je šalje Marku Kosoviću:

Ej Delijo Markis Kosoviću,
Od Dobrote mista junačkoga!
Ako te je porodila majka,
Izadji mi na mejdan junački.

Štije knjigu Kosović Viteže,
Knjigu štije; a na nju se smije:
Biše mu se serdce razigralo,
Od veselja, i radosti teške.

Prija zore uranio biše,
Ter otidje na mejdan junački;
I pogubi silnog' mejdandžiju:
Rizmanagić imenom Adžiju.

Na glasu je Kavalir Bolica,
Od Kotora grada bijeloga:
U njega je junačka desnica,
Krunu brani Dužda Mletačkoga.

Vitežki je vazda vojevao,
Svitlu sablju kervce napojio;
Junak biše rata od Morije,
Od Kotara svidoče delije.

I Duždeve sa zlatom dukale,
Svitlo krilo, od zlata medalje;
Kojeno mu darovao biše,
Za junačtvo kako pero piše.

U Buci je pleme Viškovića,
I na glasu kano Jankovića:
Od njega se rodiše glavari,
Koloneli, slavni Kavaliri.

Jer su svuda oni vojevali,
Često Turske glave odsicali:
Ormanice mnoge potopili,
Haramije Turske pridobili.

To svidochi i staro, i mlado,
 Svi junaci, i svi krajišnici:
 Viruj pobre, ako ti je drago,
 Jer to znadu Turci, i Latinci.

Čuda kažu od Ivanovića,
 Ter ga slave kano Zrinovića:
 Svitla Kneza od Dobrote Marka,
 Na oružju silnoga junaka.

Da izsiče haramije Turke,
 Ter bijele okervavi ruke:
 Pod Petrasom na morju sinjemu,
 Slavu dade Duždu Mletačkomu.

Samo s' svojih dvadeset junákah,
 On pogubi šestdeset Turákah:
 Toliko ji obranio biše,
 Kako isti Turci svidochiše.

Da mu merkla noćca neotela,
 On osvoji i Tursku Tartanu:
 Isti Turci od Petrasa kažu;
 Pravo kažu, ter ništa nelažu.

Dužde Marku dade Kavalirstvo,
 Za njegovo veliko junačtvo:
 Na maču mu dobra srića bila,
 Desnica mu Turke pridobila.

Još ti pobre jedno čudo kažem,
 Nemoj reći da ja ovo lažem:
 Deliju ti kažem od mejdana,
 Po imenu od Perašta Bana.

Njemu Juro lipo ime biše,
 Pod Dračom se gradom nahodjaše:
 Samo s' dvajest i četiri drúga,
 Sad ćeš čuti od Turákah ruga:

Od Drača se Turci podigoše:
 Sto i šest mladih Vitezóvah;
 Ter na Bana ob dan udariše:
 Al' se Bane neboji vragóvah.

Na Turke je ogranj oborio;
 Tartanu je Tursku osvojio:
 Sto je Turskih glávah odsikao,
 Šestdeset je živih uhvatio.

Ali Bana rane dopadoše;
 Ter ga berzo z' dušom razstaviše:
 Na Božić se sve ovo dogodi,
 Kadno Gospa Isusa porodi.

Zmija biše Nikolić Serdare,
 Kano Vitez Janković Stojane:
 Pridivkom se Bajo zovijaše,
 Često Turske glave odsicaše.

Velikoga rata od Kandije,
 Nebiaše žešćeg mejdandžije:
 Krajinu je Tursku porobio,
 I mejdane mnoge zadobio.

Al' pogibe s' Turcim bojak bijuč,
 Na Verteljcih iz pod Gore cerne:
 Vitežki je Bajo poginuo,
 Dvanajest je glávah odsjekao.

Još ti kažem zmaja ognjenoga,
 Od Perašta grada bijeloga:
 Po imenu Smeću Kapetana,
 I Viteza pobre od mejdana.

Na njega su Turci udarili,
 Tri od boja velike djemije:
 Junački je s' njima bojak bio,
 Ter je mnoge Turke pogubio.

Al' i njemu loša srića biše;
 U navi mu barut upališe:
 Izgoriše Kerštjani i Turci,
 Peraštani, i morski hajduci.

Svitli Kneže od Perašta krilo!
 Tvoje pleme junačko je bilo:
 Još od davna, i od Birzemana,
 Junaci su bili od mejdana.

Sivi soko' morje prilitjaše,
 Ter na mejdan zmije pozivaše:
 Al' na mejdan izać nesmidjahu,
 Sokola se žestoko bojahu.

Nije ono soko' ptica siva;
 Već je ono Jozo Kamenare:
 Od Dobrote mista gizdavoga,
 Koi slavi Dužda Mletačkoga.

Išće Jozo barbarezze Turke;
 Da junačke okervavi ruke:
 Dva krat su se na njeg' namirali;
 Al' sramotno jesu pobignuli.

Namira ga tretjom namirila,
 Na Tartanu veliku djemiju:
 Kamenar je na nju udario,
 Ter je mnoge Turke pogubio.

Al' djemiju Tursku neosvoji,
 Jer uteče niz to sinje morje:
 Sramotno je ona pobignula,
 U morju je sjedra ostavila.

Utekoše Turci pristrašeni,
 Pobijeni, puno izranjeni:
 Al' ako mu Bog daruje zdravlje,
 Zaplatit' će barbarezzi Turci.

Još ti brate žestok mejdan kažem,
 Koi se je na morju zgodio:
 Vozila se šajka ladja mala,
 U njoj voze dva mila brajena:

Dva brajena Arbanasovića:
 Marko jedan, a Nikola drugi,
 Od Dobrote mista gizdavoga.
 S' njima bihu dva drúga njihova.

Maleno je vrime postajalo;
 Al' to idje lanca šajka berza:
 U njoj biše trideset Turákah,
 Tripulínah po izbor junákah.

Na nje Turci snažno udariše;
 Al' se oni njima ne pridaju:
 Već od bedre mače povadiše,
 Ter jim ljute rane zadavaju.

Vitežki se oni obraniše,
 I dvadeset Turák pogubiše:
 Udje deset, i to izranjeno.
 Kad ji budu pitat' barbarezí,
 Neka kažu kakvi su Bukezi.

Ponosi se Buka od Kotora;
 Jer porodi mlade vjetezove,
 Koji brane morje Principovo
 Od onizih Turskih haramíjah.

Ko pohvata po morju hajduke,
 Po imenu Algerine Turke?
 Nego Vjetez morski Kapetane,
 I Levente od Buke Koterske.

Ko potopi Turske ormanice,
 I šambeke Kralja Algerina?
 Neg' od Búke mladi Vjetezovi,
 Kavaliri pobre, i Knezovi.

Sabljom siku kano i Ungarci,
 Puškom biju kano Cernogorci:
 Delije su kano i Kotarci;
 A berzi su; jer su Hercegovci.

Pristali su kano i Inglezi,
 Bogati su kano Holandezi:
 Pametni su kano Talianci;
 A visoci kano i Bošnjaci.

Ej Kotore gnjizdo sokolovo,
 Na visokoj jeli savijeno!
 Na te dodje od Bosne Vezire;
 Ali tebe osvojit' nemože:

Jer te brani Bane Generale,
 I delije od Buke Koterske.

Na sablji jim dobra srića bila,
I Turske se kervce napojila.

Slidi pisma od Kavalira Marka Ivanovića iz Dobrote, od Buke Kotorske.

Bosna slavi Relju Bošnjana;
Senj bijeli Ivu Senjanina:
Ungaria Sibirjanin Janka,
Bulgaria Kraljevića Marka.

Hercegovci Miloš Kobilića;
Horvatjani Bana Zrinovića:
Sve Krajine dva Ivanovića;
Dva od Búke Kneza i Viteza.

Koji vičnju slavu zadobiše,
Kad na morju Turke pridobiše:
Pod Atenom u Gerčkoj deržavi,
Koja Cara silenoga slavi.

Al' poslušaj moj mili brajane!
Jedno čudo prija nečuveno:
Bojno dervo prija nevidjeno,
U Tripuli gradu sagrađeno.

Od galije puno veće biše,
Ter se šambek Turski zoviaše:
Sagradi ga silni Hasan Beže,
Od Tripula Bane i Viteže.

Pun biaše praha, i olova,
I svakoga ognja žestokoga:
Četerdeset bojnih lumbaradah;
A pušakah ni broja se nezna.

U njem biše silenih Turakah:
Tri stotine i šest junakah;
A prid njima Adži Ibrahime
Od liepe zemlje Natolije.

Malo vrime postajalo biše;
 Ibro svojoj družbi besidjaše:
 Evo meni bila knjiga dodje
 Od Atene grada bijeloga.

Da su onde dva Ivanovića,
 Ljute zmije dva sokoličića;
 Koji su nam puno dodijali,
 Našu bratju na morju pobili.

Oba sina Deli Luke Vuka,
 Deli Vuka od Dobrote Kneza:
 Sad je vrime moji Vitezovi,
 Da mi našu bratju osvetimo.

Kojuno je pogrbio Marko,
 Pod Petrasom na sinjemu morju.
 Evo ima pet godínah dánah,
 Od kad mi je u serdašcu rana.

Kada Turci njega razumiše,
 Od šambeka jedra otvoriše:
 Zajedriše iz pod barbarije,
 Pod Atenu berzo dojedriše.

Gleda' ih je Ivanović Marko,
 Gledao je, ter je besidio:
 Dobročani moji Vitezovi!
 Evo na nas šambek strahoviti.

Nemojte se bratjo pripadati;
 Bog će nami dobru sriću dati:
 Valja berzo s' Turcim bojak biti,
 Za Isusa našu kerv proliti.

Naše ime svud je proslavljeno,
 Nemojmo ga bratjo pogerđiti:
 Da nereku naši Dobročani,
 Peraštani, a i Kotorani:

Bog ubijo ko ih je rodio,
 I junačkim mlikom zadojio!
 Pogerđiše Buku od Katora,
 I našega Dužda Mletačkoga.

Evo barut, i teško olovo,
 Boce praha, ognjeni kolači;
 Čeverdani srebrom navezeni,
 Svitle puške u Bresi kovane.

Eto bratjo mači, i kadare;
 I svietle sablje okovane:
 Berze šibe, i bojne lumbarde,
 I ostalo od boja oružje.

Turákah je tri sta, i šestdeset;
 A nas nejma nego četerdeset:
 Svaki udri na devet Turákah,
 Branimo se, neizdajmo se!

Pak napisa listak knjige bile,
 Ter je šalje u grad od Atene;
 A na ruke Pripovidaoca,
 Kapucina duhovnoga Otca.

Da jim dodje dati blagoslove,
 I pokoru za njihove grije:
 Berzo dodje Fratar Franciškane,
 Ter jim dade sveto odrišenje.

Malo toga postajalo vrime;
 Al' to idje šambek ognjeviti:
 Na kermi mu Alaj barjak vije,
 I na njemu Carevo zlamenje.

To mu Care biše darovao,
 Za pohvalu njegova junačtva;
 Jer vitežki biše vojevao,
 U sve vrime svojega gusarstva.

Kada li se blizu sastadoše;
 Viče Ibre iza svega glasa,
 Ter dozivlje Ivanović Marka:
 Nu se pridaj Kauraska delijo!

Njemu Marko tiho odgovara:
 Ibrahime Turski Kapetane!
 Nemoj pobro naserćati na me;
 Jer ćeš ludo izgubiti glavu.

Zakoni su u zemlji Carevoj,
 I našega Dužda Mletačkoga:
 Ko se nadje pod bijelim gradom,
 Da miruje, i s' mirom terguje.

Al' mu veli Adži Ibrahime:
 Nebudali Ivanović Marko!
 Nebojim se Cara, ni Cesara;
 Ni tvojega Dužda Mletačkoga.

Nu se pridaj Kaurška delijo!
 Jer da imaš krila sokolova;
 Stignut' će te Adži Ibrahime,
 Koino je junak od starine.

Nu pogledaj na šambeka moga,
 I na tvoju malenu Tartanu:
 Pak ti reci hvalo izabrana!
 Nebojim se Ibri Kapetana.

Ponizno mu odgovara Marko:
 Nehvali se Careva delijo!
 I soko' je ptica primalena;
 Al' dobiva orla velikoga.

Neuzdaj se u mnoštvo Turákah,
 Ni u šambek bojno dervo tvoje;
 I prija sam s' Turcim bojak bio;
 Ali sam ji z' Bogom pridobio.

Kada Marka razumiše Turci;
 Smamiše se gorje nego vuci:
 Na Tartanu snažno udariše,
 Iz šambeka oganj oboriše.

A kad puče devet lumbaráda,
 Iz Tartane Ivanović Marka:
 A za njime četerjest pušakah;
 Pade mertvih šestdeset Turákah.

Medet! Medet! Ibro vapijaše;
 Na Tartanu Turke nagonjaše:
 Dobročani živi oganj daše,
 Veće od sto Turák pogubiše.

Ibrahim se biše pomamio,
 Od velike tuge zanimio:
 Terče naglo od kerme do prove;
 Ter slobodi svoje Vitezove.

Ali mu je loša srića bila;
 Smertna ga je rana dopadnula:
 Udari ga Ivanović Marko,
 U zlo misto u čelo junačko.

Kad vidiše barbarezzi Turci;
 Da pogibe Deli Ibrahime:
 Od bedrice sablje povadiše,
 U Tartanu mnogi uskočiše.

Al' ji siku mladi Dobročani,
 Vitezovi od starine zvani:
 Kervave jim ruke do ramena,
 I svietla sablja do balčaka.

A medju to pobratime dragi,
 Opet puče devet lumbaradah;
 I učini devetera vrata,
 U šambeku ognjem izgorio!

Poče tonut' šambek glasoviti,
 Izgiboše Turci siloviti:
 Tripulini žalostna jim majka!
 Tri stotine i veće junakah.

Al' je sunce pomerčalo žarko;
 Jer pogibe Knez i Vitez Marko
 Biše njega puška udarila,
 U zlo misto u čelo junačko.

Jošter Marko u riči biaše,
 Svoga bratca Jozu dozivaše:
 Niz obraz je suzam' oborio,
 Ovako je njemu govorio:

Evo su me rane dopadnule,
 Od kojizih priboliti neću:
 Sad umirem, ali Bogu hvala!
 Kad dobismo silnoga gusara.

Pozdravi mi starca babu moga,
 Strica Radu, i sve Dobročane:
 Pazi sebe; a neplači mene,
 Sici Turke nevirne hajduke.

Jednom reče: Jezus i Maria!
 Drugom reče: primi Gospo dušu!
 Tretjom reče: z' Bogom Vjetezovi!
 To izusti; a dušicu pusti.

Na kriocu Joze bratca svoga,
 Pod Atenom na sinjemu morju;
 Bojak bijuć s' Carevim' delijam':
 Kavaliru! pokojna ti duša.

S' njim pogibe osam Vitezóvah,
 Sve delijah od Buke Kotorske:
 Dva sokola do dva Kosovića:
 Juro jedan; a Filip je drugi.

Tretji biše Radonjičić Kerste,
 Silni junak zmaje od dvi glave.
 Četverti je Andriću Ilija,
 Silni Vjetez na glasu delija.

Peti biše Pero Radomire,
 Merki vuče, junak od starine.
 A šesti je Iliću Jozipe,
 Svi junaci od mista Dobrote.

Viško Bambo sedmi se zoviše;
 Inostranac osmi junak biše.
 Svi su ovi s' Markom poginuli,
 Al' su dosta Turák pogubili.

Petericu rane dopadoše,
 Turke sikuć na sinjemu morju:
 Jedan biše Ivanović Pero,
 Silni Vjetez serdca junačkoga.

Drugi biše Maroviću Bóže;
 Tretji Temić po imenu Rade.
 Oba pobre sileni junaci,
 Na oružju kano i Ungarci.

Dva ranjena bihu inostranca;

Ali pobre junačkoga serdca:

Od Bana su berzo pribolili,

I poštenje lipo zadobili.

Kad vidiše mladi Dobročani;

Da tonjaše šambek strahoviti:

Slavni barjak Turski odnesošē,

Šambek bojni ognjem sažegoše.

Ibrahime morski haramija!

Kamo tvoji Turci Vjetezovi?

Sve izgibe, malo ko uteče;

Verlo malo, i to izranjeno.

Kamo tvoji bubnji i svirale,

Kamo li ti svileni barjaci;

Gdi je šambek sve ufanje tvoje?

Ono gori na sinjemu morju.

Na hiljadu i sedam stotinah,

Na petdeset još i šest godinah:

Devetnajest Aprila mjeseca,

Drugi danak slavna uskersnutja.

Dobročani Marka ukopaše,

I njegovih osam Vitezovah:

Lipo njega bratja oplakaše;

Jer biaše dika od Knezovah.

Pak bijela jedra otvoriše,

Niz Duždevo morje zajedriše:

A na kermi barjak trepetjaše;

Ter se pobro daleko vidjaše.

Kada su ga Turci ugledali,

Od Petrasa grada bijeloga;

Od jada su oni zaplakali,

Za barjakom Gusara morskoga.

Pak dozivlju mlade Dobročane;

Ter su njima Turci besidili:

Prodajte nam Turski Alaj barjak,

Dvi hiljade dat' ćemo cekinah.

Odgovara Ivanović Jozo:

Vira moja od Petrasa Turci!
 Nebi vam ga proda', ni darova';
 Da mi date po' Careva blaga;
 Jer sam njega na boju dobio.

Pak zajedri niz morje Duždevo;
 A kad dodje u Mletke bijele:
 Izterčalo malo, i veliko,
 Staro, kljasto, hromo, i bolestno.

Svak se čudi, i veselje čini;
 A najveće Mletačka gospoda:
 Gledajući Turačku odoru,
 Alaj barjak, bubnje, i svirale.

Britke sablje, mače, i kadare,
 Svitle puške, Turske dževerdane;
 I buzdohan Adži Ibrahima,
 Koga rodi slavna Natolija.

Lipo ih je Dužde darovao:
 Svakom' drugu od zlata medalju;
 A rodbini mrtvih Vitezóvah,
 Lipu platju doklem budu živi.

Jozi čini veliko poštenje:
 Daje njemu lipo Kavalirstvo,
 Neka mu je dika i pohvala,
 Prid gospodom Turskom, i Latinskom.

Starcu Vuku Ivanović Knezu,
 Od starine silnomu Vitezu:
 Darovaše medalju od zlata,
 Koja valja sto zlatnih dukáta.

Al' poslušaj moj mili brajane!
 Da ti kažem dilo od vojnika,
 I vitežko serdce od junaka:
 Starca babe Ivanović Marka.

Kad je starac glase razumio;
 Da je njemu sinak poginuo:

Niti plače, nit' suze prolije,
 Jozu sina prida se dozivlje.

Ter je njemu starac besidio :
 Ako Jozo neosvetiš Marka,
 Da bi tebe poželila majka!
 Kakono je i brajena tvoga.

Ali mu je Jozo govorio :
 Nebrini se moj mili babajko!
 I sam se je osvetio Marko;
 Jer je mnoge pogubio Turke :
 Ibrahimu, i morske hajduke.

Slava nigda neumira Marka,
 Doklem bude na svitu junákah :
 Jer će njega vazda spominjati,
 Davorije od Marka pjevati.

Ako li mi Bog daruje zdravlje,
 Ter ja nadjem barbarezze Turke;
 Osvetit' ću Marka bratca moga,
 Ah tako mi Boga velikoga.

Živi Vuče sto godínah dánah,
 Desnica je tvoja od mejdana.
 Bog ti dao zdravlje, i veselje;
 Marku sinku u raju naselje.

*Pisma glasovitih junákah Ante Radimira,
 i njegova sina Kavalira Bóže iz Do-
 brote od Búke Kotorske.*

Još nebiše iztekla Danica,
 Ni sveltla zvizda Prehodnica;
 Viknu Víla s' visokih planínah,
 Ter dozivlje Antu Radimira :

Radimire zlo vino popio,
 Pod Atenom zoricu zaspao!
 Eto na te barbarezni Turci,
 Siloviti od morja hajduci.

U Polaki velikoj djemiji,
 Prilična je Maltežkoj galiji:
 Nit ćeš uteć, ni glave odniti;
 Nit ćeš moći s' njima bojak biti.

Kad je Ante Vilu razumio;
 Družini je svojoj besidio:
 Na noge se moji Vitezovi,
 Dobročani sivi sokolovi!

Glás mi dodje s' visoke planine;
 A od moje Vile posestrime:
 Da će Turci na nas udariti,
 I da će nas pod mač okrenuti.

Idje na nas od boja djemija,
 Strahovita kano i galija:
 Barbarézah puna je Turákah,
 Sve delíjah, i mladih momákah.

Nas je malo, ali smo junaci;
 Od nas derhéu, i predaju Turci:
 Prepašite sablje, i kadare,
 Prigledajte puške, i lumbarde.

Branimo se, neizdajmo se,
 Živi Turkom nepridajmo se!
 Jer na glásu jesmo Dobročani,
 Od starine vitezovi zvani.

Istom Ante tako besideći,
 I družinu svoju slobodeći;
 Al' to jedri velika djemija,
 Puna biše Turskih haramíjah.

Na Tartanu Turci udariše;
 I topove bojne užegoše:
 Al' Tartana liepo odgovara;
 Turke bije, jambore obara.

Na sve strane oganj prosipaše;
 Teške jade Turkom zadavaše;
 Osvojit' je oni nemogoše;
 Već sramotni natrag pobjegoše.

Izranjeni sa svim pogerdjeni,
 Pobijeni, puno prestrašeni:
 Nečudi se pobratime mili!
 Jer su vazda Radimiri bili:

Od starine serdca junačkoga,
 Vitezovi Dužda Mletačkoga.
 Ako li mi nećeš virovati,
 Poslušaj me, ja ću ti kazati:

Ovo ima dvi godine dánah,
 Od Dobrote zajedri Tartana:
 U njoj biše mladjan Kapetane;
 Po imenu Bóžo Radimire.

S' njim biaše dvadeset junákah,
 Sve delijah, i mladih momákah:
 Uraniše prija bile zore;
 Uz Duždevo zajedriše morje.

Kad su bili iz pod Arbanije;
 Ugledaše dvi bojne djemije:
 Barbarežke fušte ormanice,
 Pune bihu barbarézah dice.

Šemluk čine, ter po dva pjevaju;
 Šerbet piju, često puškaraju:
 Jer na morju bihu zadobili,
 I Polaku ladju uhvatili:

Od Napulje bogata tergovca,
 Sve mu blago odniše do novca;
 Al' je Turkom loša srića bila:
 Tartana je na nje udarila,

Radimira siinoga junaka,
 Koino se neboji Turákah:
 Ormanice po morju tiraše,
 Kano sokó' ter ji razgonjaše.

Pribija im vesla, i jambore ;
 Bije Turke nemore se gorje :
 Teško oni viču, i halaču,
 Gorko plaču, ter u morje skaču.

Po morju ji siče Radimire,
 Viruj meni pobro Vladimira!
 Da nebude berzo vjetar pao ;
 Nebi od njih niko utekao.

Ali evo njihove radosti,
 Radimira tuge i žalosti!
 Prista vjetar, utekoše Turci,
 Barbarezi, nevirni hajduci.

Sa svim tizim innogi izgiboše ;
 A veće jih rane dopadoše :
 Ostade jim Latinska Polaka,
 U njoj silnih dvadeset Turákah.

Dobročani skladno udariše ;
 Ter Polaku berzo osvojiše :
 Posjekoše dvadeset Turákah,
 Haramíjah najboljih junákah.

Dadoše je Bánú Generalu ;
 A General od Napulje Kralju.
 Začudi se Kralju od Napulje,
 Što učini Bóžo Radimire.

Puno veće Bane Generale,
 Kad ugleda od Turákah glave ;
 Koje Bóžo odsjekao biše,
 Z' Dobročanim kako pero piše.

Kad razumi Dužde od Mletákah,
 Što učini Bóžo od Turákah,
 Hvali njega i uzdiže teško ;
 Jer učini poštenje vitežko.

Još mu dáje medalje od zlata ;
 Da mu vise iz pod bila vrata,
 I dade mu liepo Kavalirstvo,
 Za njegovo veliko junačtvo.

Ej Viteže Bóžo Radimire!
 Pozdravlja te starac Milovane:
 Sjeci pobre Turke barbareze,
 Koji na te iz daleka réže.

Poštena ti sablja, i desnica,
 Pomogla te Maria Divica!
 I da si mi zdravo Kavalire,
 Od Dobrote Bóžo Radimire!

Slidi pisma od Vitezóvah Dalmatinskih,

Koji posli nego mnoge Turske glave izsikoše,
 od Turákah pogiboše rata od Kandije.

Hodi pobre da se domišljamo:
 Gdi je koi Vitez poginuo,
 Od slavnoga mista Dalmacije,
 Žestokoga rata od Morije.

Pogibe nam mladjan Kavalire:
 Po imenu Surić Don Stipane,
 Pod Bunićem pod bijelim gradom,
 Pogubi ga Zenče Ibrahimе.

Pogibe nam na glasu delija:
 Po imenu Smiljanić Ilija,
 Na Vučjaku iz pod Velebita,
 Pogubi ga Markić Radoica.

Koga tri krat vadi iz galije;
 A četverto s' tanenih višaláh:
 Radoica raja nevidio!
 Jer pogubi svoga pootčima.

U Cetini blizu Biteljića,
 Pogibe nam Dimitrović Janko;
 Posiće ga na glásu delija:
 Po imenu Jamanliću Beže,

I pogibe Petre Smiljaniću,
 Na Krajini pod Udbinom gradom;
 Pogubi ga junak od Krajine:
 Po imenu Ograšević Mujo.

Na Driniću polju širokomu,
 Sileni je junak poginuo:
 Po imenu Vojevoda Vuče;
 Od delije Ključkog' Kapetana:
 Po imenu Tataranovića.

Još pogibe junak od Krajine:
 Po imenu Matković Jovane,
 Od Turčina Poparženovića;
 Na Ribniku, ognjem izgorio!

Na Zečevu niže Varivódah,
 Žestoki je zmaje poginuo:
 Po imenu Močivuna Vučko,
 Pogubi ga Lopužić Čemane.

I ovo je težka muka naša,
 Gdi pogibe Durat Harambaša:
 Na Otresu pod Pribirom gradom,
 Smaće njega na glásu delija:
 Po imenu Filipović Beže.

Pogibe nam Serdar od Krajine:
 Po imenu Sandiću Jovane.
 Pogubi ga od Kninja aždaja,
 Ljuta zmija, Kúna Hasanaga.

Od kada su Mletci sagradjeni;
 Nije takvi junak poginuo:
 Što delija Mandušić Vučene.
 Pogubi ga Vidimljiću Beže;
 U Kotaru blizu Varivódah.

Pogibe nam Omeljicu Dujme,
 Na Kosincu u Cetini ravnoj.
 Pogubi ga Beže Atlagicu;
 Al' mu bihu ruke savezane.

Ah moj Bože čuda velikoga!
 Ko pogubi Zorića gavrana?
 Udari ga momče iz čardaka,
 Rad Begzade lipote divojke:
 Mertav gavran k' cernoj zemlji pade.

Strašan ti je junak poginuo,
 Koi Turske glave odsicaše.
 Na Lievnu polju širokomu:
 Po imenu Omeljicu Vide.

Pogibe nam zmija od dvi glave;
 Po imenu Breulju Šimune:
 Paša mu je glavu odsikao,
 Ej Šimune desno krilo naše!

I pogibe Klišanin Bariša,
 Koi često na mejdan idjaše.
 Pogubi ga Turčin od Skradina,
 Na mejdanu više Kliša grada.

Ej Kandijo ognjem izgorila!
 Pod tobom je Vitez poginuo:
 Od Kastélah ravnih Kolunele,
 Po imenu mladi Rabadane.

I pogibe Vernica hajduče,
 Silni junak od ravnih kastélah;
 Koi Turske glave odsicaše,
 Na mejdanu pobre junačkomu.
 Pogubi ga Neziću Ižače.

Ako želiš znati pobratime!
 Gdi pogibe od Poljicah Kneže,
 Po imenu Sinovčiću Marko?
 Komu biše dato Generalstvo,
 Od našega Dužda za junačtvo.

Ja ću tebi poviditi pravo,
 Ah tako mi pobre biti zdravo!
 U Kandiji gradu bijelomu,
 Sikuć Turke pod Kandijom gradom;

I pogibe Kulišiću Petre,
 Pod Vergorcem pod bijelim gradom:
 Plaču njega Latinska gospoda,
 I sva zemlja slavnoga naroda;
 Zašto biše junak od starine.

Pogibe nam Deli Markoviću,
 Koi Turke pod mač okretjaše:
 Pogubi ga Bogom pobratime,
 Po imenu Paviću Nikola.

Nehotce je njega udario,
 Iz svietle puške Talianke:
 Mertav junak cernoj zemlji pade,
 Kod Osinja ukraj morja sinja.

Pogibe nam junak na Kraini;
 Po imenu Lekiću Juriša;
 Od uskókan mladjan Harambaša:
 Ubiše ga na srid Tialjine,
 Velikoga rata od Kandije.

Još pogibe Kardun Harambaša,
 Od Makarske grada bijeloga.
 Pogubi ga Zloić Omeraga,
 U Dražnici, ognjem izgorila!

I pogibe Juričević Kneže,
 Koi Turske glave odsicaše:
 Po imenu Radoš Harambaša:
 Pogubi ga zmija od Gabele;
 Po imenu Babiću Hasane.

Pisma od Vitezóvah,

Koji izgiboše rata Bečkoga.

Još zorica nezabijelila;
 Ni Danica pomolila lica:
 Viče Víla s' Velebit planine,
 Ter dozivlje majku Stojanovu:

Ustani se majko Stojanova;
 U za' čas si zoricu zaspala;
 I na vojsku sinka odpravila:
 Već ga majko pričekati nećeš!

Pogibe ti Janković Stojane,
 Od Kotara mladjan Kavalire:
 Nepogibe od brietke óorde,
 Ni od mača, ni od bojna kopja.

Već od tanke puške Talianke,
 Kojano je u Bresci kovana,
 Pogubi ga Nažaković Mujo
 Na srid Duvna polja širokoga.

Jankoviću krilo Principovo!
 Vele ti si glávah odsikao:
 Sve po izbor Ágah, i Spahíjah,
 Kapítanah, i mladih Serdárah.

Ej Krajino kervava košuljo!
 Mnoge ti si majke razcvilila;
 A sestrice u crno zavila,
 I ljubovce u ród odpravila.

Pogibe nam Pokrajac Serdare,
 Ljuti zmaje, dite Milosave:
 Pogubi ga Kolak Buljumbaša
 Ej Pokrajče pokojna ti duša!

Nu poslušaj dragi pobratime!
 Gdi pogibe netjak Jankovića:

Po imenu Tintor Barjaktare,
U Neretvi pod Gabelom gradom,
Pogubi ga Ljuboviću Beže.

Kukala je cerna kukavica;
U srid zime, kad joj nije vrime.
Nije ono cerna kukavica;
Već je majka Miljkovića Marka.

Zašto Marka rane dopadoše,
Bojak bijući s' Carevim delijam'.
On od rana pribolit' nemože.
Miljkoviću krilo od Kotara!
Mnoge ti si Turke pogubio.

Ej Gabelo da bi se prosila!
Pod tobom je junak poginuo:
Po imenu Nakiću Matija,
Ljuta zmija od grada Dernaša.

S' njim pogibe Stipane Matiću,
Od starine Vitez i plemiću:
Prija neg' je junak pogibao,
Pet je Turskih glavah odsikao.

Ljuto cvile od Knina levente;
Jer pogibe od Knina Serdare:
Po imenu Ive Sinobade.
Pogubi ga Nožinović Mujo,
Pod Glamočem pod bijelim gradom,

I pogibe Kliški Harambaša,
Po imenu Buligović Marko:
Uz kopje mu glavu odsikoše,
Za jabuku Paši darovaše.

Pogibe nam od Poljica Kneže,
Po imenu Barnjičević Luka:
U Gabeli da je Bog ubio!
Al' je biše lipo zaminuo,
Četiri je glave odsikao.

Još pogibe Kosor Kavalire,
 Od Zadvarja po izbor Serdare:
 Pogubi ga Kusiću Juriša,
 Koga biše uzeo za sina:
 Ej neviro nigdi te nebilo!

U Zažabju više Metkovića;
 Pogibe nam Vodanović Mijo:
 Od Primorja na glasu Serdare,
 Koi Turske odsicaše glave.

I pogibe Višković Juriša,
 Od Primorja mladjan Harambaša;
 Na jurišu Sinja bijeloga,
 Ej delijo pokojna ti duša!

Junak biše Vranješević Gergo;
 Al' i njemu glavu odsikoše,
 Na Verljici iz pod Imotskoga:
 Pogubi ga Dizdar Aga Mujo.

Pogibe nam na glasu Viteže,
 Koi Turske odsicaše glave:
 U Popovu pod kulom Seića,
 Po imenu Novković Nikola;
 Od Neretve mutne Kavalire.

I pogibe Talaić Šimune,
 Ljuta zmija, pobre od Krajine:
 Turci njemu glavu odsikoše,
 U Moštaru gradu bijelomu,
 Vitezovi pokojne vam duše!

*Slidi pisma od Glavárah Turskih, i sil-
nih junákah,*

Koji pogiboše od Vitezóvah Hercegovačkih ra-
ta Kandianskoga, Bečkoga, i Maloga, iliti Sinj-
skoga, male koji su poginuli nebrojim, niti je
moguće izbrojiti jih; nego poglavite, koji bihu
glasoviti junaci.

Rata Kandianskoga.

Da je komu poslušati bilo,
Što govore dva Turčina mlada?
Dva Serdara od grada Moštara:
Kunu oni Cara, i Cesara,
I Latina Dužda Mletačkoga.

Bog ubio Cara, i Cesara,
I Latina Dužda Mletčanina;
Koji neće da zametnu rata,
Da se Vlaškili glávah nasičemo.

Narastosmo, za rat neznadosmo;
Ostarismo, boja nevidismo:
Što će nami sablje okovane,
Što li će nam konji od mejdana?

To je čuo starac Delalija;
Pak je njima tiho besidio:
Nehvalte se dvi delije mlade;
Nehvalte se, žalostna vam majka!

I prija je bilo Vitezóvah,
Ter po boljih, nego li je sada:
Ali svoje pogubiše glave,
Bojak bijuće s' Duždevim delijam'.

Gdi su sada tri Perizovića,
Ljute zmije od Gabele grada?
Pogubi ji Deli Markoviću,

U Neretvi blizu sinja morja;
Gdi udara u morje Neretva.

Gdi je sada zmija od Moštara:
Po imenu Turčin Hasan Ago,
Orapović silni mejdandžija?
Pogubi ga Kulišić Tadija,
Na Zadvarju više sinja morja.

Kamo li nam Boičiću Alija,
Merki vuče na glasu delija?
Pogubi ga Lekiću Juriša,
I njegova brata Ibrahima.

Gdi li nam je Ibruljević Ago,
Koi ruse odsicaše glave?
Pogubi ga Zale iz Igrane.
Ej Mustapa krilo od Vergorca!

Gdi je sada Duhagić Memede,
Ljuta zmija pobre od Krajine?
Pogubi ga Cernobor Filipe,
Od uskókah silni Harambaša.

Zmija biše Hasan Buljumbaša,
Od Popova na glasu delija:
Posiče ga Buseljić Gergure,
Od Tučepe mladjan Harambaša.

Kakav biše Talin Buljumbaša,
Od Novoga grada bijeloga;
Valjadiše dva grada Careva:
Pogubi ga na glasu Vojvoda,
Po imenu Popović Nikola.

U Gabeli ljuta zmija biše,
Po imenu Babiću Hasane:
Silni junak Aga od Gabele,
Koi često glave odsicaše.

Namira ga namirila biše,
Na Viteza Mijošić Gergura:
Po bile se ruke uhvatiše,
Više Gradca ukraj sinja morja.

Hasanu je loša srića bila;
 Jer ga Gergo na zemljicu baca,
 Odnese mu toke pozlatjene,
 Kojeno su u Bosni kovane.

I odnese persten z' desne ruke,
 Koino se i sada nalazi:
 Baš u dvoru Mijošić Gergura,
 Dušica mu bila sahranjena!

Kamo li nam sila Alil Aga,
 Od bijela Počitelja grada?
 Pogubi ga Veić Matijaše,
 Silni Vitez od Neretve mutne.

Gdi li nam je Kurdegović Mujo,
 Merki vuče od Gabele grada?
 Posiče ga Tomica Vojvoda,
 Više bile kule od Igrane.

Sila biše Manuka Amete,
 Od Bandúrah Turski Kapetane:
 Često čini, u Primorje terče;
 Al' mu momče odsiječe berke.

Po imenu Grubišić Matiju,
 Od Tučepe sela malenoga:
 I ovo se zgodilo biaše,
 Velikoga rata od Kandije.

Rata Bečkoga.

Kamo zmija Topalović Mujo,
 Komu nebi slike, ni prilike;
 Od Neretve ter do ravne Like?
 Pogubi ga Mileticu Rado,
 Silni vitez od Vergorca grada.

Kamo li nam Amet Buljumbaša,
 Od bijela Počitelja grada;
 Koi Vlačke glave odsicaše?
 Pogubi ga Aleksić Matiju,
 U kraj bile kule Jurićeve.

Junak biše Firdusović Beže:
 Sto je rusih glávah odsikao;
 Ma i njega mlada pogubiše.
 Pogubi ga momče golobrado,
 Mlado momče Dugaš iz Vergorca.

Ko biaše Katić Usejine,
 Nebi takve zmiije na Krajini?
 Pogubi ga Sentić Matijaše,
 I njegova tri druga najbolja.

Što bi reka' dragi pobratime,
 Od junaka Sulagića Sule?
 Dizdar biše od Norina kule,
 Pogubi ga Bukliaš Stipane;
 Od Podace mladjan Harambaša.

Ljuta zmija biše na Krajini,
 Po imenu Vergora Čehaja:
 Pogubi ga momče od Neretve,
 Po imenu Nikolić Jakove.

Vi ste čuli cernog' Arapina,
 Koi biše Carev mejdandžija:
 Često junak na mejdan idjaše,
 Na mejdanu glave odsicaše.

Namira ga biše namirila:
 Na junaka na Bašića Marka.
 Po bile se ruke uhvatiše,
 Na srid Livna polja širokoga.

Al' je njemu loša srića bila;
 Jer ga Marko na zemljicu baca,
 Ter ga kolje kano janje malo,
 Ej Arape Carevo uzdanje!

Berz ti biše Zidonja Memede,
 Berži pobre od konja Careva:
 Uhvati ga momče od Vergorca,
 Po imenu Herceže Jakove.

Štógod biše u Cara junákah;
 Nebiaše žešćega vojnika:
 Što biaše Osman Kapetane,
 Od Novoga grada bijeloga.

Dvadeset je glávah odsikao,
 Sve delíjah prija neženjenih:
 Al' i njemu glavu odsikoše.
 Ej Osmane krilo od Novoga!

Posiče ga netjak Zinajevića:
 Po imenu Viško Bujeviću;
 Mlado momče od dvajest godínah,
 Na mejdanu pobre junačkomu.

Od kada je Bosna zemlja ravna;
 Nebiaše žešćega junaka:
 U Turčina, ni u Kerštjanina,
 Što biaše Jusup Buljumbaša.

Što je rusih glávah odsikao;
 Malo manje sužánj uhvatio.
 Namira ga namirila biše,
 Na sokola, i na zmiju ljutu:
 Po imenu Pervanović Tomu.

I uhvati Jusup Buljumbašu
 Pod Vergorcem, pod bijelim gradom;
 Ter ga vodi k' dvoru bijelomu,
 Da ga cíni, i zanj' blago pita;
 Tri hiljade od zlata dukátah.

Al' zavika malo i veliko:
 Smakni Toma zmiju od Krajine!
 Puno nam je Jusup dodijao,
 I Kerštjanskih glávah odsikao.

Al' se Tomi ino nemogaše;
 Već povadi sabljnu od bedrice:
 Mahnu sabljom, odsiče mu glavu,
 I sad mu se nahodi odora;
 Baš u dvoru Pervana Antuna.

I ovo se zgodilo biaše,
 Beča pobre rata ognjenoga.
 Ej Jusupe zlatni buzdohane!
 Ko će Vlaške odsicati glave?

Rata Maloga i posli njega.

Kud se diše dvi aždaje ljute;
 Dva Turkura Počiteljanina:
 Jedan pobre biše poginuo
 Od junaka Matija hajduka.

Drugo ga je junak pogubio:
 Po imenu Arste Harambaša;
 Silni Vitez od Neretve mutne,
 Gdi se legu plemenite utve.

Ko biaše Mesiović Zuko?
 Ono biše zmaje od dvi glave.
 Pogubi ga sokó' od Vergorca,
 Sivi sokó' Merkotić Antune.
 Aj me Zuko naša desna ruko!

Kakav biše Kosarić Amete,
 Valjadiše dva grada Careva.
 Pogubi ga momče od Vergorca:
 Po imenu Nosić dite mlado.

Kamo nami sila Anušiću,
 Koi devet kónjah priskakaše?
 Posiče ga Knežiću Vučene,
 Od Neretve na glásu Serdare.

Vi ste čuli zmaja žestokoga,
 Od bijela grada Ljubuškoga:
 Po imenu Selim Bakotića.
 Pogubi ga Ujdure Šimune,
 Silni junak od Vergorca grada.

Kakav biše Turčin Osman Aga,
 Koi Vlaške odsicaše glave?
 Posiče ga Sekulović Laze,
 Ljuti zmaje od Gorice cerne.

Evo ima malo godinica,
 Od kad nam je junak poginuo:
 Po imenu Usa mejdandžija.
 Pogubi ga momče od Neretve:
 Po imenu Batinović Mate.

Pogubi ga više Metkovića,
 U Neretvi na srid polja ravna.
 Aj me Usa krilo od Gabele,
 Ludo ti si izgubio glavu!

Pisma od Gradca u gornjem Primorju.

Na koga dodje Bosanski Vezir, i Hercegovački
 Paša samo s' četerdeset hiljadah vojske
 na 1666. Oktobra na 8.

Knjigu pišu Turci Gabeljani,
 Ter je šalju Caru čestitomu:
 Svitli Care podnit' nemožemo,
 Grad se gradi na kraj sinja morja.
 Negradi ga Care, ni Cesare;
 Ni Viteže Dužde Mletčanine:
 Nego Jurić od Lavčanja Kneže,
 I Fra Luka Smoljanović Fratre.

Zatvori nam Búku od Neretve,
 I Neretvu do kúle Norina.
 Mi nesmijemo više vojevati,
 Ni na morje sinje izlaziti.

Kada Caru bila knjiga dodje;
 Knjigu štije, drugu napisuje,
 Ter je šalju na Bosnu ponosnu;
 A na ruke od Bosne Vezira.

Slugo moja od Bosne Vezire!
 Kupi vojske četerjest hiljadah;
 Digni s' Livna od boja lumbarde,
 Ter obori Gradac u Primorju.

Kad Veziru bila knjiga dodje;
 Skupi vojske četerjest hiljadah,
 I poveze šest bojnih topóvah.
 A kad dodje na Jezerac mali;

Zove k' sebi od Broćna Knezove,
 Ter je njima tiho besidio:
 Kažite pravo, tako bili zdravo!
 Mogú li se izvesti topovi,
 Višje Gradca na Primorske stine?

Veli njemu Salinović Kneže:
 Evo Paša rusa glava moja;
 A eto ti britka sablja tvoja.
 Kad izvezeš na stine lumbardu,
 Odsici mi rusu glavu moju.

Níje púta konju, ni konjiku;
 Ni Turčinu tvojemu vojniku.
 Visoke su višje Gradca stine,
 Jedva bi ji priletio ždrale;
 Kamo li će izjezditi Turci.

Za to Vezir i nehaje ništa;
 Već podiže silnu vojsku svoju,
 I poveze za vojskom lumbardu,
 Izveze je na Primorske stine.

Pak doživlje Salinović Kneza,
 Serdito je njemu besidio:
 Spominješ se Salinović Kneže!
 Što si skoro meni govorio.

Da odsičem rusu glavu tvoju,
 Ako dodje na stine lombarda:
 Nemoj reći da ti je do mene,
 Sam si sebi glavu odsikao.

Bre Džidijo Salinović Kneže!
 Što nemože sila učiniti?
 Kud namisli, tud će ndariti.
 Pak primače svojega dželata,
 Mahnu ćordom, odsiče mu glavu.

I namisti na stinam lombardu;
 Poče biti Gradac u kraj morja:
 Al nemože odbit' ni kamena,
 Kamo li će Gradac razoriti?

A kad vidi sileni Veziru;
 Posla vojsku pod Primorske stine,
 Nebi li ga s' jurišem uzeo?
 Ni tako ga osvojit' nemože.

Jer ga brani vojska Principova,
 I prid vojskom Korner Generale;
 Još ga brani Jurićević Kneže,
 I Fra Luka Smoljanović Fratere.

Mnogi Turci pod njim izgiboše;
 A veće ji rane dopadoše:
 Osta mertvih hiljadu Turákah,
 Čuvajući Gradac u kraj morja.

A kad vidi sileni Vezire;
 Da nemože Gradac osvojiti:
 Povrati se u Bosnu ponosnu,
 Suze roneć, rusu bradu guleć.

Pisma od Kačićah.

Kako su izginuli rata Kandijanskoga
i Bečkoga.

Nu poslušaj Bogom pobratime!
Što se čuje u gori zelenoj;
Al u travi ljuta zmija cvili;
Ali soko' gori u vedrini?

Ali bila Slovinkinja Víla;
Jer joj biše poginuo Marko?
Ali cvili u gori jelinče,
Za košutom svojizim jaranom?

Pobratim je pobri govorio:
Zle ti pisme, a čemerni glási!
Nit' je zmija u travi zelenoj,
Nit' je soko' gori u vedrini.

Nit' je mlada Slovinkinja Víla;
Jer joj nije poginuo Marko:
Ja sam sinoć s' Markom besidio;
Besidio, rujno vino pio.

Ni jelinče u gori zelenoj;
Jer košutu nije izgubilo:
Nego Kneže Kačiću Nikola,
Prid kolinom Bana Generala.

Cvili Kneže kano zmija ljuta;
Rodbinu mu Turci izsikoše:
A veće jih živih odvedoše,
U tamnice tamne postaviše.

Cvileć Kneže suze prolivaše,
Ter ovako Banu govoraše:
Neka znadeš Bane Generale!
Da mi bábu Turci posikoše.

Bábu moga Kačića Ivana,
 Na čistoj ga uhvatiše Turci;
 Pod Gabelom odsikoše glavu.
 Ej Gabelo ognjem izgorila!

I Radoša mili Gospodine!
 Starca bábu Jurišević Kneza,
 U kraj bile kule uhvatiše,
 I rusu mu glavu odsikoše.

Meni biše pervo bratučede,
 Često Turske odsicaše glave:
 To su Bane ljute rane moje,
 Koje nigda priboliti neće.

Još ti kažem dva sinovca moja;
 Dva sinovca, dva siva sokola:
 Oba dva ji Turci uhvatiše,
 Starijemu glavu odsikoše.

A mladjega uhvatiše živa,
 U Moštaru njega poturčiše;
 Ter promini viru za neviru,
 I ovo su ljute rane moje.

Cvili ljuba Kačića Ivana,
 Jer joj Franu sinka zarobiše:
 Gorje cvili Kneže Nikolica;
 Jer mu Pavla sina pogubiše.

Još nebiše zora zabilila,
 Ni Danica lica pomolila;
 Višje Brista sela malenoga,
 Viče Víla iz cerljenih stínah:

Zlo ti jutro Ljubo Stipanova,
 Verlo ti si zoricu zaspala.
 Stipana ti Turci pogubiše,
 Pavla sinka ognjem sažegoše.

I njegovih deset rodijákah,
 Još toliko mladih divojákah:
 Sam uteče Kačiću Gergure,
 Udje junak, vesela mu majka!

Imaš znati Bane Generale!

Da su ovo moji rodijaci,
Bratučedi i moji sinovci:
Od staroga Kačića kolina,
Gospodskoga roda, i plemena.

Ej Baćino ognjem izgorila!
Gospodske si kervce napojena:
Od Kačićah, od rodbine moje,
Branec krunu Dužda Mletačkoga.

Ah tako mi Bane biti zdravo,
Sve ću ti jih poviditi pravo;
U Baćini koji izgiboše,
Velikoga rata od Kandije.

Knezu Miji glavu odsikoše;
Nikolicu živa uhvatiše:
Ljubovcu mu Mandu zarobiše;
I dvoje mu dice poturčiše.

Da je tebi poslušati Bane!
Kako cvili Mirkova ljubovca,
U Moštaru gradu bijelomu;
Jer je mladu zarobiše Turci,
I četiri posikoše sinka.

Knezu Juri odsikoše glavu,
Branec tebe mili Gospodine!
Četvero mu dice odvedoše,
K' Sarajevu gradu bijelomu.

Još pogibe Vitez na Krajini,
U Baćini selu malenomu:
Po imenu Kačiću Ivane,
Od mojega roda i plemena.

Već te molim Bane Generale!
Da mi dadeš do tri ormanice;
I na njima tri mlade Vojvode,
Od Primorja mista kamenoga.

Od Igrana Deli Markovića;
 Od Podace Miju Viškovića:
 A od Brista Gergu Žarkovića,
 Viteškoga kolina Kačića.

Zavest ću se u mutnu Neretvu;
 Pogubit' ću Turke Gabeljane:
 Osvetit' ću moje rodijake,
 Bratučede, i još netijake.

Što zapita Kačiću Nikola;
 Štogođ pita, to mu Bane daje:
 Dade njemu do tri ormanice,
 I na njima tri mlade Vojvode.

Zavezoše morjem pod Primorje,
 Kad su došli gori na Mladine;
 Gdi udara u morje Neretva,
 Kod Osinja u kraj Sinja.

Sritoše je Turske ormanice,
 I u njima Turci Gabeljani:
 A prid njima tri Age Careve,
 Tri brajena, tri Perizovića.

Pobiše se prahom, i olovom:
 Od praha se ništa nevidjaše,
 Od topóvalh ništa nečujaše;
 Markoviću dobra srića biše.

Jer potopi do tri ormanice,
 I izsiče Turke Gabeljane.
 Pogiboše tri mila brajena,
 Tri brajena, tri Perizovića.

Posiče ji Deli Markoviću,
 Kod Osinja u mutnoj Neretvi;
 Al' i njega rane dopadoše,
 Dab' od koga, nebi ni žalio:

Već od svoga Bogom pobratima,
 Po imenu Paviću Nikole:
 Nehotce je njega udario,
 S' cernom ga je zemljom sastavio.

Plaču njega gospoda Latinska,
 I sva pobre Krajina Primorska.
 Markoviću pokojna ti duša,
 Vele ti si glávah odsikao!

Pisma ova bi izvadjena iz Processa učinjena na Sućurju deržavi od Fara na 11. Oktobra 1663 po nastojanju Kneza Nikole Kačića iz Lavčanja, i počimlje Talianski ovako: *Do- vendo io Nicolo Kačić valermi dell' ingionta verità, produco gl' infrascritti Capitoli, e testimoni etc.*

U komu se Processu štiju svi Kačići u rečenoj pismi imenovani, to jest iz Lavčanja, Brista, i Baćine, i ovi su Juričevići, Pekići, Stipići, Mirkovići i Miošići. Budući da čeljad od ovizih kúćah imenuje, koja bihu zarobljena, i posičena u početku rata od Kandije, kakono same čeljadi Miošića dvajest i sedmero jedan dan izgoreno od nevirnih Turákah.

Pisma od Testamenta Karla Cesara.

Na hiljadu i sedam stotínah,
 Još trideset i devet godínah;
 Umiraše Cesar Karlo šesti;
 Ali jošter biaše u svisti.

Svoje Bane k' sebi zoviaše,
 Ter ovako njimam govoraše:
 Vi ste meni vazda virni bili,
 Vašu kervcu za me prolivali.

Zmija biše Otmanović Care,
 Koi zemlju svu kerštjansku tare;
 Po visoko glavu nadizaše,
 Da dobavi orla nastojaše.

Zavija se orle pod oblake;
 Tira zmiju iz zemlje Nimačke:
 A orličem krila narastoše;
 Ljutoj zmiji puno dodijaše.

Ob noć merki dolazaše vuče
 Od zapada, gdi počiva sunce:
 Da zakolje orla nastojaše,
 I ugrabi sve kraljestvo naše.

Al' se orle vije pod oblake;
 Oblači se u sunčene zdrake:
 Oblak svija, načinja gromove,
 Do dna múti sve morske valove.

Iz oblaka ljute strila baca;
 Neda klati svojizih ovácah:
 Doletiše ptići sokolići,
 Od Ungarske zemlje Ungričići.

Teške ruku rane zadadoše,
 I orlovu krunu obraniše:
 Neka znadu svita Banovine,
 Kako siku Ungarske katane.

Iz jame se libi lisičina,
 I Jeina nemila ptičina:
 Da zakolje orla nastojaše,
 I Ungarce sive sokoliće.

Sokolićim pandže narastoše;
 Lisičinam oči povadiše:
 Obraniše pristolje orlovo,
 Kod Dunaja vode postavljeno.

A sad moji mladi Vitezovi,
 Vi po izbor Bani, i Knezovi!
 Ovo me je bolest obhervalo,
 Ja umirem, ali Bogu hvala.

Poslušajte! da riči izustim;
 Prija nego dušicu izpustim:
 Što se godir nahodi mojega
 I u Beču, i okolo njega.

Sve deržave mojega kraljestva;
 Još i krunu mojega Cesarstva:
 Ja ostavljam dragoj kćerci mojoj,
 Virnoj Ljubi Duke od Lorene.

Pak dozivlje svoga Sekretara,
 Od Cesarstva svoga Sveznadara;
 Niz obraz je suzam' oborio:
 Ter je njemu tiho govorio:

Uzmi slugo divit, i artiju;
 Piši knjigu Kralju Francezskomu,
 Drugu piši Kralju Španjolskomu:
 Po imenu Filipu petomu.

Priporuči virnu Ljubu moju,
 I Mariju Ljubu Loreninu:
 Nek jim vazda budu na pomoći,
 I u dnevnu slugo i u noći.

To izusti, dušicu izpusti,
 Na kriocu svoje zaručnice
 Virne Ljube Rimske Cesarice,
 Ej Cesare pokojna ti duša!

*Pisma od rata Kraljice Ungarske s' Kral-
 jim Kerštjanskim.*

Malo vrime postajalo biše,
 Posli smerti krune Cesarove;
 Bavijera bile knjige piše,
 I pripravlja velike darove.

Jednu šalje Kralju Francezskomu,
 Ludoviku prijatelju svomu.
 U knjizi je njima besidia:
 Kupi vojsku svitla kruno moja.

Ter otimlji sela, i gradove
 Sve do Beča, i okolo njega:
 Ako meni Bog i srića dade;
 Da osvojim krunu Cesarovu;
 Ja ću Milan tebi darovati.

Drugu šalje Kralju Španjolskomu,
 Po imenu Filipu petomu;
 Ter je njemu tiho govorio:
 Ej Filipe od Španje Monarko,
 Pomoga' te 'Vangelista Marko!

Nu sakupi tvoje Vitezove,
 Ter uzimlji bijele gradove:
 Što je godir oko' sinja morja,
 Lorenina, ili Cesarova.

Ako meni Bog i srića dade;
 Da ja sidnem u Beču bilomu:
 Darovat' ću tebi Fiorencu,
 Sve do Rima grada bijeloga.

Tretju piše Kralju od Prusije;
 U knjizi je besidio njemu:
 Kupi Kralju tvoje Vitezove,
 Ter otimlji sela i gradove.

A evo ti tverdu viru dajem:
 Kako krunu Cesarovu nadjem;
 Šleziu ću tebi darovati,
 I u vik ćeš sa mnom mirovati.

Kada Kralji knjige progledaše;
 Berzo silne vojske sakupiše:
 Sa svih stránah oni udariše,
 Sve do Beča grada osvojiše.

Cvili jadona kćerca Cesarova:
 Ej neviro nigdi te nebilo!
 Divera je Karla dozivala,
 Ovako je njemu govorila:

Poslušaj me moj mili brajene!
 Brani Beča, neizdaji mene:
 Ja ću poći k' ravnoj Ungarii,
 Uteć ću se Divici Marii.

Sakupit' ću moje Ugričiće,
 I Posavce sive sokoliće:
 Pak uzimlje sina malenoga,
 U svilu je njega zavijala;
 Svojim' ga je suzam' oblivala.

Pak otidje k' ravnoj Ungarii:
 Kad je došla k' Požunu bilomu;
 Izterčalo malo i veliko,
 Da pozdravi Ungarsku Kraljicu.

Kada ih je ona ugledala;
 Niz obraz je suzam' oborila,
 Ovako je njima govorila:

Ugričići mila bratjo moja,
 Utočišće, i ufanje moje!
 Branite mi sina malenoga;
 A vašega Kralja Ungarskoga.

Svi su Kralji na me udarili,
 I Cesarstvo moje ugrabili:
 Branite mi Beča bijeloga,
 Koga mi je bábo ostavio.

Kad to čuše Ungarska gospoda;
 Sve proplaka malo i veliko:
 Svoje britke sablje povadiše,
 Na sablji se svaki zaklinjaše:

Da će prija izgubiti glavu;
 Nego izdat' Ungarsku Kraljicu,
 I Jozipa Kralja Ungarskoga.

Još ti pobre jedno čudo kažem,
 Nemoj reći da ja ovo lažem:
 Skočiše se Ungarske divojke,
 Udovice, i njihove majke.

Otvoriše šarene sanduke,
 Pokupiše i srebro, i zlato,
 Sitni biser, i drago kamenje;
 Kraljici ga nose na poštenje.

Eto zlato Ungarska Kraljice,
 Sričo naša prisvitla Danice!
 Kupi sada tvoje Vitezove,
 Platjaj vojsku, Bane, i Knezove.

Maleno je vrime postajalo;
 Silenu je vojsku sakupila:
 Šest hiljad mladih Ugričićah,
 Prid njima je Palfi Generale.

Dvajest hiljad Horvátah junákah,
 Sve ditićah, i mladih momákah:
 Prid njima je od Karlovca Bane,
 Od Horvatske vojske Generale.

Šest hiljad silne Nimadije;
 Ali je to ognja žestokoga:
 Prid njimam je Kevinhiler Bane,
 Od Nimačke vojske Generale.

Dvajest hiljad Bohémah junákah,
 Izabranih po izbor vojníkah:
 Prid njimam je Lobkoviću Bane,
 Koino se glasi na sve strane.

Malo manje biše Posavácah;
 Sve delíjah prija neženjenih:
 Prid njima je Kneže Trenkoviću,
 Na glasu je kano Kraljeviću.

Ode vojska k' Beču bijelomu
 Pivajući, i popivajući,
 Vince pijuć, konje igrajući.

Kad su bili k' Beču bijelomu;
 Gledale ji iz Beča divojke,
 Gledale su, ter su besidile:
 Lipih konjah, al' lipših junákah,
 Kano jedna kita divojákah.

Kaži pravo iz gorice Vílo!
 Je li lipo pogledati bilo :
 Od Posavja priberze konjike,
 I delije Kerbave i Like:
 Trepetju jim krila pozlatjena,
 Za kalpakom kita veslidjena.

Tu se vojske vina ponapiše;
 Od Beča se zdravo podigoše:
 Ode jedna u Šleziju ravnu,
 Vitezovi ravne Slavonie,
 Prid njimam je Kneže Trenkoviću.

I delije Like, i Kerbave,
 Od Horvatske po izbor deržave:
 Prid njimam je od Karlovca Bane,
 Koi često odnese mejdane.

Kad su došli u Šleziju ravnu;
 Robe, pále, sela i varošé:
 Kud njihova sablja dopiraše;
 On'da cerna kervca teciaše.

Iztiraše Kralja od Prusie;
 A njegovu vojsku izsikoše :
 Nije brata što nerodi majka,
 Nad Slavonca nejma junaka.

Druga ode k' ravnoj Bavijeri,
 Šest hiljadah mladih Ugričićah:
 Prid njimam je soko' ptica siva,
 Po imenu Palfi Generale.

Popališe sela, i varošé;
 Osvojiše kule i gradove:
 Iztiraše Duku Bavijeru;
 A njegovu izsikoše vojsku.

Prid dvorom ti rasla zerdelija!
 Ugričić je na glasu delija:
 Sablju paše kano pustahija,
 Konja jaše kano Pašalija.

Ode tretja k' Pragu bijelomu,
 Šest hiljadah silne Nimadije:
 Dvajest hiljad Bojémah junákah,
 Prid njome su do tri Generala;
 Tri sokola našem' Bogu hvala!

Jedan biše od Lorene Karlo;
 A drugi je Kevinhiler Bane:
 Tretji biše Bane Lubkoviću,
 Bolji Vitez nego Kobiliću.

Kad su došli k' Pragu bijelomu;
 Sa svih stránah njega obsidoše,
 I na njega skladno udariše.

Od kuda ga Kevinhiler bije;
 Od ondlem se grade tresijaše,
 Od topóvah Kevinhiler Bana.

Od kuda ga Karlo udaraše;
 Biše gradu pocernilo lišce,
 Od cernoga praha i olova.

A od kuda bije Lubkoviću,
 Niz bedene kervca teciaše;
 Od juriša Lubkovića Bana,
 I njegovih mladih vitezóvah.

Al' je malo vrime postajalo;
 Bil barjak na gradu trepetjaše:
 Za mir pita, neće boja veće.

Bilu gradu vrata otvoriše,
 Principu se Karlu pokloniše:
 Od grada mu klúče pridadoše;
 A Francuzc na dvor iztiraše.

Ungarci se povratiše natrag.
 Pivajući, i popivajući,
 Vince pijuć; konje igrajući.

Dosta lipa blaga donesoše,
 I sužánjah mladih dovedoše:
 Sve Francúzah mladih neženjenih,
 Prusiánah ni broja se nezna.

Ugričićem pisma na poštenje,
 Bog jim dao zdravlje i veselje;
 Rodilo jim vino, i pšenica;
 Nek su zdravo Kraljičina dica!

Pisma najposlidnja od slavne Bosne, prikazana Otcu Poštovanomu Fra Boni Beniću, Štiocu Bogoslovcu, i Kustodu, rečene Provincie; od starca Milovana.

Probudi se Bosno zemljo slavna,
 Kojano si zaspala od davna;
 Ter mi kaži Bosanske junake,
 Na oružju Vitezove jake!

Neka mogu i njih zapjevati,
 Čast, i diku slavnoj Bosni dati;
 Ali Bosna lipo odgovara;
 Milovana ter žestoko kara:

Jer si brižan starce poludio,
 Putujući pamet izgubio:
 Kad si pjeva' pjesme od junákah,
 Najveće si pjeva' od Bošnjakah.

Ko je bio Marko Kraljeviću,
 Ko li Vitez Miloš Kobiliću?
 Ko biaše Relja Bošnjanine,
 Omučević junak od starine?

Ko je bio Brankoviću Vuče,
 Kol' starinom Kastriotić Jure?
 Ko li junak Zrinoviću Bane,
 Kol' Delija Kosarić Stipane?

Nego mladi starinom Bošnjaci;
 Il Bošnjaci, ili Hercegovci;
 Koji bihu Bosanska gospoda
 Od slavnoga mojega naroda.

Odklem biše Senjanin Ivane,
 I delija Makar Kapitane?
 Odklem li je Novak, i Radivoj,
 I delija Domiću Mijate?

Već od Bosne, i Hercegovine,
 Kosarića stare Banovine:
 I ostali uskoci junaci,
 Svi su starče starinom Bošnjaci.

Ko biaše Janko Mitroviću,
 I Ilija Serdar Smilaniću?
 Ko li biše Surić Don Stipane,
 I Kavalir Janković Stojane?

Već uskoci starinom Bošnjaci,
 Il Bošnjaci, ili Hercegovci:
 I ostali Kotarski Serdari,
 Kapetani, Alaj Barjaktari.

Odklem biše starina Nakića,
 Sinobada i mlada Radnića?
 Već od Bosne i Hercegovine,
 Viruj meni starče do istine.

Odkalem je Vučkoviću Zeče,
 I Kavalir Gerčić Dom Ivane:
 Odklem li su ostali Serdari,
 I na glasu Cetinski Glavari?

Neg' od Bosne, i Hercegovine,
 Vitezovi zvani od starine.

Ko je bio Marko Sinovčiću
 Silni Vitez Petre Kulišiću?

Neg' Bošnjaci starinom junaci,
 Hercegovci, il mladi Ungarci.
 Odkalem je Deli Markoviću,
 Silni junak Rade Miletiću?

Neg' uskoci mladi Hercegovci;
 A starinom svi jesu Bošnjaci.
 Ko biaše Nikoliću Bajo,
 Ko li Vitez Ivanović Marko?

Nego mladi starinom Bošnjaci,
 Il' Bošnjaci, ili Hercegovci.
 Što li pjevaš Posavce junake,
 To ti pjevaš starinom Bošnjake.

Od kuda su Domazetovići,
 Ljute zmije kano Jankovići?
 Već starinom od Bosne Knezovi,
 Na oružju silni Vitezovi.

Kojino su svuda vojevali,
 Još i Turske glave odsicali
 Od Kandije rata žestokoga
 Pod barjakom Cesara Bečkoga.

A kamo ti Paše Atlagići,
 Atlagići, i Kulinovići?
 Gdi su tebi Durat Begovići,
 Duagići i Sokolovići?

Kamo tebi sile Bakotići,
 Kosarići i Filipovići?

Gdi su tebi Kopčiči junaci,
 Ljubovići gdi su Hercegovci,
 Sulagići, i Mesiovići,
 Lopužiči, i Vazlinovići?

I ostáli po izbor junaci,
 Hercegovci, il' silni Bošnjaci:
 Dalmaciju koji porobiše,
 Na stotine glávah odsicaše?

Kamo tebi kúna Hasan Aga,
 Koi mnogo odnese mejdánah?
 Gdi je junak Poparženoviću,
 Na oružju Marko Kraljeviću?

Kamo li ti Babiću Hasane,
 Gdi li ti je Lopužić Ćemane?
 Kamo tebi Cukarinovići,
 Nožinović, i Nadžakovići?

Gdi je tebi Firdušović Beže,
 Topalović gdi ti je Viteže?
 Kamo li ti Zloić Omer Aga,
 Gdi li ti je Sarić Dizdar Aga?

Gdi su sile Tataranovići,
 Duratović i Tabakovići?
 Koji svuda čete četovaše,
 Na stotine glávah odsicaše.

Svi su ovo starinom Bošnjaci;
 Il' Bošnjaci, ili Hercegovci:
 Kojino se tada poturčiše,
 Kada Bosnu Turci osvojiše.

I ostali brez broja junaci,
 Vitezovi starinom Bošnjaci;
 Koji Vlaške odsicaše glave,
 Veće neg' je u Primorju trave.

I da si mi zdravo Milovane!
 Boga moli ostavi mejdane:
 Sve je ništa, sve će u prah poći,
 Grihe plači valja k' Bogu doći.

Ove pisme svakomu drage neće biti; jer medju njima malo ima razlikosti, nahodeći se u svim iste riči, kakonoti ove: Junak, Vitez, Delija, Leventa, Zmija, Zmaj, Vuk, Lav, Soko', Ora', Gnizdo sokolovo, i Mač, Sablja, Kopje, Kraljević, Kobilić, Zrinović, Kolajne, Medalje, Dukale, Odsicaše, Robje dovodjaše, i ostála.

Kad bi moguće bilo, imala bi jedna od druge biti po sve različita, ali budući svi Vitezovi imenovani od iste kriposti, s' istim ričma služiti se bi potribito, za ukazati njihova junačtva. Komu su ugodne, neka ji piva, komu li nisu, neka idje spavati.

Razgovori Starca Milovana s' Bratom Štiocem.

proštij pomljivo!

I. Znadem, da će niki merziti na pisme moje, nahodeći u njima ljude od svake verste i zanata; ali da ji hoće procinjivati, i razgledati onako, kako ji starac Milovan gleda, i razmišlja, nebi naša' medju njima toliku različnost, da li bi ji vidili u zanatu slične, i jednake, i neka me čisto razumiš moj Štioče poštovani! kažem ti bistro, i otvoreno; da moja sverha nije bila iziskivati od koga je ko roda i plemena, koga je dila, i zanata? nego je poglavita moja misal i sverha bila; posle Králjah, i gospode znati, i svitu prikazati: ko je junak bio, je li glave Turske odsicao, i koliko je koi odsikao? Nahodeći se dakle mnogi od ovoga rukodila, i zanata, premda u drugim stvarma neslični, i nejednaci; u moje ji pisme metnuh, i svitu prikazah. Nikomu dakle to nejma mersko biti, ni sramovat' se, gledajući svoje stare u broju ljudih od svake verste, kakono se nesramuju Cesari, Kralji, Principi, ni gospoda plemenita stati u jednomu gradu, u komu su od svakoga zanata ljudi, zli, i dobri, pošteni, i nepošteni. — Ako li je pak komu sa svim tim mersko; neka se očituje, berzo ću, ako Bóg dopusti iste pisme prištampati, ta ću ga lasno izverći. Ali da može promisliti: kako smo svi od jednoga otca, i matere rodjeni; tu bi izpraznu misal od sebe daleko bacio. --

II. Hvale se niki (kako čujem, ali malo virujem) da će mi činiti piesme poruglive, mogli bi lasno kađ bi htili; ali virovati nemogu; jer uzroka neće naći: zašto ili su u mojim pismam njihovi stári, ili nisu? — Ako su u pismam; to će mi vratiti za dobro: starca Milovana pogerdjujući, koi njih hvale, i uzsvisuje; ako li se u mojim pismam nenahode, ja kriv nejmam biti; što oni junaci nisu bili; ako li su bili takvi; jer starcu Milovanu nepokazaše svoje karte s' pečatom od Vladalácah utverdjene, kadno se

z' guslam' skitaše od Skadra do Zadra, od Moštara do Kotara? Jeda cine: da će ji s' kapom u ruci moliti, da njihove stare zapjeva junake? Zašto nije to prilika ni pomisliti. Nejmadu pak uzroka merziti na pjesme Milovanove; jer su mnogi spored njihovim starim pohvaljeni, zašto bi se ukazali samoslavci; što nestoji dobro, niti Milovan toga može učiniti; jer je njemu po naravi svakoga hvaliti, i slaviti; ne samo prijatelje; jerbo to i neznabožci čine; nego li jošter i one, koji ga i danas zlo gledaju, kako je nikim po naravi tudje poštenje, čast, i slavu u zemlju zakopavati. Ako li se pak kogod nedostoji svoje stare Vitezove gledati u mnoštvu ljudi različitih; neka se vári u prtilini samoće svoga Veličanstva, ja mu dobru sriću nazivam, i molim: da se prodje siromaha Milovana stara, bolestna, i nevoljna, koi nemisli zla ni ptičici u gorici. Je li se pak kogod naoštio protiva njemu zapjevati; bilo mu u sto dobru čas! — ali neka znade, da će mu siromah Milovan na onu staru Crnogorsku odpojevati, koliko umio bude; ako li mu berzo brada opadne, kako se boji da hoće, da ako se kogod nadje od sve Dalmacie, Kroacie, Ungarie, Bulgarie, Rascie, i Skenderie, koje Kraljevine puno je slavio; a najveće Privedroga Dužda Mletačkoga, ter ga lipo osveti, i vitežki odpojeva.

III. Dajem ti moj Štioče na znanje: da ja ovi trud nisam učinio za ljude, koji Latinski, i Talianski jezik posjeduju; jer oni znadu iste, i puno veće stvari, nego sam ji ja u moje knjige postavio: samo dakle ovo učinio jesam za službu onih ljudi, koji izvan Slovinski, drugim jezikom govoriti neznadu; niti se mislim radi toga slaviti pod imenom od Historika; jer je to jistbina ljudi sveznanácah, kojim ja nisam verštan sluga biti. — Mnoge stvari jesam iz knjigah izvadio, mnoge iz diplómah, dukálah, i attestátah, kako se štije u početku mojih knjigah; a nike po svidočbi mudrih, i velikih ljudi, koji su veće štili nego ja, i kojizim se virovati ima brez sumlje svake. — Ako li pak kogod virovati nehtio bude, ni zato se obsuditi neće: sa svim tim primalo ćeš stvarih naći, koje nisam ili iz knjigah štampanih, ili iz karátah autentikanih (vierovanja dostojnih) izvadio.

IV. Nać ćeš točka pomanjkanja, iliti errore od štampe; da ćeš se začuditi: i tomu ja kriv nisam: jer sam nastojao, koliko sam mogao, i nemogao; ali nebi moguće, da ji sve svladati mogu. Nać ćeš pomanjkanje u brojim kakonoti: na listu 4. gdi na misto 1746. meće 176. — za reći 832. metnuo je 822. — na listu 8. na misto 837. metnuo je 827. — na listu 8. na misto 1339. meće 1329. — na listu 9. a takva pomanjkanja nać ćeš i na drugim mistim, ne samo u broju; da li jošter i u slovim kakonoti na misto čverka, metnuo je čverčak — na listu 4. na misto Isusa metnuo je Asus — na listu 5. na misto Mihajla nać ćeš Mihila — na listu 162. za reći Patriara, meće Patriarka — na listu 203. na misto Mijošića nać ćeš Mijostića — na listu 220. i na drugim mnogim mistim. — Naći ćeš mnoga pomanjkanja u cilim ričmam kakonoti u pismi od Cesara Konstantina najposlidnjega, gdi ćeš naći ovako: od Rimske se odmećete, što bi ovako imao reći: od Rimske se cerkve odmećete — na listu 161. nećeš naći gdigod ni cila versa, kakono u pismi Kolunela Cerljenka iz Knina na listu 165. gdi počimlje: Puno slave od Knina Cerljenka, ostavio je: Kano Kotar Mitrovića Janka. Nać ćeš pomanjkanja mnoga u punktim, u virgulam, akcentim, ričih sastavljenju, izpravljaš kako znadeš; ja više nemogu.

V. Mučno će ti bit' virovati; da su naši vojnici tako lasno Turske glave odsicali; ali imaš znati, da na vlastito rata Bečkoga tako je na nje pokaranje Božje bilo došlo; da su ih iste žene, i dica sići mogle; kakono je prija toga, na vlastito rata Ciparskoga, došlo bilo pokaranje na Kerštjanluk, u koja vrimena Turski osinj Kerštjane bijaše, daklem se tomu moj Prijatelj čuditi nejmadeš; jerbo je desnica Gospodinova napravila kriepost.

Pisma od Bosne, i svetoga Jurja.

Veseli se Bosno zemljo ravna,
Kojano si na glasu od davna!
Eto tebi lipo pramalitje,
S' pramalitjem Jurjev danak idje.

Koga slaviš od kad si postala,
I Kerštjansku viru zapoznala;
Tebi nosi ugodne darove:
Tihe rose, zelene dubrave.

Žarko će te sunce ogrijati,
Po planinam snizi okopniti:
Procvast će ti cvitje po poljanah,
U bostanu ružica rumena.

Prolitnje će ptice doletiti;
Po zelenoj gori propivati;
I još će ti veća radost biti,
Koju će ti Jurjev danak doniti.

Raduje se sva zemlja Slovinska,
Kojano je majka od junákah:
Jere Jurja Vojevodu štuje,
Koino je iz Kapadocie.

Buduć Jure roda viteškoga;
On pogubi zmaja ognjenoga:
U Libii kod Širene grada,
Grad izbavi od velika jada.

Tu duboko jezero biaše,
Zmaj nemili u njem pribivaše;
Ter junake ždere oružanc,
I još dobre konje osedlane.

Strahovita ta aždaje biše,
Iz jezera glavu podizaše:
Strahovito pram gradu zviždjaše,
Svemu gradu straha zadavaše.

Od strahote i nevolje ove,
 Grad joj dáje míte i darove:
 Na dan ovcu, i mladu divojku,
 Negledajuć ucviljenu majku.

A kada joj míta nedavaše;
 Aždaja ga sama uzimaše:
 Jer skakaše gradu na bedene,
 Čini padat' mertve na stotine.

Vas se Širen redom obredio,
 Pak je redak Kralja dohodio:
 Da on dade kćercu jedinicu,
 Kad imaše biti za Kraljicu.

Dat' je Brate bilo poslušati,
 Širenskoga Kralja pogledati:
 Kako cvili, i suze proliva,
 Kako kćercu žali, i celiva.

Aj me meni draga kćerce moja!
 Kud mi ode lipa mladost tvoja?
 Aj me kćerce sve ufanje moje!
 Kuda će mi bile lice tvoje?

Kad te kćerce mišljah okruniti,
 I na misto moje ostaviti:
 Onda mi te valja izgubiti,
 I za tobom suze prolivati.

Kako ću te kćerce prigoriti,
 Komu li ću krunu ostaviti?
 Ah prokleta aždajo nemila,
 Teško ti si mene ucvilila!

Kada se je Kralju naplakao;
 Lipo svoju kćercu obukao:
 Svu u biser, i drago kamenje,
 Kako da je za Kralja udáje.

Pak iz dvora kćercu izvodio,
 Suze roneć kćerci govorio:
 Hodi z' Bogom drago dite moje,
 Eto vrime od udaje tvoje!

Moli kćerice Akorona Boga,
 Akorona Pomoćnika tvoga:
 Nebi li ti u pomoći bio,
 Od nemila zmaja izbavio!

Eto sam te lipo zahodio,
 Tvoje ruho na te postavio:
 Persten, zlato, i kamenje drago,
 U komu je nebrojeno blago.

Al' bi kćerice za te prigorio,
 Sve kraljestvo moje za te poklonio:
 Kada bi te moga' odkúpiti,
 Od nemila zmaja izbaviti.

Vodi s' sobom Širensku gospodu,
 Neka tebi za divere budu:
 Za Lengie Širenske gospoje,
 Nek te prate drago dite moje!

Ode jedna kćerica priko grada,
 I oko' nje Širenska gospoda:
 Vas je Širen na plač probudila,
 Ter svak cvili od velika mila.

Priliva se svila na divojci,
 Vijaju se zlatni burundžuci;
 Svitle joj se devet perstenóvah,
 Svaki valja po devet gradóvah.

A na pásu od zlata suhoga,
 Dragi kamen jedan do drugoga;
 Na vratu joj dva svitla djerdana,
 Od bisera iz iztočnih stránah.

Na čelu joj alem kamen staše,
 Koi kako žarko sunce sjaše;
 Tere nedá na se ni gledati,
 Nit' se može cinom prociniti.

Divojka je i od sebe lipa,
 Mladjana je i visoka kipa:
 Kud se godir ona okretjaše;
 Na sve strane svitlost udaraše.

U ruci joj cvitak od liljana ;
 A uz liljan kita veslidjena :
 Za zlamenje da je dijevojka,
 Dijevojka žalostna joj majka !

Priko grada cvileć putovaše ;
 Koga srita, svakog' pozdravljaše :
 A po svakom starca Bábu svoga,
 Bábu svoga Kralja Širenskoga.

Da bi serdce od kamena bilo,
 Od mila bi suzami prolilo :
 Al' nemili zmaje nehajaše,
 Nego míto od grada htiaše.

Kad k' zelenom' jezeru dodjoše,
 Tu se skupa grozno naplakaše :
 Pak divojku cvileć ostaviše ;
 A gospoda natrag pobigoše.

Al' koi je stvorio nebesa ;
 Hoti svoja ukazat' čudesa :
 Po svom sluzi Jurju Vojevodi,
 Koi z' Bogom po sve vrime hodi.

Bog' učini : da tuda izadje,
 I da plačnu divojku nadje :
 Božiju joj pomoć nazivao,
 Božja pomoć gizdava Divojko !

Al' divojka suzami obara,
 Podviv ruke, Jurju odgovara :
 Biž Delijo glavom brez obzira,
 Nije nami ovdí razgovora !

Sad će izać zmaje od proždora,
 Iz onoga zelenog' jezera ;
 Ter će sa mnóm proždirat i tebe ;
 Biži jadan, ter sahrani sebe !

Ali joj veli Vojvoda Juko :
 Muč, neboj se gizdava Divojko !
 Hoćeš poznat' Boga velikoga ;
 A ostavit' Akorona' tvoga.

Hćeš li moju viru virovati,
 I mojim se kerstom prikerstiti:
 Ja ću toga zmaja pogubiti,
 I od njega tebe izbaviti.

Kad divojka riči razumila;
 Svetom' Juri tiho besidila:
 Kad su to tebi dala nebesa;
 Da mož'š takva činiti čudesa:

Da ćeš ljuta zmaja pogubiti,
 I od njega mene izbaviti;
 Ja ću tvoju viru virovati,
 I tvojim se kerstom prikerstiti.

Ostavit' ću Akorona moga;
 A poznat' ću Boga velikoga:
 A tebe ću lipo darovati,
 Ruho moje sve ću tebi dati.

Još divojka riči neizusti,
 Zmaj nemili jezero zamuti;
 Strahovito iz jezera zvižde,
 U naglosti ter k' divojci idje.

A pram njime Jure Vojevoda,
 Neuzmičući junačkoga hoda;
 Na zelenu konju dobru svomu,
 Puštjajući sreberne dizdume.

Pak podviknu: Jezus i Maria!
 Bojnim kopjem zmaja udaria:
 Pak je svilen pojas odpasao;
 Oko' vrata tu zmaja svezao.

Pojas daje gizdavoj divojci;
 Ljuta zmaja da vodi u ruci,
 Priko svega grada bijeloga,
 Tja do dvora Kralja Širenskoga.

Zmaja vodi gizdava divojko,
 Za njome idje na konjicu Juko:
 Ranjen zmaje zviždi strahovito,
 Jure više tanko, glasovito:

Pokersti se Kralju od Širene,
 I ostavi bogove himbene:
 Poznaj kripost Boga velikoga,
 I privaru Akorona tvoga.

Plači grihe, i čini pokoru;
 Da nepadeš u nevolju gorju:
 Jer su tako hotila nebesa,
 Da ti vidiš ovakva čudesa.

Jeda bi se grijah ostavio,
 I pravom' se Bogu poklonio;
 Koi svakoga na pokoru čeka,
 Kakono je po Proroku reka'.

Kad je Kralju riči razumio,
 I jedinu kćercu upazio;
 Kćercu svoju gerli, i celiva,
 Grihe plače, i suze proliva.

Pak se kersti na srid bila grada,
 I s' njim vojske dvadeset hiljadah:
 Sve se kersti što u gradu biše,
 I pravom' se Bogu pokloniše.

Tada Jure sablju povadio;
 Ljutu zmaju glavu odsikao:
 Kralj ga vodi u svoje dvorove;
 Da mu dade velike darove.

Kad je Jure u dvorovim bio,
 Kralj Širenski njemu govorio:
 Vidim Jure tvoje hrabrenosti,
 I da imaš nebeske kriposti.

Evo tebi kolajna od zlata,
 Što junaci nose oko' vrata;
 I evo ti persten s' ruke moje,
 Pristojan je te desnice tvoje.

I evo ti po' Kraljestva moga,
 Mala platja dostojanstva tvoga:
 Evo tebi draga kćerca moja,
 Neka bude zaručnica tvoja!

Ali dara Jure nehtiaše;
 Nego Kralju tiho besidjaše:
 Neću tvomu daru nijednomu;
 Već zahvali Bogu velikomu.

Koi te je od zla uklonio,
 I paklenog' zmaja izbavio:
 I obori sve idole stare,
 Tere gradi cerkve i oltare.

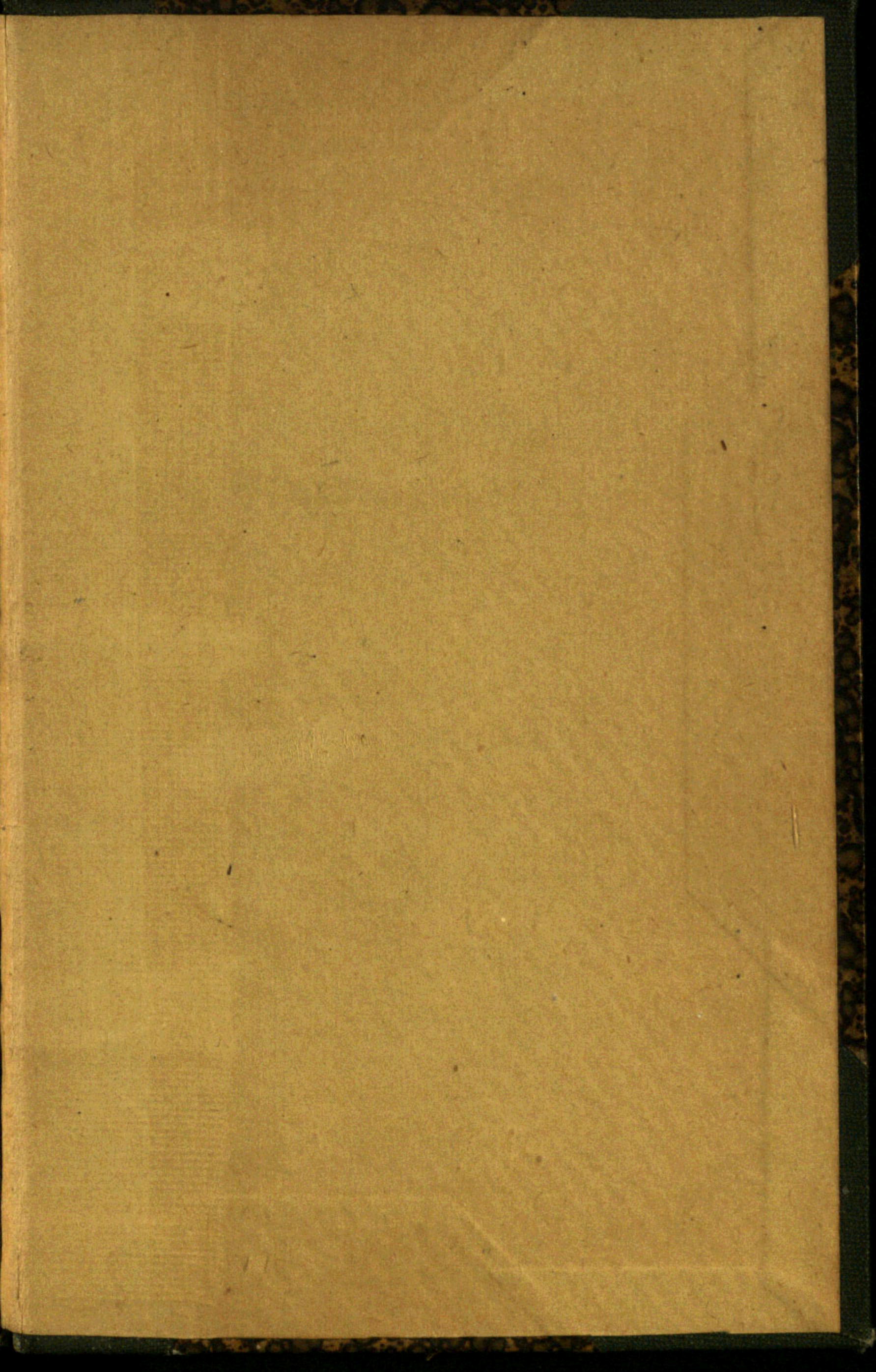
A ja idjem od mista do mista,
 Pripovidat' viru Isukersta.
 Paki Jure u Perziu ode,
 Tere mnoge obrati narode.

I obrati Gospoju Kraljicu,
 Aleksandru Rimsku Cesaricu.
 I dato mu biše od nebésah
 Dila činiti, velika čudesa.

Pak podnese múkah vele dosta,
 I kerv proli za svog' Isukersta:
 Sveti Jure na tvoje poštenje,
 Izprosi nam od Boga proštjenje!

S v e r h a.





БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

РгХр(Ср) II 16/1-1